

ÜLDSÄTTED

Tartu Rahvusvahelise kooli õppekava on Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava terviktekst on kooli õpetajate toas köidetuna kättesaadav eesti ja inglise keeles. Õppekava terviktekst on eesti- ja ingliskeelsena kättesaadav ka kooli veebilehel.

Õpetaja koostab Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava üldosa ja ainekava alusel igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, kus ta õpetab. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning Tartu linnas ja ümbruskonnas pakutavaid võimalusi kooli õppekava eesmärkide täitmise mitmekesistamiseks. Vajadusel koostatakse kooli ja lapsevanema koostöös õpilasele individuaalne õppekava.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

Õppekava üldosas esitatakse:

- kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted
- kooli eripära ja õppesuunad
- läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted
- traditsioonilise aineõppe rakendamine
- tunnijaotusplaan klassiti ning õppe- ja kasvatustöö korralduse alused
- ülekooliliste, koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted
- hindamise korraldus
- nõuded õpetaja töökavale
- õpilaste nõustamine, õpiabi osutamine
- õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Ainekavades esitatakse klassiti:

- aine õppe-eesmärgid
- õppetegevus
- aine õpitulemused ja õppesisu ning nende vahelised seosed
- aine õppesisu seos õppekava läbivate teemadega ning integratsioon teiste õppeainetega
- kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.

Ainealased, ainetevahelised, klassidevahelised, ülekoolilised projektid ning pikemaajalised koolidevahelised projektid esitatakse õppekava lisana.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava üldosa

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava lähtealus

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamisel on lähtutud Eesti põhikooli ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast, erakooliseadusest ja koolikollektiivi kokkuleppesest kooli õppesuundade ja eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse. Inglise keele ainekava koostamisel on kooli eripärast lähtuvalt arvestatud ka Suurbritannia riikliku õppekava inglise keele nõuetega.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste individuaalset arengut arvestades nende eripära, õpilase perekonna eesmärke lapse hariduse jätkamiseks ning õpilaste päritolumaa kultuuritraditsioone ning rahvuslikku identiteeti.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe- ja kasvatuseesmärkide määramisel on peetud silmas järgmist:

- iga inimese areng selle terviklikkuses on kooli kõrgeim siht ja väärtus
- inimene määratleb end erinevate maailmakäsitustega kokku puutudes ning võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest
- kõige tähtsam on õppida õppima, sest kiiresti teisenevas maailmas vananevad teadmised kiiresti
- soov areneda ja õppida, võime analüüsida omaenese ja teiste kogemusi, koostööoskused, käitumiskultuur ning eetilised loovad eeldused elus toimetulekuks ning maailmas orienteerumiseks
- elukestev õpe võimaldab üksikisikul ja ühiskonnal väärikalt toime tulla kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega
- üldhariduslik õpe toetab kodanikuühiskonna arengut.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe ja kasvatuses üldesmärk on isiksuse kujunemine, kes:

- suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väärikust
- soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd
- on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest ning õpib seeläbi toetama ühiskonna demokraatlikku arengut
- tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, tunneb end seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga
- tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt
- väärtustab jätkusuutlikkuse põhimõtteid - hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes; väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha
- usaldab ennast, on väärikas ja enesekriitiline, mõistab, et vastutab oma elukäigu eest ise; on adekvaatse enesehinnanguga
- astub vastu inimväärkikust kahjustavale käitumisele – vägivald, laim, diskrimineerimine, intriigid, valelikkus
- on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele
- püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid, on motiveeritud õppima ja oskab õppida
- tuleb toime muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas
- mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus; on valmis otsima endale sobivat tööd.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamise põhimõtted

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ja tegelikus õppeprotsessis lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- luuakse tingimused kõigi õpilaste ja iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasatakse õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja), õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse
- kehtestatakse üldised nõuded kõigile õpilastele, õpetust varieeritakse õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt
- tähtsustatakse õpilase õpihuvi hoidmine ja toetamine
- õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti, sh Eestis elavate rahvusvähemuste ja õpilaste kodumaa/sünnimaa kultuur
- õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud
- õppimisel-õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine; teadmisi käsitatakse ajas arenevate ja muutuvatena
- õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.
- õppe- ja kasvatusprotsessis kasutatakse maksimaalselt ära võimalusi, mida pakuvad kooli asukoht ja kogukond

Pädevuste kujundamine Tartu Rahvusvahelises Koolis

Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava taotleb õpilastel üldpädevuste, õppeainepädevuste ja valdkonnapädevuste kujundamist.

Õpetaja töökava koostamise ja selle elluviimise kaudu loob õpetaja tingimused Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekavas määratud pädevuste saavutamiseks.

Üldpädevused

Üldpädevused täpsustatakse Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekavas kooliastmeti.

Kooliastmed on järgmised:

I aste – 1.–3. klass

II aste – 4.–6. klass

III aste – 7.–9. klass

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

•**õpipädevus** – suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmise teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust

•**tegevuspädevus** – suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärke ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; koostööoskused

•**väärtuspädevus** – suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt

•**enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.

Õppeainepädevused

Õppeainepädevused kujunevad saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavas klassiti.

Valdkonnapädevused

Üldpädevuste ja õppeainepädevuste ning õpetuse integratsiooni tulemusena kujunevad õpilasel ulatuslikumad valdkonnapädevused.

Tartu Rahvusvahelise Kooli ülesandeks on toetada järgmiste valdkonnapädevuste kujunemist:

•**looduspädevus** - suutlikkus orienteeruda elus- ja eluta looduse nähtustes, nendega seonduvates seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja mõtteviisides; loodushoidlik ellusuhtumine. Looduspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika, läbiv teema *Keskkond ja säästev areng*

•**sotsiaalne pädevus**- suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muutusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Turvalisus ning Töölane karjäär ja selle kujundamine*

•**refleksiooni- ja interaktsioonipädevus**: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Refleksiooni- ja interaktsioonipädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inimeseõpetus, kehaline kasvatus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, filosoofia, kirjandus, geograafia, bioloogia, läbivad teemad *Turvalisus ning Töölane karjäär ja selle kujundamine*

•**kommunikatiivne pädevus**- suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulises ja kirjalikus vormis. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inglise keel, kirjandus, võõrkeeled; kõik õppeained oma mõistestiku ja tekstidega, läbiv teema *Infotehnoloogia ja meedia*

•**tehnoloogiapädevus** - suutlikkus mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla säästlik ressursside kasutaja. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad

õppeainetena tööõpetus, loodusained, matemaatika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Tööalane karjäär ja selle kujundamine ning Infotehnoloogia ning meedia*

•**kultuuripädevus**- suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguliseks eneseväljenduseks ja -teostuseks. Kultuuripädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena kirjandus, inglise keel, võõrkeeled, ajalugu, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*

•**matemaatikapädevus**- suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nende vahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI ERIPÄRA JA ÕPPESUUNAD

Tartu Rahvusvahelise Kooli eesmärgiks on ingliskeelse põhihariduse pakkumine.

Tartu Rahvusvahelises Koolis on kaks õppesuunda: uusimmigrantidele suunatud ning ajutiselt Eestis elavatele välismaalastele suunatud.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekeeleks on inglise keel.

Kool võtab vastu ka kooli õppekeelt mittevaldavaid või halvasti valdavaid õpilasi. Esimesel kahel kuul toimub intensiivne keeleõpe kõikides ainetes - aineõpetajad õpetavad lastele õppekavas ettenähtud teadmiste kõrval ka ainega seotud sõnavara; inglise keele kiireks omandamiseks kasutatakse palju näitlikustamist ja käelist tegevust. Ainetundidesse integreeritud keeleõppele lisanduvad kooli õppekavaga ette nähtud inglise keele tunnid. Keeleomandamise perioodil hoiab kool tihedat sidet lapsevanematega õpilase arengu toetamiseks, seejärel jätkab laps õppetööd oma vanuseastmele vastava õppeprogrammi alusel.

Tartu Rahvusvahelise Koolis tähtsustatakse loovainete integreerimist teistesse õppeainetesse.

Soositakse käelisi ja loovaid võtteid, mis võimaldavad kooli õppekeelt mittevaldaval lapsel end võõrkeelses õpikeskkonnas väljendada.

Äärmiselt oluline on inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse osa kooli õppekavas. Nendel ainetel on oluline osa õpilase väärtushinnangute ja sotsiaalsete oskuste kujunemises.

Erinevast rahvusest ja erineva kultuuritaustaga õpilaste kohanemisprotsessis (nii üksteisega kui Eestiga) on suur tähtsus kooli ja kogukonna ühistel ettevõtmistel.

I kooliastme lisatunnid on matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus.

II kooliastme lisatunnid on inimeseõpetus, ajalugu, muusika, kunstiõpetus.

III kooliastme lisatunnid on inimeseõpetus, muusika, ajalugu.

LÄBIVAD TEEMAD, NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Õpetuse integratsioon toetab õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ja -viiside ning õpetajate omavahelise koostöö abil.

Õpetuse integratsioon aluseks on Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekavas esitatud kokkulepete järgimine õppekorralduse ja hindamis põhimõtete osas, õppekavas konkretiseeritud pädevuste ja õpetuse eesmärkide elluviimisel, õppesituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide käsitlemisel.

Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle.

Läbivate teemade õpetamise eesmärk on kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava läbivad teemad on:

- *keskkond ja säästev areng*
- *tööalane karjäär ja selle kujundamine*
- *infotehnoloogia ning meediaõpetus*
- *turvalisus.*

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, juhtimise ja majandamise kaudu. Õpetajal on õpimotivatsiooni loov, hoiakuid kujundav ning ea- ja jõukohast õppekeskkonda loov roll. Eelistatud on õppevormide mitmekesisus, õppimine kogemuse kaudu: rühmatööd, projektid, ekskursioonid, arutelud, individuaalsed ülesanded, kodutööd, loovülesanded jne. Õpetaja isiklik eeskuju hoiakute ja töö- ning suhtlemisoskuste osas omab määravat tähtsust.

Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilase elukogemusi. Lähtutakse mina/meie suhtest ümbritsevaga: kodu, kodupaiga, õpilase kodumaa/ sünnimaa ja seal elavate inimestega, paikkonnaga, Eesti, Euroopa, maailmaga.

Läbiv teema: Keskkond ja säästev areng

Keskkonda ja säästvat arengut käsitletakse kolmest aspektist: looduskeskkond, sotsiaalne keskkond, s.h majanduskeskkond, ja kultuurikeskkond. Teema õpetamisega seatakse eesmärk kujundada õpilaste keskkonnateadlikkust, kasvatada keskkonnahoidliku tarbijat. Kujundatakse pädevusi elada pidevalt muutuv keskkonnas nii, et ka järgmistel põlvkondadel säilib võimalus kasutada ressursse. Arendatakse õpilaste sotsiaalseid oskusi demokraatlikus ühiskonnas toimetulekuks.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *keskkond ja säästev areng* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist ja inimese, kultuuri ning sotsiaalse keskkonna vastastikustest seostest, nende sõltuvusest looduslikest eeldustest ja kohalikest tingimustest
- teadvustab inimese sõltuvuse loodusvaradest ja -ressurssidest
- teadvustab keskkonna- ja globaalprobleeme, on keskkonnaküsimustega tegelemisel vastutustundlik
- teadvustab sotsiaalse keskkonna mitmetahulisust ja järgib säästliku mõtlemise printsiipe ka inimsuhetes
- mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi
- omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid, osaleb keskkonnaettevõtmistes.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- tunneb huvi looduse vastu
- suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega
- oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana
- hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi
- tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.
- Tarbib säästvalt töövahendeid.

6. klassi lõpetaja:

- omab teadmisi loodusest kui osasüsteemide tervikust
- teab loodusvarade ja energia säästva kasutamise vajadusest
- tunneb Eesti ja oma päritolu riigi keskkonnaprobleeme, teab keskkonnast tingitud tervisehäireid ja nende ennetamise

võimalusi

- oskab hinnata enda ja teiste keskkonda mõjutavat tegevust ja käitumist, näeb inimestevaheliste suhete osa sotsiaalse keskkonna kujundamises
- oskab hinnata oma vee- ja elektritarbimist, korrigeerib oma käitumis- ja tarbimisharjumusi keskkonnahoidlikel eesmärkidel
- esitab ja põhjendab oma keskkonda puudutavaid seisukohti
- on motiveeritud osalema kooli keskkonnaettevõtmistes
- suhtub austusega teistesse kultuurikeskkondadesse
- väärtustab säästvat tarbimisviisi, tarvitab töövahendeid säästvalt
- oskab hinnata keskkonna esteetilist väärtust
- mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid

Põhikooli lõpetaja:

- väärtustab looduslikku mitmekesisust
- tunneb loodus- ja keskkonnakaitse aluseid
- mõistab, et looduskeskkond on inimühiskonna arengu alus
- oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes, eelistab keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale
- omab teadmisi kohalikest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonnaprobleemidest
- oskab kujundada arvamust keskkonnatemaatika kohta, seda põhjendada, keskkonnaprobleemide üle arutleda ja väidelda
- kasutab keskkonda puudutavat teavet kriitiliselt ja loovalt
- tunneb oma kodanikuõigusi ja -kohustusi ning piiranguid keskkonnaküsimustega tegelemisel
- toimib keskkonda, sh sotsiaalset keskkonda säästvalt, oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust.

Läbiv teema: Tööalane karjäär ja selle kujundamine

Kutsesuunitlustöö eesmärgiks koolis on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Karjääri planeerimist vaadeldakse elukestva muutuste, õppimise ja otsustamise protsessina.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *tööalane karjäär ja selle kujundamine* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- tutvub erinevate ametite/elukutsetega, saab teavet muutustest töömaailmas ning nendest lähtuvatest tulevikuprognosidest
- teadvustab oma huvid, võimed, oskused, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist
- arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, meeskonna- ja infotööoskusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjääriotsuste tegemiseks

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- mõistab töö tähtsust
- mõistab töö ja elukutse seoseid
- teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid
- teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust
- oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid
- suudab järgida koostegutsemise reegleid
- osaleb oma klassi kutsesuunitlusalastes ettevõtmistes
- teab ametite, elukutsete, töökohustuste erinevusi-sarnasusi Eestis ja oma kodu- või sünnimaal
- mõistab töö ja koostöö tähtsuse mõistmine läbi koostegutsemise või individuaalsete ülesannete

6. klassi lõpetaja:

- õpib tundma erinevaid elukutseid
- mõistab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale
- mõistab teadmiste ja hariduse seost elukutsetega
- tegeleb oma huvide ja võimete uurimisega
- mõistab suhtlemis- ja koostööoskuste vajalikkust
- mõistab, et erihuvid ja isiksuseomadused võivad mõjutada elukutse valikut.

Põhikooli lõpetaja:

- täiustab realistlikku pilti iseendast (huvid, võimed, isiksuseomadused, väärtushinnangud, oskused)
- oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel
- tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida
- omab teadmisi kohaliku tööturu kohta
- mõistab hariduse, elukutsete ja ametite vahelisi seoseid
- mõistab ameti ja sellest tuleneva eluviisi vahelisi seoseid
- mõistab töömaailma muutumise ja eluaegse õppimise kontseptsiooni
- oskab karjääriotsuste tegemisel näha alternatiive.

Läbiv teema: Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Infotehnoloogia kasutamise oskus on üks põhilisi töö tõhustamise vahendeid, sellest on saanud kaasaegse infoühiskonna oluline kirjaoskus, mille riigi arengu ja kodanike sotsiaalse mobiilsuse tagamiseks peavad omandama kõik õpilased. Infotehnoloogiaõpetus on integreeritud kõikidesse õppeainetesse.

Meediaõpetusega antakse tervikpilt meediaga seotud põhitõdedest, kujundatakse pädevused meedias orienteerumiseks. Kasvatatakse kriitilist meediatarbijat, kes ei lase ennast manipuleerida ning kel on vajadus ja harjumus endale meediast vajalikku teavet hankida. Meediaõpetust läbiva teemana õpitakse III kooliastmes.

Infotehnoloogia

Infotehnoloogiapädevuste kujundamine üldhariduskoolis ei ole seotud ühegi konkreetse riist- ja tarkvaraplatvormi, valmistajafirma ega tarkvarapaketiiga.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *infotehnoloogia* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- mõistab infotehnoloogia kasutamisega seostuvaid majanduspoliitilisi, sotsiaalseid ja eetilisi aspekte
- omandab infotehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskused.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- oskab käsitseda arvuti sisendseadmeid (hiir, klaviatuur)
- oskab käivitada lihtsamaid arvutiprogramme
- teab, kuidas leida infot internetist

6. klassi lõpetaja:

- kasutab infotehnoloogiat efektiivselt informatsiooni hankimiseks ja õppimisega seotud eesmärkidel suhtlemiseks, valib antud ülesande/probleemi lahendamiseks sobiva vahendi
- kavandab, loob ja esitab infotehnoloogia abil nii iseseisvalt kui ka koostöös kaasõpilastega esteetiliselt vormistatud sisukaid tekste, multimeedia esitlusi, kuulutusi jms.
- käitub infotehnoloogiat kasutades eetiliselt ja korrektselt, on teadlik infotehnoloogia väärkasutuse tagajärgedest
- oskab kasutada kohtvõrku ja hallata oma dokumendifaile.

Põhikooli lõpetaja:

- oskab vilunult ja efektiivselt käsitseda arvuti sisendseadmeid (hiir, klaviatuur), väljundseadmeid (printer, monitor) ja püsimaluseadmeid (diskett, CD-ROM, kõvaketas)
- oskab infotehnoloogia abil teha lihtsamat statistilist analüüsi (sagedused, keskmised, diagrammid).
- hindab internetist leitud informatsiooni kriitiliselt (õigsuse, sobivuse, ammendavuse ja objektiivsuse aspektidest)
- oskab kirjeldada infotehnoloogia rolli ühiskonnas ja selle tähtsust kutsevaliku seisukohalt
- käsitseb riist- ja tarkvara vastutustundlikult ja säästvalt
- tunneb ja oskab kasutada operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest

Meediaõpetus

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *meediaõpetus* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- õpib nägema seoseid meedia osade vahel, meedia funktsioneerimise põhjusi ja tagajärgi
- eristab avalikku ja privaatset elusfääri, omandab teadmised nende toimimise printsiipidest
- õpib meedias orienteeruma, meediat lugema, vaatama ja kuulama; näeb inimeste asendit ja rolle tänapäeva meediasüsteemis
- omandab oskuse meedia manipuleerimist läbi näha
- kujundab vajaduse ja harjumuse suhelda erinevate meedialiikidega: trükimeediaga, elektroonilise meediaga, suulise meediaga
- omandab teadmised erinevate meediatekstide funktsioonidest ja ehitusest ning oskused ise olulisemaid meediatekste koostada.

Põhikooli lõpetaja pädevused

Põhikooli lõpetaja:

- oskab eristada meediaväljaandeid: kohalikku ja üleriigilist ajakirjandust, üldväljaandeid ja eriväljaandeid, teabe- ja

meelelahutusajakirjandust ning oskab sellele vastavalt erinevaid meediaväljaandeid kasutada

- oskab tajuda ja lahus hoida tegelikku ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri

- oskab lugeda, kuulata ja vaadata kõige olulisemaid meediažanreid ja leida nende põhisõnumit: uudist, arvamused, meelelahutust, praktilist infot

- oskab vaadata ja mõista fotosid ja illustratsioone ajakirjanduses

- oskab selekteerivalt ajalehte lugeda

- oskab kasutada meediat praktilise teabe allikana: eristada reklaami toimetuse materjalist ja leida reklaamist talle vajalikku teavet

- oskab kasutada elektroonilist meediat: mõistab, et Internet on avalik sfäär, oskab leida internetist vajalikku teavet, kasutada portaale ja ajalehtede Interneti-väljaandeid

- tunneb meedia põhilisi eetikareegleid ja oskab ära tunda nende rikkumist.

Läbiv teema: Turvalisus

Turvalisuse teema on suunatud ohu ennetamisele ning hädaolukordades õige käitumise kujundamisele. Ohuna käsitatakse nii looduskeskkonnast kui ka inimeste, sh inimese enda väärast käitumisest tulenevaid ohtusid. Kujundatavad pädevused puudutavad õnnetuste ennetamist, uimastipreventsiooni ja liiklust ning käitumist nende valdkondade probleemidega kokkupuutel.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *turvalisus* käsitlemisega taotletakse, et õpilane:

- õpib ennetama ja vältima ohuolukorda sattumist
- õpib käituma ja tegutsema võimalikus ohuolukorras
- õpib tundma ohuallikate olemust ja võimalikku tekkemehhanismi
- õpib kasutama enesekaitsevahendeid
- teadvustab seaduste vajalikkust turvalisuse korraldamisel ning seaduste täitmise tähtsust; teab, et seaduste rikkumisele järgneb vastutusele võtmine
- kujundab tauniva hoiaku uimastite tarbimise suhtes
- omandab teadmised ning oskused uimastitega seotud situatsioonides toimetulekuks
- teab oma õigusi ja kohustusi liiklusolukordades nii jalakäijana kui ka liiklusvahendi juhina, kujundab hoiaku turvaliselt liigelda.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada
- teab, kuhu oma murega pöörduda
- teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda
- teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti
- teab tulekahjude tekke sagedasemaid põhjusi, tulekahjude võimalikke tagajärgi ja ennetamise võimalusi
- teab looduslikke ohte
- oskab käituda veekogudel ja basseinis
- oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning -seadmeid

- oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest
- oskab käituda tundmatute asjadega
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab õigesti käituda lõhkekeha leiu korral
- teab, et pommiähvarduse tegemine on kuritegu
- mõistab, et igaüks vastutab ise oma käitumise eest
- teab, et suitsetamine, alkoholi jt uimastite tarbimine on tervisele kahjulik ja ebaseaduslik
- teab, et ravimeid kasutatakse vastavalt ettekirjutusele
- teab, et on olemas tervist ohustavaid aineid, oskab neist keelduda
- tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest
- oskab ohutult teed ületada
- tunneb sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal, lumisel teel
- teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada
- teab jalgrattaga sõitmise nõudeid, oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks turvalist kohta
- teab turvavahendite (nt. kiiver, põlvekaitse, turvavöö) kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.

6. klassi lõpetaja:

- oskab aidata ohtu sattunud inimesi, nii et oleks tagatud iseenda ohutus
- oskab tulekahju korral käituda ning kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid
- teab, kuidas tulekahju tekib ja areneb, teab tulekahju kustutamise põhireegleid
- teab kütteseadmete tuleohutusnõudeid, oskab teha tuld küttekoldes ja looduses (metsas, põllul, aias jne)
- teab ujumisel ja veesõidukite kasutamisel vajalikke ohutusnõudeid, oskab kasutada päästevahendeid
- teab mürgistest ainetest ja kiirusohtudest, oskab neid vältida
- tunneb rahvusvahelist kiirusohumärki
- teab olmekemikaalide mõju inimorganismile
- teab pommiähvardusega kaasnevat võimalikku reaalselt ohtu, oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- teab pommiähvarduse tegemisega kaasnevast vastutusest

- teab pürotehniliste vahendite kasutamise kaasnevast võimalikust ohust
- teab, et uimastite tarvitamise ja müügiga seotud seadused on loodud inimese tervise ja turvalisuse kaitseks, suhtub uimastitega seotud tegevustesse kui seadusega keelatuksse
- teab, et sõltuvuse kujunemine on protsess, mis mõjutab üksikindiviidi ja nende peresid
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid
- teab liiklusmärkide tähendusi
- teab reguleerimata ristmiku ületamise reegleid nii jalakäijana kui ka juhina (jalgratturina, mopeedijuhina)
- teab, et pidurdus- ja peatumistekonna pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee- ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää)
- teab liiklustraumade põhjusi, oskab kasutada turvavahendeid.

Põhikooli lõpetaja:

- oskab hinnata leegist, kuumusest ja suitsust tekkivat ohtlikku olukorda
- teab, kuidas ja millega erinevaid põlenguid kustutatakse; oskab väikseid tulekoldeid kustutada
- teab tuleohutuse tagamiseks rakendatavaid meetmeid
- teab esmaabi põletuse ja mürgituse korral
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest
- teab, kuidas käituda suurõnnetuse korral
- tunneb enam levinud ohtlike ainete ja kiirguse toimet tervisele
- teab ioniseeriva kiirguse mõju elusorganismidele, selle kasutusalasid; tunneb ioniseeriva kiirguse eest kaitsmise meetodeid
- teeb vahet looduslike ja tehiskiirgusallikate vahel
- teab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegureid ning terviseriske, stressiga toimetuleku võimalusi
- teab uimastite kuritarvitamise tagajärgi
- teeb kaalutletud otsuseid ja käitub kehtestavalt uimastitega seotud situatsioonides, suhtub välisesse mõjudesse kriitiliselt
- käitub uimastitega seotud situatsioonides vastutustundlikult; oskab ära tunda uimastist põhjustatud käitumist, kaaslast toetada uimastiprobleemide ilmnemisel
- teab jalakäija ja sõitja kohustusi, käitub neile vastavalt
- teab, millised on juhi kohustused ning õigused
- teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile
- oskab tegutseda õnnetuse korral.

TRADITSIOONILISE AINEÕPPE RAKENDAMINE TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Õppe- ja kasvatustegevus on Tartu Rahvusvahelises Koolis korraldatud traditsiooniliselt, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.

Õppe- ja kasvatustegevuse korra 1.-9. klassini kinnitab kooli direktor.

Ainetundide jaotus klassiti määratakse Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekavas.

Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused Tartu Rahvusvahelises Koolis

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.

Õpilaste nädalakoormus põhikooli klassides on:

1. klass 20 õppetundi
2. klass 23 õppetundi
3. ja 4. klass 25 õppetundi
5. klass - 28 õppetundi
6. ja 7. klass 30 õppetundi
8. klassis 32 õppetundi
9. klass 34 õppetundi.

Kooli eesmärgiks on võimaldada igale õppijale ja õpetajale õppekeskkond, mille kaudu luuakse tingimused õpilase ja õpetaja arenguks ning kus:

- õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ning lastevanemate ja kogukonna omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial
- on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid
- järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid.

Tartu Rahvusvahelise Kooli tunnijaotusplaan klassiti

	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	Ko hu st us lik ud tu nn id	Li s at u n ni d	1. kl as s	2. kl as s	3. kl as s	Ko hu st us lik ud tu nn id	Li s at u n ni d	4. kl as s	5. kl as s	6. kl as s	Ko hu st us lik ud tu nn id	Li s at u n ni d	7. kl as s	8. kl as s	9. kla ss
Inglise keel (kooli õppekeel)*	19		6	7	6	15		5	5	5					
Inglise keel ja kirjandus											12		4	4	4
Eesti keel (A-võõrkeel) *	6		1	2	3	12		4	4	4	12		4	4	4
Saksa keel (B-võõrkeel)						3				3	9		3	3	3
Matemaatika	10	2	4	4	4	13		4	4	5	13		4	4	5
Loodusõpetus	3	1	1	1	2	7		2	2	3	2		2		
Geograafia											5		1	2	2
Bioloogia											5		1	2	2
Inimeseõpetus	3	1	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	2	1	
Ajalugu						3	1	1	2	1	6	1	2	2	3
Ühiskonna- õpetus						1				1	2				2
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Muusika	6		2	2	2	4	1	2	2	1	3	1	2	1	1
Kunst ja tööõpetus	9		3	3	3										
Kunst						3	2	2	2	1	3		1	1	1
Tööõpetus						5		1	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		2	3	3	6		2	2	2
KOKKU:	64	4	20	23	25	76	8	25	28	30	92	4	30	32	34

* Uusimmigrantide eesti keele õppeks suurendatakse nende eesti keele tundide arvu inglise keele tundide arvelt (kuni 2 tundi nädalas).

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus I kooliastmel

I kooliastmel (1.-3. klassis) on temaatiline rõhuasetus KODU/MEIE suhtel lapse MINAGA, MINA/MEIE/KODU suhtel PAIKKONNAGA.

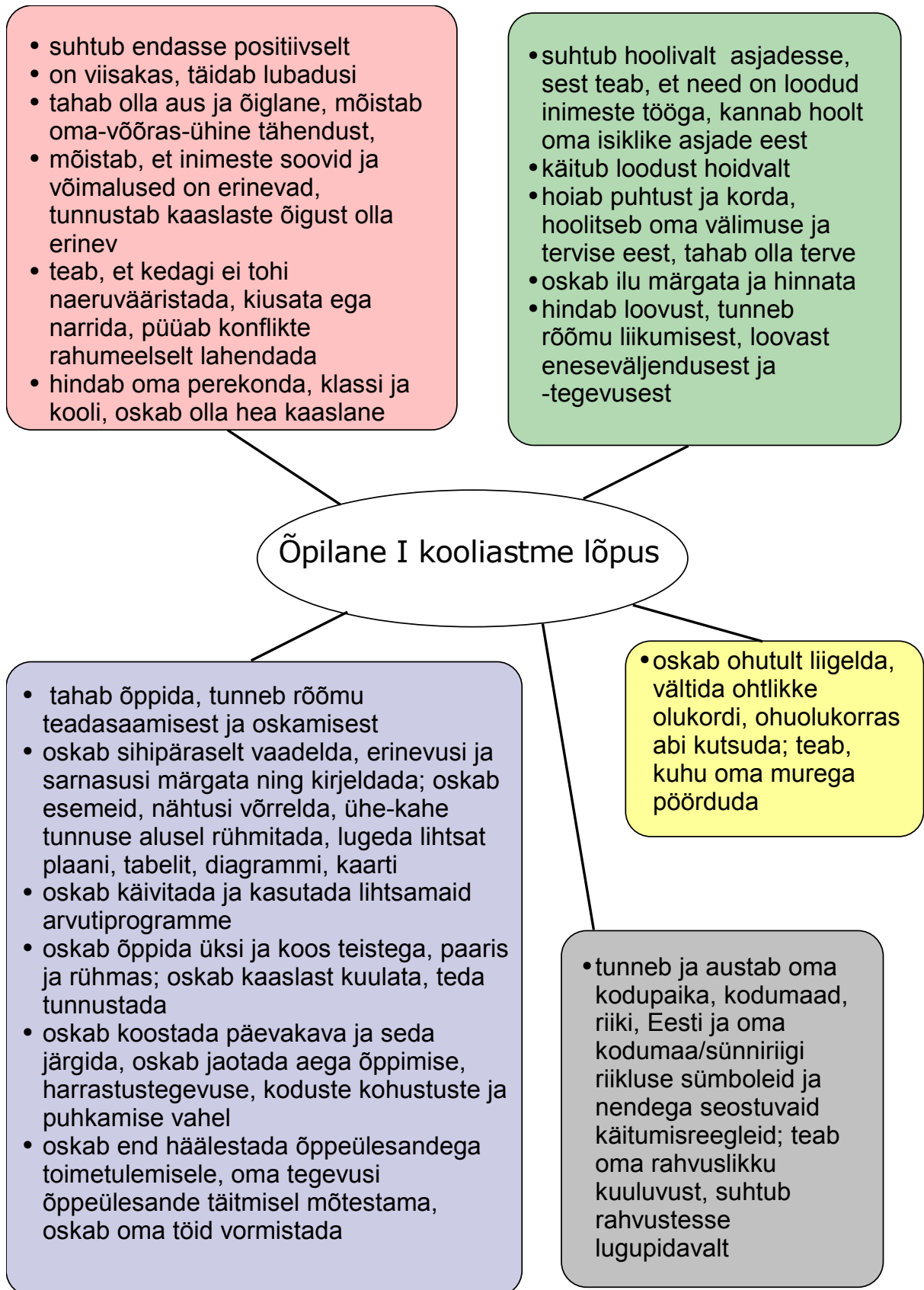
1. klassis on õpetuse põhitaotluseks orienteerumine mängult õppimisele ja õpilase rolli sisseelamine. I kooliastme üldpädevusnõuete keskmes on koolis edukaks toimetulekuks vajalikud alusoskused: nii õpioskused kui sotsiaalsed oskused.

Enne 1. klassi astumist toimuvad nn. eelkoolipäevad vanematele ja lastele, et välja selgitada missugune on laste koolivalmidus. Eelkoolipäevade ajal toimub vestlus lapsevanematega ja lapsega ning lapsel on võimalik tutvuda oma koolimaja, päevarütmiga tulevaste koolikaaslaste ning õpetajatega. Eelkoolipäevadel ei kontrollita lapse ainealaseid teadmisi ja pädevusi, välja püütakse selgitada lapse sotsiaalne valmidus grupis töötamiseks ja koolitööga hakkamasaamiseks. Kuna paljudes riikides algab koolitee kuueaastaselt, võtab Tartu Rahvusvaheline Kool lapsevanemate soovil vastu ka kuueaastasi õpilasi – juhul kui laps on koolivalmis ja koolitöö toetab tema arengut.

Iga lapse individuaalsust arvestades varieeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Lapsi ergutatakse küsima ja avastama. Väärtuskasvatuses kasutatakse ülesandeid, kus on vaja järgida käitumisreegleid, teha väärtushinnangutel põhinevaid otsustusi või järeldusi.

Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine, edasist koolitööd toetavate õpiharjumuste väljakujunemisele kaasaaitamine ja lapsevanemate nõustamine lapse arengu osas.

Tartu Rahvusvahelise Kooli I kooliastmel taotletavad üldpädevused



Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus II kooliastmel

II kooliastmel (4.–6. klassis) on õppekava temaatiline rõhuasetus MINA/MEIE/KODU suhetes EESTIGA, õpilase kodumaaga.

II kooliastmel jõuab õpilane murdeikka. Et õppida tasakaalustama oma erinevaid rolle, pakutakse II kooliastme õpilasele õppeülesandeid, mis võimaldavad rollikonflikte läbi mängida ja neile lahendusi otsida. Paaris ja rühmas täidetavate õppeülesannete puhul luuakse situatsioone, kus on võimalik pälvida ka kaaslaste tunnustust.

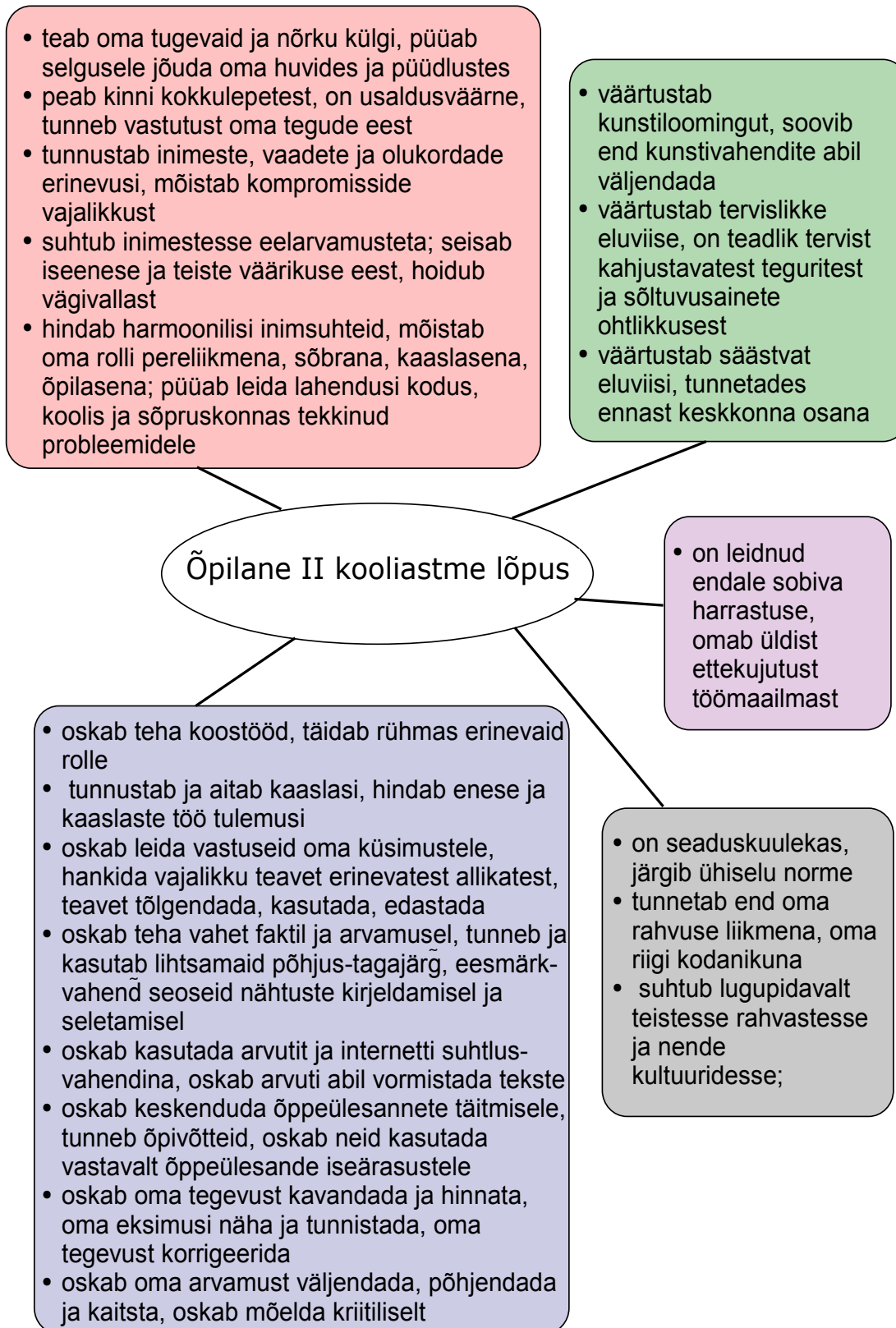
II kooliastmel on eriti oluline toetada õpimotivatsiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist. Õppeülesandena on kohane osalusrõõmu pakkuv selgelt vormistatud tulemustega töö, mida on võimalik tutvustada koolis ja väljaspool kooli.

Endiselt on tähtsal kohal õpioskuste kujunemine; kasutatakse ülesandeid, mille eesmärgiks on õppima õppimise teadvustamine iseendale ja kaaslastele. Erinevate õpivormide tutvustamine ja nende kasutamine õppetöös.

Väärtuskasvatuses on tähtsal kohal väärtuste selginemist ja kujunemist soodustavate õppesituatsioonide loomine.

Õpetaja olulisim ülesanne on õppeprotsessi eesmärgiteadlik suunamine, õpilaste õpitahte ja õpihuvi toetamine, isiksuse mitmekülgse arengu toetamine.

Tartu Rahvusvahelise Kooli II kooliastmel taotletavad üldpädevused



Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus III kooliastmel

III kooliastmel (7.–9. klassis) on temaatiline rõhuasetus MINA suhetel ÜMBRITSEVATE INIMESTE, eriti EAKAASLASTEGA ning MINA suhetel MAAILMAGA.

III kooliastme lõpuks peab õpilane määratlema oma edasise õpitee. Seetõttu on tähtsal kohal õppeülesanded, mis võimaldavad õpilastel oma valikuid teadvustada, mõista otsuste tagajärgi oma elutee seisukohalt. On oluline, et õpilane mõistaks hariduse ja tööturu seoseid. Selleks kasutatakse kutse-eelsele õppele orienteeritud projekte ja ekskursioone.

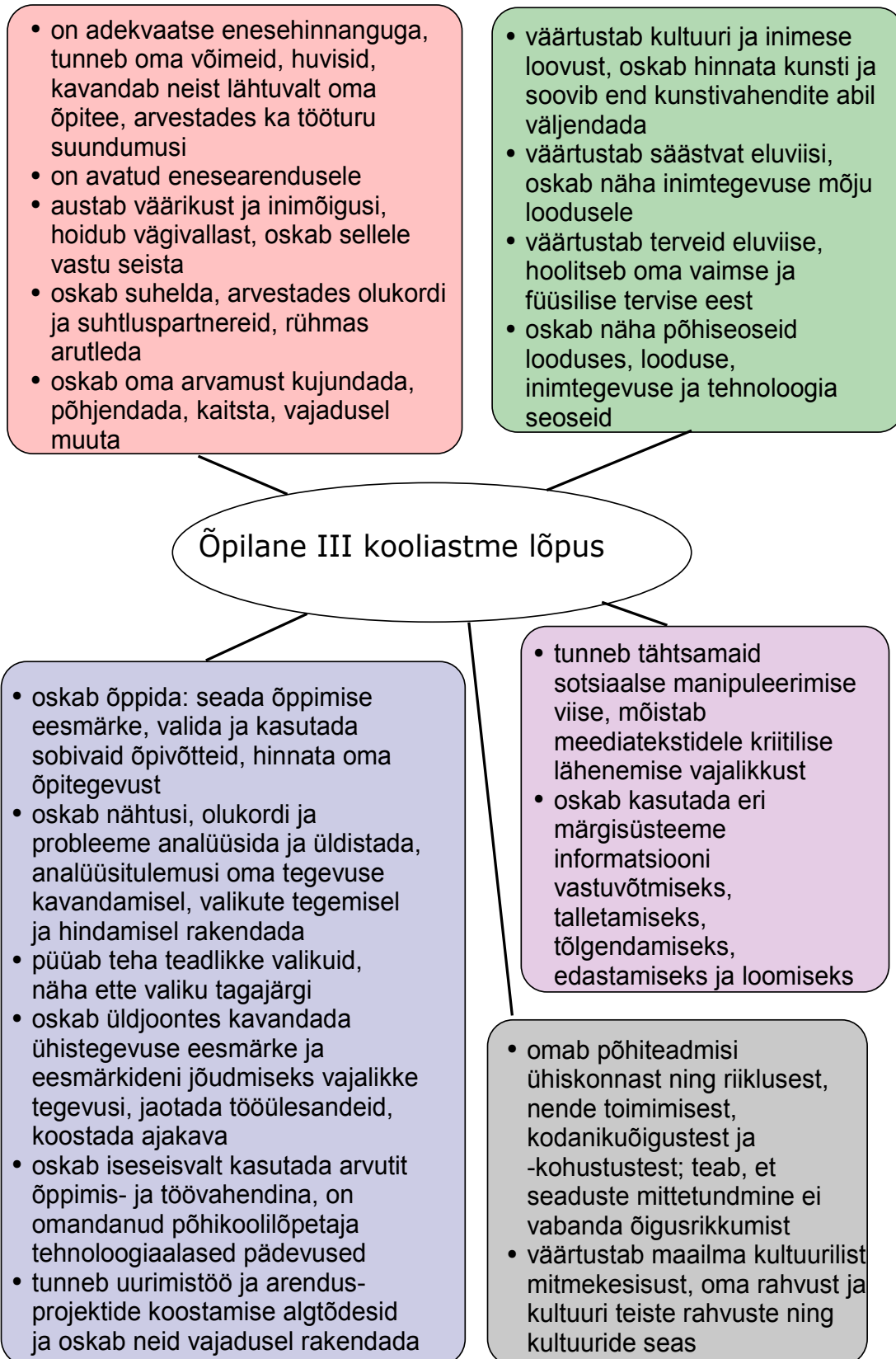
Õpipädevuse seisukohalt on olulised õppeülesanded, mis võimaldavad kasutada erinevaid õpistrateegiaid, neid teadvustada. Tähtsad projektülesanded ja lihtsamad uurimisülesanded, kus õpilane otsib iseseisvalt informatsiooni, analüüsib ja üldistab seda.

Õpimotivatsiooni languse vältimiseks lahendavad õpilased huvikohaseid individuaalseid õpiülesandeid. Õpimotivatsiooni toetab koostöö rühmas ja kaaslaste ning õpetaja tunnustus edukalt täidetud ülesande puhul.

Väärtuskasvatuses asetub tähtsale kohale mitmekülgse isiksuse ja maailmakodaniku kasvatamine, mis toetab ühiskonnas toimetulekut.

Õpetaja olulisemateks ülesanneteks on toetada õpilase arengut, ainealaste teadmiste omandamist, iseseisva töö oskuste kujunemist, õpitahte tugevnemist ja eneseusu suurenemist ja suunata õpilase väärtushinnanguid.

Tartu Rahvusvahelise Kooli III kooliastmel taotletavad üldpädevused



ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust ning need on kooskõlas Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava õpitulemustega.

Projekti eesvedajaks ja kavandajaks võib olla Tartu Rahvusvahelise Kooli õpetaja või õpetajad, direktor, lapsevanem/lapsevanemad või õpilased.

Projekti eestvedaja kaasab projekti planeerimisse ja läbiviimisesse õpetajaid, kes on selles osalemisest huvitatud, või kelle osalemine on oluline projekti õnnestumise seisukohalt. Projekti eestvedaja määrab töögrupi siseselt konkreetsed ülesanded.

Projektid arutletakse läbi kooli õppenõukogus.

Koolidirektor kinnitab projektid ja projektimeeskonna enne õppeaasta algust.

Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise korra kinnitab direktor.

HINDAMISE KORRALDUS TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Hindamise korraldus Tartu Rahvusvahelises Koolis toetab elukestva õppimise kui elustiili kujunemist läbi õppija sisemise motivatsiooni.

Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist.

Hinnatakse nõutavate õpitulemuste saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust. Õpilane on teadlik, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Õpilased võtavad võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, kavandamisest ja hindamisest.

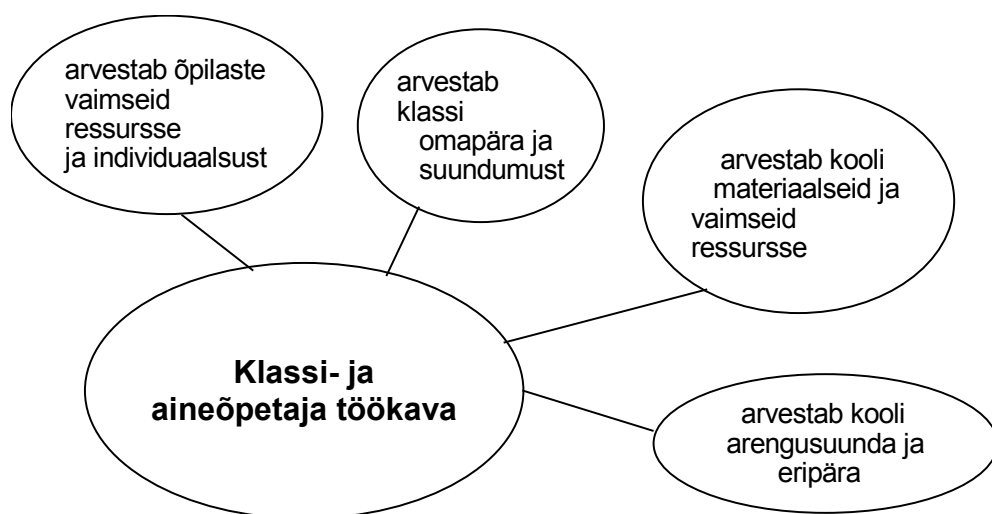
Hindamise põhieesmärgid on:

- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist
- suunata õpilasi sihikindlalt õppima
- anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale (eestkostjale, hooldajale) teavet õpilase õpiedukusest.
- Tartu Rahvusvahelise Kooli õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordamajätmise alused, tingimused ja korra kinnitab kooli direktor.

NÕUDED ÕPETAJA TÖÖKAVALE TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursioonina.

Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse. Töökava koostamise ning rakendamise saab klassiõpetaja ja aineõpetaja endale suuremad õigused ja võimalused, aga ka suurema vastutuse õpilaste, nende vanemate ja kooli ees.



Üldised nõuded klassi- ja aineõpetaja töökavale

- töökava täpsustab kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani
- töökava on vormistatud õppeveerandite ja/või kursuste kalenderplaanina
- õppesisu on liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi
- näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavad põhimõisted, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused
- õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks
- otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.

Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava struktuuri, vormi ning kinnitamise korra kinnitab kooli direktor.

ÕPILASTE NÕUSTAMINE JA ÕPIABI OSUTAMINE TARTU RAHVUSVAHELISES KOOLIS

Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad koolis:

- eelkoolipäevad eesmärgiga selgitada välja laste sotsiaalne valmidus koolitööks
- vestlused uute õpilastega ja nende perekondadega enne Tartu Rahvusvahelisse Kooli õppima asumist, et selgitada välja õpilase pädevused sobiva õppetaseme valimiseks
- õpilaste arenguestlused kaks korda aastas (arenguestluse korra kinnitab kooli direktor)
- õpetajate konsultatsioonid, nii ainealaseid kui ka kasvatuslikke aspekte hõlmavad
- individuaalne abi- ja lisaõpe lapsevanemate, õpetaja ja direktori vahelisel kokkuleppel.
- individuaalse õppekava koostamine kooli ja vanemate kokkuleppel
- iganädalased õpetajate pedagoogilised koosolekud õpilaste arengu arutamiseks

Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise korra kinnitab kooli direktor.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli omaniku, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise korra kinnitab kooli direktor.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI AINEKAVAD

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI INGLISE KEELE AINEKAVA

ÕPETUSE ALUS

- Inglise keel on Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekeel. Tartu Rahvusvahelise Kooli ülesanne on pakkuda ingliskeelset põhiharidust.
- Koolis õpivad lapsed, kelle emakeel ei ole inglise keel ja õpilased, kes kõnelevad inglise keelt emakeelena. Sellest eripärast lähtudes sisaldab kooli inglise keele ainekava kahte osa – emakeele rääkijatele ja inglise keelt võõrkeelena kasutajatele.

ÜLDALUSED

Inglise keel (kooli õppekeel) võõrkeelena

- Tartu Rahvusvahelises Koolis õpib õpilane kõiki aineid inglise keeles isegi sel juhul, kui inglise keel ei ole tema emakeel.
- Tartu Rahvusvahelises Koolis õpetatakse A-võõrkeelena eesti keelt, B-võõrkeelena saksa keelt.
- Õpilased jagatakse keeleõppegruppidesse nende keeleoskustest lähtuvalt.
- Läbi inglise keele võõrkeelena õpetamise tagatakse võõrkeeleoskuste süstemaatiline arendamine. Koolitöökõks vajaliku keeletaseme saavutamiseks tegeletakse kooliaasta alguses intensiivselt inglise keele võõrkeelena õpetamisega. Lisaks võõrkeele tundides inglise keele õpetamisele toimub keeleõpe ka ainetundides, kus õpetajad aitavad õpilastel omandada ainest tulenevat sõnavara.
- Keeleoskuste arendamise viisid ja eesmärgid on samad nii inglise keele võõrkeelena õpetamisel kui ka inglise keele emakeelena õpetamisel. Inglise keele õpetamisel võõrkeelena arendatakse samuti õpilase üldisi keeleoskusi lugemisel, kirjutamisel, kuulamisel ja kõnelemisel.
- Tekstiõpetuse, õigekeelsuse ja kirjanduse lülitub õpilaste võõrkeeleõpetuse programmi alates teisest õppeveerandist.
- Inglise keele võõrkeelena õpe on kooli eripärast lähtuvalt integreeritud kõikidesse õppeainetesse. Kõikide õppeainete õppimine inglise keeles annab keeleoskuse, mis võimaldab ka edaspidi iseseisvalt toime tulla inglisekeelses õpikeskkonnas, kasutada inglisekeelseid õppematerjale.
- Inglise keele võõrkeelena õpe annab õpilastele keeleoskuse, mis võimaldab autentses keelekeskkonnas iseseisvalt toimida, õppida tundma erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure; oma ja võõra võrdlemine aitab erinevusi mõista ja aktsepteerida.
- Inglise keele omandamisega saab õpilane täiendava juurdepääsu erinevatele teadmiskallikatele (nt teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, internet jne), mis omakorda toetab õpinguid teistes ainetsüklites.
- Inglise keele võõrkeelena õpetuse ülesanne on sisendada õpilasele

eneseusku, kindlustunnet, kujundada võõrkeelte edasiseks õppimiseks vajalikke oskusi ja vilumusi; pakkuda õpilasele eduelamust, et omandatud võõrkeeles on võimalik toime tulla väga erinevates situatsioonides (aineõpe võõrkeeles, kirjanduse ja teatmeteoste lugemine jne).

Inglise keel (kooli õppekeel) emakeelena

- Kui õpilase emakeel on inglise keel, õpib ta Tartu Rahvusvahelises Koolis A-võõrkeelena eesti keelt ja B-võõrkeelena saksa keelt.
- Inglise keelt emakeelena rääkijad õpivad oma emakeelt seda võõrkeelena õppijatest eraldi rühmas. Sama klassitaseme programmi läbivad rühmad võib liita kui inglise keelt võõrkeelena õppijad on saavutanud koos õppimiseks vajaliku taseme.
- Keeleoskuste arendamise viisid ja eesmärgid on samad nii inglise keele võõrkeelena õpetamisel kui ka inglise keele emakeelena õpetamisel. Inglise keele õpetamisel võõrkeelena arendatakse samuti õpilase üldisi keeleoskusi lugemisel, kirjutamisel, kuulamisel ja kõnelemisel.
- Inglise keele emakeelena õpetuse laiem eesmärk on oskuste arendamine, mis võimaldavad erinevaid tekste mõista ja luua ning läbi teabevahetuse ümbritseva maailmaga suhelda.
- Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse kolme õppevaldkonna – õigekeelsusõpetuse, tekstiõpetuse ja kirjandusõpetuse kaudu. Õppevaldkonnad on omavahel integreeritud.
- Õigekeelsusõpetuse eesmärk on anda põhiline õigekeelsusoskus ning ülevaade inglise keele ehitusest. Keeleküsimuste käsitus on rakendusliku iseloomuga, hõlmab samavõrd õigekeelsust kui ka sõnavara rikastust. Õpetuse ülesandeks on teadvustada ka keele varieerumist ja keelendite kasutusvõimalusi.
- Kirjandusõpetusel on oluline roll õpilaste maailmapildi, esteetiliste ja eetiliste tõekspidamiste ning loovuse kujunemisel. Käsitlev kirjandus on autorite valikult avar, žanriliselt ja temaatiliselt mitmekülgne, eri ajastuid ning õpilase eakohaseid huve arvestav, annab õpilasele mõtlemisainet ja eneseväljendusajendeid. Kirjanduse lugemine ning kirjandusteadmised toetavad kunstiõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse, samuti võõrkeelte õppimist.
- Tekstiõpetus kujundab oskust mitmesugustes tekstides orienteeruda, neis sisalduvat teavet ja erisuguseid arvamusi kriitiliselt hinnata ning vajalikke valikuid teha. Tekstiõpetuse õpetamisega arendatakse suulist ja kirjalikku väljendusoskust. Õpilasest kujuneb aktiivne raamatukogu ja muude teabeallikate kasutaja.
- Tartu Rahvusvahelise kooli õpilastel on võimalik laenutada trükiseid (ilukirjandus, teatmeteosed, ajakirjandus) kooli raamatukogust.
- Õppevaldkondade koostoime tulemusena areneb õpilase mõtlemisvõime ja oskus õppida: omandatakse olulisi kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ja oskus oma mõtteid väljendada.
- Tartu Rahvusvahelises Koolis on inglise keelt emakeelena õppijatel võimalus suhelda õpilastega, kes õpivad inglise keelt võõrkeelena. See annab võimalusi erinevate keelte võrdlemiseks – sarnasuste ja erinevuste leidmiseks ning mõistmiseks, et keeled ja kultuurid on omavahel seotud.

INGLISE KEELE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

Õppetegevus

1. Võõrkeeleeõpetus I kooliastmes arendab tema emotsionaalseid, sotsiaalseid, kognitiivseid, loome- ja keelevõimeid.
2. Võõrkeeleeõpetuse sisu vastab laste huvidele, on orienteeritud lapsele, mõjutab ta tunde- ja mõttemaailma, fantaasiat, loovust, olulised on ainetevahelised seosed.
3. Õppimine ja õpetamine haarab lapse kõiki meeli, aitab suunata lapse arengut tervikuna, arvestab tema individuaalseid iseärasusi. Ergutatakse lapse loomulikku teadmishimu, huvi võõrkeeles õppimise, silmaringi laiendamise, õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade ja nende kultuuri vastu.
4. Tartu Rahvusvahelises Koolis on õpilastel võimalus õpitavat keelt kasutada loomulikes suhtlussituatsioonides, kuna see on koos õppivate õpilaste ja õpetajate ühine suhtluskeel.
5. Inglise keele võõrkeelena õpetamist alustatakse suulise eelkursusega, ainetundides abistavad aineõpetajad uue temaatilise sõnavara omandamisega. Palju kasutatakse näitlikustamist, et ka kooli õppekeelt mitteväljendavatel õpilastel oleks ainetundides õpetatavast võimalik aru saada.
6. Inglise keele õpetamisel kasutatakse rollimänge, dramatiseeringuid, rütmi- ja liisusalme, sõnamänge.
7. Õpiedukuse kindlaksmääramisel arvestatakse lapse tervikarengut: väljendusoskust, loovust, sotsiaalset ja keelelist arengut. Lause keeleline õigsus ei ole seejuures esmatähtis.

INGLISE KEEL 1. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>MINA: nimi, vanus; kehaosad, riietus ja riietusesemed; lemmiktegevused.</p> <p>PEREKOND JA KODU: pereliikmed, lähisugulased; minu kodu – mööbel, ruumide nimetused; kodulinn, kodumaa; aadress, tänav, korter.</p> <p>SÕBRAD: nimi, vanus, elukoht, välimus, ühised tegevused; kool – õppeained, õppevahendid.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, MAAILM: loomad, linnud; kodumaa/sünnimaa asukoht, keel, pealinn.</p> <p>EESTI: Eesti asukoht, keel, pealinn, sümbolid.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: söögikorrad; toitute, jookide nimetused.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: koolipäev, sõbrad ja õpetajad; õppeained, õpioskused; kooliruumid, õppevahendid.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, mängud, sport.</p>	<p>MINA: nimi, vanus; lemmiktegevused.</p> <p>PEREKOND JA KODU: pereliikmed, lähisugulased; puhkuse veetmine perega.</p> <p>SÕBRAD: nimi, vanus, elukoht, välimus, ühised tegevused.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, MAAILM: kodumaa, kodukoht.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: päevaplaan, kohustused.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: koolipäev, sõbrad ja õpetajad; õppeained, õpioskused; kooliruumid, õppevahendid.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, mängud, sport.</p>

Õigekeelsus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Häälik – silp – sõna – lause – jutt. Tähed ja tähestik. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, kohanimedes. Ainsus ja mitmus. Väit-, küsi- ja hüüdlause, lausete lõpumärgid. Õiged tähekujud, proportsioonid, ühtlane kirjarida, käekirja loetavus, kirjatöö välimus, pealkiri ja kuupäev.	Häälik – silp – sõna – lause – jutt. Tähed ja tähestik. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, kohanimedes, kuude ja nädalapäevades. Ainsus ja mitmus. Väit-, küsi- ja hüüdlause, lausete lõpumärgid. Õiged tähekujud, proportsioonid, ühtlane kirjarida, käekirja loetavus, kirjatöö välimus, pealkiri ja kuupäev. Liitsõnad. Nimisõna ja tegusõna. Olevik ja minevik. Jutumärgid. Jutumullid. Eesliited ja järelliited (un-, dis-, -ly,). Nimisõna ja tegusõna ühildumine.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Argitekst: suuline keelekasutus, kõnetus- ja viisakusväljendid. Teabetekst: tööjuhend, õpikutekst. Teksti kompositsioon: pealkiri, kuupäev, laused, lausete täiendamine. Lihtsad skeemid – lugemine ja mõistmine.	Argitekst: suuline keelekasutus, kõnetus- ja viisakusväljendid. Teabetekst: tööjuhend, õpikutekst. Tarbekiri. Oluliste märksõnade leidmine tekstist (<i>labelling</i>). Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus. Sünonüümid nimisõnadele. Antonüümid. Definitsioonid. Lihtsad skeemid – lugemine ja mõistmine.

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Lastelaul. Muinasjutt. Muistend. Jutustus. Luuletus. Näidend. Piltjutt. Mõisted: autor, pealkiri, tegelane, kunstnik. Kirjanduse eri liike ja žanre käsitletavat tekstid. Sõnaraamatud.	Lastelaul. Muinasjutt. Valm. Jutustus. Luuletus. Näidend. Piltjutt. Instruktsioonid. Mõisted: autor, pealkiri, tegelane, kunstnik. Raamatu kokkuvõte. Kirjanduse eri liike ja žanre käsitletavat tekstid. Sõnaraamatud.

Kuulamine

- heli, sõna, lause, lühema teksti nautiv, tähelepanelik, kriitiline kuulamine;
- õpetaja ja kaaslaste kuulamine ja kuuldule asjakohane reageerimine;
- ettelugemise ja jutustamise kuulamine;
- kuuldu mõistmine: sõna, lause, teksti sisu;
- häälikute eristamine.

Kõnelemine

- kõnelemine mitmesuguses olukorras: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine; kaupluses, tänaval, klassis, koolis; täiskasvanuga, sõbraga; telefonitsi;
- oma arvamuse avaldamine;

Lugemine

- lugema õppimine kasutades foneemikat ja *sight word*'e (sõnakaarte);
- häälega lugemine: õigsus;

Kirjutamine

- kirjutama õppimine;
- tähtede kirjutamine;
- sõna kirjutamine;
- tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine;

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: Tähestik, õiged tähekujud, punkt lause lõpus.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- oskab kuuldu ja vaadeldu kohta arvamust avaldada;
- tunneb huvi lugemise vastu, loeb lihtsamaid tekste;
- oskab eristada väidet, küsimust;
- oskab peast esitada värsse;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi; muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja;
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt;
- oskab koostada suulist juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; mõelda jutule algust ja lõppu;
- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- teab peast tähestikku;
- oskab piiritleda lauset punktiga;
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimedes

Õppekirjandus

Clark, C. Activity Book for Children 1. Oxford University Press, 1983.

Clark, C. Activity Book for Children 2. Oxford University Press, 1983.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 2 Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 2. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 2. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Gray, E., Evans, V. Letterfun Cassette. Express Publishing, 2001.

Gray, E., Evans, V. Letterfun Pupil's Book. Express Publishing, 2001.

Gray, E., Evans, V. Letterfun Teacher's Book. Express Publishing, 2001.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 1 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 1 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 1 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 1 Workbook. Longman Publishing, 2000.

Kerngross, G., Putschta, H. Join In 1 Activity Book. Cambridge University Press, 2000.

Kerngross, G., Putschta, H. Join In 1 Cassette. Cambridge University Press, 2000.

Kerngross, G., Putschta, H. Join In 1 Pupil's Book. Cambridge University Press, 2000.

Kerngross, G., Putschta, H. Join In 1 Teacher's Book. Cambridge University Press, 2000.

1. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 2. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<p>MINA: Välimus, välimuse kirjeldamine.</p> <p>PEREKOND JA KODU: mööbliesemed erinevates ruumides</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, MAAILM: aastaajad ja ilm; liiklus ja liiklusvahendid; tee küsimine ja juhatamine; asutuste ja hoonete paiknemine linnas/asulas; loomade kirjeldus ja elupaigad.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: kellaag; päevaplaan kellaegadega seotult; tellimine toitlustusettevõttes, menüü.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: elukutsed ja ametid, nendega seotud kohustused; töökohad.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad ja nendega tegelemine, kohad, kus huvialadega tegeleda; sünnipäevade tähistamise kombed erinevates riikides.</p>	<p>MINA JA SUHTED: lähedased ja sõbrad.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, MAAILM: aastaajad ja ilm; liiklus; loodus – loomad ja taimed; reisimine puhkuse veetmine.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: toiduvalmistamine, huvialad ja nendega tegelemine.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: ametitega seotud seotud kohustused.</p> <p>KULTUUR: sünnipäevade tähistamine, pidude organiseerimine ja tähistamine.</p>

Õigekeelsus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Täis- ja kaashäälikud. Liitsõna. Suur algustäht kuude ja nädalapäevade nimedes. Jaatav ja eitav kõne. Olevik ja minevik. Väit-, küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma loetelus. Vastandsõna.	Liitsõna. Täis- ja kaashäälikud. Suur algustäht kuude ja nädalapäevade nimedes. Jaatav ja eitav kõne. Olevik ja minevik. Väit-, küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma loetelus. Jutumärgid. Järelliited (-ed, -ful, -less, -ing).

2. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 150 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Tarbetekst: teade, kutse, õnnitlus. Teabetekst: sõnastik, raamatu sisukord. Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus. Tekstiloomed: kutse, õnnitlus, teade, jutuke. Mõisted: teade, kutse, õnnitlus, ajaleht, jutuke, sõnastik, sisukord.	Tarbetekst: teade, kutse, õnnitlus, tarbekiri. Teabetekst: sõnastik, raamatu sisukord. Teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus. Tekstiloomed: kutse, õnnitlus, teade, jutuke, tarbekiri. Mõisted: teade, kutse, õnnitlus, ajaleht, jutuke, sõnastik, sisukord. Sünonüümid verbidele. Vastandsõna. Omadussõna seos nimisõnaga. Omadussõnade võrdlemine. Sidesõna (ja, aga, sest). Sõna tähenduse aimamine kontekstist. Sõna asendamine väljendusrikkama sünonüümiga (<i>overworked words</i>).

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Muistend. Jutustus. Piltluuletus. Luuletus. Näidend. Retsept. Mõisted: autor, pealkiri, tegelane, kunstnik, kahekõne, sisukord.	Muistend. Jutustus. Luuletus. Piltluuletus . Näidend. Koomiks. Retseptid. Legend. Instruktsioonid. Mõisted: autor, pealkiri, tegelane, kunstnik, kahekõne, sisukord.

Kuulamine

- pikema teksti nautiv, tähelepanelik, kriitiline kuulamine.

Kõnelemine

- õige ja selge hääldus;
- asjakohaste küsimuste esitamine ja neile vastamine;
- jutustamine loetu, kuulatu, sündmuse ja läbielatu põhjal;
- luuletuse, dialoogi esitamine.

Lugemine

- häälega lugemine: sobiv intonatsioon, oma lugemisvea parandamine;
- ositi lugemine;
- endamisi lugemine;
- tegelaste iseloomustamine;
- loole alguse ja lõpu mõtlemine;
- loetu mõistmine: sõna, lause, teksti sisu;
- riimuvate sõnade leidmine;
- huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust.

Kirjutamine

- lause kirjutamine;
- tahvlilt ja õpikust ära kirjutamine.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: jaatav ja eitav lihtlause; väit-, küsi-, käsk ja hüüdlause; lause lõpumärgid. Liitsõna. Algustähe õigekiri. Hääliku ja tähe vaheline seos.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- oskab luuletust peast esitada;
- oskab tahvlilt ja õpikust ära kirjutada;
- oskab teksti korrekselt paberile paigutada.
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele;
- oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- oskab eristada palvet, käsku, keeldu;
- oskab leida lähedase ja vastandtähendusega sõnu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi; muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja;
- oskab loetust jutustada;
- oskab loetu kohta arvamust avaldada;
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt;
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu sisu;
- eristab täis- ja kaashäälikut, liitsõna, ;
- oskab kasutada suurt algustähte kuu- ja nädalapäevade nimedes ning tuntumates kohanimedes;
- oskab koostada kutset, õnnitlust;
- oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest;
- oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine;
- on omandanud nõutud sõnade õigekirja.

Õppekirjandus

Clark, C. Activity Book for Children 3. Oxford University Press, 1983.

Clark, C. Activity Book for Children 4. Oxford University Press, 1983.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 23Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 3. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 3. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 2 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 2 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 2 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 2 Workbook. Longman Publishing, 2000.

2. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 3. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<p>MINA: minu 5 meelt, tervislikud eluviisid (toit, kehalised harjutused).</p> <p>PEREKOND JA KODU: pereliikmete elukutsed ja kohustused.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, MAAILM: maa ja linna erinevused ja sarnasused; loomade geograafilised elupaigad; loomade võimed ja oskused; ilmale vastav riietus, ilm erinevatel aastaegadel; kliima.</p> <p>EESTI: tähtpäevad Eestis; Eesti sümbolid; Eesti kaart</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: televisioon – televisiooniprogrammid, programmieeslistused, kino, teater.</p>	<p>MEEDIA: Ajaleht ja ajaleheartiklid; reklaamid.</p> <p>KULTUUR: Teater ja näidendid, rollid.</p> <p>MINEVIK JA OLEVIK: Tähtsaid sündmusi minevikust.</p> <p>KESKKOND: lemmikloomade eest hoolitsemine; taimede eluring; kiusamine; reeglid koolis.</p>

Õigekeelsus

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<p>Nimi-, omadus-, ase- ja tegusõna.</p> <p>Tähestikuline järjekord.</p> <p>Sõnavara: lähedase tähendusega sõna.</p> <p>Silbitamine ja poolitamine.</p> <p>Sõnatähenduste täpsustamine.</p> <p>Ülakoma kasutamine lühendites ja omastava käändena.</p> <p>Omadussõnade võrdlemine.</p> <p>Koma lauses.</p>	<p>Tähestikuline järjekord.</p> <p>Määrsõnad.</p> <p>Järelliide (<i>ness-, ment-</i>).</p> <p>Silbitamine ja poolitamine.</p> <p>Ülakoma kasutamine lühendites ja omastava käändena. Koma lauses.</p> <p>Homofoonid.</p> <p>Omadussõnade võrdlemine.</p> <p>Kogunimisõnad. Deminutiiv.</p> <p>Sooliselt vahelduvad nimisõnad.</p> <p>Laensõnad. Uudissõnad.</p>

3. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 180 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevõlvitud õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Meediatekst: ajalehe, ajakirja tekst. Sõnajärg lauses. Definitsioonid.	Meediatekst: ajalehe, ajakirja tekst. Kahekõne koostamine. Sõnajärg lauses. Definitsioonid.

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevõlvitud õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Raamatute laenutamine kooli raamatukogust. Lugemispäeviku koostamine (pealkiri, autor, peategelased, kokkuvõte, iseloomustav joonistus, uued sõnad) ja esitamine iga kolme nädala tagant.	Raamatute laenutamine kooli raamatukogust. Lugemispäeviku koostamine (pealkiri, autor, peategelased, kokkuvõte, iseloomustav joonistus, uued sõnad) ja esitamine iga kolme nädala tagant.

3. klassi õpilane loeb õppeaasta jooksul läbi vähemalt 7 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Kuulamine

- teksti nautiv, tähelepanelik, kriitiline kuulamine.

Kõnelemine

- proosakatkeni esitamine;
- raamatu, filmi ja teatrietenduse põhjal; pildi ja pildiseeria, küsimuste ja tugisõnade järgi;
- hääle tugevuse kohandamine olukorrale.

Kirjutamine

- lause laiendamine ja sidumine tekstiks;
- etteütlemise järgi kirjutamine;
- oma kirjutamisvea parandamine;
- tarbeteksti kirjutamine, teabeteksti kasutamine;
- tekstilähedane ümberjutustus;
- loovtöö pildi, pildiseeria, küsimuste, tugisõnade või kava toel;
- sündmusest, isikust ja loomast kirjutamine.

Lugemine

- loetu mõistmine: loetu kava;
- tekstide eristamine: muinasjutt, jutustus, luuletus, mõistatus, kiri;
- oma ja võõra käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust;
- jutustava, kirjeldava, tarbe-, teabe- ja sõnamängulise teksti lugemine;
- luuletuse sisu avamine õpetaja abiga.

Integratsioon eesti keelega

Eesti keel: Sõnade ja lausete kirjutamine.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ja sobiva intonatsiooniga;
- oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi;
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- laenutab raamatukogust raamatuid ning täidab loetu põhjal lugemispäevikut;
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt;
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu;
- oskab koostada kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; mõelda jutule algust ja lõppu;
- oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid;
- eristab silpi;
- oskab kasutada lihtsamat sõnastikku;
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke;
- on omandanud nõutud sõnade õigekirja.

Õppekirjandus

Clark, C. Activity Book for Children 5. Oxford University Press, 1983.

Clark, C. Activity Book for Children 6. Oxford University Press, 1983.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 4 Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 4. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 4. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 3 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 3 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 3 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 3 Workbook. Longman Publishing, 2000.

Lisamaterjalid esimesel kooliastmel õpetaja vabal valikul õpilase võimetest ja oskustest lähtuvalt:

Fidge, L. Reading Comprehension 1. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Reading Comprehension 2 . Macmillan, 2001.

Fidge, L. Reading Comprehension 3. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 1. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 2. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 3. Macmillan, 2001.

Molinsky, S., Bliss, B. Word by Word Primary Phonics Course. Longman, 2000.

Oxford Reading Tree Stage 1-7 Reading Books by Hunt, R., Brychta, A.

3. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEELE AINEKAVA 4.–6. KLASSILE

Õppetegevus

1. Inglise keele võõrkeelena ja emakeelena õpetamisel arendatakse komplekselt kõiki osaoskusi.
2. Kasutatakse erinevaid töömeetodeid (paaris- ja rühmatöö, projekt, rollimäng, intervjuerimine, dramatiseering jms) ning meediavahendeid (video, arvuti, magnetofon).
3. Õppimise käigus õpitakse tundma õpistrateegiaid, mis aitavad edaspidi iseseisvalt töötada, kujunevad eeldused teiste keelte kiiremaks õppimiseks. Kuulamis- ja lugemisstrateegiate arendamine, töö sõnavaraga, sõnaraamatutega, kuid ka mälu- ja kognitiivsete strateegiate tundmaõppimine, aitavad õpilasel keelelist infot kiiremini ja kindlamalt meelde jätta.
4. Sel kooliastmel taotletakse, et õpilasel kujuneks teadlik suhtumine oma kõnesse ja teiste kuulamise, oskus suhelda paindlikult, arvestades vestluspartnereid ja suhtlusolukordi.
5. Lugemis- ja kirjutamisõpetus on orienteeritud lugemis- ja kirjutamisprotsessi mõistmisele ning tekstide koostamiseks vajalike oskuste omandamisele (kavandamine, eesmärgistamine, vormistamine jne). Tähtsal kohal on tekstitaju – neutraalse ja kujundliku keelekasutuse eristamine, nende otstarbe mõistmine jne. Õpilase keeleteadmisi avardatakse, kuid need jäävad rakenduslikeks.

INGLISE KEEL 4. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>MINA: isikuandmed; välimuse kirjeldamine, kehaosad, riietus, riietuse kirjeldamine, riietuse materjalid, lemmiktegevused, tunded ja emotsioonid.</p> <p>PEREKOND JA KODU: pereliikmed ja kaugemad sugulased, aadress, maja, korter, aed, õu.</p> <p>SÕBRAD: nimi, vanus, elukoht, välimus, ühised tegevused.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, mängud, sport, arvamuse avaldamine harrastuse kohta, spordiuudised; teater, kino.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: söögikorrad, menüü, toidueelistused, retseptid.</p> <p>TERVIS JA TURVALISUS: haigused, õnnetused, instruktsioonide järgimine, ohutusnõuded, tervislikud eluviisid.</p> <p>KESKKOND: ohustatud ja väljasurnud liigid, loomade elupaigad ja omadused; kuupäevad, kuud, tulevikuplaanid; kalendritähtpäevad ja pühad Eestis ja mujal maailmas; muutuv aeg – leiutised.</p> <p>MEEDIA: projekti organiseerimine ja läbiviimine, meedialiigid (televisioon), dialoogid.</p>	<p>MINA: isikuandmed; kooliskäimine nüüd ja vanasti.</p> <p>MEEDIA: projekti organiseerimine ja läbiviimine, meedialiigid (ajakirjandus), dialoogid.</p> <p>KESKKOND: muutuv aeg-leiutised, säätev eluviis, erinevad kultuurid.</p> <p>TERVIS JA TURVALISUS: haigused, õnnetused, instruktsioonide järgimine, ohutusnõuded, tervislikud eluviisid.</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena kõnelejad
<ul style="list-style-type: none"> •nimisõna: ainsus ja mitmus, erandlik mitmus (<i>man/men, tooth/teeth</i>), aluse ja öeldise ühildumine, omastav kääne; •artikkel: enamkasutatavad väljendid artiklitega ja ilma; •omadussõna: omadussõna ühildumine nimisõnaga, võrdlusastmed, •arvsõnad ja mõõtühikud: lihtmurrud (pool ja veerand), põhi- ja järgarvud, põhi- ja järgarvud, kellaeg, kuupäev, aasta; pikkus, kaal, kaugus; •asesõna: isikulised asesõnad ja omastavad asesõnad (omadussõnalised vormid <i>my, your</i> jt), näitavad asesõnad <i>this, that, these, those</i>, umbmäärased asesõnad <i>some, any, no</i> ja nende liitvormid; •tegasõna: põhitegasõna ja abitegasõna (<i>be, have, do</i>), enamkasutatavad reeglipärased ja ebareeglipärased tegasõnad; •tegasõna vormistik: üldajad (<i>Present, Past and Future Simple</i>), tarindid <i>to + infinitive, going to + infinitive, want to + verb</i> (<i>I want to help my mum</i>); •määrsõna: sagedusmäärsõnad <i>always, never, ever, sometimes, again, once, twice, three times</i>; järjestavad määrsõnad <i>first, next, then, finally, before, after, later, so</i>; •sidesõna: <i>and, but</i>; •eessõna: enamkasutatavad eessõnad (<i>in, on, at, in front of, behind, with, over, under, to, by, up, down, from, past, after, before, next to</i>); •lauseõpetus: lihtlauseid, sõnajärg jaatavas, eitavas ja küsivas lauses, lühivastused; 	<ul style="list-style-type: none"> •nimisõna: nimisõna ja tegasõna ühildumine, abstraktsed nimisõnad, tegasõna muutmine nimisõnaks; •omadussõna: enam kui ühe omadussõna kasutamine kirjeldamisel; •asesõna: isikulised asesõnad, omastavat käänat näitavad asesõnad (<i>possessive pronouns</i>); •tegasõna: abitegasõnad (auxiliary verbs), nimisõnade muutmine tegasõnadeks ja vastupidi; •määrsõna: erinevus omadussõnast; •sidesõna: lausete ühendamine sidesõnaga; •eessõna: sobiva eessõna valimine; •lauseõpetus: dialoogi kirjutamine; otsekõne ja kaudne kõne; •kirjavahemärgid: ülakoma kasutamine (lühendite, omastava käände puhul); koma (pausi näitajana, koma kasutamine luules, koma jadas); hüüumärk; punkt; küsimärk; semikoolon; jutumärgid; suur algustäht; •õigekiri: ülakoma sõnades, liitsõnad, homofoonide õigekiri, mitmuse moodustamine, ees- ja järelliidete õigekiri (<i>bi-, circ-, auto-, tele-</i>; järelliited <i>e</i> või <i>y</i> lõppevate sõnade puhul), suur algustäht;

<ul style="list-style-type: none"> •sõnatuletus: arvsõna tuletusliited <i>-teen</i> ja <i>-ty</i>, määrsõna tuletusliide <i>-ly</i>; •õigekiri: suur ja väike täht, nimisõna mitmuse lõpud, omadussõna võrdlusastmed, verbi vormid; •kirjavahemärgid: punkt, küsimärk, hüüumärk, ülakoma; •sõnade mitmetähenduslikkus; sõnaraamatu kasutamine: sõna tähendus ja õigekirjutus. 	
---	--

4. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 210 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: kirjeldus, juhend, teatmeteos, tabel.</p> <p>Tekstiloomed: kiri, sõnum, jutt, kirjeldus.</p> <p>Teabeteksti kasutamine.</p> <p>Teabetekst: aimetekst, teatmeteose tekst, tabel.</p> <p>Tarbeteksti kasutamine.</p> <p>Tarbetekst: kiri, lühisõnum, juhend, ankeet; küllakutse, õnnitlus- ja tänukaart.</p> <p>Vestlus, arvamuse avaldamine, teabe edastamine.</p> <p>Teksti adressaat ja eesmärk suulises ja kirjalikus suhtluses.</p>	<p>Tegelaskujade identifitseerimine ja analüüsimine.</p> <p>Kirjeldused tekstis ja nende analüüsimine.</p> <p>Teksti analüüsimine erinevatest tegelaskujudest lähtuvalt, isikliku arvamuse väljendamine.</p> <p>Sündmuste järjestamine teksti põhjal.</p> <p>Tarbetekst: ametikiri, isiklik kiri, päevik, küllakutse, õnnitlus- ja tänukaart.</p> <p>Tekstiloomed: kiri, sõnum, jutt, kirjeldus, reklaam, artikkel, lühinäidend.</p> <p>Arvamuse avaldamine, artikli mõtestamine erinevatest vaatepunktidest lähtuvalt, fakt ja arvamus.</p> <p>Märkmed. Tekstiloomed märkmete põhjal. Teksti toimetamine.</p> <p>Pealkiri, paragrahv, numereerimine.</p> <p>Reklaamid ja flaiidid, sloganid, postriidid.</p> <p>Instruktsioonid.</p>

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Luule: luuletus, valm;näidend, vaatus;film, seriaal. Mõisted: muinasjutt, seiklusjutt; luuletus, valm; riim; võrdlus, teema, näidend, vaatus; film, seriaal. Filmikunst. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Proosa: seiklusjutt, fantaasiajutt, loomajutt.	Luule: luuletus, piltluuletus. Valm. Draama: näidend, vaatus. Õpilaste omalooming. Proosa: seiklusjutt, fantaasiajutt, loomajutt, kirjeldus, päevikuvormis kirjutis. Reklaamid, kirjalikud instruktsioonid, plakatid meie ümber.

4. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 10 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: pealkiri, paragrahv, numereerimine.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- oskab moodustada liitsõnu;
- küsitleda oma kaaslast ja saadud infot edasi anda;
- oskab loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet kasutada;
- oskab pildi põhjal jutustada ja pilti kirjeldada;
- oskab lugemispala kavastada;
- oskab jutustada ja kirjutada sündmusest;
- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- tunneb ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- oskab kirjeldada;
- teab muinasjutu, luuletuse, valmi, seiklusjutu, fantaasiajutu ja loomajutu iseloomulikke jooni;
- oskab leida raamatukogust soovitud raamatut;
- vormistab kirjalikud tööd korrektselt;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni;

- kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada;
- kirjutada lühijutukesti;
- lõpetada lauseid ja fraase;
- kirjutada sõbrale kirja ja elektronkirja;
- kirjutada küllakutset, õnnitlus- ja tänukaarti;
- täita aadressi ja isiklike andmeid nõudvat ankeeti;
- on omandanud nõutud sõnade õigekirja.

Kooli õppekeelt mittevaldavate õpilaste õpitulemuste lisa:

4. klassi lõpetaja:

- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;
- oskab vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- oskab õpitud sõnavara piires rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest;
- oskab kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga;
- oskab hääldada kõiki võõrhäälikuid korrektselt.

Õppekirjandus

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 4 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 4 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 4 Workbook. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 4 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 5. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 5. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 5 Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Fidge, L. Reading Comprehension 4. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 4. Macmillan, 2001.

4. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 5. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>PEREKOND JA KODU: sugupuu, sugulussuhted, ametid.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: päevarežiim, igapäevased kohustused – meeldivad ja ebameeldivad ülesanded, tunniplaan;</p> <p>ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: Suurbritannia – asukoht, kaart, tuntumad turimiobjektid.</p> <p>REISIMINE: ilma, ilmateade, reisi planeerimine ja sihtkoha valik.</p> <p>MEEDIA: kommunikatsiooniliigid, informatsiooni leidmise viisid, nimed erinevates keeltes; televisioon – programmid, uudised, isiklikud eelistused, intervjuud</p> <p>KESKKOND JA TARBIMINE: materjalid, asjade funktsioonid; ostmine – hinnad, kaupluste nimetused, dialoogid kaupluses, reklaamid; riikide ja rahvuste nimed, maailmakaart.</p>	<p>PEREKOND JA KODU: kuulsad inimesed minu kodumaalt.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: raamatukogud ja töö raamatutega.</p> <p>MEEDIA: kommunikatsiooniliigid, informatsiooni leidmise viisid; intervjuud.</p> <p>KESKKOND JA TARBIMINE: keskkonnaprobleemide üle arutlemine ja argumenteerimine; kiusamine, diskrimineerimine.</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<ul style="list-style-type: none"> •nimisõna:ainsuslikud ja mitmuslikud sõnad; •artikkel: enamkasutatavad väljendid artiklitega ja ilma; •omadussõna:omadussõnade võrdlemine (<i>as...as, not as...as, more...than</i>); tarindid <i>too + adjective</i> ja <i>not + adjective +enough</i>; •arvsõnad ja mõõtühikud:osa tervikust (<i>2 out of 10</i>); mõõtühikud erinevates riikides; •asesõna: küsivad asesõnad; •teigusõna: modaalteigusõna (<i>can, must = have to, may</i>); •teigusõna vormistik: kestad ajad (<i>Present and Past Continuous</i>);käskiv kõneviis; •määrsõna: ebareeglipärased määrsõnad (<i>fast</i>); •sidesõna: <i>that, or, when</i>; •eessõna: eessõnalised väljendid (<i>interested in, good/bad at, depend on, at the top/bottom, next to, in the middle</i>); •sõnatuletus: liitsõnad; nimisõna tuletusliited <i>-er</i> ja <i>-or</i>. •õigekiri: omadussõna võrdlusastmed, verbi vormid; •kirjavahemärgid: punkt, küsimärk, hüüumärk, ülakoma; •lühendid. 	<ul style="list-style-type: none"> •sõnaliigid, nimisõnaliigid; •kirjavahemärgid: punkt, küsimärk, hüüumärk, ülakoma; •õigekiri – rõhuta täishäälikud (unstressed vowels), “vaiksed tähed” (silent letters), liited; •laensõnad, uudissõnad, sõnade päritolu •kontraksioonid ja ülakoma kasutamine; •sõnastiku kasutamine; •sõnatuletus: eesliited, järelliited, sõna tüvi (<i>un-, dis-, in-, im-, ex-, photo-, -ic,-able,-ing,-ant, ible,-ed, -sure,-ture, -ion, -ment, -ary</i>); •sünonüümid; •liitsõnad; •isikuline ja umbisikuline tegumood; •otsene ja kaudne kõne; •kokkuvõtte kirjutamine tekstist, artiklist; •lühendid; •teksti toimetamine; •mnemotehnilised võtted;

5. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 240 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevõlvavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Mõisted: iseloomustus. Tekstiloomes: iseloomustus, dialoog. Teksti kavandamine. Teksti peamõte. Meediateksti kasutamine. Meediatekst: uudis, kuulutus, reklaam, tele- ja raadiotekst.	Erinevate vaatepunktide põhjal loo kavandamine. Muinasjutude kaasajastamine (<i>modern tale</i>). Kujundlik keel. Valmid. Kirjanduslike tegelaste iseloomustamine ja kirjeldamine. Ametikiri. Aruanne. Kirjand antud algusega. Vormide, küsimustike täitmine ja koostamine. Luuletuse annotatsioon. Vanasõnad. Kirjandusteoste, juttude võrdlemine. Infovoldiku kavandamine ja kujundamine. Arvutikeel.

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevõlvavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Mõisted: jutustus; näidend, vaatus, stseen. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Proosa: ajalooline jutustus, kriminaaljutt.	Mõisted: jutustus; näidend, vaatus, stseen; valm. Valm. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Proosa: ajalooline jutustus, autobiograafia, biograafia, kriminaaljutt. Luule: loodusluule, kujundlik keel.

5. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 10 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: kirjavahemärgid – punkt, hüümärk, küsimärk, koma.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- oskab leida tekstist olulist;
- väljendada ja põhjendada oma arvamust;
- oskab kasutada tavalühendeid;
- oskab kasutada suurt algustähte nimedes, teoste ja perioodiliste väljaannete pealkirjades, ajaloosündmuste märkimisel;
- oskab sõnu poolitada;
- oskab koostada kirja; vormistada ümbrikku;
- oskab lihtsa tabeli sisu sõnadega kokku võtta;
- oskab tekstiga iseseisvalt töötada: esitada teksti kohta küsimusi, küsimustele teksti põhjal vastata;
- teab jutustuse, näidendi, valmi, kriminaaljutu, ajaloolise jutustuse, autobiograafia ja biograafia iseloomulikke jooni;
- oskab moodustada omadussõnade võrdeid ja neid kasutada;
- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni;
- kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada;
- oskab jutustada ja kirjutada sündmusest;
- oskab edastada teavet selgelt ja ühemõtteliselt;
- oskab loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet kasutada;
- on omandanud nõutud sõnade õigekirja.

Kooli õppekeelt mittevaldavate õpilaste õpitulemuste lisa:

5. klassi lõpetaja:

- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;
- vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- õpitud sõnavara piires rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest;
- kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga.

Õppekirjandus

Fidge, L. Reading Comprehension 5. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 5. Macmillan, 2001.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6 Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 5 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 5 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 5 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 5 Workbook. Longman Publishing, 2000.

5. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 6. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevõlvivad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>MINA: autobiograafia ja isiklikud kogemused; tuleviku planeerimine; anded ja erivõimed</p> <p>SÕBRAD: suhted eakaaslastega, sõpruse olemus; konfliktid.</p> <p>ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: USA, Austraalia – kaart, asukoht, tuntumad turismiobjektid.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: karjäär ja selle valik; karjäärinõuded.</p> <p>KULTUUR JA MEEDIA: ajakirjanduslikud artiklid, nende analüüsimine; kuulsad inimesed ja nende panus ühiskonda; eeskujud; seiklusjutud; olümpiamängud, rekordid erinevatel elualadel, sportlased; märgid, sümbolid, mitteverbaalne kommunikatsioon; meelelahutusmaalik (teater, arvustused).</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: Päikesesüsteem, reisimine, matkamine; Eesti loodus; tuntud eestlased.</p>	<p>MINA: autobiograafia ja isiklikud kogemused; tuleviku planeerimine; anded ja erivõimed.</p> <p>SÕBRAD: suhted eakaaslastega, sõpruse olemus; konfliktid.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: karjäär ja selle valik; karjäärinõuded.</p> <p>KULTUUR JA MEEDIA: ajakirjanduslikud artiklid, nende analüüsimine; kuulsad inimesed ja nende panus ühiskonda; eeskujud; seiklusjutud; märgid, sümbolid, mitteverbaalne kommunikatsioon; meelelahutusmaalik (teater, arvustused).</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<ul style="list-style-type: none"> •nimisõna: erandlik mitmus, omastav kääne, loendatavad ja loendamatud; •omadussõna: omadussõnade võrdlemine (võrdlusastmed); •artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine; •arvsõnad ja mõõtühikud, põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastaarvud, telefoninumbrid; •asesõna: omastavate asesõnade absoluutvormid <i>mine, yours; much/many, little/few</i>; asesõnad <i>one, each other, none of them, all of them, some of them, some, any, no, every, each, all, both, another</i>; •tegasõna: täisminevik (<i>Present Perfect</i>), enneminevik (<i>Past Perfect</i>); •tegasõna vormistik: tingiv kõneviis (<i>First Conditional</i>); kaudne kõneviis (saatelause on olevikus); sõnajärg jaatavas, küsivas ja eitavas lauses; lühivastused; modaalverbid <i>can, could, may, might, must /have to, mustn't, should, will, would, need</i>; •määrsõna: määrsõnad lõpuga -ly moodustamine, võrdlemine; •eessõna: ajamäärustes kasutatavad eessõnad <i>at, after, before, between, in, on, for, until/till, since, from...to/till, by, past</i>; kohamäärustes esinevad eessõnad <i>in, at, on, up, under, above, behind, in front of, between, to, into, towards, up to, over, from, out of, off, down, through, opposite, round, next to/beside</i>; •sidesõna: siduvad sidesõnad <i>as well as, besides, not only...but also, if, because</i>; •lauseõpetus: siduvad laused (<i>relative clauses: animals which/that are free; people who...</i>); •sõnatuletus: määrsõnad lõpuga -ly •õigekiri: koma kasutamise põhijuhud; •kirjavahemärgid: punkt, koma, hüüumärk, küsimärk, jutumärgid; •järelküsimused (<i>tag-questions</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •sõnaliigid; •kirjavahemärgid: koma kasutamise juhud lausetes; •õigekiri – liitega vormid; •laensõnad, uudissõnad, sõnade päritolu; •sõnastiku ja arvuti kasutamine keealase teabe hankimiseks; •sõnatuletus: eesliited, järelliited - II kooliastme materjali kordamine; •isikuline ja umbisikuline tegumood; •otsene ja kaudne kõne, otsekõne kirjavahemärgid; •teksti toimetamine keeleliselt.

6. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 270 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Mõisted: arvamus, fakt, kuulutus. Tekstiloome: arvamus, kuulutus, reklaam, autobiograafia, biograafia, CV, artikkel. Ajaleheartikli planeerimine: küsimused, faktid, arvamus. Oma teksti kavandamine ja toimetamine. Teksti kompositsioon. Tabel, kokkuvõtte tabelis esitatud informatsioonist.	Mõisted: arvamus, fakt, kuulutus. Tekstiloome: arvamus, kuulutus, reklaam, autobiograafia, biograafia, CV, artikkel. Ajaleheartikli planeerimine: küsimused, faktid, arvamus. Oma teksti kavandamine ja toimetamine. Teksti kompositsioon. Tabel, kokkuvõtte tabelis esitatud informatsioonist.

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Mõisted: naljand, kujund; näidend, vaatus, karakterid. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Proosa: humoresk, anekdoot. Ilukirjandus ja teised kunstiliigid. Tõepärasus ja fantaasia. Kujundiline keel. Ilukirjanduse eripära.	Mõisted: naljand, kujund; näidend, vaatus, karakterid. Draama: näidend. Õpilaste omalooming. Proosa: humoresk, anekdoot. Ilukirjandus ja teised kunstiliigid. Tõepärasus ja fantaasia. Kujundiline keel. Ilukirjanduse eripära.

6. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 12 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: sõnastiku ja arvuti kasutamine keelealase teabe hankimiseks.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja

- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni;
- kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada;
- oskab jutustada ja kirjutada sündmusest;
- oskab eristada tõepärasest fantaasiast, fakti arvamusest;
- oskab loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet kasutada;
- oskab lihtsa tabeli sisu kirjalikult kokku võtta;
- teab naljandi, näidendi, humoreski, anektoodi ja fantaasiajutu iseloomulikke jooni;
- oskab esitada luuletust või proosakatkendit; esineda dialoogis;
- oskab sõnastada luuletuse teemat, kirjeldada meeleolu;
- oskab otsekõnet kirjavahemärgistada;
- oskab siduvaid sõnu õigesti lauses kasutada;
- oskab moodustada ladusaid lauseid ja neid kirjavahemärgistada;
- tunneb tekstist ära nimi-, omadus-, arv-, ase-, määr- ja tegusõnad;
- on tuttav erinevate lugemisstrateegiatega;
- oskab leida sünonüüme ja neid tekstis korduste vältimiseks kasutada;
- teab või oskab vajadusel sõnastikust leida oma- ja võõrsõnade tähendust ja õigekirjutust;
- eristab uudist ja reklaami;
- oskab eristada kirjandusliike: proosa, luule, draama;
- oskab teksti ette lugeda, jutustada tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult;
- oskab vestlust alustada, kaasvestlejat kuulata ja keskustelu sobivalt jätkata;
- on omandanud nõutud sõnade õigekirja.

Kooli õppekeelt mittevõlvitud õpilaste õpitulemuste lisa:

6. klassi lõpetaja

- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;
- vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- õpitud sõnavara piires rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest;
- kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga.

Õppekirjandus

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 1 Teacher's File. Longman, 2001.

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 1. Longman, 2001.

Fidge, L. Reading Comprehension 6. Macmillan, 2001.

Fidge, L. Writing 6. Macmillan, 2001.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6 Teacher's Resource Book. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6. Comprehension and Writing Skills. Longman, 2002.

Frost, H., Lindsay, S., Painter, H. On Target English 6. Sentence and Word Skills. Longman, 2002.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 6 Cassette. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 6 Student's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 6 Teacher's Book. Longman Publishing, 2000.

Herrera, M., Zanatta, T. New English Parade 6 Workbook. Longman Publishing, 2000.

Teise kooliastme foneemika kursusel kasutatav õpik: Baker, A. Tree or Three? An Elementary Pronunciation Course. Cambridge, 1982.

Baker, A. Tree or Three? An Elementary Pronunciation Course Cassette. Cambridge, 1982.

6. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEELE AINEKAVA 7.–9. KLASSILE

Õppetegevus

- Inglise keele võõrkeelena ja emakeelena õpetamisel arendatakse komplekselt kõiki osaoskuseid.
- Oluline on, et õpilased omandaksid võõrkeele õppimiseks vajalikud õpistrateegiad, et jõuda iseseisva õppimiseni.
- Taotluseks on, et õpilane loeks ja kuulaks ka õppetööst vabal ajal (võõrkeelset) (adapteeritud) laste- ja noorsookirjandust, jõukohaseid teabe-, tarbe- ja meediatekste (TV- ja raadiosaated, ajakirjandus, Internet jm).
- Kuulamisoskuse arendamiseks õpitakse kasutama erinevaid kuulamisstrateegiaid, olulise eristamist ebaolulisest ning mõtteliste seoste loomist. Oluline on varem õpitu rakendamine.

Kuulamisülesanded sisaldavad:

- proosa-, luule-, draama-, meediateksti kuulamist;
 - loengu, ettekande, sõnavõtu kuulamist;
 - olulise teabe, probleemide leidmist, märkmete, kokkuvõtte tegemist;
 - kuuldu üle arutlemist, esituse hindamist, oma hinnangu põhjendamist.
- Lugemisoskuse arendamiseks õpitakse ära tundma erinevaid tekstiliike ja neis teatud laadi informatsiooni eeldama. Õpitakse kasutama erinevaid lugemisstrateegiaid (globaalne, selektiivne, detailne lugemine).

Lugemisülesanded sisaldavad:

- proosa-, luule-, draama-, meedia-, tarbe- ja teabeteksti lugemist ja analüüsi;
 - tekstist peamõtte, probleemide leidmist, tegelaste iseloomustamist, kirjeldamist, võrdlemist, aja ja koha määratlemist, miljöo kirjeldamist, hinnangute andmist; märkmete ja kokkuvõtte tegemist;
 - fakti ja arvamuse eristamist.
- Kõnelemisoskuse arendamisel tegeldakse pidevalt õige intonatsiooni ja häälduse arendamisega, harjutatakse vestlus- ja sidusa teksti esitamise oskust ning selleks vajalikke strateegiaid.

Kõnelemisülesannete täitmisel on oluline:

- suulise eneseväljenduse sõnavara ja stiili eripära arvestamine, partneri ea ja olukorra ametlikkuse arvestamine;
- kõnesituatsioonis ja diskussioonis osalemine;
- oma arvamuse esitamine ja põhjendamine;
- kõne ja ettekande abi- ja näitvahendite kasutamine;
- küsimuste esitamine, ümbersõnastamine, vastamine;
- tarbe- ja teabetekstis sisalduva info suuline edastamine;
- kunstiteose meeleolust ja kujunditest kõnelemine;
- teksti analüüsimine ja tõlgendamine;

- kõne, ettekande, luuletuse, proosa- või draamakatkendi esitamine.
- Kirjutamisoskuse arendamine algab elementaarsetest ülesannetest (lünkade täitmine, sõnastikust õige sõna leidmine ja kirjutamine jms). Kirjutamisoskus eeldab teatud sõnavara ja keelestruktuuride valdamist, samas ka kirjaliku tekstiloome põhietappide (teksti kirjutamine, kavandamine ja viimistlemine) õpetamist.

Kirjutamisülesannete täitmisel on oluline:

- kirjaliku eneseväljenduse sõnavara ja stiili eripära arvestamine, partneri ea ja olukorra ametlikkuse arvestamine;
- tarbe-, teabe-, meediateksti koostamine ja vormistamine;
- jutustava, kirjeldava, arutleva, hinnangulise teksti, referaadi, projekti koostamine: teemakohase info kogumine, süstematiseerimine, teksti liigendamine, sidususe arvestamine, sõnastuse ja õigekeelsuse kontrollimine, viimistlemine, refereerimine, tsiteerimine, allikate viitamine ja allikaloetelu koostamine.
- Keeleteadmiste omandamisel on peamine keelekasutuse, mitte analüüsi aspekt. Tähtis on, et selgeks saaksid tüüpilised keelenähtused ja mõistetakse keele variatiivsust. Grammatilise süsteemiga rööbiti käsitletakse õigekirja- ja keelehooldeküsimusi. Lauseõpetuses on olulisim lausemoodustus, mida vaadeldakse tihedas seoses tekstimoodustusega. Lauseanalüüs on minimaalne, mõisteid selgitatakse lihtsate tüüplausete põhjal. Vormiõpetuses on oluline tähenduskülg, vormide stiiliväärtus ning nende kasutamine. Sõnavaratöös juhitakse tähelepanu sünonüümikale, sõnade stiiliväärtusele, mitmetähenduslikkusele, väljenduse täpsusele. Õpilasel kujundatakse harjumus kasutada keelekäsiraamatuid koolis ja kodus.
- Kirjandusõpetus keskendub kunstilise teksti mõistmisele ja tõlgendamisele. Sellega seoses käsitletakse ka kirjandusteooria põhimõisteid. Ilukirjandusteoste lugemine põhineb õpetaja-õpilase valikul. Lugemiseks ja tunnis käsitlemiseks valitakse teoseid, mis esindavad erižanreid, ajastuid, kirjandusvoole ja on temaatikalt õpilasele huvitavad.
- Õpilase väljendus- ja esinemisoskuse arendamiseks luuakse reaalseid kõnesituatsioone, õpitakse suuliselt ettekantava teksti koostamist, kõne ja ettekande abivahendite kasutamist. Kirjalike tekstide koostamisel on rõhk looval žanripärasel eneseväljendusel, kuid õpitakse ka tarbetekstide koostamist.
- Sel kooliastmel saab õpilane ettekujutuse keelest kui suhtlusvahendist ja arenevast süsteemist.

INGLISE KEEL 7. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<p>MINA: iseloom, huvid, oskused, harjumused, tervis; stress, tulevikuplaanid; võit ja kaotus.</p> <p>PEREKOND: perekonna eelarve, taskuraha; ühistegevused.</p> <p>SÕBRAD: erinevad iseloomud ja taustad.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: ilmastik; looduskatastroofid; saastatus; looduskaitse; kodukoht, kultuuritavad ja -kombed.</p> <p>MAAILM: Euroopa maad: riigi nimi, pealinn, rahvused, keeled; elu võõral maal, maailmaimed.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: kodused majapidamistööd; söömine kodus ja väljaspool kodu; liiklemine; riskide võtmine.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: kool ja klass, õpioskused, edasiõppimine; kuulsad teadlased ja leiutajad; sportlased.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: kino, teater, ilukirjandus, kolleksioneerimine; festivalid ja tseremooniad.</p> <p>MEEDIA: modernsed kommunikatsioonivahendid, internet, arvutikeel.</p>	<p>ISIKSUSE KUJUNEMINE:</p> <ul style="list-style-type: none">• inimese elukaar• isiksuse kujunemist mõjutavad ühiskondlikud ja keskkondlikud tegurid• perekond, sõbrad, lähedased isiksuse kujunemise faktoritena <p>MAAILM JA KULTUUR: elu maailma erinevates paikades ja ajastutel.</p> <p>ÕPPIMINE: mida saan mina õppida teiste kogemustest ja ajaloosündmustest.</p> <p>MEEDIA: modernsed kommunikatsioonivahendid, ajakirjanduse vormid ja funktsioon.</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<ul style="list-style-type: none"> •artikkel: erandid; artikli puudumine; väljendid umbmäärase artikliga, määrava artikliga, ilma artiklita; •õigekiri: lühivormid; sõnade poolitamine; •sidesõna: <i>therefore, after, before, until, as soon as, both...and, (n)either...(n)or</i>; •lauseõpetus: teksti seostamine tervikuks (cohesion); • tingimuslaused (Conditional I,II); •modaalverbid <i>ought to, shall, needn't, used to</i> + infinitiiv ja nende kasutus; •eessõna: viisimäärustes esinevad eessõnad <i>by, on, in, with, without</i>; enamkasutatavad eessõnalised väljendid <i>look at, wait for, take part in</i> jt; •määrsõna: moodustamine, võrdlemine, määrsõnad ilma lõputa <i>-ly</i>; mitmetähenduslikud määrsõnad <i>badly, rather, right, shortly, so, still</i>; •tegusõna: reeglipärased ja ebareeglipärased tegusõnad; ajavormid <i>Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect</i>; kaudne kõneviis, aegade ühildumine, passiiv: <i>Present Simple, Past Simple</i>; •asesõna: <i>a few, a lot of, (the) other(s)either, neither</i>; •arvsõna: lihtmurrud, kümnendmurrud, aritmeetilised põhitehted; •otsekõne kirjavahemärgid; •lühendid; •omadussõna: omadussõnade võrdlemine (võrdlusastmed, tarindid <i>not...enough to, too...to, so, such</i>), omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest rääkides; <i>-ing-, -ed-</i> lõpulised (kesksõnalised) omadussõnad; •nimisõna: ainsuslikud ja mitmuslikud sõnad, abstraktsed nimisõnad. 	<ul style="list-style-type: none"> •tegusõna: tegusõna vormid aktiivis ja passiivis; •kirjavahemärgid: semikoolon, koolon, otsekõne kirjavahemärgid; •ülakoma: lühendid ülakomaga; • õigekiri: liidetega vormid, sõnade poolitamine; •lauseõpetus: teksti seostamine tervikuks (cohesion); •lühendid; • tingimuslaused; • formaalne ja mitteformaalne inglise keel.

7. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 300 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: elulookirjeldus.</p> <p>Tekstiloomed: lugu, kirjeldus, elulookirjeldus, kiri.</p> <p>Teksti kompositsioon: sissejuhatus, arendus, lõpetus; teksti sidusus, vormistus, esitus.</p> <p>Teksti vastavus teemale ja eesmärgile.</p> <p>Teabetekst: kokkuvõte, ideeskeem.</p> <p>Tarbeteksti eesmärk ja eripära.</p> <p>Tarbetekst: elulookirjeldus, kiri.</p> <p>Suulise ja kirjaliku keelekasutuse eripära.</p>	<p>Mõisted: retooriline küsimus, metafoorid, släng, etümoloogia, iroonia, arhailine keel.</p> <p>Tekstiloomed: lugu, kirjeldus, ametikiri, isiklik kiri, tabel, kokkuvõtte tabeli või muul graafilisel viisil esitatud informatsiooni põhjal, biograafia, autobiograafia, elulookirjeldus.</p> <p>Teksti kompositsioon: sissejuhatus, arendus, lõpetus; teksti sidusus, vormistus, esitus.</p> <p>Teksti eesmärk ja eripära; teksti vastavus teemale ja eesmärgile.</p> <p>Suulise ja kirjaliku keelekasutuse eripära.</p> <p>Keele arenemine.</p> <p>Ameerika ja briti inglise keel.</p>

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: eepika; žanr; stsenaarium; teema, idee, süžee; karakter; dialoog, stseen, stiil.</p> <p>Õpilaste omalooming.</p> <p>Filmistsenaarium.</p> <p>Eepika: müüt, legend; romaan, reisikiri.</p> <p>Kirjandusteose adressaat, teema, idee, süžee, karakter.</p> <p>Ilukirjanduse ja teiste kunstiliikide vahelised seosed.</p>	<p>Mõisted: eepika; žanr; stsenaarium; teema, idee, süžee; karakter; draama; stiil.</p> <p>Õpilaste omalooming.</p> <p>Eepika: müüt, legend; romaan, reisikiri, kriminaalromaan; draamakirjandus.</p> <p>Kirjandusteose adressaat, teema, idee, süžee, karakter.</p> <p>Ilukirjanduse ja teiste kunstiliikide vahelised seosed.</p>

7. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 15 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Kirjandusteoste lugemisel ja analüüsimisel lähtutakse järgmistest valikutest:

Eesti kirjanike elulood ja looming: Lydia Koidula, Friedrich Reinhold Kreutzwald, Eduard Bornhöhe, Eduard Vilde, Anton Hansen Tammsaare, August Gailit, Friedebert Tuglas, Jaan Kross.

Väliskirjanike elulood ja looming: Aleksandr Puškin, George Byron, Victor Hugo, Alexandre Dumas, Walter Scott, Charles Dickens, Alan Marshall, Antoine de Saint-Exupéry, Charlotte Brontë, Edgar Allan Poe, Herbert George Wells, Agatha Christie, Roald Dahl, Hans Christian Andersen, William Golding, Jean Webster, Louisa May Alcott, Daniel Defoe, Sir Athur Conan Doyle, Jack London, Robert Louis Stevenson, J.R.R. Tolkien, Mark Twain.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: kirjutise süžee, teema, karakterid. Eesti kirjanike elulood ja looming (Koidula, Kreutzwald, Vilde, Tammsaare, Gailit, Tuglas, Kross).

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- oskab kirjavahemärgistada otse- ja kaudkõnet; oskab levinumaid inglisekeelseid lühendeid tekstis lugeda ja kirjas kasutada;
- oskab teksti liigendada;
- oskab kirjutada lugu, kirjeldust, lihtsamat arutlust; elulookirjeldust;
- oskab rakendada õigekirja reegleid, õigesti kasutada suurt ja väikest algustähte;
- oskab kirjutada seotud teksti: isiklik kiri, õnnitlus-, tervitus-, tänukaart, küllakutse, teade, lihtne tarbekiri, (kirjeldav, jutustav) lühiessee;
- oskab kasutada loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmi vorme: teade, lühikokkuvõte, (ümber)jutustus, (pildi, ruumi, isiku-) kirjeldus;
- kasutades vastavalt ülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist ja lugemist;
- teab kirjanduse põhimõisteid: eepika, jutustus, romaan, müüt, luuletus, näidend; teema, karakter, dialoog; kompositsioon, stiil;
- osaleb vestluses, mis võib toimuda suunatud vestluse, suhtlussituatsiooni, rollimängu vormis;
- on lugenud vähemalt 15 ilukirjandusteost.

Õppekirjandus

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 1 Teacher's File. Longman, 2001.

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 1. Longman, 2001.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 1 Cassette. Macmillan, 2002.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 1 Student's Book. Macmillan, 2002.

Howard-Williams, D. Move Ahead 1 Workbook. Macmillan, 2002.

Tomalin, M. Move Ahead 1 Teacher's Book. Macmillan, 2002.

Woods, E. Move Ahead 1 Grammar Book. Macmillan, 2002.

Teise kooliastme foneemika kursusel kasutatav õpik:

Baker, A. Ship or Sheep? An Intermediate Pronunciation Course. Cambridge, 1982.

7. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 8. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>MINA: mina suhetes teistega.</p> <p>PEREKOND JA KODU: perekonna liigid ; suhted perekonnas</p> <p>SÕBRAD: suhted sõpradega: sõnapidamine, sõprus, ausus, usaldus, konfliktid ja nende lahendamine; ühistegevused.</p> <p>KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: kodukoht, kultuuritavad ja -kombed;</p> <p>MAAILM: kosmos; kuritegevus; erinevad koolitüübid.</p> <p>ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: sümbolid, kultuuritavad, kombesid.</p> <p>IGAPÄEVASED TEGEVUSED: riietus ja aksessuaarid läbi aegade; kaubandus – ostmine ja müümine.</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: ebatavalised ametid; kutsevalik, tulevane töö.</p> <p>HARRASTUSED JA KULTUUR: reisimise vormid; televisioon, raadio, ajakirjandus; muusikaliigid.</p>	<p>MINA: mina suhetes teistega.</p> <p>SÕBRAD: suhted sõpradega: sõnapidamine, sõprus, ausus, usaldus, konfliktid ja nende lahendamine; ühistegevused.</p> <p>MAAILM: reisikirjeldused, seiklused; kosmos; kuulsad inimesed ja nende panuss</p> <p>ÕPPIMINE JA TÖÖ: kutsevalik, tulevane töö.</p> <p>KESKKOND JA KULTUUR: müüdid ja legendid; muusika, kino; meedia.</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<ul style="list-style-type: none"> •sõnatuletus: ees- ja järelliited <i>un-, dis-, re-, im-, anti-, non-, post-, pre-, un-, in-, de-, mis-, over-, re-, sub-, trans-, under-</i>; <i>-(t)ion, -ly, -ism, -ion/-ation, -ing, -ness, -ment, -ence/-ance, -ess, -ity, -ship, -al, -ed, -ent/-ant, -ful, -ive, -less, -ous, -ly, -y, -able</i>; •<i>it</i> ja <i>there</i> lause algul;• aja- ja sagedusmäärsõnade ning viisi- ja kohamääruste asetus lauses; • eessõna: eessõnalised fraasid <i>at the beginning of, by means of</i> jt; nimi- ja omadussõnad, mis nõuavad enda ees teatud eessõna <i>by car, for sale, at last</i> jt; nimi-, omadus- ja tegusõnad, mis nõuavad enda järel teatud eessõna <i>advice on, afraid of, belong to</i>; •teigusõna: <i>Future in the Past</i>, käskiv kõneviis, tarind <i>to + infinitiiv, -ing-</i> vorm (<i>Gerund</i>); •teigusõna: <i>Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect</i>; kaudne kõneviis, aegade ühildumine; passiiv. •asesõna: siduvad asesõnad <i>that, who, whom, whose, which</i>; •arvsõna: protsent; sidesõna <i>and</i> arvsõnades; arvsõna <i>0</i> erinev lugemine, erinevad mõõtühikud; •artikkel: artikli kasutamine isikunimedega ja geograafiliste nimedega; • õigekiri: liidetega vormid; •idroomid keeles; •vormilt ühtelangevad määrsõnad <i>fast, hard, late, little, long, loud, much, right, well</i> jt; • aegade ühildumine kaudses kõnes, küsimused kaudses kõnes; • tingimuslaused (<i>Conditional III</i>). •määrsõna: tüübid ja paiknemine lauses;•sidesõnad teksti seostamisel tervikuna. 	<ul style="list-style-type: none"> •sõnatuletus: ees- ja järelliited <i>un-, dis-, re-, im-, anti-, non-, post-, pre-, un-, in-, de-, mis-, over-, re-, sub-, trans-, under-</i>; <i>-(t)ion, -ly, -ism, -ion/-ation, -ing, -ness, -ment, -ence/-ance, -ess, -ity, -ship, -al, -ed, -ent/-ant, -ful, -ive, -less, -ous, -ly, -y, -able</i>; sõnatuletuse õigekiri; •teigusõna: tegusõna vormid aktiivis ja passiivis; •kirjavahemärgid lause ja tervikliku teksti loomise teenistuses; •lauseõpetus: teksti seostamine tervikuks (<i>cohesion</i>); • aegade ühildumine kaudses kõnes, küsimused kaudses kõnes; • tingimuslaused.

8. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 330 sõna õigekirja.

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: avaldus, intervjuu, kokkuvõte, referaat.</p> <p>Teksti arvutitöötlus: pealkirjade märkimine, lõikude eraldamine, sõnavahe jätmine pärast kirjavahemärke, kuupäeva õige vormistus, sisukorra vormistus, tiitellehe šrifti valik.</p> <p>Tekstiloomed: arutlus, avaldus, referaat, kokkuvõte.</p> <p>Teksti kompositsioon: kujundid.</p> <p>Meediateksti eesmärk ja eripära.</p> <p>Meediatekst: juhtkiri, arvamus, intervjuu.</p> <p>Teabetekst: referaat, kokkuvõte, ülevaade.</p> <p>Tarbetekst: avaldus, e-kiri, ametikiri.</p> <p>Diskussioon.</p> <p>Diktsioon, kõne valjus ja selgus.</p> <p>Suulise teksti ülesehitus.</p>	<p>Mõisted: avaldus, intervjuu, kokkuvõte, referaat.</p> <p>Teksti arvutitöötlus: pealkirjade märkimine, lõikude eraldamine, sõnavahe jätmine pärast kirjavahemärke, kuupäeva õige vormistus, sisukorra vormistus, tiitellehe šrifti valik.</p> <p>Tekstiloomed: arutlus, avaldus, referaat, kokkuvõte.</p> <p>Teksti kompositsioon: kujundid.</p> <p>Meediateksti eesmärk ja eripära.</p> <p>Meediatekst: juhtkiri, arvamus, intervjuu.</p> <p>Teabetekst: referaat, kokkuvõte, ülevaade.</p> <p>Tarbetekst: avaldus, e-kiri, ametikiri.</p> <p>Diskussioon.</p> <p>Diktsioon, kõne valjus ja selgus.</p> <p>Suulise teksti ülesehitus.</p>

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: lüürika, draamaatka; isikustamine, metafoor.</p> <p>Õpilaste omalooming.</p> <p>Lüürika: vabavärss, sonett, ballaad.</p> <p>Eepika: romaan, novell, memuaar.</p> <p>Kirjandusteose kompositsioon, kõnekujundid, stiil, illustratsioonid.</p> <p>Kodumaa kirjanduse ja kultuuriloo tuntumad esindajad.</p>	<p>Mõisted: lüürika, draamaatka; isikustamine, metafoor.</p> <p>Õpilaste omalooming.</p> <p>Lüürika: vabavärss, sonett, ballaad.</p> <p>Eepika: romaan, novell, memuaar.</p> <p>Kirjandusteose kompositsioon, kõnekujundid, stiil, illustratsioonid.</p> <p>Kodumaa kirjanduse ja kultuuriloo tuntumad esindajad.</p>

8. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 15 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Kirjandusteoste lugemisel ja analüüsimisel lähtutakse järgmistest valikutest:

Eesti kirjanike elulood ja looming: Lydia Koidula, Friedrich Reinhold Kreutzwald, Eduard Bornhöhe, Eduard Vilde, Anton Hansen Tammsaare, August Gailit, Friedebert Tuglas, Jaan Kross.

Väliskirjanike elulood ja looming: Aleksandr Puškin, George Byron, Victor Hugo, Alexandre Dumas, Walter Scott, Charles Dickens, Alan Marshall, Antoine de Saint-Exupéry, Charlotte Brontë, Edgar Allan Poe, Herbert George Wells, Agatha Christie, Roald Dahl, Hans Christian Andersen, William Golding, Jean Webster, Louisa May Alcott, Daniel Defoe, Sir Athur Conan Doyle, Jack London, Robert Louis Stevenson, J.R.R. Tolkien, Mark Twain.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: Teksti arvutitöötlus: pealkirjade märkimine, lõikude eraldamine, sõnavahe jätmine pärast kirjavahemärke, kuupäeva õige vormistus, sisukorra vormistus, tiitellehe vormistus.

Eesti kirjanike elulood ja looming (Koidula, Kreutzwald, Vilde, Tammsaare, Gailit, Tuglas, Kross).

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- teab eri liiki tekstide eripära ja eesmärgi;
- oskab leida kuuldust ja loetust olulist teavet, tuua välja probleeme, teha kokkuvõtet;
- teab kirjanduse põhimõisteid: lüürika, draamatika;
- oskab kirjutada referaati;
- oskab kirjavahemärgistada lauseid;
- oskab rakendada õigekirja reegleid;
- oskab kirjutada seotud teksti: lühireferaat;
- osaleb vestluses intervjuu vormis;
- oskab kasutada loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmi vorme: kokkuvõte, lühireferaat;
- kasutades vastavalt ülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist ja lugemist; oskab interpreteerida ja esitada luuletust; tunneb tekstist ära olulisemad kujundid: võrdluse, isikustamise, metafoori, korduse;
- on lugenud vähemalt 15 ilukirjandusteost.

Õppekirjandus

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 2 Teacher's File. Longman, 2001.

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 2. Longman, 2001.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 2 Cassette. Macmillan, 2002.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 2 Student's Book. Macmillan, 2002.

Howard-Williams, D. Move Ahead 2 Workbook. Macmillan, 2002.

Tomalin, M. Move Ahead 2 Teacher's Book. Macmillan, 2002.

Woods, E. Move Ahead 2 Grammar Book. Macmillan, 2002.

Teise kooliastme foneemika kursusel kasutatav õpik:

Baker, A. Ship or Sheep? An Intermediate Pronunciation Course. Cambridge, 1982.

8. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEEL 9. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>MINA: võimed; kohandumine; õnn. PEREKOND JA KODU: elamine teises riigis. KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: looduskaitse; vesi keskkonnas; elu kõrbes, Põhjamaades; kodukoht, kultuuritavad ja -kombed; Eestimaa loodus ja vaatamisväärsused. MAAILM: homme maailm; kaubandus ja raha; hädaolukorrad; tehnikasaavutused; eri riikide kultuuripärandid maailmale, multikultuurilisuse olemus. ÕPPIMINE JA TÖÖ: kirjatüübid; raamatukogundus. HARRASTUSED JA KULTUUR: ilukirjandus; kultuur teistes riikides. MEEDIA: meedia koht inimese elus.</p>	<p>MINA: võimed; kohandumine; õnn; õppimine, tulevikuplaanid, elukutsevalik. KESKKOND: keskkonda mõjutavad tegurid; mina keskkonna mõjutajana. MAAILM: homme maailm; tehnikasaavutused; eri riikide kultuuripärandid maailmale; multikultuurilisuse olemus. HARRASTUSED JA KULTUUR: ilukirjandus; kultuur teistes riikides. MEEDIA: meedia koht inimese elus.</p>

Tekstiõpetus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
<p>Mõisted: kõne, ettekanne, uudis, juhtkiri, reportaaž. Tekstiloomed: kõne, lühiettekanne, uudis, reportaaž. Meediatekst: reportaaž; tele- ja raadiotekstid; veebilehekülg, reklaam. Teabetekst: artikkel, arvustus. Lühiettekanne. Kõne.</p>	<p>Mõisted: kõne, ettekanne, uudis, juhtkiri, reportaaž. Tekstiloomed: kõne, lühiettekanne, uudis, reportaaž. Meediatekst: reportaaž; tele- ja raadiotekstid; veebilehekülg, reklaam. Teabetekst: artikkel, arvustus. Lühiettekanne. Kõne.</p>

Keeleteadmised

Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased	Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad
<ul style="list-style-type: none">•lauseõpetus: teksti seostamine tervikuks (cohesion);•idioomid keeles;•teigusõna: kõneviisid; aktiiv ja passiiv: aktiivi ajavormid <i>Present Perfect Progressive, Past Perfect Progressive, Future Perfect, passiivi ajavormid Present Progressive, Present Perfect, Past Progressive, Past Perfect, Future Simple</i>; erinevad võimalused mineviku jatuleviku väljendamiseks;•modaalverbid;•teigusõna: tingimuslause (Conditional III); küsimused kaudses kõnes;•järelküsimused (<i>tag-questions</i>);•kaudne kõne.	<ul style="list-style-type: none">•lauseõpetus: teksti seostamine tervikuks (cohesion);•verbivormide korrektne kasutamine aktiivis ja passiivis ladusa ja seotud teksti koostamiseks: <i>Present Perfect Progressive, Past Perfect Progressive, Future Perfect, passiivi ajavormid Present Progressive, Present Perfect, Past Progressive, Past Perfect, Future Simple</i>; erinevad võimalused mineviku jatuleviku väljendamiseks;•kirjavahemärgid, sidesõnad teksti seostamisel tervikuks.

9. klassi õpilane omandab õpetaja poolt koostatud nimekirja alusel vähemalt 360 sõna õigekirja.

Kirjandus

<i>Kooli õppekeelt mittevaldavad õpilased</i>	<i>Kooli õppekeelt emakeelena rääkijad</i>
Mõisted: kirjandusvool, romantism, realism; eepos, romaan; komöödia, tragöödia, kompositsioon. Õpilaste omalooming. Draamatika: tragöödia, komöödia, draama. Essee. Eepika: eepos, romaan, ulmekirjandus. Romantism ja realism, nende tunnused ja tuntumad esindajad.	Mõisted: kirjandusvool, romantism, realism; eepos, romaan; komöödia, tragöödia, kompositsioon. Õpilaste omalooming. Draamatika: tragöödia, komöödia, draama. Essee. Eepika: eepos, romaan, ulmekirjandus. Romantism ja realism, nende tunnused ja tuntumad esindajad.
Mõisted: lüürika, draamatka; isikustamine, metafoor. Õpilaste omalooming. Essee. Lüürika: vabavärss, sonett, ballaad. Eepika: romaan, novell, memuaar. Kirjandusteose kompositsioon, kõnekujundid, stiil, illustratsioonid. Kodumaa kirjanduse ja kultuuriloo tuntumad esindajad.	Mõisted: lüürika, draamatka; isikustamine, metafoor. Õpilaste omalooming. Essee. Lüürika: vabavärss, sonett, ballaad. Eepika: romaan, novell, memuaar. Kirjandusteose kompositsioon, kõnekujundid, stiil, illustratsioonid. Kodumaa kirjanduse ja kultuuriloo tuntumad esindajad.

9. klassi õpilane loeb tervikuna vähemalt 15 kirjandusteost ning täidab lugemispäevikut.

Kirjandusteoste lugemisel ja analüüsimisel lähtutakse järgmistest valikutest:

Eesti kirjanike elulood ja looming: Lydia Koidula, Friedrich Reinhold Kreutzwald, Eduard Bornhöhe, Eduard Vilde, Anton Hansen Tammsaare, August Gailit, Friedebert Tuglas, Jaan Kross.

Väliskirjanike elulood ja looming: Aleksandr Puškin, George Byron, Victor Hugo, Alexandre Dumas, Walter Scott, Charles Dickens, Alan Marshall, Antoine de Saint-Exupéry, Charlotte Brontë, Edgar Allan Poe, Herbert George Wells, Agatha Christie, Roald Dahl, Hans Christian Andersen, William Golding, Jean Webster, Louisa May Alcott, Daniel Defoe, Sir Athur Conan Doyle, Jack London, Robert Louis Stevenson, J.R.R. Tolkien, Mark Twain.

Integratsioon teiste ainetega

Eesti keel: kõne ja lühiettekanne. Esinemisoskus.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja

- tunneb üldjoontes inglise keele grammatilist ehitust;
- oskab kõnelemisel ja kirjutamisel valida sobivaid keelevahendeid vastavalt suhtluseesmärkidele;
- oskab leida õigekeelsussõnaraamatust vajalikku teavet sõnade tähenduse, õigekirjutuse, vormimoodustuse, kasutusvaldkonna kohta;
- oskab eristada põhilisi ajakirjandusžanreid: uudis, juhtkiri, arvamus, kuulutus, reklaam;
- oskab koostada kõnet või lühiettekanne ning seda esitada;
- oskab suulises ja kirjalikus suhtlemises arvestada partneri iga, tutvusastet, olukorra ametlikkust;
- on lugenud vähemalt 12 ilukirjandusteost;
- oskab lühidalt tutvustada 2–3 pikemat proosa- või draamateost, määratleda teemat, iseloomustada nende tegelasi, teose üle arutleda;
- teab paikkonna kirjanduse ja kultuuriloo tuntumaid esindajaid, oskab nendest rääkida.
- teab kirjanduse põhimõisteid: eepos; komöödia, tragöödia, draama; teab romantismi ja realismi mõistet, nende tunnuseid ning tuntumaid esindajaid;
- oskab kirjutada lihtsamat uudist; avaldust, referaati;
- oskab kirjutada seotud teksti: ametikiri, avaldus.
- kasutades vastavalt ülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist ja lugemist;
- on lugenud vähemalt 15 ilukirjandusteost.

Õppekirjandus

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 3 Teacher's File. Longman, 2001.

Bennett, A., Taylor, J. Literacy Through Texts 3. Longman, 2001.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 3 Cassette. Macmillan, 2002.

Ellis, P., Wilson, K., Taylor, J. Move Ahead 3 Student's Book. Macmillan, 2002.

Howard-Williams, D. Move Ahead 3 Workbook. Macmillan, 2002.

O'Connor, J. Literacy in Context for GCSE. Cambridge, 2002.
Parkinson, T. Literacy in Context for GCSE Student's Study Guide. Cambridge, 2002.
Tomalin, M. Move Ahead 3 Teacher's Book. Macmillan, 2002.
Woods, E. Move Ahead 3 Grammar Book. Macmillan, 2002.

Teise kooliastme foneemika kursusel kasutatav õpik:

Baker, A. Ship or Sheep? An Intermediate Pronunciation Course. Cambridge, 1982.

9. klassi õpilasel on võimalik valida lugemiseks raamatuid kooli raamatukogust.

INGLISE KEELE INTEGRATSIOON TEISTE ÕPPEAINETEGA

Kooli eripärast lähtudes on inglise keele õpetus integreeritud kõikidesse teistesse õppeainetesse. Eriliselt oluline on see esimesel kooliastmel, kui lugemis- ja kirjutamisteemad annavad ainet ka aruteludeks teistes õppeainetes. Oluline on ka iga aineõpetaja panus inglise keele omandamises läbi ainealase sõnavara õpetamise.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI INGLISE KEELE ÕPETUSE SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

Erinevad elukeskkonnad (linna, maa, kõrb jne) ja tingimused. Looduskaitsega seotud probleemid. Keskkond ja säästev areng kirjutamis-, lugemis- ja vestlusteemana. Tutvumine, kuidas meedias kajastatakse keskkonna ja säästva arengu teemat.

Töölane karjäär ja selle kujunemine

Oma tugevate ja arendamist vajavate külgede tundmaõppimine, analüüsimine ja arendamine. Töökohad, ametid, kuidas elukutsevalik mõjutab inimese igapäevast elu. Esinemisoskuse arendamine läbi lühiettekannete, luuletuste deklameerimise, valju häälega lugemise, kõnede ettekandmise. Diskuteerimisoskuse arendamine läbi väitluste ja rollimängude. Avalduste ja elulookirjelduse koostamine. Suhtlust ja õiget suhtlemisviisi mõjutavate teguritega arvestamine (suhtluspartneri vanus, taust; keelestiili valimine; suhtluseesmärkidega arvestamine). Oma karjääri planeerimine lähtuval huvidest, võimetest.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Arutiprogrammide ja interneti kasutamine õppetöö käigus. Kirjatööde kujundamine arvutil.

Video , magnetofoni kasutamine loovtööde koostamisel (rollimängud, intervjuude salvestamine).

Meedia erinevate liikide tundmaõppimine, modernsed kommunikatsioonivahendid, ajakirjanduse vormid ja funktsioon. Meediatekstide praktiline kasutamine ja koostamine (intervjuu, reportaaž; tele- ja raadiotekstid; veebilehekül, reklaam jne.). Arvamus ja fakt.

Turvalisus

Turvalisus infotehnoloogia kasutamisel. Tutvumine, kuidas meedias kajastatakse turvalisuse teemat.

INGLISE KEELE ÕPETAMISEL KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Kassettmagnetofon ja CD-mängija
Arvutid ja Internet
Videotehnika
Seletavad sõnaraamatud
Sünonüümide sõnaraamatud (Thesaurus)
Käsiraamatud, grammatikaõpikud
970-nimetusest koosnev kooli raamatukogu
Varasemate aastate õpilastööd
Seinatablelid
Sõnakaardid, pildid
Lauamängud
Audioraamatute kogumik Story Street Steps 1-3
Longman Homework Files English I
Videofilmid
Muusikakassetid jm audiomaterjal

Tartu Rahvusvahelise Kooli eesti keele ainekava

ÕPETUSE ALUS

- Tartu Rahvusvahelises Koolis ülesanne on pakkuda inglisekeelset põhiharidust.
- Tartu Rahvusvahelise Koolis õpetatakse eesti keelt A-võõrkeelena.
- Eesti keele võõrkeelena õpetamisel lähtutakse konkreetse õpilase vajadustest edasise haridustee jätkamisel (eesti keel võõrkeelena Eestis ajutiselt elavatele võõrtöölise lastele või eesti keel võõrkeelena uusimmigrantidele).

ÜLDALUSED

1. Tartu Rahvusvahelises Koolis omandavad Eestis ajutiselt elavate võõrtöölise laste eesti keele alusoskused ning teadmised eesti kultuurist. Oluline on suhtluskeele arendamine sidemete loomiseks kohalike eakaaslastega.
2. Tartu Rahvusvahelise Kooli eesti keele võõrkeelena õppe programm uusimmigrantide lastele tagab õpilase keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal keelekeskkonnas iseseisvalt toimida ning haridusteed eestikeelses õppeasutuses jätkata.
3. Uusimmigrantide õpilaste eesti keele võõrkeelena nädalatunde suurendatakse inglise keele võõrkeelena tundide arvelt (kuni 2 tundi nädalas).
4. Eesti keele võõrkeelena õpe avardab ning rikastab õpilase mina- ja maailmapilti, kujundab identiteeti, arendab isiksuse omadusi ning kujundab üldisi ning ainespetsiifilisi õpioskusi.
5. Eesti keele õppimise käigus omandab õpilane keeleoskusega rööbiti teadmisi Eesti kultuurist ja riigist; suhestub ümbritseva elu- ja kultuurikeskkonnaga.
6. Eesti keele võõrkeelena õppeprogramm ja vahetu osalemine ühiskonnaelus ning kultuuris aitab kaasa õpilase adapteerumiseks Eesti ühiskonda. Eestis ajutiselt elamise puhul aitab eesti keele võõrkeelena programm mõista siinset kultuuri ja tagab igapäevastes suhtlussituatsioonides vajalikud keeleoskused.
7. Tartu Rahvusvaheline Kool kasutab eesti keele võõrkeelna õpetamisel maksimaalselt ära reaalsel keelekeskkonda. See annab võimaluse õpetada eesti keelt ka tunniväliselt, tegelikult keelekeskkonnas läbi tunnivälise ettevõtmise.
8. Eesti keele õppimisel puutub õpilane kokku emakeelest erineva tähestiku, hääldusaluste ja väljendusvahenditega. Ta mõistab, et sama õppesisu on võimalik väljendada nii emakeele kui ka eesti keele vahenditega.
9. Põhikooli eesti keele õpetuses eelneb suuline kõne kirjalikule kõnele.

Soovitav on järgmine järjekord: kuulamine – > kõnelemine – > lugemine – > kirjutamine.

10. Eesti keelt õpitakse kommunikatiivse tunnetustegevuse käigus. Õpetamise sisuks on motiveeritud situatsioonülesanded, mille abil õpitakse kuidas:

- väljendada teadmisi, edastada infot; küsida teavet, selgitusi, nõu; anda teavet, selgitusi, nõu; vahendada teavet; kirjeldada nähtut, loetut, kuulatut, kogetut; interpreteerida nähtut, loetut, kuulatut; tutvustada isikut, nähtut, loetut; esitada mitmesuguseid andmeid suuliselt ja kirjalikult;
- teha ettepanekuid ühistegevuseks; ärgitada midagi tegema; pöörduda taotluse, soovi, palve või ettepanekuga kellegi poole; anda korraldusi; pakkuda kellelegi midagi; reageerida ettepanekule, korraldusele, kutsele nõustumise, keeldumise, omapoolse ettepanekuga;
- avaldada rõõmu, vaimustust, kurbust; laita, kiita; väljendada sümpaatiat, antipaatiat; teha komplimente; väljendada rahulolu või rahulolematust; innustada; lohutada, avaldada kaastunnet, rahustada;
- tutvuda, tutvustada; kõnetada tuttavat, võõrast; esitleda ennast ja teisi; tänada ja paluda; õnnitleda; vabandada; pöörduda telefonitsi kellegi poole; pöörduda kirjalikult tuttava või ametiisiku poole; vastata tuttavale või ametiisikule.

11. Kõne- ja situatsioonülesannetega taotletakse kõigi kõne osaoskuste – kuulamise, kõnelemise, lugemise, kirjutamise arendamist. Õpilane saab tundides teavet suulisest ja kirjalikust tekstist (kuulamine, lugemine) ning teadmiste, mõtete, suhtumiste jm väljendamisest õpitavas keeles (dialoog, monoloog, kiri, teade jm).

12. Õpetamisel kasutatav tekstimaterjal (ilukirjanduslikud, aime-, tarbe- ja meediatekstitid, pildid, kaardid, skeemid, filmid) ja tunnid väljaspool kooli (õppekäigud, ekskursioonid) võimaldavad õpilasel saada tervikliku pildi Eestimaast, tema ühiskonnaelust ja kultuurist.

13. Õppimisel-õpetamisel eristatakse konkreetse teema raames järgmisi etappe:

- keelematerjali (häälduse, sõnavara, grammatika, õigekeelsusjuhiste) omandamine ja esmane kinnistamine tinglike kõneharjutuste abil;
- õpitud sõnade, sõnaühendite ja väljendite ühendamise seotud kõneks. Sel perioodil on õppekõne sisu antud ja harjutamine toimub kindlates või osaliselt piiritletud raamides. Peatähelepanu on suunatud automatiseeritud kõnevilumuste kujundamisele;
- loominguline kõne ehk suhtlemine. Sel etapil arendatakse õpilaste võimet suhelda reaalses suhtlusolukordades vastavalt kõne eesmärgile.

Põhikooli õppe-eesmärgid

Tartu Rahvusvahelise Kooli eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab igapäevastes suhtlusolukordades eesti keeles suhelda ning oma keeleoskust iseseisvalt täiendada;
- uusimmigrantidest õpilaste puhul saavutab õpilane keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal jätkata õppetööd järgmisel kooliastmel eestikeelses koolis;
- omandab olulisemad õigekeelsusjuhised ja rakendab neid teadlikult kõnes ja kirjas;
- teadvustab Eesti kultuuriruumi tundmise vajadust; huvitub Eesti kultuurist;
- arendab tundlikkust suhtlemise mitteverbaalsete aspektide suhtes;
- arendab oskust väljendada enese ja rühma seisukohti;
- õpib kirjutama isiklikku kirja ja lühikest tarbekirja ning esitama oma mõtteid lühikirjandis;
- õpib hankima vajalikku teavet sõnaraamatutest, käsiraamatutest ja muudest eestikeelsetest infoallikatest;
- õpib iseseisvalt lahendama ülesandeid ja korraldama oma õpitegevust;
- õpib koostöös teistega lahendama ülesandeid ja olema sealjuures viisakas, siiras, abivalmis ja teisi austav, kuulama tähelepanelikult ja esitama vajadusel täpsustavaid küsimusi, vältima agressiivsust, hindama enda ja teiste panust.

EESTI KEELE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

Õppetegevus

1. Eesti keele õppimine algab suulise kursusega, mis 1. klassis kestab üldjuhul 1–2 kuud. Õpilane õpib kuulamise järgi eristama eesti keelt teistest keeltest, tunnetab artikulatsioonibaasi, matkib kuulnud häälikuid, häälikuühendeid, sõnu ja lühikesi lauseid. Hääldusharjutusteks kasutatakse eesti pärisnimesid, kohanimesid, salme jt eakohaseid tekste. Õpilane suhtleb lihtsates suhtlusolukordades (nt lühidialoog, keelemäng, laulumäng).
2. Suulisele kursusele järgneb põhikursus, mille raames kujundatakse õpilase oskust eestikeelset kõnet kuulata, ise kõneleda, lugeda ja kirjutada. Sel kooliastmel kasutatakse keeleõppes palju praktilist tegevust ja mängu. Tähelepanu keskmes on häälega lugemine ja loetu põhjal küsimustele vastamine, vestlemine, jutustamine. Õpilane kirjutab lihtsamaid tekste (tähtpäevakaart, sünnipäevakutse jm). Omandab esmased teadmised Eestist, rahvussümboolikast ja rahvakalendri tähtpäevadest.
3. Keeleteadmisi omandab õpilane holofraasidena praktilise tegevuse ja mängu kaudu põhisõnavara piires. Sõnavara ja grammatikat ei harjutata kontekstist lahus.

EESTI KEEL 1. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENDUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Perekond

Perekonnaliikmed

Sünnipäevad

Kodu: asukoht, mööbel, kodus olevad esemed

MINA JA ELUKESKKOND

Isikuandmed

Elukoht

Aadress

Telefoninumber

Koolitee

Kool, klass

Värvide nimetused

MINA JA OLME

Riietusesemed

Nädalapäevad

Kellaaeg, täis ja pooltund

Arvude loetlemine 100 piires

Rahaühikud

MINA JA TÖÖ

Kool ja klassiruum, seal leiduvad esemed.

Õppeainete nimetused

Koolitundide tegevused

MINA JA PUHKUS

Mängukaaslased

Sõbrad

MINA JA TERVIS.

Inimese kehaosad

MINA JA KULTUUR

Rahvussümbolika: rahvuslind, -lill, -puu.

KEELETEADMISED

HÄÄLDUS

Õpilased omandavad eesti keele hääldust kontekstis jäljendamise teel.

SÕNAVARA

Sõnavara omandatakse kontekstis.

OMADUSSÕNA

Omadussõna ühildumine nimisõnaga (omandatakse kontekstis).

ARVSÕNA

Põhiarvsõnad kahekümne piires.

ASESÕNA

Isikulised ja enesekohased asesõnad.

MÄÄRSÕNA

Kohta (siin, seal, kus)

Hulka (palju, vähe)

KAASSÕNA

All, peal, juures, ees, taga, kõrval, sees, (omandatakse sõnavara kaudu).

ÕIGEKIRI

Eesti tähestik, joonistähed.

Tähtede ühendamine.

Punkt lause lõpus.

Integratsioon teiste õppeainetega

Inglise keel – tähestik, õiged tähekujud, punkt lause lõpus.

Matemaatika – numbrid, liiklusmärgid (goomeetrilised kujundid).

Loodusõpetus – kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad, tavad ja kombed, rahvussümbolika, pühad oma peres ja kodumaal; liiklusohutus, käitumine jalakäijana; kehaosad ja keha eest hoolitsemine; perekond, perekonnaliikmed.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid ja -tantsud.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja oskab:

- lugeda lihtsamaid sõnu;
- anda teavet enda kohta õpitud sõnavara piires;
- tunneb ära õppeaasta jooksul õpitud sõnad.

EESTI KEEL 2. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENDUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Enda ja teiste inimeste välimus

Kodu: asukoht, mööbel, kodus olevad esemed

MINA JA ELUKESKKOND

Liiklusvahendid ja koolitee

Kodu- ja metsloomade nimetused

Aastaajad ja ilm

MINA JA OLME

Kauplused: suhtlemine müüjaga, ostmine-maksmine

Söögikorrad, söögid-joogid, toiduained

Nädalapäevad, kuud, kuupäevad

Kellaaeg, täis-, pool- ja veerandtund

Arvude loetlemine 100 piires, rahaühikud

MINA JA TÖÖ

Päeva- ja tunniplaan

MINA JA PUHKUS

Mängukaaslased, sõbrad, nende iseloom

Mängud, mängujuhendid

Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused

MINA JA TERVIS

Enda välimuse ja tervise eest hoolitsemine

MINA JA KULTUUR

Kadri- ja mardipäev, jõulud, sõbrapäev, emadepäev, jaanipäev.

KEELETEADMISED

HÄÄLDUS

Õpilased omandavad eesti keele hääldust kontekstis jäljendamise teel.

Eraldi tähelepanu pööratakse lühikese ja pika hääliku eristamisele ning raskemate häälikute (e, õ, ä, ö, ü) hääldamisele. Esimesel kooliastmel ei käsitleta eraldi II ja III välte erisust ja poolhelilise g, b, d hääldamist.

SÕNAVARA

Sõnavara omandatakse kontekstis.

OMADUSSÕNA

Omadussõna ühildumine nimisõnaga (omandatakse kontekstis)

ARVSÕNA

Põhiarvsõnad saja piires

Järgarvsõnad (1–31)

ASESÕNA

Isikulised ja enesekohased asesõnad, näitavad (see, need), küsivad asesõnad.

MÄÄRSÕNA

Kohta (siin, seal, kus)

Aega (siis, millal)

Hulka (palju, vähe, mitu)

Intensiivsust (väga) näitavad määrsõnad

KAASSÕNA

alla, all, alt, peale, peal, pealt, juurde, juures, juurest, ette, ees, eest, taha, taga, tagant, üle, kõrval, mööda, ääres, väljas, vastu, vahel, sees, läbi, ümber, koos, ilma, otsas. (Omandatakse sõnavara kaudu.)

LAUSEÕPETUS

Jaatav ja eitav lihtlause; väit-, küsi-, käsk- ja hüüdlause; lause lõpumärgid.

SÕNAMOODUSTUS

Liitsõnad

ÕIGEKIRI

Eesti tähestik, kirjatähed

Tähtede ühendamine

Hääliku ja tähe vaheline seos

Algustähe õigekiri

Integratsioon teiste õppeainetega

Inglise keel – jaatav ja eitav lihtlause; väit-, küsi-, käsk- ja hüüdlause; lause lõpumärgid, liitsõnad, algustähe õigekiri, hääliku ja tähe vaheline seos.

Matemaatika – numbrid, arvud, järgarvud, kella tundmaõppimine, aeg, raha (kroon ja sent),

Loodusõpetus – koolitee, liiklus; Eesti ja kodumaa loodus, taimed, loomad; aastaajad ja ilm.

Inimeseõpetus – oma aja planeerimine, päevaplaan; oma keha ja välimuse eest hoolitsemine; käitumine mängukaaslase ja sõpradega, iseloom; tähtpäevad ja pühad Eestis ja oma sünnimaal.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid ja -tantsud.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja oskab:

- lugeda lihtsamaid sõnu ja lauseid;
- vastata lihtsamatele küsimustele enda kohta;
- teha veatut ära kirja õpikust ja tahvilt;
- kirjutada tähtpäevakaarti, kutset;
- tunneb ära õppeaasta jooksul õpidud sõnad.

EESTI KEEL 3. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENendus-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Tegevused kodus

MINA JA ELUKESKKOND

Kodu- ja metsloomade, lindude nimetused, nende välimus
Puude ja lillede nimetused

MINA JA TÖÖ

Elukutsete ja tegevuste nimetamine

MINA JA PUHKUS

Mängud, mängujuhendid
Tegelasi lasteraamatutest ja -saadetest
Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused

MINA JA KULTUUR.

Eesti üldandmed

KEELETEADMISED

HÄÄLDUS

Õpilased omandavad eesti keele hääldust kontekstis jäljendamise teel
Eraldi tähelepanu pööratakse lühikese ja pika hääliku eristamisele ning raskemate häälikute (e, õ, ä, ö, ü) hääldamisele. Esimesel kooliastmel ei käsitleta eraldi II ja III välte erisust ja poolhelilise g, b, d hääldamist

SÕNAVARA

Sõnavara omandatakse kontekstis, seejuures muutuvatel sõnadel alati kaks tüvevarianti.

KÄÄNDSÕNA

Käänete kasutus ainsuses ja mitmuses
Käändsõnade lõpud
Käänevormid küsimuste vastustena (omandatakse kontekstis)

ARVSÕNA

Arvsõnad 1–10 kõigis käänetes (kasutatakse kontekstis).

MÄÄRSÕNA

Aega (siis, millal)
Viisi (nii, kuidas)
Põhjust (miks, sest)

Hulka (palju, vähe, mitu)
Intensiivsust (väga) näitavad määrsõnad

KAASSÕNA

Alla, all, alt, peale, peal, pealt, juurde, juures, juurest, ette, ees, eest, taha, taga, tagant, üle, kõrval, mööda, ääres, väljas, vastu, vahel, sees, läbi, ümber, koos, ilma, otsas. (Omandatakse sõnavara kaudu)

PÖÖRDSÕNA

Pöördsõnade lõpud, pöördevormid olevikus ja minevikus
Jaatav ja eitav kõne
Käskiva kõneviisi 2. pööre
Tegevusnimed (omandatakse kontekstis)

ÕIGEKIRI

Sõnade ja lausete kirjutamine

Integratsioon teiste õppeainetega

Inglise keel – sõnade ja lausete kirjutamine.

Matemaatika – arvud, järgarvud, kella tundmaõppimine, aeg.

Loodusõpetus – Eesti üldandmed, Eesti kaart.

Inimeseõpetus – Eesti riik, naaberriigid, sümbolid, president, parlament, riigikord.

Muusikaõpetus – eesti rahvalaulude ja rahvaluule tundmaõppimine, eesti laulud, eesti rahvapillid, eesti rahvatantsud.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja teab:

- I kooliastme ainekavas esitatud temaatika piires sõnu, sealjuures muutuvatel sõnadel ka kaht põhilist tüvevarianti.

3. klassi lõpetaja oskab:

- arusaadava hääldusega selgelt lugeda;
- moodustada küsimusi, toimida küsimustele saadud sõnumist lähtuvalt;
- anda teavet enda ja kaaslaste kohta õpitud sõnavara piires;
- loetu, kuulatu, nähtu põhjal küsimustele vastata;
- jõukohast õpitud teksti ümber jutustada;
- pildi järgi jutustada;
- nimetada ja kirjeldada esemeid, olendeid ja nähtusi;
- moodustada lauset, kasutades lause lõpumärke ja suurt algustähte;
- koostada suulist ja kirjalikku teksti õpitud sõnavara piires, kasutades õpitud käänd- ja pöördsõnade õigeid muutevorme

EESTI KEELE AINEKAVA 4.–6. KLASSILE

Õppetegevus

1. Õpilane võtab osa eestikeelses suhtluses. Kasutab oma kõnes pikemaid ja sisukamaid lauseid; valib keelevahendeid vastavalt vestluspartnerile ja suhtlusolukorrale. Sel kooliastmel suureneb endamisi lugemise osakaal. Taotluseks on, et õpilane loeks ja kuulaks ka õppetööst vabal ajal eesti laste- ja noorsookirjanduse tervikteoseid ja tekstikatkeid, jõukohaseid teabe-, tarbe- ja meediatekste (teade, kuulutus, juhend, TV- ja raadiosaated, ajakirjandus jm). Loetu ja kuulatu kaudu õpib õpilane eestikeelsest kontekstist tuletama sõnade ja väljendite tähendust. Suureneb loova kirjutamise osatähtsus, et areneks keelevahendite kasutamise oskus ja vormitunnetus.
2. Õpilasel tuleks kujundada harjumus kasutada sõnaraamatuid ja teisi teatmeteoseid, et täiendada teadmisi või enda keelekasutust kontrollida. Selles eas areneb õpilase sõnavara kiiresti. Saavutamaks sõnakasutuskindlust, pööratakse tähelepanu sõnade tähendusele, julgustatakse õpilasi tähendusi küsima.
3. Sel kooliastmel teadvustab õpilane oma kodukoha eripära, õpib sellest eesti keeles jutustama. Õpilase teadmised Eestist laienevad.
4. Keeleteadmised omandab õpilane praktilise tegevuse ja konteksti kaudu. Õpilase põhisõnavara laieneb keelevahendeid kasutades (liitsõnad, tuletised, ühend- ja väljendverbid). Õigekirjale asetatakse suuremat rõhku kui eelmises astmes, kuid veahirm ei tohi õpilase eneseväljendustahet ja kirjutamisjulgust pidurdada.

EESTI KEEL 4. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENDUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Pere argipäev.
Sugulased.
Ruumid.

MINA JA ELUKESKKOND

Eesti kaart.
Suuremad linnad

MINA JA OLME

Tee küsimine ja juhatamine.

MINA JA TÖÖ

Õppeainete eelistused.
Koolipäeva kirjeldus.

MINA JA PUHKUS

Huvialad.
Spordialad ja sportlikud tegevused.
Koolivaheaeg.
Perepuhkus.

MINA JA TERVIS

Tervislikud eluviisid.

MINA JA INIMESED MINU ÜMBER

Käitumistavad, suhted teiste inimestega.
Sõprus.
Head ja halvad teod.

KEELETEADMISED

OMADUSSÕNA

Enesekohased, näitavad, vastastikused, umbmäärased asesõnad, asesõnade kasutus.

ÕIGEKIRI

Lühikeste ja pikkade täis- ja kaashäälikute, k, p, t õigekiri.
Sõnade poolitamine.
Pealkiri, paragrahv, numereerimine.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – pealkiri, paragrahv, numereerimine

Loodusõpetus – inimese põlnemine, sugulased.

Inimeseõpetus – tervis ja tervislikud eluviisid, tervislik toitumine,

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja teab:

- Eesti riigi sümboleid.

4 klassi lõpetaja oskab:

- õpitud teksti selgelt, veatult, õige hääldusega lugeda;
- suhelda olmesituatsioonides, avaldada arvamust ja väljendada emotsioone;
- vestlust alustada, arendada ja lõpetada, arvestades adressaati ja suhtlusolukorda;
- kasutada sõna- ja keelekäsiraamatuid.

EESTI KEEL 5. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENDUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Sündmused peres.

MINA JA ELUKESKKOND

Eesti loodus. Linnud, loomad ja kalad. Käitumine looduses ja linnas.

MINA JA OLME

Liiklemine ja liiklus.

MINA JA TÖÖ

Elukutsete nimetused ja nendega seotud tegevused. Maa- ja linnatööd.

MINA JA PUHKUS

Koolipeod ja klassiõhtud.

MINA JA KULTUUR

Paikkonna vaatamisväärsused ja kultuuritegelased.

Raamatukogu.

Jutte ja luuletusi eesti lastekirjandusest.

Näiteid vanasõnadest, mõistatustest, kõnekäändudest.

KEELETEADMISED

OMADUSSÕNA

Kesk- ja ülivõrre.

Põhi- ja järgarvsõnade kasutus (100–1000).

PÖÖRDSÕNA

Tüvevariantide kasutamine aegade ja kõneviiside moodustamisel.

SÕNAMOODUSTUS

Tähtsamad tuletusliited ja tuletiste tähendus.

ÕIGEKIRI

Koma sidesõnade et, sest, aga, kui ees.

Kirjavahemärgid: punkt, küsi- ja hüüumärk, koma.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – kirjavahemärgid: punkt, küsi- ja hüüumärk, koma.

Loodusõpetus – koolitee, kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad ja kombed, rahvussümboolika; liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja oskab:

- jutustada kuulatust ja nähtust; kirjeldada sündmusi, asju ja nähtusi;
- kirjutada loovtööd, kaarti, lühiteadet, rakendades õpitud õigekirjajuhiseid;
- tuletada konteksti põhjal sõnade ja väljendite tähendusi.

EESTI KEEL 6. KLASSIS

Õppesisu

KÕNEARENDUS-, LUGEMIS-, KUULAMIS- JA KIRJUTAMISTEEMAD, EESTI PÜHAD JA KOMBED, RAHVUSSÜMBOOLIKA.

MINA JA PEREKOND

Majapidamistarbed, kodumasinad.

MINA JA ELUKESKKOND

6 Aastaaegade erisused Eestis.

MINA JA OLME

Kauplused ja söögikohad: info küsimine, kaubavalik, menüü.

MINA JA TÖÖ

Õppimise edu ja ebaedu põhjused.

Õpilase õigused ja kohustused.

Vanemate töö, töökohad.

MINA JA PUHKUS

Lemmiktegelased raamatutest, filmidest.

Lasteajalehed, -ajakirjad.

Kinos, teatris ja kontserdil.

MINA JA TERVIS

Polikliinik: info küsimine, suhtlemine arstiga.

MINA JA KULTUUR

Riigipühad ja tähtpäevad. Eesti lipp, vapp, hümn. Eesti president.

KEELETEADMISED

HÄÄLDUS

Võõr- ja laensõnade hääldamine

KÄÄNDSÕNA

Tüvevariantide kasutamine käänete moodustamisel, käänete kasutus.

OMADUSSÕNA

Omadussõna lauses täiendi ja öeldistäitena, ühildumine.

PÖÖRDSÕNA

Minevik, käskiv ja tingiv kõneviis; umbisikulise tegumoe kasutus; tegevusnimede kasutus, ühend- ja väljendverbid.

Sagedasemate tegusõnade rektisioon.

LAUSEÕPETUS

Lihtlause laiendamine; sidesõnaga liitlause, sõnajärg lauses.

ÕIGEKIRI

Liitsõnade õigekiri.

Otsekõne kirjavahemärgid.

Sõnastiku ja arvuti kasutamine keealase teabe hankimiseks.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – sõnastiku ja arvuti kasutamine keealase teabe hankimiseks.

Loodusõpetus – koolitee, kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad ja kombed, rahvussümbolika; liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja teab:

- sõnu II kooliastme ainekavas esitatud temaatika piires, kusjuures muutuvaid sõnu koos põhiliste tüvevariantidega;
- eesti lastekirjanikke, on eesti keeles lugenud 2–3 eakohast ja keeleliselt jõukohast lasteraamatut.

6. klassi lõpetaja oskab:

- korrigeerida oma hääldust;
- edastada kuulatud tekstist lühiteate, eakohaste TV- ja raadiosaadete sisu;
- jutustada paikkonna vaatamisväärsustest ja sündmustest.

EESTI KEELE AINEKAVA 7.–9. KLASSILE

Õppetegevus

1.1. Sel kooliastmel on tähelepanu keskmes lugemise ja kirjutamise eesmärgid ja nende realiseerimise võimalused. Õpilane õpib lisaks harjumuspärasele tööle õppevahenditega kasutama mitmesuguseid teatmeteoseid, lugema adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Õpilane õpib andma suulisi ja kirjalikke hinnanguid nähtule, loetule, kuulatule, kogetule. Kirjutamisel keskendutakse eri tekstiliikide otstarbele (loovtöö, avaldus, CV, kiri, teade, reklaam jm) ja kirjutatu õigekeelsusele. Igapäevaeluks vajalikud suhtlusoskused hõlmavad peale olmesuhtluse ka suhtlust eri tüüpi asutustes. Suhtlusolukordades ja rollimängudes õpib õpilane käituma ja rääkima vastavalt sotsiaalsele rollile.

1.2. Sel kooliastmel keskendutakse Eesti eripärale: loodus, kliima, kultuurilugu. Senisest enam pakutakse õpilasele aktiivset osavõttu eesti kultuurielust: korraldatakse eestikeelseid klassiväliseid üritusi, käiakse teatris, kontserdil, muuseumis jm.

1.3. Keeleteadmisi omandab õpilane süsteemselt. Peatähelepanu on iseseisval keelekasutusel ja keele seaduspärasuste mõistmisel. Tähtis on, et selgeks saaksid tüüpilised keelenähtused. Õpilase sõnavara laieneb temaatiliselt.

EESTI KEEL 7. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

MINA JA PEREKOND.

Isikutõendamine: päritolu, ankeetandmed.

Kodused tööd ja töövahendid.

Pere igapäevaelu: eelarve, naabrid.

MINA JA ELUKESKKOND.

Eesti geograafiline kaart, taimeriik, kaitsealad.

Eesti kliima iseärasused.

Kodukoha eluolu.

MINA JA OLME.

Kasutusjuhendid, sildid, viidad, teated, plangid.

Transpordivahendite kasutusvõimalused.

MINA JA PUHKUS.

7Reisimine, unelmate reisirid.

MINA JA TERVIS.

Tervise eest hoolitsemine. 7Õnnetusjuhtumid.

Häda- ja esmaabi.

Terved eluviisid.

MINA JA INIMESED MINU ÜMBER.

Kiri.

Nõuanded kaaslastele.

MINA JA KULTUUR.

Näiteid muinasjuttudest, muistenditest, naljanditest, legendidest.

Kirjutise süžee, teema, karakterid.

Eesti kirjanike elulood ja looming.

Keeleteadmised

KÄÄNDSÕNA.

Nimi-, omadus-, arv- ja asesõnade süsteemne käsitus ja käänete funktsioonid.

Omastav ja osastav kääne koos sihilise verbiga õpitud sõnadest.

Ühildumine.

PÖÖRDSÕNA.

Pöördsõnade süsteemne käsitus, kõneviisid, kesksõnad; tegumood, pöördsõnade käändelised vormid.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – kirjutise süžee, teema, karakterid. Eesti kirjanike elulood ja looming (valikuliselt: Koidula, Kreutzwald, Vilde, Tammsaare, Gailit, Tuglas, Kross).

Loodusõpetus – koolitee, kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad ja kombed, rahvussümboolika; liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja oskab:

- suhelda igapäevastes suhtlusolukordades, arvestades adressaati, vestlusteemat ja kohta;
- leida vajalikku teavet teatmeteosest ja keelekäsiraamatust.

Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi

Kuulamine. Õpilane:

- mõistab dialoogi või monoloogi vormis esitatud kõnet.

Kõnelemine. Õpilane:

- tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, kasutades sobivat stiili;
- edastab kirjaliku ja suulise teksti sisu.

Lugemine. Õpilane:

- loeb tundmatut teksti ja saab sellest sõnaraamatu abil aru;
- leiab teavet teatest, juhiseist, kuulutusest; sildilt, viidalt;
- eristab olulist teavet ebaolulisest.

Kirjutamine. Õpilane:

- kasutab keelekäsiraamatut.

EESTI KEEL 8. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

MINA JA ELUKESKKOND.

Eesti ja naaberriigid.

Linna ja maa elulaadi võrdlus, eelistused.

MINA JA OLME.

Suhtlemine teenindusasutustes.

Teenindusasutused ja teenindusvormid.

MINA JA TÖÖ.

Õppimise vajalikkus karjääri kujundamisel.

MINA JA PUHKUS.

Eesti looduskaunid kohad.

Kultuuriharrastused – teatrietendus, film, kontsert, näitus, disko.

Reisiks valmistumine: reisikuulutused, reisimarsruudi koostamine.

MINA JA INIMESED MINU ÜMBER.

Ajaveetmine sõprade, klassikaaslaste ja tuttavatega.

Inimestevahelised suhted.

MINA JA KULTUUR.

Eesti kultuuriloo tähtsamad objektid, sündmused ja olulisemad kultuuritegelased.

Katkeid noorsookirjandusest.

Paikkonna kultuurielu.

Eesti kirjanike elulood ja looming.

Keeleteadmised

PÖÖRDSÕNA.

Rektsioon.

LAUSEÕPETUS.

Liitlause ja lauselühendi kasutamine.

Sõnajärg.

Otsekõne.

Teksti arvutitöötlus: pealkirjade märkimine, lõikude eraldamine, sõnavahe

jätmine pärast kirjavahemäki, kuupäeva õige vormistus, sisukorra valmistus, tiitellehe vormistus.

ÕIGEKIRI.

Kokkukirjutuse, algustähe, isikunimede, enamkasutatavate lühendite õigekiri; kirjavahemärgid lauses.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – teksti arvutitöötlus: pealkirjade märkimine, lõikude eraldamine, sõnavahe jätmine pärast kirjavahemäki, kuupäeva õige vormistus, sisukorra valmistus, tiitellehe vormistus. Eesti kirjanike elulood ja looming (valikuliselt: Koidula, Kreutzwald, Vilde, Tammsaare, Gailit, Tuglas, Kross).

Loodusõpetus – koolitee, kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad ja kombed, rahvussümbolika; liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- Eesti kultuuriloo tähtsamaid objekte, sündmusi ja 2–3 kultuuritegelast.

8. klassi lõpetaja oskab:

- kirjutada tarbeteksti, loovtööd, kirja, kasutades õpitud sõnavara ja rakendades teadlikult õigekirjajuhiseid;
- jutustada paikkonna ja Eesti eluolust ning huviväärsustest.

Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi

Kuulamine. Õpilane:

- mõistab meedias edastatavat teavet.

Kõnelemine. Õpilane:

- kirjeldab nähtut, loetut, kogetut;
- kasutab põhilisi eesti keele grammatilisi struktuure.

Lugemine. Õpilane:

- järgib valjusti lugemisel hääldusnõudeid;
- loeb eesmärgipäraselt, mõistab loetu sisu.

Kirjutamine. Õpilane:

- kasutab omandatud sõnavara keeleliselt õigesti.

EESTI KEEL 9. KLASS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

MINA JA PEREKOND.

Olmehnika kasutamine.

Perekonnatraditsioonid, küllakutsed.

Kõne ja lühiettekanne.

Tänukõne.

MINA JA OLME.

Reklaam.

MINA JA TÖÖ.

Elulookirjeldus (CV), avaldus.

Kooli roll ühiskonnas.

Õppeasutused, sisseastumistingimused.

Tulevikuplaanid: elukutsesobivus, valikueelistuse põhjendamine.

MINA JA PUHKUS.

Lemmikspordilased.

Meedia: ajalehed, ajakirjad, televisioon, raadio, arvuti.

Sportimisvõimalused ja spordiüritused kodukohas.

MINA JA INIMESED MINU ÜMBER.

Riietus ja mood.

Keeleteadmised

HÄÄLDUS.

Pea- ja kõrvalrõhk.

SÕNAMOODUSTUS.

Tuletusliidete tähendus ja kasutus, fraseologismid.

Integratsioon teiste ainetega

Inglise keel – kõne ja lühiettekanne, esinemisoskus.

Loodusõpetus – koolitee, kehaosad.

Inimeseõpetus – Eesti pühad ja kombed, rahvussümboolika; liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Muusikaõpetus – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja teab:

- sõnu III kooliastme ainekavas esitatud temaatika piires, kusjuures muutuvaid sõnu koos põhiliste tüvevariantidega;
- 2–3 noorsookirjanikku, on eesti keeles lugenud 2–3 eakohast ja keeleliselt.

Põhikooli lõpetaja oskab:

- lugeda ja kuulata eestikeelset teabe-, tarbe-, meedia- ja ilukirjandusteksti;
- lauseehitust muutes mõtet ümber sõnastada;
- teha kirjalikke märkmeid loetud või kuulatud teksti kohta;
- koostada ja esitada kõnet.

Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi

Kuulamine. Õpilane:

- eristab kuulatud teabe-, tarbe- ja meediatekstis detaile ja fakte.

Kõnelemine. Õpilane:

- kasutab ainekava temaatikaga seonduvat sõnavara, fraseologisme;
- teeb kokkuvõtet kuulatust, loetust, nähtust.

Lugemine. Õpilane:

- eristab muutevorme ja sõnadevahelisi seoseid.

Kirjutamine. Õpilane:

- kirjutab sidusalt, loogiliselt ja arusaadavalt tarbeteksti, kirja, loovtööd;
- kirjutab kokkuvõtet suulise ja kirjaliku teksti põhjal.

EESTI KEELE ÕPETAMISEL KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Kassettmagnetofon ja CD-mängija
Arvuti ja internet
Videotehnika
Sõnaraamatud
Käsiraamatud, ortograafiaõpikud
50 eestikeelset raamatut raamatukogus
Varasemate aastate õpilaste tööd
Seinatabelid
Sõnakaardid, pildid
Õpetaja koostatud töölehed
Lauamängud
Videofilmid
Muusikakassetid ja audiomaterjal

Kirjandus

Õpilase tasemest ja vajadusest lähtuvalt valib eesti keele õpetaja sobiva õppematerjali järgmiste nimetuste seast:

Kebbinau, M., Kalmus, E., Kurme, E., Poks, K., Pääru, M. Tere, kool! 1. klass, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2001.

Kebbinau, M., Kalmus, E., Kurme, E., Poks, K., Pääru, M., Andrejeva, R., Primakova, A. Tere, kool! Töövihik 1. klassile, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2004.

Kebbinau, M., Pääru, M., Meltsas, N., Tere, kool! 1. klass, 2. osa. Varrak, Tallinn, 2001.

Kebbinau, M., Pääru, M., Meltsas, N., Tere, kool! Töövihik 1. klassile, 2. osa. Varrak, Tallinn, 2001.

Kebbinau, M., Kurme, E., Popov, R., Pääru, M. Tere, sõber! 2. klass, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2002.

Kebbinau, M., Kurme, E., Popov, R., Pääru, M. Tere, sõber! Töövihik 2. klassile, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2004.

Kebbinau, M., Kurme, E., Popov, R., Pääru, M. Tere, sõber! 2. klass, 2. osa. Varrak, Tallinn, 2002.

Kebbinau, M., Kurme, E., Popov, R., Pääru, M. Tere, sõber! Töövihik 2. klassile, 2. osa. Varrak, Tallinn, 2001.

Kebbinau, M., Koppel, K., Popov, R., Pääru, M., Rebane, M., Risti, S.,

- Saaron, R., Tammela, L. Tere, maailm! 3. klass, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2003.
- Kebbinau, M., Koppel, K., Popov, R., Pääru, M., Rebane, M., Risti, S., Saaron, R., Tammela, L. Tere, maailm! Töövihik 3. klassile, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2003.
- Kebbinau, M., Koppel, K., Popov, R., Pääru, M., Rebane, M., Risti, S., Saaron, R., Tammela, L. Tere, maailm! 3. klass, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2003.
- Kebbinau, M., Koppel, K., Popov, R., Pääru, M., Rebane, M., Risti, S., Saaron, R., Tammela, L. Tere, maailm! Töövihik 3. klassile, 1. osa. Varrak, Tallinn, 2003.
- Rannut, Ü., Rannut, M., Asser, H., Küppar, M. Uusimmigrantide ettevalmistus eesti keeles õppimiseks. Astu sisse! Õpilase tööraamat. AS Kirjastus Ilo, 2004.
- Rannut, Ü. Uusimmigrantide ettevalmistus eesti keeles õppimiseks. Astu sisse! Õpetajaraamat. AS Kirjastus Ilo, 2004.
- Loko, T-M., Let me tell you about Estonia... AS Koolibri, Tallinn, 2001.
- Loko, T-M., Let me tell you about Estonia... Teacher's book. AS Koolibri, Tallinn, 2003.
- Minu esimene raamat. Koolibri, 2001.
- Pilt ja sõna. Kirjuta, kleebi, värvi. Koolibri, 2001.'
- Kiis, S., Olt, M., Mudilaste töövihik I. Mhklipäevast jõuludeni. TÜ Shalom.
- Kiis, S., Olt, M., Mudilaste töövihik I. Uuest aastast suveni. TÜ Shalom.
- Hansen, A., Jahu, M., Laps lugema 2. AS Kirjastus Ilo, Tallinn, 2004.
- Vaher, Õ., Maiberg, L., Rikker, M. Tere Päevast! AS Kirjastus Ilo, Tallinn, 2000.
- Pajupuu, H., Reins, P. Eesti keele harjutustest. Algtase ja muukeelne põhikool. AS Pakett, 2001.

Tartu Rahvusvahelise Kooli saksa keele ainekava

SAKSA KEELE AINEKAVA 6. KLASSILE

Õppetegevus

1.1. Jätkuvalt kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi: see, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes. Kompleksselt arendatakse kõiki osaoskusi.

1.2. Õpimotivatsiooni säilitamiseks ja tulemuslikumaks õppimiseks kasutatakse erinevaid töömeetodeid (paaris- ja rühmatöö, projekt, rollimäng, intervjuerimine, dramatiseering jms) ning meediavahendeid (video, arvuti).

1.3. Esimese võõrkeele õppimise käigus õpitakse tundma õpistrateegiaid, mis aitavad edaspidi iseseisvalt töötada, kujunevad eeldused teiste võõrkeelte kiiremaks õppimiseks. Kuulamis- ja lugemisstrateegiate arendamine, töö sõnavaraga, sõnaraamatutega, kuid ka mälu- ja kognitiivsete strateegiate tundmaõppimine, aitavad õpilasel keelelist infot kiiremini ja kindlamalt meelde jätta.

SAKSA KEEL 6. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

MINA: nimi, vanus, välimus, kehaosad, riietus, lemmiktegevused.

PEREKOND JA KODU: pereliikmed, sugulased, aadress, maja, korter, aed, õu.

IGAPÄEVASED TEGEVUSED: söögikorrad, liiklus ja liiklusvahendid, tee küsimine ja juhatamine.

ÕPPIMINE JA TÖÖ: koolipäev, sõbrad, õpetajad, õppeained, õpioskused, kooliruumid, õppevahendid, koolivaheajad, ametid.

HARRASTUSED JA KULTUUR: huvialad, mängud, sport, muusika, raamatud, reisimine, pühad.

Keeleteadmised

- nimisõna: õpitud nimisõnade ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ);
- artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine (nullartikkel);
- omadussõna võrdlusastmed;
- arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud, kellaeg, kuupäev, aasta; pikkus, kaal, kaugus;
- asesõna: isikulised asesõnad (ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie) ja nende käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ); omastavad asesõnad: mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr (3.P.Pl.); Ihr), nende kasutamine; umbisikuline asesõna es;
- tegusõna: põhitegusõnad ja abitegusõnad (haben, sein, werden); modaaltegusõnad (können, müssen, wollen, dürfen, sollen, mögen), nende põhitähendused ja kasutamine infinitiiviga, mögen põhiverbina; tegusõna pööramine kindla kõneviisi aktiivis: reeglipärased/nõrgad ja ebareeglipärased/tugevad verbid; ajavormi (Präsens) moodustamine.
- käskiv kõneviis (Imperativ): moodustamine ja kasutamine;
- määrsõna: tähtsamad kohta, aega ja viisi väljendavad määrsõnad;
- eessõna: eessõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen), daativiga (aus, bei, mit, nach, seit, von, zu); akusatiiviga (durch, für, gegen, ohne, um);
- sidesõnad: rinnastavad sidesõnad ja siduvad määrsõnad (und, oder, aber, doch, denn, deshalb); alistavad sidesõnad (dass, als, wenn, weil);
- lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilauseid; lause mudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal;
- lihtlause; rindlauseid sidesõnadega und, oder, aber, doch, denn, deshalb; põimlauseid sidesõnaga weil;

- sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; ees- ja järelliited; tegusõnade eesliited; tähtsamad nimi- ja omadussõnade järelliited (prefiksid ja sufiksid); arvsõnade tuletusliited;
- tähestik;
- õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus; koma loetelus ja liitlauses.

Õpitulemused

Kuulamisel 6. klassi lõpetaja:

- saab aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest, samuti passiivset sõnavara sisaldavatest tekstidest;
- mõistab konteksti abil neis esinevaid üksikuid tundmatuid sõnu;
- oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku informatsiooni;
- eristab selgelt kuni kolme vestluses osaleva inimese kõnet.

Kõnelemisel 6. klassi lõpetaja oskab:

- vestelda ja vastata küsimustele õpitud temaatika piires;
- õpitud sõnavara piires rääkida igapäevastest tegevustest ja harrastustest;
- võrrelda oma perekonda sõbra perekonnaga, oma koolielu teiste omaga;
- küsitleda oma kaaslast ja saadud infot edasi anda;
- väljendada ja põhjendada oma arvamust;
- kasutada õpitud fraase õige intonatsiooniga;
- kirjeldada pilte;
- hääldada kõiki võõrhäälikuid korrektselt.

Lugemisel 6. klassi lõpetaja:

- oskab leida tekstist olulist;
- saab aru kuni 2% tundmatuid sõnu sisaldavatest lühitekstidest, kasutades piltide, konteksti või sõnaraamatu abi;
- on tuttav erinevate lugemisstrateegiatega.

Kirjutamisel 6. klassi lõpetaja oskab:

- täita aadressi ja isiklike andmeid nõudvat ankeeti;
- eeskuju järgi kirjutada küllakutset, õnnitlus- ja tänukaarti;
- kirjutada sõbrale kirja ja elektronkirja, kasutades õpitud keelendeid;
- lõpetada lauseid ja fraase;
- kirjutada lühijutukesti;
- kirjutada õpitud teksti põhjal etteütlust ja seda parandada.

Õppekirjandus

McNab, R., O'Brien, A. Auf Deutsch! 1

SAKSA KEELE AINEKAVA 7-9 KLASSILE

Õppetegevus

1.1. Kõigi osaoskuste kompleksne arendamine on õpetaja jaoks primaarne. Õpimotivatsiooni arendamiseks ja säilitamiseks kasutab õpetaja erinevaid meetodilisi võtteid, nt paaris- ja rühmatööd, intervjuerimist, rollimänge. Oluline on, et õpilased omandaksid võõrkeele õppimiseks vajalikud õpistrateegiad, et jõuda iseseisva õppimiseni. Taotluseks on, et õpilane loeks ja kuulaks ka õppetööst vabal ajal võõrkeelset (adapteeritud) laste- ja noorsookirjandust, jõukohaseid teabe-, tarbe- ja meediatekste (TV- ja raadiosaated, ajakirjandus, Internet jm). Loetu ja kuulatu kaudu õpib õpilane kontekstist tuletama sõnade ja väljendite tähendust.

1.2. Kuulamisoskuse arendamiseks õpitakse kasutama erinevaid kuulamisstrateegiaid, olulise eristamist ebaolulisest ning mõtteliste seoste loomist. Oluline on varem õpitu rakendamine.

1.3. Lugemisoskuse arendamiseks õpitakse ära tundma erinevaid tekstiliike ja neis teatud laadi informatsiooni eeldama. Õpitakse kasutama erinevaid lugemisstrateegiaid (globaalne, selektiivne, detailne lugemine).

1.4. Kõnelemisoskuse arendamisel tegeldakse pidevalt õige intonatsiooni ja häälduse arendamisega, harjutatakse vestlus- ja sidusa teksti esitamise oskust ning selleks vajalikke strateegiaid.

1.5. Kirjutamisoskuse arendamine algab elementaarsetest ülesannetest (lünkade täitmine, sõnastikust õige sõna leidmine ja kirjutamine jms). Kirjutamisoskus eeldab teatud sõnavara ja keelestruktuuride valdamist, samas ka kirjaliku tekstiloome põhietappide (teksti kirjutamine, kavandamine ja viimistlemine) õpetamist.

SAKSA KEEL 7. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

MINA: iseloom, huvid, võimed.

PEREKOND JA KODU: suhted perekonnas, perekonnaliikmed.

SÕBRAD: erinevad iseloomud; suhted sõpradega: sõnapidamine.

KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: ilmastik, keskkonnasõbralik käitumine.

MAAILM: Euroopa maad: riigi nimi, pealinn.

ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: sümbolid, kultuuritavad, kombed.

IGAPÄEVASED TEGEVUSED: kodused majapidamistööd.

ÕPPIMINE JA TÖÖ: kool ja klass, õpioskused.

HARRASTUSED JA KULTUUR: kino, teater, ilukirjandus, kolleksioneerimine.

Keeleteadmised

- nimisõna: õpitud nimisõnade ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv);
- artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, nullartikkel (artikli puudumine) pärisnimede ees; artikli kasutamise tähtsamad juhud;
- omadussõna täiendina (ühildumine nimisõnaga) ja öeldistäitena (muutumatu tüvevorm), võrdlusastmed; omadussõna käänamine määrava artikliga (Akkusativ, Dativ);
- arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud; kellaeg, kuupäev, aasta, pikkus, kaal, kaugus; protsendid;
- asesõna: isikulised asesõnad (ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie) ja nende käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ); omastavad asesõnad (mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr (3.P.Pl.); Ihr), nende kasutamine ja käänamine (kõigis käänetes); näitavad asesõnad (dieser, diese, dieses); umbisikuline asesõna es; umbmäärased asesõnad (einer, keiner, man, niemand, etwas, nichts, alles); küsivad asesõnad; siduv asesõna der, die, das (Nominativ, Akkusativ);
- tegusõna: põhitegusõnad ja abitegusõnad (haben, sein, werden); modaaltegusõnad (können, müssen, wollen, dürfen, sollen, mögen), nende põhitähendused ja kasutamine infinitiiviga; mögen põhiverbina; enesekohased tegusõnad, tegusõnad lahutatavate ja lahutamata eesliidetega; tegusõna pööramine kindla kõneviisi aktiivis: reeglipärased/nõrgad ja ebareeglipärased/tugevad tegusõnad; ajavormide (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum) moodustamine (abiverbide haben/sein kasutamine perfekti moodustamisel) ja kasutamine; Passiv, Präsens, Präteritum;
- konjunktiivi kasutamine soovlausetes (Konditional I);

- käskiv kõneviis (Imperativ): moodustamine ja kasutamine;
- kasutatavamate tegusõnade rektsoon;
- määrsõna: tähtsamad kohta, aega ja viisi väljendavad määrsõnad;
- eessõna: eessõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen); daativiga (aus, bei, mit, nach, seit, von, zu); akusatiiviga (durch, für, gegen, ohne, um);
- sidesõna: rinnastavad sidesõnad ja siduvad määrsõnad (und, oder, aber, doch, denn, deshalb); alistavad sidesõnad (dass, als, wenn, weil);
- lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilauseid (integratsioon inglise keelega); lausemudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal; liitlause; rindlauseid sidesõnadega und, oder, aber, doch, denn deshalb; põimlauseid sidesõnadega weil, dass, als, wenn;
- sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; ees- ja järelliited (prefiksid ja sufiksid); arvsõnade tuletusliited;
- tähestik;
- õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus, punkt järgarvudega; koma loetelus ja lihtlauseis (integratsioon inglise keelega).

Õpitulemused

Kuulamisel 7. klassi lõpetaja:

- mõistab kuuldu sisu, kasutades vastavalt kuulamisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist.

Kõnelemisel 7. klassi lõpetaja:

- oskab esitada lihtsat seotud teksti käsitletud temaatika piires loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmises vormis: teade, kokkuvõte, lühireferaat, (ümber)jutustus, (pildi, ruumi, isiku-) kirjeldus;
- osaleb vestluses, mis võib toimuda suunatud vestluse, suhtlussituatsiooni, rollimängu, intervjuu vormis.

Lugemisel 7. klassi lõpetaja:

- mõistab loetu sisu, kasutades vastavalt lugemisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset lugemist.

Kirjutamisel 7. klassi lõpetaja:

- oskab kirjutada lihtsat seotud teksti: isiklik kiri, õnnitlus-, tervitus-, tänukaart, küllakutse, teade, lihtne tarbekiri, (kirjeldav, jutustav) lühiessee; lühireferaat.

Õppekirjandus

McNab, R., O'Brien, A. Auf Deutsch! 2

SAKSA KEEL 8. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad.

MINA: võimed, oskused, harjumused.

PEREKOND JA KODU: suhted perekonnas, ühistegevused, perekonnaliikmed.

SÕBRAD: erinevad iseloomud; suhted sõpradega: sõprus, ausus, usaldus.

KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: ilmastik, keskkonnasõbralik käitumine; Eestimaa loodus.

MAAILM: Euroopa maad: riigi nimi, pealinn, rahvused.

ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: sümbolid, kultuuritavad, kombed.

IGAPÄEVASED TEGEVUSED: kodused majapidamistööd; söömine kodus ja väljaspool kodu.

ÕPPIMINE JA TÖÖ: kool ja klass, õpioskused, edasiõppimine.

HARRASTUSED JA KULTUUR: meedia: televisioon, raadio.

Keeleteadmised

- nimisõna: õpitud nimisõnade ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv);
- artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, nullartikkel (artikli puudumine) pärisnimede ees; artikli kasutamise tähtsamad juhud;
- omadussõna täiendina (ühildumine nimisõnaga) ja öeldistäitena (muutumatu tüvevorm), võrdlusastmed; omadussõna käänamine määrava artikliga (Akkusativ, Dativ);
- arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud; kellaeg, kuupäev, aasta, pikkus, kaal, kaugus; protsendid;
- asesõna: isikulised asesõnad (ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie) ja nende käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ); omastavad asesõnad (mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr (3.P.Pl.); Ihr), nende kasutamine ja käänamine (kõigis käänetes); näitavad asesõnad (dieser, diese, dieses); umbisikuline asesõna es; umbmäärased asesõnad (einer, keiner, man, niemand, etwas, nichts, alles); küsivad asesõnad; siduv asesõna der, die, das (Nominativ, Akkusativ);
- tegusõna: põhitegusõnad ja abitegusõnad (haben, sein, werden); modaaltegusõnad (können, müssen, wollen, dürfen, sollen, mögen), nende põhitähendused ja kasutamine infinitiiviga; mögen põhiverbina; enesekohased tegusõnad, tegusõnad lahutatavate ja lahutamatute eesliidetega; tegusõna pööramine kindla kõneviisi aktiivis: reeglipärased/nõrgad ja ebareeglipärased/tugevad tegusõnad; ajavormide (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum) moodustamine (abiverbide haben/sein kasutamine perfekti moodustamisel) ja kasutamine; Passiv, Präsens, Präteritum;

- konjunktiivi kasutamine soovlausetes (Konditional I);
- käskiv kõneviis (Imperativ): moodustamine ja kasutamine;
- kasutatavamate tegusõnade rektsioon;
- määrsõna: tähtsamad kohta, aega ja viisi väljendavad määrsõnad;
- eessõna: eessõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen); daativiga (aus, bei, mit, nach, seit, von, zu); akusatiiviga (durch, für, gegen, ohne, um);
- sidesõna: rinnastavad sidesõnad ja siduvad määrsõnad (und, oder, aber, doch, denn, deshalb); alistavad sidesõnad (dass, als, wenn, weil);
- lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilauseid (integratsioon inglise keelega); lausemudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal; lihtlause; rindlauseid sidesõnadega und, oder, aber, doch, denn deshalb; põimlauseid sidesõnadega weil, dass, als, wenn;
- sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; ees- ja järelliited (prefiksud ja sufiksud); arvsõnade tuletusliited;
- tähestik;
- õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus, punkt järgarvudega; koma loetelus ja lihtlauseis (integratsioon inglise keelega).

Õpitulemused

Kuulamisel 8. klassi lõpetaja:

- mõistab kuuldu sisu, kasutades vastavalt kuulamisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist.

Kõnelemisel 8. klassi lõpetaja:

- oskab esitada lihtsat seotud teksti käsitletud temaatika piires loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmises vormis: teade, kokkuvõte, lühireferaat, (ümber)jutustus, (pildi, ruumi, isiku-) kirjeldus;
- osaleb vestluses, mis võib toimuda suunatud vestluse, suhtlussituatsiooni, rollimängu, intervjuu vormis.

Lugemisel 8. klassi lõpetaja:

- mõistab loetu sisu, kasutades vastavalt lugemisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset lugemist.

Kirjutamisel 8. klassi lõpetaja:

- oskab kirjutada lihtsat seotud teksti: isiklik kiri, õnnitlus-, tervitus-, tänukaart, küllakutse, teade, lihtne tarbekiri, (kirjeldav, jutustav) lühiessee; lühireferaat.

Õppekirjandus

McNab, R., O'Brien, A. Auf Deutsch! 3.

SAKSA KEEL 9. KLASSIS

Õppesisu

Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad.

MINA: iseloom, huvid, võimed, oskused, harjumused, tervis.

PEREKOND JA KODU: suhted perekonnas, ühistegevused, taskuraha.

SÕBRAD: suhted sõpradega: sõnapidamine, sõprus, ausus, usaldus, konfliktid ja nende lahendamine.

KESKKOND, KODUKOHT, EESTI: keskkonnasõbralik käitumine; kodukoht, kultuuritavad ja -kombed; Eestimaa loodus ja vaatamisväärsused.

MAAILM: Euroopa maad: riigi nimi, pealinn, rahvused, keeled.

ÕPITAVAT KEELT KÕNELEVAD MAAD: sümbolid, kultuuritavad, kombed.

IGAPÄEVASED TEGEVUSED: kodused majapidamistööd; söömine kodus ja väljaspool kodu; liiklemine.

ÕPPIMINE JA TÖÖ: suhted klassis, edasiõppimine, kutsevalik, tulevane töö.

HARRASTUSED JA KULTUUR: kino, teater, ilukirjandus; meedia: televisioon, raadio, ajakirjandus, Internet.

Keeleteadmised

- nimisõna: õpitud nimisõnade ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv);
- artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, nullartikkel (artikli puudumine) pärisnimede ees; artikli kasutamise tähtsamad juhud;
- omadussõna täiendina (ühildumine nimisõnaga) ja öeldistäitena (muutumatu tüvevorm), võrdlusastmed; omadussõna käänamine määrava artikliga (Akkusativ, Dativ);
- arvsõnad ja mõõtühikud: põhi- ja järgarvud; kellaeg, kuupäev, aasta, pikkus, kaal, kaugus; protsendid;
- asesõna: isikulised asesõnad (ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie) ja nende käänamine (Nominativ, Akkusativ, Dativ); omastavad asesõnad (mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr (3.P.Pl.); Ihr), nende kasutamine ja käänamine (kõigis käänetes); näitavad asesõnad (dieser, diese, dieses); umbisikuline asesõna es; umbmäärased asesõnad (einer, keiner, man, niemand, etwas, nichts, alles); küsivad asesõnad; siduv asesõna der, die, das (Nominativ, Akkusativ);
- tegusõna: põhitegusõnad ja abitegusõnad (haben, sein, werden); modaaltegusõnad (können, müssen, wollen, dürfen, sollen, mögen), nende põhitähendused ja kasutamine infinitiiviga; mögen põhiverbina; enesekohased tegusõnad, tegusõnad lahutatavate ja lahutamatute eesliidetega; tegusõna pööramine kindla kõneviisi aktiivis: reeglipärased/nõrgad ja ebareeglipärased/tugevad tegusõnad; ajavormide (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum) moodustamine (abiverbide haben/sein kasutamine perfekti moodustamisel) ja kasutamine; Passiv, Präsens, Präteritum;

- konjunktiivi kasutamine soovlausetes (Konditional I);
- käskiv kõneviis (Imperativ): moodustamine ja kasutamine;
- kasutatavamate tegusõnade rektsioon;
- määrsõna: tähtsamad kohta, aega ja viisi väljendavad määrsõnad;
- eessõna: eessõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen); daativiga (aus, bei, mit, nach, seit, von, zu); akusatiiviga (durch, für, gegen, ohne, um);
- sidesõna: rinnastavad sidesõnad ja siduvad määrsõnad (und, oder, aber, doch, denn, deshalb); alistavad sidesõnad (dass, als, wenn, weil);
- lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilauseid (integratsioon inglise keelega); lausemudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal; lihtlause; rindlauseid sidesõnadega und, oder, aber, doch, denn deshalb; põimlauseid sidesõnadega weil, dass, als, wenn;
- sõnatuletus: liitsõnade moodustamine; ees- ja järelliited (prefiksud ja sufiksud); arvsõnade tuletusliited;
- tähestik;
- õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, küsi- ja hüüumärk lause lõpus, punkt järgarvudega; koma loetelus ja lihtlauseis (integratsioon inglise keelega).

Õpitulemused

Kuulamisel 9. klassi lõpetaja:

- Kuulamisel mõistab kuuldu sisu, kasutades vastavalt kuulamisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist.

Kõnelemisel 9. klassi lõpetaja:

- oskab esitada lihtsat seotud teksti käsitletud temaatika piires loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmises vormis: teade, kokkuvõte, lühireferaat, (ümber)jutustus, (pildi, ruumi, isiku-) kirjeldus;
- osaleb vestluses, mis võib toimuda suunatud vestluse, suhtlussituatsiooni, rollimängu, intervjuu vormis.

Lugemisel 9. klassi lõpetaja:

- mõistab loetu sisu, kasutades vastavalt lugemisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset lugemist.

Kirjutamisel 9. klassi lõpetaja:

- oskab kirjutada lihtsat seotud teksti: isiklik kiri, õnnitus-, tervitus-, tänukaart, küllakutse, teade, lihtne tarbekiri, (kirjeldav, jutustav) lühiessee; lühireferaat.

Õppekirjandus

Vorderwülbecke A., Vorderwülbecke K. Stufen International 2.

Tartu Rahvusvahelise Kooli matemaatika ainekava

ÜLDALUSED

1. Matemaatika põhikoolis.

1.1. Matemaatika ainekava sisu on määratud matemaatika tähenduse ja funktsioonidega kultuuris ja ühiskonnas. Matemaatikaõpetuse oluline funktsioon üldhariduskoolis on matemaatikateaduse arengu eelduste tagamine.

1.2. Matemaatika ei teeni üksnes iseene huve. Loogika kui matemaatika põhiline tulemusteni jõudmise viis on saanud tähtsaks vahendiks ka paljudes teistes teadustes, inimtegevuses tervikuna. Inimese täisväärtuslik areng ja toimetulek kaasaegses ühiskonnas ei ole mõeldav loogilise mõtlemise kultuurita. Oskus olukordi loogiliselt analüüsida, jõuda antud faktidest loogiliste arutluste kaudu järeldusteni, eristada olulist ebaolulisest, tõestatud mittetõestatust, oskus järjestada, klassifitseerida, püstitada hüpoteese, neid tõestada või ümber lükata, oskus kasutada analoogiaid – kõike seda ja veel palju muud omandab inimene eeskätt matemaatikaga tegeldes. Siit tuleneb matemaatikaõpetuse teine oluline funktsioon: õpilaste mõtlemisvõime arendamine, loova ja arenguvõimelise isiksuse kujundamine.

1.3. Matemaatika toetab teisi teadusi mitte ainult korrektse mõtlemistehnoloogia, vaid ka keele ja meetoditega. See avaldub eriti uurimisobjekti modelleerimisel ja saadud mudeli analüüsimisel. Järelikult peab matemaatikaõpetus täitma ka teatavat metodoloogilis-kommunikatiivset funktsiooni, tagama nii keele kui ka meetodi, mis võimaldavad teistes õppeainetes normaalselt edasi jõuda.

1.4. Osa matemaatika tulemustest ja keelest on sedavõrd juurdunud igapäevaellu, et neid valdamata on inimesel mõeldamatu ühiskonnas toime tulla. Seetõttu peab matemaatikaõpetus täitma ka praktilis-rakenduslikku funktsiooni.

1.5. Matemaatikaõpetuse üheks funktsiooniks on õpilase isiksuse arendamine. Matemaatika õppimine arendab püsivust, sihikindlust, kriitilist mõtlemist, loomingulist aktiivsust. Matemaatikaõpetus avab matemaatika seemise harmoonia, võimaldab tunnetada loogilise mõttekäigu ilu ja elegantsust, soodustab geomeetriliste vormide tajumist. Matemaatika õppimisel kujunevad mitmed vaimse töö oskused ja vilumused: töö planeerimine, ratsionaalsete töövõtete otsing, tulemuste kriitiline hindamine, lühike ning selge väljendusviis jne.

1.6. Matemaatika funktsioonidest õppekavas tulenevad aineõpetuse ülesanded. Matemaatikaõpetuse üks peamisi ülesandeid on arendada õpilaste intuitsioonil ja loogilisel mõtlemisel rajanevat loovust.

1.7. Nii intuitsioon, loogiline mõtlemine kui ka loovus rakenduvad vaid teatava teadmiste, oskuste ja vilumuste süsteemi olemasolul. Seega,

matemaatikaõpetuse teine ülesanne on varustada õpilased küllaldase hulga matemaatika-alaste teadmiste, oskuste ja vilumustega. Mõlemad ülesanded eeldavad õpilase seesmist valmidust tegelda ainega. Loovuse arenguks soodsaima pinnase loob olukord, kus õpilane tajub seda valmidust kui omaenese vaba tahet, s.o, kui temas on tekitatud huvi.

1.8. Matemaatika õpetamise kolmas ülesanne on äratada ja säilitada huvi matemaatika vastu, luua positiivne suhtumine matemaatikaga tegelemisse ja tagada ühtlasi matemaatikas andekate õpilaste võimete takistamatu areng. See tähendab, et matemaatikat esitatakse üha avarduva ja avatud rakendusliku ainaena.

1.9. Matemaatikaõpetuse ülesanded konkretiseeritakse Tartu Rahvusvahelise Kooli ainekavas kooliastmeti õpetuse eesmärkide, õppesisu ja õpitulemuste kaudu. Matemaatika õppematerjali võib tinglikult liigitada alljärgnevalt:

- mõisted; siia kuuluvad koolimatemaatikas esinevad mõisted ning sümbolid nende tähistamiseks;
- omadused ja seosed; õpitakse tundma mõistete definitsioonidest järelduvaid omadusi ning mõistetevahelisi seoseid, sageli valemi või teoreemina;
- reeglid (eeskirjad) ja valemid; siia kuuluvad mitmesugused algoritmid, mida tuleb täita, et jõuda vajaliku resultaadini. Reeglid kujunevad üldistusena konkreetsete näidete analüüsist, tulenevad definitsioonidest või valemitest;
- protseduurid; mõistete, omaduste, seoste ning algoritmide teadmine ei tähenda veel seda, et õpitut osatakse rakendada. Oskused kujunevad tegevuses. Protseduuride all tuleb mõista tegevust, milles toimub algoritmide praktiline rakendamine. Selle käigus kasutatakse mõisteid, omadusi, seoseid ning valemeid. Nii kujunevad oskused ja vilumused.

1.10. Õpilased erinevad oma võimete ning õpimotivatsiooni poolest. Seepärast ei ole kõik õpilased ühtemoodi edukad. Osale õpilastest on matemaatika õppimine raske. Eesmärki aitab saavutada sihikindel töö õppematerjaliga.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Tartu Rahvusvahelise Kooli põhikooli matemaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- saab ettekujutuse matemaatika kohast inimtegevuses;
- õpib ümbritseva maailma esemeid ja nähtusi struktureerima (järjestama, võrdlema, rühmitama, loendama, mõõtma jne);
- õpib arvutama peast, kirjalikult ja taskuarvutil;
- omandab esmase ruumikujutluse;
- õpib tundma põhilisi tasandilisi ja ruumilisi kujundeid ning oskab rakendada õpitut praktikas;
- õpib üldistama ja loogiliselt arutlema;
- õpib reaalsuse situatsioone matemaatiliselt kirjeldama,

- analüüsima, lahendama ning tulemusi interpreteerima;
- arendab oma matemaatilisi võimeid, intuitsiooni ja leidlikkust;
- hakkab objektiivselt hindama oma matemaatilisi teadmisi ja huve ning arvestab neid edasise tegevuse kavandamisel;
- tunneb rõõmu matemaatikaga tegelemisest.

3. Õppetegevus

3.1. Matemaatika õppimisega on koolis haaratud kõik õpilased esimesest üheksanda klassini. Algkooli esimeses klassis tugineb matemaatika õppimine arvude tundmisele ja loendamisoskusele, mis on omandatud enne kooli. Samas on esimesel kooliastmel teemati tugev seos loodus- ja inimeseõpetusega, kus sageli esinevad analoogilised alateemad või samad mõisted, nt aja arvutamine kella ja kalendri abil. Samuti on matemaatikal I kooliastmel tugev seos kunsti- ja tööõpetusega, kuna kasutatakse samu käelisi võtteid ning tehnikaid.

Veelgi tihedam on nende ainekavade seos teisel kooliastmel ning õpetaja peab sellega arvestama. Matemaatikas on igal kooliastmel õpitav tugevasti seotud eelneval kooliastmel õpituga, seetõttu on oluline õppida matemaatikat pidevalt, lünki jätmata. Ainekava ja õpikute seisukohalt, kuid loomulikult ka õpetamise seisukohalt tähendab see nii kogu koolimatemaatika kursuse kui ka iga kooliastme ja klassi kursuse loogilist järjepidavat ülesehitust.

3.2. Õpitempevus peab olema suunatud õpilase kui isiksuse mitmekülgsele arengule, arvestama õpilase individuaalseid iseärasusi ja võimeid, unustamata seejuures kollektiivse meeskonnatöö kujundamise vajadust. Selleks sobivad mitmed aktiivõppe meetodid ja vormid, rühmatöö, probleemõpe, projektides osalemine jne. Need on ka tegevused, mille käigus süveneb ja areneb õpilase üldine õpimotivatsioon, mis omakorda tagab matemaatikahuvi säilimise ja arengu.

3.3. Õppetegevuses arvestatakse, et oluline on õpilase iseseisev töö. Peale tahteliste omaduste arengu tagab see parema arusaamise matemaatikast kui ainst, matemaatika tähtsusest teistes ainetes, matemaatika rollist igasuguses praktikas. Põhiliselt toimub iseseisev töö matemaatikas mitmesuguste ülesannete lahendamise kaudu, kaasa arvatud avatud ja probleemülesanded. Viimati nimetatute lahendamine nõuab küll tavalisest rohkem aega, kuid need ülesanded on seda väärt, et igas õppeveerandis/tsükliis lahendada vähemalt üks selline ülesanne. Iseseisva töö oskusi ja harjumusi omandatakse ka erinevatest allikatest teabe otsimisega, matemaatika või matemaatika ajaloo kohta referaatide koostamisega jne. Põhikooli matemaatika tundides on tarvis sobivate teemade juures teha laboratoorseid töid või katseid, et avastada ise mõnd matemaatilist lihtsat tõde, saada kinnitust õpitud teooriale või selleks, et koguda lähteandmeid praktiliste ülesannete lahendamiseks.

Matemaatika ainekava 1. - 3. klassile

MATEMAATIKA 1. KLASSIS

Õppesisu

ARVUD

Arv 0.

Arv kui loendamise tulemus.

Arvude järjestamine.

Arvude liitmine ja lahutamine ilma kümnetest üleminekuteta 100 piires.

Arvude liitmine ja lahutamine kümnest üleminekul 20 piires.

Paarisarvud ja paaritud arvud.

Peast ja kirjaliku arvutamise algoritmid.

Seosed suurem, väiksem, võrdne .

Täht arvu tähisena.

Tutvumine murdudega $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$.

Võrratus ja võrdus.

SUURUSED

Ajamõõdud minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta.

Kroon. Sent.

Mahumõõt liiter.

Massi mõõtmine.

Massiühik kilogramm.

Nimega arvude liitmine ja lahutamine (peast ja kirjalikult).

Pikkuste mõõtmine.

Pikkusühikud sentimeeter, meeter.

Pikkusühikutevahelised seosed.

Suurus kui mõõtmise tulemus.

Ühetehteliste tekstülesannete koostamine, analüüsimine ja lahendamine.

Väärtuste mõõtmine.

GEOMEETRILISED KUJUNDID

Antud pikkusega sirglõigu joonestamine.

Kolmnurk, nelinurk, nende tipud, küljed ja nurgad.

Kuusnurk.

Lõigu pikkus.

Punkt ja sirglõik.

Ringjoon ja ring.

Ristkülik ja ruut.

Risttahukas, kuup, kera, silinder, koonus, püramiid, nende vaatlemine ning leidmine ümbruses ja piltidelt.

Täisnurk.

Viisnurk.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja kunstiopeetus – värvimine, lõikamine, joonistamine, kleepimine, voltimine, šablooni abil joonistamine, geomeetrised kujundid ja joonlauaga mõõtmine.

Kehaline kasvatus – distantside mõõtmine meetermõõdustikus (cm, m), liiklusmärkide seos geomeetriseliste kujunditega, liiklemine tänaval, kaardilegend.

Inglise keel – plokkiagrammi koostamine, nädalapäevad, aastaajad.

Inimeseopeetus – oma pikkuse ja kaalu mõõtmine, liiklusmärkide seos geomeetriseliste kujunditega.

Loodusopeetus – objektide loendamine.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- kella poole tunni täpsusega ja kalendrit;
- lihtsamaid tasandilisi ja ruumilisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk, ruut, ristkülik, viisnurk, kuusnurk, kera, kuup, silinder, koonus);
- naturaalarvude ehitust kümnendsüsteemis;
- sümbolit tehtes, mis tähistab tundmatut;
- nädalapäevi, aastaage;

1. klassi lõpetaja oskab:

- koostada ühetehtelisi tekstülesandeid;
- hinnata hulka, mida saab kontrollida loendamiseega;
- liita ja lahutada 20ni;
- liita ja lahutada 100 ilma üleminekuteta kümnetest;
- määrata arvu asukohta naturaalarvude seas;
- võrrelda arve;
- järjestada sündmusi ajas;
- blokkiagrammist ja piktogrammist informatsiooni lugeda;
- võrrelda sirglõike mõõtmise teel;
- võrrelda erinevaid mahtusid mõõtmise teel.

Õppekirjandus

Ackland, J. At Home With Counting. Oxford University Press, Oxford, 1994.

Belials, K. Matemaatika iseseisvad tööd I klassile. Avita, Tallinn, 2000

Mumford, J. Handwriting Workbook 1. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Handwriting Workbook. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Maths Review Workbook R. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Patilla, P. Montague-Smith, A. Broadbent, P. Teachers Handbook. Longman Primary MATHS. Longman, Harlow, 1999.

Patilla, P. Montague-Smith, A. Broadbent, P. Workbooks Units Longman Primary MATHS. Longman, 1- 4 Harlow, 1999.

MATEMAATIKA 2. KLASSIS

Õppesisu

ARVUD

Arvude ehitus kümnendsüsteemis: arvu järk, järguühik, järkarv, järguühiku kordne, arvu esitamine järkarvude ja järguühikute kordsete summana, arvu klass, ühe- ja mitmekohalised arvud.

Arvude korrutamine ja jagamine 100 piires.

Arvude liitmine ja lahutamine 1000 piires.

Arvust osa ning osa järgi arvu leidmine.

Avaldis.

Järgarv.

Liitmise ja korrutamise põhiülesannete õppimine kindla meeldejätmise eesmärgil.

Liitmise ja lahutamise ning korrutamise ja jagamise vahelised seosed.

Paarisarvud ja paaritud arvud.

Peast ja kirjaliku arvutamise algoritmid.

Täht arvu tähisena.

Tehete järjekord.

Tehete omadused.

Tutvumine murdudega $1/2$, $1/3$, $1/4$, $3/4$, $1/5$, $1/6$, $1/7$, $1/8$, $1/9$ ja $1/10$.

SUURUSED

Aja arvutamine kella ja kalendri abil.

Ajamõõdud sekund, minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta.

Ajaühikutevahelised seosed.

Kroon ja sent.

Mahumõõt liiter.

Massi mõõtmine.

Massiühikud gramm, kilogramm.

Massiühikutevahelised seosed.

Nimega arvude liitmine ja lahutamine (peast ja kirjalikult).

Pikkuste mõõtmine.

Pikkusühikud millimeeter, sentimeeter, meeter, kilomeeter.

Pikkusühikutevahelised seosed.

Suurus kui mõõtmise tulemus.

Ühe- ja kahetehteliste tekstülesannete koostamine, analüüsimine ja lahendamine.

Väärtuste mõõtmine.

GEOMEETRILISED KUJUNDID

Antud pikkusega sirglõigu joonestamine.

Kolmnurk, nelinurk, nende tipud, küljed ja nurgad.

Kuubi ja püramiidi mudeli valmistamine pinnalaotuse kokkukleepimise teel.

Kuusnurk.

Lõigu pikkus.

Murdjoon, selle pikkus.

Punkt, sirge, sirglõik.

Ringjoon ja ring.

Ristkülik ja ruut.

Risttahukas, kuup, kera, silinder, koonus, püramiid, nende vaatlemine ning leidmine ümbruses ja piltidelt.

Täisnurk.

Viisnurk.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja kunstiõpetus - värvimine, lõikamine, joonistamine, kleepimine, voltimine, šablooni abil joonistamine, geomeetrilised kujundid ja joonlauaga mõõtmine.

Kehaline kasvatus – distantside mõõtmine, kaardilegend liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Loodusõpetus- ilmakaared, nende määramine kaardil ja looduses, kaardilegend, suuniste lugemine ja järgimine kaardil.

Inglise keel – kalendri kasutamise õppimine, kella tundmine, aastaajad, järgarvud.

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Inimeseõpetus – aja mõõtmine ja plaaneerimine (arvutamine), oma pikkuse ja kaalu mõõtmine (kordamine), liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- õpitud mõõtühikuid ja nendevahelisi seoseid;
- kella pool- ja veerandtunni täpsusega;
- harilikke murde $1/2$, $1/3$, ... , $1/6$ ja $2/3$, $3/4$.

2. klassi lõpetaja oskab:

- analüüsida ja lahendada ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid;
- peast liita, lahutada, korrutada ja jagada arve 100 piires;
- loendada 1, 2, 5, 10 ja 100 kaupa 1000ni
- võrrelda pikkusi, masse ja mahtusid mõõtmise teel.

Õppekirjandus

Mumford, J. Calculations 2. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Numbers and the Number System 2. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 2. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Calculations 2. Activity Sheets. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Numbers and the Number System 2. Activity Sheets. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 2. Activity Sheets. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

Mumford, J. Maths Review Workbook 2. Cambridge University press, Cambridge, 2002.

MATEMAATIKA 3. KLASSIS

Õppesisu

ARVUD

Arvust osa ning osa järgi arvu leidmine.

Arvude liitmine, lahutamine, korrutamine ja jagamine 10 000 piires.

Avaldis.

Avaldise väärtus.

Liitmise ja korrutamise põhiülesannete õppimine kindla meeldejätmise eesmärgil.

Liitmise ja lahutamise ning korrutamise ja jagamise vahelised seosed.

Peast ja kirjaliku arvutamise algoritmid.

Sulgude kasutamine avaldises.

Tähe arvvaartuse leidmine võrdustes.

Tehete järjekord.

Tehete omadused.

Tutvumine murdudega kahendik, kolmandik, neljandik, viiendik kümnendik.

Võrratuse põhjendamine liitmise abil.

SUURUSED

Aja arvutamine kella ja kalendri abil.

Ajamõõdud sekund, minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta, sajand.

Ajaühikutevahelised seosed.

Käibivad rahatähed ja mündid.

Mahumõõt liiter.

Massi mõõtmine.

Massiühikud gramm, kilogramm, tsentner, tonn.

Massiühikutevahelised seosed.

Nimega arvude liitmine ja lahutamine (peast ja kirjalikult).

Pikkusühikud millimeeter, sentimeeter, detsimeeter, meeter, kilomeeter.

Pikkusühikutevahelised seosed.

Temperatuuri mõõtmine: termomeeter, selle skaala.

Ühe- ja kahetehteliste tekstülesannete koostamine, analüüsimine ja lahendamine.

Väärtuste mõõtmine.

GEOMEETRILISED KUJUNDID

Kuubi ja püramiidi mudeli valmistamine pinnalaotuse kokkukleepimise

teel.

Kuusnurk.

Ringjoone joonestamine sirkliga.

Ringjoon ja ring.

Risttahukas, kuup, kera, silinder, koonus, püramiid, nende vaatlemine ning leidmine ümbruses ja piltidelt.

Täisnurk.

Ülesandeid tükeldusvõrdsuse kohta tasapinnal ja ruumis.

Viisnurk.

Võrdkülgne kolmnurk, selle ümbermõõdu arvutamine ning joonestamine sirkli ja joonlaua abil.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja kunstiõpetus - värvimine, lõikamine, joonistamine, kleepimine, voltimine, šabloonil abil joonistamine, geomeetrised kujundid ja joonlauaga mõõtmine.

Kehaline kasvatus – jooksudistantside pikkus ja kiirus, visete hüpete tulemuste mõõtmine, arvutamine ja võrdlemine.

Loodusõpetus – massi, pikkuse, temperatuuri ja mahu mõõtmine, ilmakaared, suuniste kirjutamine.

Inglise keel – kalender, aeg, kell, aastaajad.

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Inimeseõpetus – raha arvestamine, arvuti kasutamine info otsimiseks, diagrammide koostamine arvuti abil, liiklusmärkide seos geomeetriseliste kujunditega.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- naturaalarvude järjestust 1-st 10 000-ni;
- nelja aritmeetilise tehte komponentide ja resultaaside nimetusi;
- peast korrutustabelit;
- tehete järjekorda avaldises.

3. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada murdjoone pikkust;
- joonlauda või sirklit kasutades joonestada etteantud pikkusega sirglõiku, joonestada kolmnurka, nelinurka ja ringjoont;
- kirjalikult liita ja lahutada neljakohalisi arve;
- leida võrdustes tähe arväärtust proovimise teel ning andmete ja otsitava

vaheliste seoste kaudu;

- leida võrratustes tähe arvvaartust proovimise teel;
- liita ja lahutada ühenimelisi arve;
- lugeda ja kirjutada naturaalarve 10 000-ni;
- määrata tehete järjekorda avaldistes.

Õppekirjandus

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 3. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 3. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 3. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 3. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 3. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 3. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Matemaatika ainekava 4. - 6. klassile

MATEMAATIKA 4. KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE JA MÕÕTMINE.

Arvuteooria alged: jaguvustunnused, kordarvud.

Geomeetriliste kujundite ümbermõõdu ja pindala arvutamine.

Harilikud murrud.

Kindel arvutusoskus peast, kirjalikult ja taskuarvuti abil.

Kümnendmurrud, tehted nendega (liitmine, lahutamine).

Mõõtmine ja mõõtühikud: pikkus, pindala, aeg, mass, nurk, rahalised väärtused.

Naturaalarvud.

Negatiivsed arvud, arvtelg.

Peamiselt ülesannete kaudu mõnede statistika ja tõenäosusteooria alaste esmaste mõistetega tutvumine: arvandmete kogumine ja süstematiseerimine, sagedustabel, andmete kujutamine diagrammina, suhteline sagedus, juhuslikkus, tõenäosus.

Probleemülesannete lahendamine.

Ristkoordinaadid tasandil.

Ülesannete lahendamine (ka õpilaste kogutud andmetega), milles kajastuvad lihtsamad majandus- ja rahandusküsimused nagu ost ja müük.

GEOMEETRIA.

Probleemülesannete lahendamine.

Ruumilised kujundid: risttahukas, kuup, kolmnurkne püstprisma.

Tasandigeomeetria mõisted (osaliselt kordamine): punkt, sirge, kiir, lõik; nurk, nurkade mõõtmine ja võrdlemine, kolmnurk, kolmnurkade võrdsuse tunnused; ristkülik, ruut, ring, ringjoon; ristküliku ja kolmnurga ümbermõõt.

ALGEBRA.

Probleemülesannete lahendamine.

Täht arvu tähisena.

LOOGIKA.

Mõiste, defineerimine, liigitamine, põhjendamine.

Integratsioon teiste ainetega

Kunstiõpetus – sümmeetria ja asümmeetria.

Kehaline kasvatus – distantside, aja mõõtmine, mõõtühikud, võrdlemine, liikumise kiiruse hindamine.

Loodusõpetus – temperatuuri ja sademete mõõtmine, andmete kogumine ja andmete interpreteerimine (diagrammide koostamine)

Inglise keel – aeg.

Ajalugu – varem kasutusel olnud mõõtühikud, ajavahemike- ja ühikute arvutamine, raha ühikud, arvutused retsepdidega, kirja ja numbrite kujunemine, erinevad numbrisüsteemid.

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Inimeseõpetus – raha arvestamine, arvuti kasutamine info otsimiseks, diagrammide koostamine arvuti abil, liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- ainekavaga määratud mõõtühikuid ning nendevahelisi seoseid;
- aritmeetiliste tehete andmete ja tulemuse vahelisi seoseid;
- arvtelge ja ristkoordinaadistikku tasandil;
- arvude kümnendsüsteemi, naturaalarve, kümnendmurde ja harilikke murde;
- tehete järjekorda.

4. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada peast, kirjalikult ja taskuarvutil naturaalarvudega ning rakendada neid arvutusoskusi tekstülesannete lahendamisel;
- graafiku järgi nähtust kirjeldada (nt aeg–temperatuuri graafik);
- käsitseda sirklit, joonlauda, nurklauda ja malli lihtsamates geomeetrilistes konstruktsioonides: antud sirgega paralleelse sirge konstrueerimine, kolmnurga konstrueerimine kolmel põhijuhul; mõõta nurga suurust;
- koostada statistiliste andmete sagedustabeleid, joonestada diagramme;
- määrata punkti asukohta koordinaattasandil ja lugeda koordinaattasandil asuva punkti koordinaate;
- naturaalarve ning kümnendmurde lugeda, kirjutada ja järjestada;
- tabeli andmete järgi kujutada lihtsamaid seoseid graafiliselt;
- ülesannete lahendamisel kasutada mõõtühikutevahelisi seoseid;
- arvutada kirjalikult ja taskuarvutil kümnendmurdudega ning rakendada neid arvutusoskusi tekstülesannete lahendamisel.

Õppekirjandus

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 4. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 4. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 4. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 4. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 4. Cambridge University press, Cambridge, 2000.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 4. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

MATEMAATIKA 5. KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE JA MÕÕTMINE.

Arvu absoluutväärtus.

Arvu ruudu mõiste.

Arvuteooria alged: jaguvustunnused, algarvud, kordarvud.

Geomeetriliste kujundite übermõõdu ja pindala arvutamine.

Harilikud murrud, tehted nendega.

Kindel arvutusoskus peast, kirjalikult ja taskuarvuti abil.

Kümnendmurrud, tehted nendega (liitmine, lahutamine).

Lihtsamad empiirilised graafikud.

Mõõtmine ja mõõtühikud (osaliselt kordamine): pikkus, pindala, ruumala, aeg, kiirus, mass, nurk, rahalised väärtused.

Peamiselt ülesannete kaudu mõnede statistika ja tõenäosusteooria alaste esmaste mõistetega tutvumine: arvandmete kogumine ja süstematiseerimine, sagedustabel, andmete kujutamine diagrammina, aritmeetiline keskmine, kõige sagedamini esinev väärtus, suhteline sagedus, juhuslikkus, tõenäosus.

Probleemülesannete lahendamine.

Ristkoordinaadid tasandil.

Ülesannete lahendamine (ka õpilaste kogutud andmetega), milles kajastuvad lihtsamad majandus- ja rahandusküsimused nagu ost ja müük.

GEOMEETRIA.

Probleemülesannete lahendamine.

Rakendusliku sisuga geomeetriaülesannete lahendamine.

Ruumilised kujundid: risttahukas, kuup, kolmnurkne püstprisma, viisnurkne püstprisma, kuusnurkne püstprisma, kera.

Sirkli, joonlaua, nurklaua ja malli käsitlemine geomeetrilistes konstruktsioonides.

Tasandigeomeetria mõisted (osaliselt kordamine): punkt, sirge, kiir, lõik; nurk, nurkade mõõtmine ja võrdlemine, nurkade liigitamine; kahe sirge vastastikune asend tasandil; kõrvunurgad, tippnurgad, kolmnurk, kolmnurkade liigitamine, kolmnurkade võrdsuse tunnused; riskülik, ruut, ring, ringjoon; risküliku ja kolmnurga übermõõt

ALGEBRA.

Muutuja.

Probleemülesannete lahendamine.

Täht arvu tähisena.

LOOGIKA.

Eriomadused, üldomadused; mõni, kõik, ei ükski jm.

Mõiste, defineerimine, liigitamine, põhjendamine.

Integratsioon teiste ainetega

Tööõpetus – mõõtühikud, koordinaatteljestik, mõõtkava, geomeetrilised kujundid, nende pinnalaotus.

Kunstiõpetus – pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt, geomeetrilised kehad ruumis ja tasapinnal, töö joonlaua ja sirkliga.

Kehaline kasvatus – distantside, aja mõõtmine, jooksudistantside pikkused, läbimise ajad, stopperi kasutamine; visete ning hüpete pikkuse ja tulemuse mõõtmine, loendamine, arvutamine ja võrdlemine.

Inglise keel – aeg, kalender.

Ajalugu – püramiid ja selle konstruktsiooni põhimõtted; ajalooliste nähtustega seotud arvutusülesanded (nt. 'Kui palju mahutab viikingilaev?', 'Kui palju kaalub Egiptuse püramiid?'); Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade.

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- arvtelge ja ristkoordinaadistikku tasandil;
- keskmist, moodi ja mediaani;
- murdarve, liht- ja liitmurde;
- tehete järjekorda.

5. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada peast, kirjalikult ja taskuarvutil naturaalarvudega ja kümnendmurdudega ning rakendada neid arvutusoskusi tekstülesannete lahendamisel;
- arvutada ristküliku, ruudu ja kolmnurga ümbermõõtu ning pindala;
- graafiku järgi nähtust kirjeldada (nt aeg–temperatuuri graafik);
- käsitseda sirkli, joonlauda, nurklauda ja malli lihtsamates geomeetrilistes konstruktsioonides: antud sirgega paralleelse sirge konstrueerimine, kolmnurga konstrueerimine kolmel põhijuhul; mõõta nurga suurust ja konstrueerida antud suurusega nurka;

- kolmnurki liigitada;
- koostada statistiliste andmete sagedustabeleid, joonestada diagramme;
- laiendada ja taandada harilikku murdu;
- määrata punkti asukohta koordinaattasandil ja lugeda koordinaattasandil asuva punkti koordinaate;
- tabeli andmete järgi kujutada lihtsamaid seoseid graafiliselt;
- murde taandada ja leida võrdseid murde;
- ülesannete lahendamisel kasutada mõõtühikutevahelisi seoseid.

Õppekirjandus

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 5. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 35 Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 5. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 5. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 5. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 5. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

MATEMAATIKA 6. KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE JA MÕÕTMINE.

Arvu ruudu ja kuubi mõisted.

Arvuteooria alged: jaguvustunnused, algarvud, kordarvud, suurim ühistegur, vähim ühiskordne.

Geomeetriliste kujundite übermõõdu, pindala ja ruumala arvutamine.

Harilikud murrud, tehted nendega.

Kindel arvutusoskus peast, kirjalikult ja taskuarvuti abil.

Kümnendmurrud, tehted nendega (liitmine, lahutamine, korrutamine).

Lihtsamad empiirilised graafikud.

Mõõtmise ja mõõtühikud (osaliselt kordamine): pikkus, pindala, ruumala, aeg, kiirus, mass, nurk, rahalised väärtused.

Peamiselt ülesannete kaudu mõnede statistika ja tõenäosusteooria alaste esimate mõistetega tutvumine: arvandmete kogumine ja süstematiseerimine, sagedustabel, andmete kujutamine diagrammina, aritmeetiline keskmine, kõige sagedamini esinev väärtus, suhteline sagedus, juhuslikkus, tõenäosus.

Probleemülesannete lahendamine.

Protsentarvutus.

Ristkoordinaadid tasandil.

Ülesannete lahendamine (ka õpilaste kogutud andmetega), milles kajastuvad lihtsamad majandus- ja rahandusküsimused nagu ost ja müük, hoiused, intress.

GEOMEETRIA.

Probleemülesannete lahendamine.

Rakendusliku sisuga geomeetriaülesannete lahendamine.

Ruumilised kujundid: risttahukas, kuup, kolmnurkne püstprisma, nende pindala ja ruumala.

Sektordiagramm.

Sirkli, joonlaua, nurklaua ja malli käsitlemine geomeetrilistes konstruktsioonides.

Tasandigeomeetria mõisted (osaliselt kordamine): punkt, sirge, kiir, lõik; nurk, nurkade mõõtmine ja võrdlemine, nurkade liigitamine; kahe sirge vastastikune asend tasandil; kõrvunurgad, tippnurgad, kolmnurk, kolmnurkade liigitamine, kolmnurga nurkade summa, kolmnurkade võrdsuse tunnused; ristikülik, ruut, ring, ringjoon; ristiküliku, kolmnurga ja ringi pindala; ristiküliku ja kolmnurga übermõõt, ringjoone pikkus.

ALGEBRA.

Aritmeetiliste tehete omaduste avaldamine tähelise sümbolika abil.

Lihtsamate tähtavaldiste koostamine ning nende väärtuste arvutamine.

Lihtsamate võrrandite lahendamine tehte andmete ja tulemuse vaheliste seoste põhjal.

Muutuja.

Probleemülesannete lahendamine.

Täht arvu tähisena.

Valem.

Võrrandi mõiste.

LOOGIKA.

Eriomadused, üldomadused; mõni, kõik, ei ükski jm.

Mõiste, defineerimine, liigitamine, põhjendamine.

Integratsioon teiste ainetega

Tööõpetus – piktogrammide, sirkli, malli ja joonlaua kasutamine.

Kehaline kasvatus – distantide, aja mõõtmine, jooksudistantide pikkused, läbimise ajad, stopperi kasutamine, visete ning hüpete pikkuse ja tulemuse mõõtmine, loendamine, arvutamine ja võrdlemine.

Loodusõpetus – massi, pikkuse, mahu mõõtmine ja hindamine, ilmakaared, nende määramine kaardil ja looduses, kaardi legend, suuniste lugemine ja järgimine kaardil, suuniste kirjutamine; Suundade määramine, asimuut. Mõõtkava liigid ja erineva mõõtkavaga kaardid. Kartograafilised kujutusviisid. Geograafilised koordinaadid ja nende määramine. Kaardivõrk. Ajavööndid, kohalik ja vööndiaeg.

Inglise keel – aeg, aastaajad, kalender.

Ajalugu – varem kasutusel olnud mõõtühikud, ajavahemike- ja ühikute arvutamine, rooma numbrid, arvelaua kasutamine (Vana – Hiina).

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Inimeseõpetus – ajavööndid.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- ainekavaga määratud mõõtühikuid ning nendevahelisi seoseid;
- aritmeetiliste tehete andmete ja tulemuse vahelisi seoseid;
- arvtelge ja ristkoordinaadistikku tasandil;
- hariliku murru põhiomadust ja taandamist;
- kolmnurga sisenuurkade summat, kolmnurkade võrdsuse tunnuseid;
- protsendi mõistet.

6. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada lihtsamate harilike murdudega, teisendada kümnendmurde harilikeks murdudeks ja vastupidi;

- arvutada peast, kirjalikult ja taskuarvutil naturaalarvudega ja kümnendmurdudega ning rakendada neid arvutusoskusi tekstülesannete lahendamisel;
- arvutada ristküliku, ruudu ja kolmnurga übermõõtu ning pindala, ringi pindala ja ringjoone pikkust, risttahuka ning kuubi ruumala;
- diagramme kirjeldada ja tõlgendada; leida kõige sagedamini esinevat väärtust ning arvutada aritmeetilist keskmist.
- graafiku järgi nähtust kirjeldada (nt aeg–temperatuuri graafik);
- käsitseda sirklit, joonlauda, nurklauda ja malli lihtsamates geomeetrilistes konstruktsioonides: lõigu ja nurga poolitamine, antud sirgele ristsirge joonestamine, antud sirgega paralleelse sirge konstrueerimine, kolmnurga konstrueerimine kolmel põhijuhul; mõõta nurga suurust ja konstrueerida antud suurusega nurka;
- kasutada aritmeetiliste tehete andmete ja resultaadi vahelisi seoseid lihtsamate võrrandite lahendamisel;
- kolmnurki liigitada;
- lahendada protsentülesannete põhitüüpe;
- laiendada ja taandada harilikku murdu;
- leida ja kasutada arvu pöördarvu;
- lihtsustada avaldise ning arvutada lihtsamate tähtvaldiste väärtusi;
- määrata punkti asukohta koordinaattasandil ja lugeda koordinaattasandil asuva punkti koordinaate;
- rakendada ülesannete lahendamisel kolmnurga nurkade omadust ja kolmnurga võrdsuse tunnuseid;
- tabeli andmete järgi kujutada lihtsamaid seoseid graafiliselt;
- ülesannete lahendamisel kasutada mõõtühikutevahelisi seoseid.

Õppekirjandus

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 6. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 6. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 6. Teacher's Handbook. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Calculations 6. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Numbers and the Number System 6. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Cowling, S. Crowden, J. King A. Mumford, J. Measures, Sheape, Space and Handling Data 6. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

Matemaatika ainekava 7. - 9. klassile

MATEMAATIKA 7. KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE.

Aritmeetilised tehted ratsionaalarvudega, astendamine täisarvulise astendajaga.

Ruutjuur.

Geomeetriliste kujundite pindalade ja ruumalade arvutamine.

Ligikaudsed arvud.

Probleemülesannete lahendamine.

Statistilise kogumi karakteristikud: aritmeetiline keskmine, mood, mediaan, keskmine hälve.

Sündmuse tõenäosuse mõiste, selle arvutamine lihtsamatel juhtudel.

Ülesanded protsentidele, ka majandusülesanded.

ALGEBRA JA FUNKTSIOONID.

Funktsioonid $y = ax$; $y = a : x$; $y = ax + b$; nende graafikud ja omadused.

Lineaarvõrrand.

Suuruste avaldamine võrdusest.

Täis- ja murdavaldiste samasusteisendused.

Ühe tundmatuga lineaarvõrratus.

GEOMEETRIA.

Hulknurgad (kolmnurk, rööpkülik, trapets).

Kolmnurga ja trapetsi kesklõik.

Nende kujundite pindalad ja ruumalad.

Probleemülesannete lahendamine.

Püströöptahukas, püstprisma, püramiid, silinder, koonus, kera.

Rakendusliku sisuga ülesannete lahendamine.

Ruumilised kujundid.

Sirgete paralleelsuse tunnused.

Tasandilised kujundid.

LOOGIKA.

Deduktiivse teooria põhimõisted: definitsioon, algmõiste.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja kunstiõpetus – jooniste vormistamise nõuded, projekteerimine ja selle liigid, ristprojektsioon.

Kehaline kasvatus – distantside ja aja mõõtmine iseseisvalt stopperi ja mõõdulindiga.

Loodusõpetus– massi, pikkuse, mahu mõõtmine, hindamine; kiiruse, massi ja teepikkuse vahelised seosed, keha liikumine, valemite teisendamine.

Füüsika – valguse murdamine, langemis- ning peegeldusnurk. Nurga mõõtmine (kordamine).

Inglise keel –aeg, aastaajad, kalender.

Inimese - ja ühiskonnaõpetus – ststistika, diagrammid koostamine arvuti abil.

Ajalugu – varem kasutusel olnud mõõtühikud, ajavahemike- ja ühikute arvutamine.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- ainekavakohaseid tasandilisi ja ruumilisi kujundeid, nendevahelisi seoseid ja omadusi, pindala (ruumala) arvutamise eeskirju;
- lihtsamaid funktsionaalseid seoseid (lineaarne, võrdeline, pöördvõrdeline) ja nende graafikuid;
- lineaarvõrrandeid ning ruutvõrrandi lahendivalemeid ja lahendite omadusi;
- loogilise arutelu olemust ja loogilise arutelu esmaseid meetodeid;
- matemaatika keelt ja selle kasutamist;
- ratsionaalarve;
- statistiliste andmete esitusviise ja arvkarakteristikute arvutamise eeskirju;
- sündmuse tõenäosuse mõistet.

7. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada ainekavaga määratud tasandiliste kujundite ümbermõõtu ja pindala ning ruumiliste kehade pindala ja ruumala;
- arvutada ratsionaalarvudega peast kirjalikult ja taskuarvutil;
- joonestada ainekavaga määratud funktsioonide graafikuid ning lugeda graafikult funktsiooni omadusi;
- korrastada ja töödelda lihtsamaid statistilisi andmeid ning tõlgendada arvutatud karakteristikuid;
- lahendada ühe tundmatuga lineaarvõrratusi;
- leida lihtsamatel juhtudel sündmuse tõenäosust.

Õppekirjandus

SMP Interact. Teacher's guide to Book 1. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Book 1. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Teacher's guide to Book N. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Book N. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Teacher's guide to Book C1. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Book C1. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Practice for Book C1. Cambridge University press, Cambridge, 2001

MATEMAATIKA 8. KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE.

Arvu standardkuju.

Ligikaudsed arvud.

Probleemülesannete lahendamine.

Ruutjuur.

Statistilise kogumi karakteristikud: aritmeetiline keskmine, mood, mediaan, keskmine hälve.

Sündmuse tõenäosuse mõiste, selle arvutamine lihtsamatel juhtudel.

Ülesanded protsentidele, ka majandusülesanded.

ALGEBRA JA FUNKTSIOONID.

Arvutamise abivalemid: $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$; $(a + b)(a - b) = a^2 - b^2$.

Võrrandite rakendamine tekstülesannete lahendamisel.

GEOMEETRIA.

Hulknurgad (kolmnurk, rööpkülik, trapets, korrapärase hulknurk).

Hulknurkade sarnasus.

Kesknurk.

Kolmnurga mediaanide omadus.

Kolmnurga ning korrapärase hulknurka sise- ja ümberringjooned.

Kolmnurkade sarnasuse tunnused.

Piirdenurk, Thalese teoreem.

Probleemülesannete lahendamine.

Rakendusliku sisuga ülesannete lahendamine.

Ring ja ringjoon.

Ringjoone puutuja.

Tasandilised kujundid.

LOOGIKA.

Deduktiivse teooria põhimõisted: definitsioon, algmõiste, aksioom, teoreem, eeldus, väide, pöördteoreem, järeldamine.

Integratsioon teiste ainetega

Kehaline kasvatus – distantside ja aja mõõtmine iseseisvalt stopperit ja mõõdulinti kasutades.

Inglise keel – aeg, aastaajad, kalender.

Inimese- ja ühiskonnaõpetus – statistika, diagrammid koostamine arvuti abil.

Muusikaõpetus – taktimõõdu seos murdudega.

Füüsika– mõõtmine, mõõtühikute eesliited, punkti koordinaadid, valemid ja arvutused.

Keemia – protsentarvutus, suhete kasutamine, reaktsioonivõrrandite tasakaalustamine.

Ajalugu – varem kasutusel olnud mõõtühikud, ajavahemike- ja ühikute arvutamine, meetermõõdustiku päritolu.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab ja tunneb:

- ainekavakohaseid tasandilisi ja ruumilisi kujundeid, nendevahelisi seoseid ja omadusi, pindala (ruumala) arvutamise eeskirju;
- arvutamise abivalemeid;
- loogilise arutelu olemust ja loogilise arutelu esmaseid meetodeid;
- matemaatika keelt ja selle kasutamist
- statistiliste andmete esitusviise ja arvkarakteristikute arvutamise eeskirju;
- sündmuse tõenäosuse mõistet;
- võrranditega tehtavaid teisendusi.

8. klassi lõpetaja oskab:

- arvutada ratsionaalarvudega peast, kirjalikult ja taskuarvutil;
- defineerida ja liigitada ainekavaga määratud mõisteid.
- joonestada ainekavaga määratud funktsioonide graafikuid ning lugeda graafikult funktsiooni omadusi;
- korrastada ja töödelda lihtsamaid statistilisi andmeid ning tõlgendada arvutatud karakteristikuid;
- korrastada ja töödelda lihtsamaid statistilisi andmeid ning tõlgendada arvutatud karakteristikuid;
- lahendada ja ülesande andmete järgi koostada lineaar- ja ruutvõrrandeid, lihtsamaid murdvõrrandeid ja kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteeme;
- lahendada ühe tundmatuga lineaarvõrratusi;
- leida lihtsamatel juhtudel sündmuse tõenäosust;
- teisendada lihtsamaid ratsionaalavaldisi;

Õppekirjandus

SMP Interact. Teacher's guide to Book C2. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Book C2. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Practice for Book C2. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

MATEMAATIKA ÜHEKSANDAS KLASSIS

Õppesisu

ARVUTAMINE.

Negatiivse astendajaga aste.

Probleemülesannete lahendamine.

Ruutvõrrandi lahendite omadused.

Statistilise kogumi karakteristikud: aritmeetiline keskmine, mood, mediaan, keskmine hälve.

Sündmuse tõenäosuse mõiste, selle arvutamine lihtsamatel juhtudel.

ALGEBRA JA FUNKTSIOONID.

Funktsioonid $y = ax$; $y = a : x$; $y = ax + b$; $y = ax^2 + bx + c$; nende graafikud ja omadused.

Kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteemid.

Murdvõrrand.

Ruutkolmliikme lahutamine tegureiks.

Ruutvõrrand.

Summa ja vahe kuubi, kuupide summa ning vahe valemid.

GEOMEETRIA.

Kiirteteoreem ja selle järelalus.

Maa-alade plaanistamine.

Probleemülesannete lahendamine.

Pythagorase teoreem.

Rakendusliku sisuga ülesannete lahendamine.

Ring ja ringjoon.

Täisnurkse kolmnurga lahendamine.

Teoreemid sarnaste hulknurkade ümbermõõtudest ja pindaladest.

Teravnurga trigonomeetrilised funktsioonid.

Trigonomeetria põhiseosed.

LOOGIKA.

Deduktiivse teooria põhimõisted: definitsioon, algmõiste, aksiom, teoreem, eeldus, väide, pöördteoreem, järeldamine, tõestamine.

Nende mõistete kasutamine teoreetiliste palade õppimisel ja ülesannete lahendamisel.

Integratsioon teiste ainetega

Kehaline kasvatus – distantside, aja mõõtmine. iseseisev stopperi ja mõõdulindi kasutamine.

Inglise keel – aeg, aastaajad, kalender.

Füüsika – valemite teisendamine. ja kasutamine.

Keema – protsentarvutus, moolarvutus, tekstiülesanded, võrrandite tasakaalustamine.

Geograafia – rahvastikustatistika.

Ajalugu – Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade. Vana-Kreeka matemaatikud (Pythagoras, Thales, Eukleides) -kordamine.

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja teab ja tunneb:

- ainekavakohaseid tasandilisi ja ruumilisi kujundeid, nendevahelisi seoseid ja omadusi, pindala (ruumala) arvutamise eeskirju;
- arvutamise abivalemeid;
- lihtsamaid funktsionaalseid seoseid (lineaarne, võrdeline, pöördvõrdeline ja ruutsõltuvus) ja nende graafikuid;
- lineaar-, ruut- ja murdvõrrandeid ning ruutvõrrandi lahendivalemeid ja lahendite omadusi; lineaarvõrratust ja lineaarvõrratuse lubatavaid teisendusi;
- loogilise arutelu olemust ja loogilise arutelu esmaseid meetodeid;
- matemaatika keelt ja selle kasutamist.
- negatiivse astendajaga astme mõistet;
- statistiliste andmete esitusviise ja arvkarakteristikute arvutamise eeskirju;
- sündmuse tõenäosuse mõistet.

Põhikooli lõpetaja oskab:

- arvutada ratsionaalarvudega peast, kirjalikult ja taskuarvutil;
- defineerida ja liigitada ainekavaga määratud mõisteid.
- lahendada ja ülesande andmete järgi koostada lineaar- ja ruutvõrrandeid, lihtsamaid murdvõrrandeid ja kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteeme;
- lahendada täisnurkseid kolmnurki;
- leida lihtsamatel juhtudel sündmuse tõenäosust;
- teisendada lihtsamaid ratsionaalavaldisi.

Põhikooli lõpetaja saab aru ainekavakohastest loogilistest arutlustest (tõestustest) ning mõistab nende vajadust, oskab omandatud teadmiste piires teha antud eeldustest loogilisi järeldusi ning väiteid põhjendada.

Õppekirjandus

SMP Interact. Teacher's guide to Book C3. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Book C3. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

SMP Interact. Practice for Book C3. Cambridge University press, Cambridge, 2001.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI MATEMAATIKA AINEKAVA SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

- Probleemülesannete (majndusülesannete) lahendamine;
- erinevad mõõtühikud;
- erinevad arvusüsteemid;
- erinevad arvutamissüsteemid.

Tööalane karjäär ja selle kujundamine

- Teksti- ja probleemülesannete lahendamine;
- analüüsiva mõtlemise arendamine;
- järelduste tegemine;
- oskus faktidele toetudes järeldada ja tõestada;
- üldistamisoskus;
- raha ja töötasu seosed, töö tähtsus ning töö ja elukutsete seosed.

Infotehnoloogia ning meedia

- *Spreadsheedi* kasutamine tabelite, graafikute, diagrammide koostamiseks ja töötlemiseks, statistiliste andmete töötlemiseks;
- meedias leiduvate andmete kasutamine statistiliseks analüüsiks;
- matemaatiliste mängude mängimine, nuputamisülesannete lahendamine internetis;
- arusaam ervuti tööpõhimõttest läbi praktilise kautamise.

Turvalisus

- Kauguse ja vahemaa hindamine;
- mõõtmine;
- tunneb liiklusmärke;
- ajataju.

MATEMAATIKAÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Tahvlijoonlaud, tahvlikolmnurk, tahvlisirkel, tahvlimall.

Meetripulk.

Geomeetrilised kujundid.

Matemaatikaalased sõnastikud.

Kaalud.

Erinevad mahumõõdud.

Matemaatilised mängud.

Arvukaardid.

Tabelid.

Arvutid ja internet.

Tartu Rahvusvahelise Kooli loodusõpetuse ainekava

ÜLDALUSED

1. Loodusõpetus põhikoolis

1.1. Loodusõpetus kujundab baasteadmised ja -oskused teiste loodusteaduslike ainete (bioloogia, füüsika, geograafia, keemia) õppimiseks ja paneb aluse teadusliku mõtlemisviisi kujunemisele.

1.2. Loodusõpetus on seotud teiste õppeainetega, aidates kaasa mitmesuguste pädevuste arendamisele. Loodusõpetuses areneb kirjutamise, lugemise, teksti mõistmise ning suulise ja kirjaliku teksti loomise oskus. Pannakse alus informatsiooni töötlemisele: vaatlus-, mõõtmistulemuste esitamine aruandes, info edastamine verbalselt ja graafiliselt, kolmandas kooliastmes ka analüütiliselt. Loodusõpetuses õpitakse mõõtma, teavet kvantitatiivselt esitama, kvantitatiivselt esitatud andmeid analüüsima ja tõlgendama. Nii pannakse alus looduslike objektide ja nendevaheliste suhete formaliseeritult kirjeldamise oskusele.

1.3. Loodusõpetus võimaldab arendada kriitilist ja loovat mõtlemist: õpitakse identifitseerima ja märkama elus- ja eluta looduse probleeme; esitama küsimusi, andmeid analüüsima, andmetest järeldusi tegema, tulemusi sünteesima; arendatakse loogilise, abstraktse ja kujundliku mõtlemise oskusi; õpitakse leidma probleemidele alternatiivseid lahendusi ning prognoosima erinevate lahendusviiside ja otsuste tagajärgi. Loodusõpetus arendab ökoloogilist pädevust: õpitakse mõistma looduse kui süsteemi funktsioneerimise lihtsamaid seaduspärasusi ning inimese ja tehnika kui looduskeskkonnale mõjuvate faktorite toimet, areneb valmisolek ja võime kaitsta looduskeskkonda. Loodusõpetuses on olulisel kohal elukeskkonda säästvate väärtushinnangute ja hoiakute kujundamine.

1.4. Loodusõpetuse õppimise käigus kujuneb arusaam, et igal nähtusel on põhjus ja igasugune muutus looduses kutsub esile teisi muutusi, muutuste ahel põhjustab keskkonnas soovitud või soovimatuid tagajärgi. Millisel määral inimese tegevus mõjutab loodusprotsesse soovitud suunas, sõltub sellest, kuivõrd tunnetatakse põhjuslikkuse ahelaid ja milline on prognoosimisvõime. Põhjuslikkuse ahelate kindlakstegemine toimub loodusteadusliku meetodi kaudu.

1.5. Loodusõpetus pakub mitmesuguseid võimalusi kunstiliseks tegevuseks. Loodusõpetuslikel eesmärkidel võib kasutada ka muusikaõpetusele ning kehalisele kasvatusesele iseloomulikke töövõtteid.

1.6. Õpikeskkond loodusõpetuses on aktiivne. Seletav-tõlgendavat meetodit rakendatakse vaid juhtudel, kui see on möödapääsmatu. Õpikeskkonda iseloomustab suunatus avastamisele: sooritatakse uurimuslikku laadi praktilisi töid ja projektteid, lahendatakse probleeme (probleemõpe).

1.7. Olulist tähelepanu pööratakse õpimotivatsiooni kujundamisele. Kasutatakse erinevaid õppeprotsessi aktiveerivaid meetodeid (ajurünnakut, rollimängu, ekskursiooni jne) ja kaasaegseid infotehnoloogiavahendeid.

Õpilaste aktiivne tegevus aitab äratada ja säilitada huvi eluta ja eluslooduse vastu. Õpimotivatsiooni suurendamiseks kavandatakse loodusõpetuse õppeprotsessis intellektuaalse, käelise ja emotsionaalse tegevuse koostoime.

1.8. Loodusõpetuse õpetamisel Tartu Rahvusvahelises Koolis toimub maailma erinevate riikide näitel (kindlasti kaastaud õpilaste kodumaa ja Eesti näited).

1.9. Tartu Rahvusvahelises Kooli loodusõpetuse ainekava 6. klassile sisaldab ka geograafia algkursust. Sellega tutvustatakse õpilastele loodus- ja inimgeograafia aluseid Eesti ja õpilaste kodumaa näitel. Oluline osa on õpetuses oma kodumaa geograafia uurimisel ja selle tutvustamisel koolikaaslastele.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Loodusõpetuse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- omandab teadmisi looduslikest objektidest ja nähtustest;
- mõistab elusa ja eluta looduse seoseid;
- omandab teadmisi erinevatest looduslikest süsteemidest, nende struktuurist ja vastastikmõjudest;
- õpib tundma levinumaid Eesti ja oma sünnimaa elukooslusi ja bioloogilisi liike;
- omandab teadmisi energia saamisest, muundumisest ja kasutamisest;
- teab Eesti ja oma sünnimaa põhilisi pinnavorme ja omab ettekujutust nende tekkimisest;
- teab Eesti ja oma sünnimaa loodusvarasid, nende paiknemist ja kasutamist;
- saab ettekujutuse Eesti ja oma sünnimaa haldusjaotusest;
- tunneb loodus- ja keskkonnakaitse põhiprintsiipe ja nende rakendusi;
- saab ettekujutuse aine organiseerituse erinevatest tasemetest;
- saab ettekujutuse mudelite tähtsusest looduse tundmaõppimisel;
- oskab vaadelda loodusobjekte ja väljendada vaadeldavat oma sõnadega;
- oskab püstitada hüpoteese ja kontrollida neid katseandmete põhjal;
- oskab mõõta;
- oskab esitada vaatlus- ja mõõtmistulemusi tabelina, graafikuna;
- oskab võrrelda ja võrdlemistulemuste põhjal objekte rühmitada, järjestada;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku infot;
- oskab lugeda, mõtestada ja luua lihtsat loodusteaduslikku teksti;
- oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- õpib läbi viima katseid ennast ja teisi ohustamata;
- väärtustab loodusteaduslikke teadmisi ja tajub vajadust õppida loodusõpetust;
- suhtub vastutustundlikult oma elukeskkonda ja väärtustab säästvat tarbimist;
- väärtustab terveid eluviise.

LOODUSÕPETUSE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

Õppetegevus

1.1. Loodusteadusliku hariduse süstemaatiline omandamine Tartu Rahvusvahelises Koolis algab loodusõpetuse õppimisest. Loodusõpetus on integreeritud õppeaine, milles loodust käsitletakse kui tervikut ega lahutata osadeks loodusteaduste valdkondade järgi. Selline lähenemine vastab põhikooli noorema astme õpilaste maailmakäsitusele, võimaldab vältida loodusteaduslike teadmiste killustatust ja kujundada õpilastel tunnetusoskusi.

1.2. Õpitakse tundma põhiliselt lähiümbrust. Tunnetuse lähtepunktiks on õpilaste praktilised kogemused ja igapäevaelu nähtused.

1.3. Õppeprotsessi planeerimisel lähtutakse järgmisest:

- Orienteerumine õpilasele - Loodusõpetuse sisu peab olema jõukohane. Sisu valiku olulisteks kriteeriumideks on õpilaste huvid, kogemused, võimed. Õpitav väärtustub õpilase silmis, kui see seondub tema enda ja tema ümbrusega. Õpetaja loob aktiivsust soodustava õpikeskkonna ja suunab õppeprotsessi.
- Teaduslikkus - Põhikooli nooremas astmes ei kasutata rangeid teaduslikke definitsioone, vaid piirduakse lihtsamate mõistete seletamisega. Põhikooli noorema astme õpilastele on jõukohased vaid empiirilised uurimismeetodid ja lihtsamad teadusliku mõtlemise menetlused.
- Orienteerumine looduse vahetule kogemisele- Loodusõpetuse õppimisel on õpilaste peamisteks tunnetusobjektideks looduse objektid, nähtused ja protsessid ning nende vahelised seosed. Väga oluline on õpilaste praktiline tegevus looduse objektidega või nende mudelitega.
- Orienteerumine tegevusele- Loodusõpetuse õpetamise eesmärgid on saavutatavad vaid õpilaste aktiivse õpitegevuse tulemusena. Õppeprotsess peab suurendama õpilaste iseseisvust ja loovust, samuti kujundama kollektiivse töö oskusi.
- Probleemsus- Teadmiste ja oskuste omandamisel ning loovvõimete kujundamisel on oluline probleemide lahendamine.

1.4. Esimeses kooliastmes alustatakse funktsionaalse lugemisoskuse arendamisega. Õpetuse eesmärkide saavutamiseks kasutatakse peamiselt vaatlust, kirjeldamist, mõõtmist, võrdlemist, järjestamist, vestlust, mängu. Loodusõpetuse peamisteks õppevormideks on õpetaja esitus, iseseisev ja rühmatöö, katse, õppekäik, ekskursioon. Õppetööd saab mitmekesistada infotehnoloogilisi võimalusi kasutades. Õpilastes arendatakse kodu-uurimuslikku huvi, seda nii oma sünnimaa kui ka Eestimaa suhtes. Koduümbruse loodust õpitakse tundma õppekäikude ja ekskursioonide kaudu.

Tähelepanu pööratakse koduümbruse ja sünnimaa keskkonnaprobleemidele. Õpilastes tuleb arendada säästvat ja kokkuhoidlikku suhtumist ümbritseva suhtes. Klassivälise tegevuse raames korraldatakse õppepäevi looduses (nt. sügismatk, talvine suusaretk, kevadine klassiekskursioon), osaleda erinevates projektides (nt. keskkonnakaitsele ja

säästvale tarbimisele pühendatud õppenädalad, säästva tarbimise praktiline väärtustamine ja selle järgimine igapäevases koolielus koolisviibijate poolt).

1.5. Õpilaste tundeelu arendamisel on olulised loodusõpetuse tundides saadud kogemused looduse ilust, samuti looduses liikumise oskus ja positiivsed emotsioonid.

1.6. Kooliastme lõpuks peab jõudma loodusnähtuste lihtsama kirjeldamise juurest lihtsamate seoste loomise ja järelduste tegemiseni. Peab kujunema koostööoskus ja samas ka iseseisva töötamise oskus.

1.7. Õpilane peab oskama loodust märgata, looduses käituda, väärtustama elukeskkonda ning terveid eluviise.

1.8. Esimese kooliastme õpitulemusi hinnatakse selle vanuseastme üldiste hindamispõhimõtete järgi.

LOODUSÕPETUS 1. KLASSIS

Õppesisu

INIMESE MEELED JA AVASTAMINE

Elus ja eluta.

MINU KODUKOHT EESTIS

Tutvumine kodu (kooli) ümbrusega õppekäikudel.

MINU KODUKOHT SÜNNIMAAL

Milline on minu kodu ja koduümbrus sünnimaal, erinevused ja sarnasused Eestiga.

ORGANISMID JA ELUPAIGAD

Maismaataimed ja -loomad.

Mitmekesisus. Välisehitus.

Toitumine ja kasvamine.

Veetaimed ja -loomad, erinevus maismaaorganismidest.

Toataimed ja koduloomad.

Organismide nõuded elukeskkonnale.

INIMENE

Hügieen kui tervist hoidev tegevus.

Tervislik toiduvalik.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika – objektide loendamine.

Inimeseõpetus- Liiklusohutus, käitumine jalakäijana.

Kehaline kasvatus– Liikumine ja orienteerumismängud koduümbruses.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- teab, milline on tervist hoidev käitumine;
- oskab tuua näiteid erinevate organismide omavahelistest seostest looduses; teab õpitud bioloogiliste liikide eluavaldusi, eluviise ja elupaiku;
- tunneb õpitud bioloogilisi liike (levinuimaid taimi, loomi ja seeni);
- eristab elusat ja elutut;
- mõistab, et erinevates maades on erinev loodus, oskab selle kohta näiteid tuua.

Õppekirjandus

Alexander J. How to have a green day. Longman 2003.

Cullimore S. Does cheese come from cows? Longman 2003.

Cullimore S. From acorn to an oak tree. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Dragonflies and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Grass snakes and their young. Longma 2003.

Milkins C. S., Neate B. Rabbits and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Three spined stickelback and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Toads and their young. Longman 2003.

Powell J. Would you be a bee? Longman 2003.

Strong J. Feet. Longman 2003.

Strong J. Tongues. Longman 2003.

Yates I. How to build a wildlife paradise. Longman 2001.

LOODUSÕPETUS 2. KLASSIS

Õppesisu

AASTAAJAD

Aastaaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega.

Taimed, loomad ja seened erinevatel aastaaegadel.

MINU KODUKOHT EESTIS

Tutvumine plaanide, kaartide ja piltidega.

Koolitee kujutamine plaanil.

Kodukoha loodus, taimed ja loomad.

MINU KODUKOHT SÜNNIMAAL

Huvipakkuvad kohad minu kodukoha ümbruses.

Ilm minu kodumaal.

ILMASTIKUNÄHTUSED

Soe ja külm ilm.

Ilmamuutuste põhjustajad (õhutemperatuur, õhu liikumine ja vee ringlemine).

ORGANISMIDE RÜHMAD JA KOOSELU

Taimed.

Loomad.

Seened.

Mikroorganismid.

Kooslus.

Liik.

Toiduahelad.

LIIKUMINE

Liiklusohutus

KAART

Kaardi legend.

Ilmakaared ja nende määramine kaardil ja looduses.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika – ilmakaared, nende määramine kaardil ja looduses, kaardilegend, suuniste lugemine ja järgimine kaardil.

Inimeseõpetus, kehaline kasvatus– temaatilised mängud, loodus mängu keskkonnana.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- teab ilmakaarte määramise viise ja oskab neid kasutada;
- oskab joonistada mõõtkavata plaani oma kooliteest;
- tunneb koduümbruse loodust;
- oskab kasutada plaani ja kaarti, tunneb plaani lihtsamaid leppemärke;
- oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi;
- märkab ja oskab kirjeldada aastaajalisi muutusi looduses;
- oskab nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha elusa ja eluta looduse objekte;
- oskab kirjeldada oa sünnimaa kliimat, märkab erinevusi ja sarnasusi eri maade kliimade vahel.

Õppekirjandus

Alexander J. How to have a green day. Longman 2003.

Cullimore S. Does cheese come from cows? Longman 2003.

Cullimore S. From acorn to an oak tree. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Dragonflies and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Grass snakes and their young. Longma 2003.

Milkins C. S., Neate B. Rabbits and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Three spined stickelback and their young. Longman 2003.

Milkins C. S., Neate B. Toads and their young. Longman 2003.

Powell J. Would you be a bee? Longman 2003.

Strong J. Feet. Longman 2003.

Strong J. Tongues. Longman 2003.

Yates I. How to build a wildlife paradise. Longman 2001.

LOODUSÕPETUS 3.KLASSIS

Õppesisu

INIMESE MEELED JA AVASTAMINE

Asjad ja materjalid.

Vedelikud ja tahked ained.

INIMENE

Välisehitus.

Inimese toiduvajadused ja tervislik toitumine.

Hügieen kui tervist hoidev tegevus.

Inimese seosed loodusega erinevates elupaikades (linnas, maal).

VÕRDLEMINE JA MÕÕTMINE

Massi, pikkuse ja temperatuuri mõõtmine.

LIIKUMINE

Liikumise tunnused.

Jõud liikumise põhjusena (katseliselt).

Liiklusohutus.

ELEKTER JA MAGNETISM

Vooluringi koostamine ja uurimine (patarei, juhtmed, lüliti ja lamp).

Elektrijuhid ja mitteelektrijuhid.

Elektri kasutamine ja säästmine.

Ohutusnõuded.

Magnetnähtused.

Kompass.

Tutvumine magnetitega praktiliste katsete kaudu.

KAART

Eesti kaart: olulisemad kõrgustikud, tasandikud, madalikud, saared, poolsaared, lahed, järved, jõed ja asulad Eesti kaardil.

Sünnimaa kaart: minu kodukoht kaardil, suuremad linnad, jõed ja järved kodumaa kaardil.

Erinevad riigid maailma kaardil, rahvused ja vähemusrahvused.

Aeg erinevates maades.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus– ajavööndid, erinevad riigid, naaberriigid; vähemusrahvused.

Matemaatika– massi, pikkuse, temperatuuri ja mahu mõõtmine; ilmakaared, suunised.

Kehaline kasvatus – kiirus ja aja mõõtmine stopperiga; maastikumängud.

Muusikaõpetus – pillide valmistamine looduslikest materjalidest.

Tööõpetus – elektriliste seadmete ohutusnõuded - triikrauaga triikimine, vee keetmine veekeetjas; ohutusnõuded kuumade asjade käsitlemisel (vesi, toit, tuli, kuumeneved seadmed).

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- oskab kasutada kompassi põhiilmakaarte määramiseks.
- teab ja oskab näidata Eesti kaardilt tähtsamaid kõrgustikke, madalikke, suuremaid saari, poolsaari, lahtesid, järvi, jõgesid;
- oskab näidata kodukohta asukohta Eesti kaardil;
- oskab näidata oma kodukohta, suuremaid jõgesid ja järve oma sünnimaa kaardilt;
- oskab näidata suuremaid riike maailma kaardilt;
- teab, et inimene muudab oma tegevusega loodust ning peab seetõttu olema vastutustundlik;
- oskab käsitseda tavalisemaid elektririistu ennast ja teisi ohustamata;
- teab tuleohutusnõudeid.

Õppekirjandus

Elvisto T., Maaste K. Loodusõpetus 3. klass (töövihik). Tallinn 2000.

LOODUSÕPETUSE AINEKAVA 4.-6. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. Teises kooliastmes jätkub õpilaste loodusteadusliku maailmapildi süstemaatiline kujundamine. Eesmärgiks on arendada isikuid, kes väärtustavad teadmisi ja õppimist kui elukestvat protsessi. Tuginetakse I kooliastmest saadud teadmistele, oskustele ja hoiakutele. Õppeprotsessi planeerimisel juhindutakse samadest eesmärkidest mis eelmiseski kooliastmes.

1.2. Õppetegevuses kasutatakse vaatlemist, võrdlemist, küsimuste esitamist, mõõtmist, hüpoteeside püstitamist, katseid hüpoteeside kontrollimiseks, vestlust jne. Olulist osa etendavad hinnangulis-emotsionaalne ja praktiline tegevus.

1.3. Õpilaste tunnetusliku aktiivsuse tõstmise vahenditeks kasutatakse probleemõpet ja uurimuslik õpet. Kujundatakse uurimistöö oskusi ja vilumusi, kasutatakse rühmatööd, projektõpet ning arendatakse diskussioone.

1.4. Lisaks koduümbruse keskkonnaprobleemidele käsitletakse Eesti, õpilase sünnimaa ning ka teiste maailma riikide keskkonnaprobleeme. Kujundatakse jätkuvalt keskkonda säästvaid hoiakuid ja väärtushinnanguid. Arendatakse õpilaste soovi osaleda keskkonnaprobleemide ennetamises ja lahendamises.

1.5. Kriitilise ja loova mõtlemise arendamiseks õpitakse identifitseerima, märkama elus ja eluta looduse probleeme, õpitakse esitama küsimusi, analüüsima andmeid, tegema järeldusi, sünteesima tulemusi; arendatakse loogilise, abstraktse ja kujundliku mõtlemise oskusi; õpitakse leidma probleemidele alternatiivseid lahendusi ning prognoosima erinevate lahendusviiside ja otsustuste tagajärgi.

1.6. Õpetatakse informatsiooni leidma, korrastama ja kriitiliselt hindama. Nõutud õpitulemuste saavutamiseks korraldatakse lisaks klassitunnile katseid, välitöid, õppekäike, ekskursioone.

1.7. Õppeprotsessi mitmekesisustatakse interaktiivsete õppematerjalidega ja kasutatakse infotehnoloogilis-kommunikatiivseid võimalusi. Õpilasi suunatakse lugema loodusteaduslikku kirjandust, vaatama loodusteaduslikke televisioonisaateid, videofilme, kasutama interaktiivseid õppematerjale jne. Klassivälise tegevuse raames osaletakse kohalikes ja rahvusvahelistes projektides, simulatsioonimängudes.

1.8. Hinnatakse teadmisi, mõistmist, rakendusoskusi, analüüsi- ja sünteesioskusi, samuti õpilaste võimet ise otsuseid teha.

LOODUSÕPETUS 4.KLASSIS

Õppesisu

ELU MAAL

Organismide mitmekesisus: ainu- ja hulkraksed organismid.

Organismide eluavaldused: toitumine ja hingamine.

Elu areng Maal.

Tervislik elukeskkond organismidele.

INIMENE

Inimese põlvnemine.

Inimese võrdlus loomadega.

Taimed, loomad, seened ja mikroorganismid inimese kasutuses.

ÕHK

Õhu koostis.

Õhu omadused.

Õhu soojuspaisumine.

Soojusülekanne õhu kaudu.

Õhu liikumine ja tuul.

Atmosfäär – Maa kaitsekiht.

Hapniku tähtsus looduslikes protsessides: hingamine ja põlemine.

Õhk elukeskkonnana.

Õhu tähtsus organismidele.

Organismide levik õhu kaudu.

Saastunud õhu ohtlikkus ja õhu saastumise vältimine.

MULD

Mulla koostis.

Mulla tekkimine.

Vee liikumine mullas.

Muld elukeskkonnana.

Mullaorganismid.

Mulla osa taimede elus.

Organismide elu mullas suvel ja talvel.

Inimtegevuse mõju mullale.

Mulla reostumise ja hävimise ohtlikkus.

Mulla kaitse.

EESTI JA TEISTE MAADE ILMASTIK

Ilm, ilmastik, kliima.

Ilmaelemendid: temperatuur, õhurõhk, tuul, sademed.
Ilmavaatlusjaamad ja ilmaennustused.
Läänemere mõju Eesti ja Läänemere maade kliimale.
Kliima erinevused riikide eri piirkondade vahel.
Kliima mõju elusloodusele.
Ilma mõju inimtegevusele.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus– keskkondlikud tegurid ning nende mõju inimese tervisele.

Ajalugu– inimese elu lugu (sünnist surmani).

Kehaline kasvatus– ilmastikuolude jälgimine ja arvestamine kehalise tegevuse planeerimisel.

Matemaatika – temperatuuri ja sademete mõõtmine, andmete kogumine.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- oskab selgitada Eesti, oma sünnimaa ja erinevate kontinentide kliima põhijooni;
- oskab nimetada eluks vajalikke tingimusi;
- omab ülevaadet organismide eluavaldustest ja mitmekesisusest;
- omab ülevaadet inimese ehitusest ja talitlusest;
- teab, kuidas õhk mõjutab ilmastiku kujunemist, oskab seda põhjendada õhu omadustega;
- tunneb mulla kui elukeskkonna omadusi;
- oskab märgata õhu ja mulla saastumist ja teab, kuidas neid kaitstakse saastamise eest;
- teab, millist rolli etendab õhk organismide elus.

Õppekirjandus

Clements G. Blood. Longman 2003.

Elvisto T., Maaste K. Loodusõpetus 3. klass (töövihik). Tallinn 2000.

Johnson P., Levesley M. Exploring Science 5, 6. Longman 2004.

LOODUSÕPETUS 5.KLASSIS

Õppesisu

INIMENE.

- Inimese ehitus: rakk, elundid ja elundkonnad.
- Elundkondade ülesanded.
- Organismi terviklikkus.

ELUKESKKONNAD EESTIS, ÕPILASE SÜNNIMAAL JA MUUDES RIIKIDES.

ASULAD.

- Maa-asulad ja sealne keskkond.
- Linnad ja linnakeskkond.
- Linn kui ökosüsteem.
- Keskkond ja tervis.

AED ELUKESKKONNANA.

- Viljapuu- ja juurviljaaed, iluaed, park.
- Loodus- ja tehiskeskkonna vahekord.
- Aiataimed.

PÕLD ELUKESKKONNANA.

- Põllustatud alad.
- Põldude tekkelugu.
- Mulla viljakus.
- Keemilise tõrje mõju loodusele.
- Mahepõllundus.

NIIT ELUKESKKONNANA.

- Looduslikud ja inimtekkelised niidud.
- Erinevad niidutüübid.
- Elutingimused ja organismidevahelised suhted niidul.
- Tavalisemad taimed ja loomad.
- Toiduahelad, toiduvõrgustik.
- Niitude kaitse.

METS ELUKESKKONNANA.

- Metsarinded.
- Erinevat tüüpi metsade iseloomustus.
- Metsade tähtsus ja kasutamine.
- Inimmõju metsale.
- Metsade kaitse.

SOO ELUKESKKONNANA.

Soode teke ja levik.
Soode areng – madalsoo ja raba.
Soo kui veekogu. Elutingimused soos.
Soode elustik.
Organismidevahelised suhted.
Toiduahelad.
Soode tähtsus ja kasutamine.
Soode kaitse.

JÄRV ELUKESKKONNANA.

Toitainete sisaldus järvede vees.
Järvede üldiseloostus.
Elutingimused järves.
Elustik. Toiduahelad.
Järvede tähtsus, kasutamine ja kaitse.

JÕGI ELUKESKKONNANA.

Jõevee omadused.
Vee voolamine jões.
Elutingimused jões.
Elustik.
Toiduahelad.
Jõgede üldiseloostus.
Jõgede tähtsus ja kaitse.

LÄÄNEMERI ELUKESKKONNANA.

Suuremad lahed, väinad, saared, poolsaared.
Rannik.
Ranniku pinnavormid.
Elutingimused Läänemeres.
Mere, ranniku ja saarte elustik.
Organismide omavahelised suhted meres ja kaldaaladel.
Toiduahelad.
Mere mõju inimtegevusele ja ranna-asustuse kujunemisele.
Läänemere reostumine ja kaitse.

LOODUSKAITSE EESTIS JA TEISTES RIIKIDES.

Looduskaitse ajalugu. Mida kaitstakse. Miks kaitstakse. Praegune olukord.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus – erinevad riigid; riigi ja kogu maailma kui erinevatest osadest koosneva terviku tajumine.

Tööõpetus – toataimede eest hoolitsemine; taimed aias – mida ja miks kasvatada, kuidas (õppekäik aiandisse, puukooli, botaanikaaeda); lillede eest hoolitsemine klassis;peenra rajamine.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- eristab erinevaid elukeskkondi;
- teab elukooslusi erinevate riikide looduslike keskkondade näitel; oskab nimetada erinevate koosluste tüüpilisi liike ja teab nendevahelisi seoseid;
- oskab tuua näiteid inimtegevuse mõjust keskkonnale;
- oskab hoolitseda toalillede eest, omab ettekujutust taimede istutamisest ja nende eest hoolitsemisest.

Õppekirjandus

Johnson P., Levesley M. Exploring Science 5, 6. Longman 2004.

Relve H. Loodusõpetus VI klassile. Koolibri 1999.

LOODUSÕPETUS 6.KLASSIS

Õppesisu

MAA EHITUS JA ARENG

- Kivimid ja kivistised, nende teke.
- Maavarad.
- Vulkaanid ja maavärinad.
- Maa vanus.
- Maa siseehitus.
- Laamtektoonika.
- Setete ja mulla teke.

MAAILMARUUM

- Tähistaevas.
- Päike – Maa energiaallikas.
- Päikesesüsteem.
- Raskusjõud.

MAA JA KAARDIÕPETUS

- Maa kerakujulisus, suurus.
- Gloobus.
- Maa kujutamine kaartidel.
- Mandrid ja maailmajaod.
- Maailmameri ja selle osad.
- Maailma kaart.
- Üldgeograafilised ja temaatilised kaardid.
- Suundade määramine, asimuut.
- Mõõtkava liigid ja erineva mõõtkavaga kaardid.
- Kartograafilised kujutusviisid.
- Geograafilised koordinaadid ja nende määramine.
- Kaardivõrk.
- Ajavööndid, kohalik ja vööndiaeg.
- Eesti ja teiste riikide asukoht kaardil (valikuliselt riigid, kust õpilased pärit on).
- Naaberriigid, rahvastik, majandus.

VESI JA VEESTIK

- Vee omadused.
- Märgumine ja mittemärgumine.
- Vee soojenemine ja jahtumine.
- Vee olekud ja nende muutumine.

Ainete segunemine ja lahustumine.
Õhuniiskus.
Vee ringkäik looduses.
Sademed ja nende tekkimine.
Sademete tähtsus looduses.
Vee jaotumine Maal.
Põhjavesi.
Vesi elukeskkonnana.
Taimede ja loomade kohastumine eluks vees.
Reostunud vee ohtlikkus ja vee puhastamine.

TAASTUVAD JA TAASTUMATUD LOODUSVARAD

Päikeseenergia: tuule-, vee-, kütuste energia.
Loodusvarad: maa, mullad, veed, metsad, taimed, loomad, maavarad, kliimaatilised tingimused.
Maavarad.
Kaevanduste ja karjäärade kasutamisega seotud keskkonnaprobleemid.
Inimese mõju keskkonnale.
Looduskeskkonna muutumine inimtegevuse tulemusena
Tehiskeskkond.
Kodukoha keskkonnaprobleemid.
Jätkusuutlik areng.
Vee kasutamine ja kaitse.
Aatomienergia.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus – jätkusuutlik areng, geograafilisest asendist tulenevad erinevused koolide vahel.

Ühiskonnaõpetus: Eesti ja õpilaste koduriikide paiknemine maailmakaardil. Ajaarvestamine ja ajavööndid.

Töö- ja tehnoloogiaõpetus – aatomienergia plussid ja miinused.

Matemaatika – massi, pikkuse, mahu hindamine; ilmakaared, nende määramine kaardil ja looduses, kaardilegend, suuniste lugemine ja järgimine kaardil, suuniste lugemine; suundade määramine, asimuut; mõõtkava liigid ja erineva mõõtkavaga kaardid; kartograafilised kujutusviisid; geograafilised koordinaadid, kaardivõrk, ajavööndid, kohalik ja vööndiaeg.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- omab lihtsustatud tõest ettekujutust Päikesesüsteemist ja oskab selgitada Päikese tähtsust loodusele;
- omab ettekujutust Maa siseehitusest ja maakoore ehitusest, sh laamade liikumisest ja sellega seotud nähtustest
- oskab nimetada mandreid ja ookeane, näidata neid maailmakaardil ning gloobusel;
- oskab näidata Eestit ja valikuliselt õpitud teisi maailmariike gloobusel ja maailmakaardil, oskab kasutada riigi kaarti ja atlast;
- teab ja oskab näidata kaardilt tähtsamaid suurpinnavorme, veekogusid, linnu oma kodumaal ja Eestis;
- teab tähtsamaid loodusvarasid ja nende kasutamise võimalusi;
- teab inimese kasutatavaid energialiike;
- teab, millist rolli etendab vesi organismide elus;
- oskab märgata vee saastumist ja teab, kuidas seda kaitstakse saastamise eest.
- oskab tuua näiteid erinevatest kivimitest ja setetest ning selgitada nende tekkimist;

Õppekirjandus

Brennan H. Should we go into space? Longman 2001.

Dibben A. Water is a solid, liquid and a gas. Longman 2000.

Foundation atlas. Longman 2004.

Johnson P., Levesley M. Exploring Science 5, 6. Longman 2004.

Milner B. Core physics. Cambridge 2002.

Neate B. Reference book of water and weather. Longman 2000.

LOODUSÕPETUSE AINEKAVA 7. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. 7. klassi loodusõpetuse kursuses käsitletakse põhiliselt eluta looduse nähtusi ja valmistatakse õpilasi ette füüsika ja keemia süstemaatiliste kursuste õppimiseks. Õpilastes kujundatakse ettekujutus nähtustest ja objektidest, mis kuuluvad füüsika ja keemia ühisesse ainevaldkonda. Kesksed ainealasteks mõisteteks on /aine, aatom, liikumine/ ja /energia/. Keskne üldmõiste on /mudel/.

1.2. Õpilased omandavad teadmisi füüsika ja keemia keelest. Pannakse alus füüsika ja keemia keele kasutamisele lihtsamate nähtuste ja objektide kirjeldamisel. Arenevad lihtsamate mõõtmisvahenditega mõõtmise oskus ja oskus korraldada katseid ohutult, samuti mitmed üldpädevustega seotud oskused. Õppeprotsess kavandatakse selliselt, et säiliks ja areneks positiivne hoiak looduse ja selle uurimise suhtes.

1.3. Õppeprotsessis domineerib uurimuslik tegevus, mis on peamiselt eksperimentaalne, kuid aineoloogikast tulenevalt ka teoreetiline. Avastusprotsessi suunatakse peamiselt probleemide püstitamise ja tööjuhendite abil. Õpikut kasutatakse probleemide lahendamiseks vajaliku info leidmiseks ja õpitu kordamiseks. Õpetaja juhendab ja korrigeerib õpitempevust. Õpilased töötavad põhiliselt paaris, kuid raskemate probleemide lahendamine toimub suuremates rühmades. Probleemide nägemiseks ja identifitseerimiseks korraldatakse ajurünnakuid. Kasutatakse projekteid.

1.4. Hindamisel lähtutakse õpilase võimest rakendada omandatud teadmisi ja oskusi nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel.

LOODUSÕPETUS 7.KLASSIS

Õppesisu

AINED

Aineosakesed: molekul ja aatom.
Molekulivalem.
Liht- ja liitaine.
Puhas aine.
Ainete segu. Lahus.
Ainete puhastamine.
Organismidele mürgised ja kahjulikud ained.
Loodushoid.

LIIKUMINE

Mehaaniline liikumine.
Trajektoor.
Kiirus.
Aineosakeste liikumine.

VASTASTIKMÕJU

Keha kiiruse muutumine.
Jõud.
Raskusjõud.
Elastsusjõud.
Hõõrdejõud.
Jõudude tasakaal.
Elastne pörge.
Aineosakeste vastastikmõju.

AINE EHITUS

Gaasi, vedeliku ja tahkise mudelid.
Aine oleku muutus.
Soojuspaisumine.
Temperatuur.
Aineosakeste pörked.
Gaasi rõhk.
Aine tihedus.

AATOMI EHITUS

Aatomi mudel.
Aatomituuma mudel.

AINETE MUUNDUMINE

looni tekkimine.
looniline side.
Keemiline reaktsioon.

MEHAANILINE ENERGIA

Mehaaniline töö ja energia.
Kineetiline ja potentsiaalne energia, nende määramine.

ENERGIA SOOJUSNÄHTUSTES.

Siseenergia.

Keha soojenemine ja jahtumine.

Soojushulk, selle määramine.

Soojusnähtused aine agregaatoleku muutumisel.

KEEMILISE SIDEME ENERGIA

Põlemine, kütuse kütteväärtus.

Toitainete energeetiline väärtus.

Fotosüntees.

AATOMITUUMA ENERGIA

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika – massi, pikkuse, mahu mõõtmine, hindamine; kiiruse, massi ja teepikkuse vahelised seosed; keha liikumine.

Kehaline kasvatus – jooksu- ja viskekiirus, palliviske trajektoor, temperatuur.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- omab ettekujutust kehade liikumisest ja vastastikmõjust;
- omab ettekujutust aine ehitusest;
- omab ettekujutust aine olekutest makro- ja mikrotasandil ning olekute muutustest energeetilisest aspektist;
- omab ettekujutust aatomi ehitusest;
- omab ettekujutust ainete keemilisest koostisest ja selle muutumisest;
- omab ettekujutust energiast, selle muundumisest ja kandumisest ühelt kehalt teisele;
- teab vesiniku, hapniku, lämmastiku ja süsiniku sümboleid; hapniku, süsihappegaasi ja vee molekulivalemeid;
- teeb aine molekulivalemit kasutades kindlaks aine koostise, kui aines on üksnes vesinik, hapnik, lämmastik, süsinik;
- kirjeldab etteantud reaktsioonivõrrandi abil järgmisi nähtusi: põlemine, "leegita" põlemine, fotosüntees.

Õppekirjandus

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Milner B. Core physics. Cambridge 2002.

Tartu Rahvusvahelise Kooli geograafia ainekava

ÜLDALUSED

1. Geograafia põhikoolis

1.1. Geograafia õpetamisega antakse õpilastele arusaamine looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest levikust ning vastastikustest seostest. Geograafia tugevalt integratiivne õppeaine. Ühendades loodusteadusliku (loodusgeograafia) ja sotsiaalse (inimgeograafia) poole, on ta sillaks loodus- ja sotsiaalainete vahel.

1.2. Nähtuste ruumilise leviku käsitlemiseks on oluline kartograafia. Kartograafiliste teadmiste ja oskuste omandamine on geograafia lahutamatu osa, kuigi kaardi kasutamise oskust on vaja ka teistes õppeainetes.

1.3. Geograafia kui iseseisva aine õpetamist alustatakse 7. klassis, kuid vajalikud eelteadmised on andnud algkooli loodus- ning inimese- ja ühiskonnaõpetus, Tartu Rahvusvahelises Koolis läbitakse 6. klassi loodusõpetuse kursuse raames ka geograafasse sissejuhatavad teemad (erinevate riikide asukoht kaardil, nende naaberriigid ja riigi üldiseloomustus).

Geograafiakursused on üles ehitatud temaatilisel printsiibil, mis tähendab, et käsitletakse vaid kõige olulisemaid looduses ja ühiskonnas toimuvaid nähtusi ja protsesse ning nendevahelisi seoseid, mida illustreeritakse konkreetsete ja kõige ilmekamate näidetega maailma erinevatest piirkondadest. Põhikooli geograafiakursust alustatakse loodusgeograafia teemadega ja hiljem käsitletakse inimgeograafiat, kusjuures looduse ja inimtegevuse vastastikuseid seoseid rõhutatakse läbi kogu geograafiakursuse.

1.4. Geograafia on väga tihedalt seotud igapäevaeluga. Igapäevastest maailma ja kodumaa sündmustest arusaamine eeldab geograafilist määratlemist – koha fikseerimist, kus midagi toimub. Oma maa ja rahva ning looduse arengulugu nõuab geograafilist mõtestatust, mille loogiliseks jätkuks on kodukoha tänapäevaolukorra ja arenguprobleemide mõistmine. Tartu Rahvusvahelises koolis puudutatakse geograafia õpetamisel ka kõikide nende riikide loodus- ja inimgeograafiat, kust õpilased pärit on. See on aluseks teiste maade ja rahvaste kultuuri ja traditsioonide mõistmisele ja väärtustamisele.

1.5. Geograafiaõpetusega rõhutatakse inimese ja looduse vahelistest seostest arusaamist ning süvendatakse õpilaste keskkonnateadmisi nii kohalikul kui ka globaaltasandil; need loovad aluse jätkusuutliku arengu idee omaksvõtmisele.

1.6. Geograafia õppimise käigus areneb õpilaste kaardilugemisoskus. Kaasaegne geograafiaõpetus võimaldab infotehnoloogia laialdast kasutamist, annab ettekujutuse suurte andmehulkade sidumisest kaardiga, nende vajalikkusest ja rakendamisvõimalustest erinevates eluvaldkondades.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Geograafiaõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- saab üldise ettekujutuse looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning nendevahelistest olulisematest seostest;
- õpib ruumiliselt mõtlema ja omandab geograafia põhisoovavara;
- teab ja hoiab Eesti ja oma sünnimaa loodusväärtusi, väärtustab Eesti kultuuri ja traditsioone;
- mõistab ja väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust;
- õpib hindama inimtegevuse võimalusi ja tegevuse tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes;
- saab aru jätkusuutliku arengu vajadusest;
- õpib kasutama kaarte, pilte, andmetabeleid, diagramme, et hankida, töödelda, analüüsida ja väljendada ruumiliselt esitatud teavet;
- õpib lihtsate vahenditega mõõdistamist ja vaatluste tegemist;
- õpib leidma geograafiateavet erinevatest allikatest, kasutama kaasaegseid infotehnoloogiavõimalusi teabe hankimiseks, korrastamiseks ja esitamiseks;
- oskab kasutada geograafiatunnis omandatud teadmisi igapäevaelus toimetulekuks.

GEOGRAAFIA AINEKAVA 7.-9. KLASSILE

Õppetegevus

1. Põhikooli geograafiakursus toetub tugevalt nii loodus- kui ka inimese- ja ühiskonnaõpetuses omandatud algteadmistele ja oskustele, mis on vajalikud loodus- ja inimgeograafia süsteemseks õppimiseks. Geograafia õpetamisega süvendatakse õpilaste teadmisi ja arusaamist loodusest ja ühiskonnast ning arendatakse edasi varem omandatud õpioskusi ning väärtushinnanguid.
2. Geograafia õppimise käigus arenevad eelkõige loodus- ja sotsiaalne pädevus. Õppeprotsessis peaksid ülekaalus olema õpilaste iseseisval ja koostööl põhinevad õpitegevused. Õpetajal on enamasti aktiivset õppekeskkonda loov ning õpimotivatsiooni tõstev roll, kus olulisel kohal on infotehnoloogia kasutamine. Konkreetsete õpitegevuste juures on õpetaja suunaja ja juhendaja.
3. Geograafia õppimisel on olulisel kohal õpilaste pidev ja mitmekülgne töö kaartidega. Erinevate kaartidega töötades areneb õpilaste ruumiline maailmapilt ja arusaamine nähtuste vahelistest seostest, mis on igapäevaelus vajalik eeltingimus ruumiga seotud info vastuvõtmisel, sellest arusaamisel ja interpreteerimisel. Analüüsi ja sünteesi oskusi arendab õpilaste iseseisev töö erinevate andmete, diagrammide, tabelite, piltide ja tekstidega.
4. Geograafia õppimisel on oluline roll täita välitöödel, sh ekskursioonidel, matkadel, õppekäikudel, mida tuleks läbi viia nii loodusobjektidega tutvumiseks, loodusnähtuste jälgimiseks ja neist arusaamiseks kui ka linnakeskkonnas sotsiaalsete nähtuste ning inimese ja looduse vastastikuste seoste paremaks mõistmiseks. Välitööde käigus õpivad õpilased vaatlusi sooritama, kasutama lihtsaid mõõtmisvahendeid, probleeme nägema ja küsimusi esitama, kaardi järgi maastikul orienteeruma ja ise lihtsaid kaartskeeme koostama, vaatlusandmeid töötlemata ja järeldusi tegema.
5. Referaatide ja lühikeste uurimistööde koostamise käigus õpivad õpilased erinevatest allikatest teavet otsima, seda süstematiseerima ja kujundlikult ning korrektselt esitama, seejuures ka infotehnoloogiat kasutama. Uurimistööde esitamine arendab õpilaste suulist väljendusoskust ning esinemisjulgust. Referaatide ja uurimistööde temaatika valikuga on võimalik suunata õpilasi oma koduümbrusega põhjalikumalt tutvuma, aidata tugevdada kodukoha identiteeti.
6. Mitmesugused rühmatöö ja projektõppe vormid võimaldavad õpitud teadmiste rakendamist uues olukorras. Geograafias on neid õppemeetodeid soovitatav kasutada erinevate piirkondade (mandrite, regioonide, riikide jne) tundmaõppimiseks või õpitava teemavaldkonna mitmekülgsemaks ja sügavamaks käsitlemiseks. Rühmatöö käigus arenevad õpilaste töö organiseerimise oskused, väärtustub koostöö ja vastutuse osa ühises õppeprotsessis. Rühmasisesed arutelud ja diskussioonid arendavad õpilaste kriitilist ja loovat mõtlemist.
7. Põhikooli geograafiaõpetusega peaksid õpilased saama esmase seostatud ettekujutuse looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning olulisematest ruumilistest seostest.
8. Hindamisel peetakse oluliseks võrdlemise, analüüsi, küsimuste esitamise ja lihtsamate seoste leidmise oskust. Õpitulemuste kontrollimisel oleks soovitatav kasutada suulist ja kirjalikku küsitlust, koostada ülesandeid kaartide, piltide, diagrammide ja meediatekstide alusel, hinnata praktilisi töid, referaate ning uurimistöid.

GEOGRAAFIA 7. KLASSIS

Õppesisu

PINNAMOOD.

Pinnavormid.

Maismaa pinnamoe suurjaotus: mandrid ja ookeanid.

Mäestikud, tasandikud.

Pinnamoe kujutamine kaardil.

Ookeani põhjareljeef: keskmäestikud, mandrilava, mandrinõlv, süvikud.

Pinnamoodi kujundavad välistegurid.

Murenemine, vooluvee, tuule, põhjavee, liustike, mere ja inimtegevuse osa pinnamoe kujunemisel.

Eesti pinnamood.

KLIIMA

Atmosfääri ehitus.

Kliima ja seda kujundavad tegurid.

Maale saabuva päikesekiirguse sõltuvus geograafilisest laiuusest.

Aastaajad.

Üldine õhuringlus: passaadid, läänetuuled.

Ookeani mõju kliimale, mandriline ja mereline kliima.

Pinnamoe mõju kliimale, kõrgusvööndilisus.

Põhi- ja vahekliimavöötmed.

Kliimakaart ja kliimadiagramm.

Inimtegevuse mõju kliimale.

VEESTIK

Maailmameri ja selle osad.

Maailmamere vee soolsus, temperatuur, jääolud.

Hoovused maailmameres.

Tõus ja mõõn.

Siseveekogud.

Jõed, jõgede toitumine, veetaseme muutused, üleujutused.

Järved.

Liustikud: mägi- ja mandriliustikud.

Tehisveekogud.

Vee kasutamine ja kaitse.

Integratsioon teiste ainetega

Bioloogia – looduskomponentide vastastikused seosed, taimede roll kivimite murenemises.

Õpitulemused

7.klassi lõpetaja:

- oskab nimetada maismaa pinnavorme ja iseloomustada nende kujunemist;
- oskab selgitada välisjõudude mõju pinnamoele ning tuua vastavaid näiteid;
- teab tähtsamaid kliimat kujundavaid tegureid;
- oskab iseloomustada kliimavöötmete kliimat;
- oskab tuua näiteid inimtegevuse mõjust kliimale;
- teab vee jaotumist Maal, erinevaid veekogusid ja nende veerežiimi ning veetaseme muutumise peamisi põhjuseid;
- oskab selgitada liustike tekkepõhjust, mandri ja mägiliustike erinevust ning tuua näiteid nende levikust;

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Hillary M. Think through geography 1, 2. Longman 2002.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Milner B. Core physics. Cambridge 2002.

GEOGRAAFIA 8. KLASSIS

Õppesisu

LOODUSKOMPONENTIDE VASTASTIKUSED SEOSED

Kliima, vee, pinnamoe, mullastiku, taimestiku, loomastiku ja inimtegevuse vastastikused seosed.

LOODUSVÖÖNDID

Loodusvööndite paiknemise seaduspärasused.

Ekvatoriaalsed vihmametsad.

Savannid.

Kõrbed.

Vahemerelised metsad.

Parasvöötme rohtlad.

Parasvöötme okas- ja lehtmetsad.

Tundra.

Jäävöönd.

Kõrgusvööndilisus.

RAHVASTIK.

Maailma rahvastik.

Rahvastiku paiknemine ja tihedus.

Rahvastikuandmete kujutamine kaardil.

Looduslike, majanduslike ja ajalooliste tegurite mõju rahvastiku paiknemisele.

Arenenud ja arengumaad.

Maailma rahvaarv ja selle muutumine.

Sündimus, suremus ja iive arenenud ja arengumaades.

Ränne ja selle põhjused.

Linnastumine ja sellega kaasnevad probleemid.

Eri rahvaste ja riikide roll maailmapildi avardumises.

Maadeavastajad.

Maailmajaod.

Geograafilised uuringud tänapäeval.

EUROOPA

Euroopa asend ja piiritlemine.

Euroopa loodus ja loodusvarad: pinnamood, maavarad, kliima, veestik, mullad ja taimkate.

Euroopa rahvastik ja asustus.

Euroopa poliitiline kaart.

Euroopa Liit.

Euroopa regioonide looduslik, sotsiaalne ja kultuuriline omapära.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika – teheteed kaardi mõõtkavaga.

Bioloogia – loodusvööndite ja erinevate ökosüsteemide omavaheline seos.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- tunneb Euroopa poliitilist kaarti;
- teab Euroopa asendit, Euroopa tähtsamaid loodusvarasid ja loodust;
- on tutvunud Euroopa regioonide loodusliku, sotsiaalse ja kultuurilise eripäraga.
- teab peamiste loodusvööndite (jää- ja külmakõrb, tundra, parasvöötme mets, parasvöötme rohtla, vahemerelised alad, lähistroopilised metsad, kõrbed, savannid, vihmametsad) levikut ja oskab neid iseloomustada (kliima, mullatekke tingimused, tüüpilised taimed ja loomad);
- oskab seletada looduse ja inimtegevuse vastasmõju ning nimetada peamisi keskkonnaprobleeme erinevates loodusvööndites;
- oskab selgitada kõrgusvööndilisuse kujunemist ja tuua vastavaid näiteid;
- teab maailma tihedamini ja hõredamini asustatud alasid, oskab kaardi abil iseloomustada rahvastiku paiknemist ja analüüsida seda mõjutanud tegureid;
- teab riigi või selle osa rahvaarvu mõjutavaid tegureid;
- teab eri rahvaste ja riikide rolli geograafilise maailmapildi avardumises;

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Hillary M. Think through geography 1, 2. Longman 2002.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Milner B. Core physics. Cambridge 2002.

Student atlas. Longman 2004.

GEOGRAAFIA 9. KLASSIS

Õppesisu

Eesti loodus- ja inimgeograafia

LOODUS JA LOODUSVARAD.

Eesti loodusgeograafiline asend, piirid ja suurus.
Eesti põhikaart. Ristkoordinaadid.
Geoloogiline ehitus: aluskord, pealiskord, pinnakate.
Maavarad, nende teke ja kasutamine.
Pinnamood ja selle kujunemine.
Erineva tekkega pinnavormid.
Kliimat kujundavad tegurid.
Eesti-sisesed kliimaerinevused.
Läänemeri.
Rannikumeri ja ranniku tüübid.
Jõed, jõgede toitumine ja veerežiim.
Järved, järvenõgude teke ja järvede kinnikasvamine.
Põhjavesi. Veekogude kasutamine ja kaitse.
Sood ja nende areng.
Mullastik ja taimkate.
Inimtegevus ja selle mõju loodusele.
Kaitsealad ja kaitstavad objektid.

RAHVASTIK JA ASUSTUS.

Eesti rahvaarv ja selle muutumine muinasajast tänapäevani.
Rahvastiku andmeallikad.
Sündimus, suremus, loomulik iive.
Ränded eri ajaperioodidel.
Rahvuslik koosseis, selle ajalooline kujunemine.
Rahvastiku soolis-vanuseline koosseis ja rahvastiku vananemine.
Rahvastiku tihedus ja paiknemine.
Eesti asustussüsteemi ja haldusjaotuse kujunemine.
Eriilmelised asulad.

SISSEJUHATUS MAJANDUSGEOGRAAFIASSE.

Eesti majandus- ja poliitgeograafiline asend.
Majanduse arengut mõjutavad tegurid: kapital, tööjõud ja selle iseärasused, loodusvarad. Majanduse struktuur, harud ja nende rühmad.

Spetsialiseerumine ja geograafiline tööjaotus.
Ettevõtete paigutust mõjutavad tegurid.
Majanduskaardid.

EESTI MAJANDUS.

Energiamajanduse olemus ja tähtsus.
Energiavarade liigid.
Põlevkivi ja turbatööstus.
Elektri- ja soojusenergia tootmine.
Alternatiivenergia kasutamise võimalused.
Metsamajandus ja metsatööstus.
Metsade kasutamine.
Metsavarad ja nende hindamine.
Metsatööstuse harud.
Puidu ja puidutoodete eksport.
Põllumajandus ja toiduainetööstus.
Põllumajanduse looduslikud ja sotsiaalmajanduslikud arengueeldused.
Põllumajanduse spetsialiseerumine.
Seosed toiduainetööstusega.
Masinatööstus ja kergetööstus.
Veendus.
Veonduse liigid.
Teedevõrk ja sadamad.
Eesti-sisesed veod.
Transiitveendus ja logistika.
Eesti osalemine rahvusvahelistes vedudes.
Teenindus.
Teenuste mõiste ja tähtsus.
Äri- ja sotsiaalteenused.
Välismajandussidemed.
Väliskaubanduse struktuur ja geograafia.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus: maailma kaart, riikidevahelised erinevused ja erinevad rahvad.

Ühiskonnaõpetus: Maailma rahvastik (kordamine) - selle paiknemine ja tihedus, rahvastikuandmete kujutamine kaardil; looduslike, majanduslike ja ajalooliste tegurite mõju rahvastiku paiknemisele; arenenud ja arengumaad; maailma rahvaarv ja selle muutumine; ränne ja selle põhjused; linnastumine ja sellega kaasnevad probleemid; eri rahvaste ja riikide roll maailmapildi avardamises; ,maadeavastajad; maailmajaod.

Geograafilised uuringud tänapäeval.

Euroopa (kordamine): - Euroopa asend ja piiritlemine; loodus ja loodusvarad: pinnamood, maavarad, kliima, veestik, mullad ja taimkate; rahvastik ja asustus. Euroopa poliitiline kaart; Euroopa Liit. Euroopa regioonide looduslik, sotsiaalne ja kultuuriline omapära.

Eesti rahvaarv ja selle muutumine muinasajast tänapäevani.

Majandusgeograafia: Eesti majandus- ja poliitgeograafiline asend; majanduse arengut mõjutavad tegurid – kapital, tööjõud ja selle iseärasused, loodusvarad; Majanduse struktuur, harud ja nende rühmad; Spetsialiseerumine ja geograafiline tööjaotus; Ettevõtete paigutust mõjutavad tegurid; majanduskaardid. Eesti majandus.

Matemaatika – rahvastikustatistika.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- oskab analüüsida Eesti loodus-, majandus- ja poliitgeograafilist asendit;
- mõistab geograafilisest asendist tulenevaid tegureid Eesti majanduse ja sotsiaalelu korraldamisel;
- oskab üldjoontes iseloomustada Eesti geoloogilist ehitust, pinnamoodi, kliimat, veestikku, mullastikku ja taimestikku, selgitada nendevahelisi seoseid;
- teab Eestis leiduvaid maavarasid, nende kasutamise võimalusi ja kasutamisega seonduvaid probleeme;
- oskab iseloomustada Eesti rahvastiku ja asustuse peamisi arengujooni;
- teab ja oskab analüüsida olulisemaid Eesti majandust mõjutavaid tegureid;
- oskab analüüsida Eesti peamiste majandusharude arengueeldusi ja praegust olukorda;
- teab peamisi Eesti välismajandussidemeid;
- oskab iseloomustada oma koduasulat sotsiaal-majanduslikust aspektist;
- oskab kasutada kaarte ja teisi geograafiliste nähtuste esitusviise ning tehnikaid, et hankida, töödelda ja väljendada ruumiliselt esitatud teavet;
- oskab analüüsida tabeleid, graafikuid ja diagramme, teha järeldusi neil esitatud nähtuste sisu ja arengusuundade kohta;
- oskab teha looduses lihtsate vahenditega mõõtmisi ja vaatlusi.

Tartu Rahvusvahelise Kooli bioloogia ainekava

ÜLDALUSED

1. Bioloogia põhikoolis

1.1. Bioloogial on oluline koht õpilaste loodusteadusliku maailmapildi kujunemises. Bioloogia õppimise kaudu kujunevad õpilastel loodusalased ja mitmed teised elutähtsad pädevused, omandatakse püsivad positiivsed hoiakud kõige elava suhtes, väärtustatakse säästev ja vastutustundlik eluviis. Areneb igapäevase eluga seonduvate bioloogiaprobleemide lahendamise ja kompetentsete otsuste tegemise oskus, mis ühtlasi suurendab õpilaste toimetulekut looduslikus ja sotsiaalses keskkonnas. Bioloogias omandatud teadmised, oskused ja hoiakud integreerituna teistes õppeainetes omandatuga on aluseks sisemiselt motiveeritud elukestvale õppimisele.

1.2. Koolibioloogia õpetuslikeks eesmärkideks on eluslooduse, organismide mitmekesisuse, nende ehituse ja talitluse, pärilikkuse, evolutsiooni ja ökoloogia ning elukeskkonna kaitse põhiprintsiipidest

ülevaate saamine, bioloogia haruteadustes kasutatavate põhimõistete omandamine ning inimese eripära ja tervislike eluviiside tutvustamine. Õpitakse tundma bioloogiale omaseid teaduslikke meetodeid, millega seostub vajaliku info hankimine ja selle tõepärasuse hindamine.

1.3. Õpiprotsess lähtub õpilase kui isiksuse individuaalsetest iseärasustest ja tema võimete mitmekülgsest arendamisest. Kujundatakse positiivset hoiakut bioloogia kui loodusteaduse ja kultuurinähtuse suhtes, mis muu hulgas väljendub teadlikult vastutustundlikus ja säästvas suhtumises oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamises igapäevaelu probleemide lahendamisel.

1.4. Õppeprotsess on õpilasekeskne, erinevate koostöövormide arendamisel arvestatakse õpilaste ealisi ja individuaalseid iseärasusi. Aktiivõppe põhimõtteid järgiva õppetegevuse üheks rõhuasetuseks on teadusliku meetodi omandamine ning selle rakendamine looduslikust ja sotsiaalsest keskkonnast tulenevate probleemide lahendamisel. Õpilased saavad ülevaate kaasaja bioloogia põhilistest saavutustest, seaduspärasustest, teooriatest ning tulevikusuundumustest, see abistab neid ühtlasi tulevases elukutsevalikus. Õppeprotsessi käigus omandatakse erinevate, sh elektrooniliste teabeallikate kasutamise ja nendes leiduva teabe tõepärasuse hindamise oskus. Kõige sellega kujundatakse õpilaste bioloogiateadmisi ja -oskusi, mis võimaldavad neil erinevaid loodusnähtusi kirjeldada, selgitada ja prognoosida.

1.5. Õppeprotsessis pööratakse suurt tähelepanu õpilaste sisemise õpimotivatsiooni kujunemisele. Selle tõstmiseks kasutatakse mitmekesiseid aktiivõppe meetodeid, vorme ja võtteid: probleem- ja projektõpet, rollimänge, diskussioone, dispuute, ajurünnakuid, mõistekaartide koostamist, õppekäike, ekskursioone jne. Arvestataval kohal on referaatide ja suuliste ning

stendiettekannete koostamine. Õppeprotsessi kõigis etappides kasutatakse kaasaegseid infotehnoloogiavahendeid.

1.6. Bioloogiateadmiste omandamisel on oluline koht praktilistel, sh uurimuslikel töödel, mille käigus õpilased omandavad probleemide püstitamise, hüpoteeside formuleerimise ja katsete või vaatluste planeerimise ning nende läbiviimise oskused. Viimane seostub töövahendite korrektse kasutamisega ning otstarbeka uurimis- ja vaatlusmetoodika valikuga. Tähtsal kohal on saadud tulemuste analüüsi ning nende kirjaliku ja suulise kokkuvõtliku esituse oskus.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Põhikooli bioloogiõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- tunneb huvi ja austust eluslooduse vastu;
- saab aru bioloogia õppimise vajadusest;
- omandab teadmisi eluslooduse objektidest ja nähtustest ning seal toimuvatest protsessidest;
- teab elusa ja eluta looduse vastastikuseid seoseid;
- omandab põhilisi teadmisi bioloogia põhiseisukohtadest ja -teooriatest;
- omandab teadmisi erinevatest organismidest, nende ehitusest ja talitlusest;
- omandab teadmisi ökosüsteemidest ja neid asustavatest liikidest;
- omandab teadmisi loodus- ja keskkonnakaitse põhiprintsiipidest ja nende rakendustest;
- oskab vaadelda ja kirjeldada bioloogilisi objekte ja kasutada lihtsamaid uurimismeetodeid;
- oskab kasutada bioloogias õpitut tavaelu probleemide lahendamisel;
- oskab kasutada erinevaid allikaid bioloogiateabe otsimiseks, neid kriitiliselt hinnata;
- oskab kasutada omandatud teadmisi otsustuste tegemisel ja hinnangute andmisel;
- oskab näha loodusega seotud probleeme ja esitada nende sisulisi lahendusi;
- väärtustab bioloogilist mitmekesisust;
- väärtustab tervislikke eluviise;
- suhtub vastutustundlikult elukeskkonda.

BIOLOOGIA AINEKAVA 7.- 9. KLASSILE

Õppetegevus

1. Põhikooli bioloogiaõpetus põhineb loodusõpetusest saadud teadmistel, oskustel ja hoiakutel ning jätkab ja täpsustab eluslooduse tundmaõppimist. Bioloogia õppimise seisukohalt on eriti olulised varem omandatud õpioskused, sh oskused teha lihtsamaid loodusvaatlusi ja väljendada looduse kohta oma tähelepanekuid.
2. Õpitakse tundma bioloogiateaduse uurimisobjekte, -meetodeid ja -tulemusi. Lähtutakse eakohasuse ja individualiseerituse printsiipidest.
3. 7. klassis algab bioloogia süstemaatiline õppimine. Põhikoolis on selle käsitlus suures osas kognitiivne. Õpilaste tundeelu arendamisel on olulised bioloogi tundides saadud kogemused looduse ilust, samuti looduses käitumise oskused ja positiivsed emotsioonid. Olulist osa etendavad hinnangulis-emotsionaalne ja praktiline tegevus, kus vaatlustel ja katsetel on suur osakaal.
4. Et eesmärgiks on arendada isiksust, kes väärtustab teadmisi ja õppimist kui elukestvat protsessi, on õpilaste tunnetusliku aktiivsuse tõstmise tõhusaks vahendiks probleemolukordade loomine ja lahendamine.
5. Õpilastes tuleb kujundada uurimistöe oskusi ja vilumusi, kasutada tunnis rühmatööd, kompleksprobleemide (ka ainepiire ületatavate) lahendamiseks projektõpet, arendada diskussioone ja teisi aktiivõppe meetodeid. On oluline, et õpilastel areneks kriitiline ja loov mõtlemine, et õpitakse märkama elus ja eluta looduse probleeme, esitama küsimusi, analüüsima andmeid, tegema järeldusi ja andma argumenteeritud hinnanguid. Arendatakse loogilise, abstraktse ja kujundliku mõtlemise oskusi, õpitakse leidma probleemidele alternatiivseid lahendusi ja prognoosima erinevate lahendusviiside ning otsuste tagajärgi.
6. Hinnatakse teadmisi, nende rakendamist, analüüsi- ja sünteesioskust ning põhjendatud hinnangute andmist.
7. Bioloogia õppimise käigus kujundatakse eelkõige looduspädevusi, kuid arendatakse ka kommunikatiivseid, sotsiaalseid, refleksiooni- jm pädevusi. Õpetajal on enamasti aktiivset õppekeskkonda loov ja õpimotivatsiooni tõstev roll. Õppeprotsessis kasutatakse kaasaegseid infotehnoloogiavahendeid, olulisel kohal on õpilaste iseseisev töö ja koostööl põhinev õpe. Õpilasi suunatakse lugema loodusteaduslikku kirjandust, vaatama loodusteaduslikke telesaateid, videofilme. Bioloogia õpetamisel on oluline laiendada õpikeskkonda: korraldada õppekäike, ekskursioone, osaleda kohalikes ja rahvusvahelistes projektides.

BIOLOOGIA 7. KLASSIS

Õppesisu

ELU TUNNUSED

Eluslooduse liigitus.

Organismi peamised eluavaldused.

SELGROOGSED LOOMAD

Kalade, kahepaiksete, roomajate, lindude ja imetajate välis- ja siseehitus ning kohastumine elukeskkonnaga.

Sigimine ja areng.

Selgroogsete mitmekesisus ja inimese koht loomariigis.

Loomade osa ökosüsteemides ja tähtsus inimese elus.

TAIMED

Õistaimed.

Taimeorganid, nende ülesanded.

Ülevaade taimerakust.

Põhilised taimekoed.

Õistaimede paljunemine ja levimisviisid.

Paljasseemnetaimede, sõnajalgtaimede, sammaltaimede ehitus ja eripära.

Kõrgemate taimede mitmekesisus, nende osa ökosüsteemides ja tähtsus inimese elus.

Integratsioon teiste ainetega

Geograafia – looduskomponentide vastastikused seosed, taimede roll kivimite murenemises.

Õpitulemused

7.klassi lõpetaja teab:

- elu peamisi tunnuseid ja organisatsioonitasemeid;
- tuntumaid organismirühmi, nendevahelisi seoseid, sarnasusi ja erinevusi;

- erinevate organismirühmade kasutamist ja mõjutamist;

7.klassi lõpetaja oskab:

- eristada elusat elutust;
- ära tunda õpitud bioloogilisi liike ja neid omavahel võrrelda;
- joonistelt ära tunda organismide elundeid ja elundkondi;
- selgitada organismide ehituse ja talitluse vahelisi seoseid;

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

BIOLOOGIA 8. KLASSIS

Õppesisu

MIKROSKOOPILINE MAAILM

Taime- ja loomaraku ehituse võrdlus.
Viirused.
Viirused kui rakuparasiidid.
Bakterid kui eeltuumsed organismid.
Bakterite ehituse ja talitluse iseärasused.
Bakterite osa looduses ja tähtsus inimese elus.
Algloomad, nende ehituslikud ja talitluslikud iseärasused.
Algloomade osa looduses ja tähtsus inimese elus.

SEENED, VETIKAD, SAMBLIKUD

Seente mitmekesisus, nende ehituslikud iseärasused ja paljunemine.
Seente osa looduses ja tähtsus inimese elus.
Vetikad.
Ainu- ja hulkraksed vetikad, nende paljunemine.
Vetikate osa looduses ja tähtsus inimese elus.
Samblikud.
Samblike ehituslikud iseärasused, paljunemine.
Samblike osa looduses ja tähtsus inimese elus.

SELGROOTUD LOOMAD

Käsnade, ainuõssete, usside, limuste, lüljalgsete ja okasnahksete üldiseloomustus, nende sigimine ja areng, mitmekesisus.
Selgrootute loomade osa looduses ning tähtsus inimese elus.
Selgroogsete ja selgrootute loomade võrdlus.

ORGANISMIDE KOOSELU

Ökosüsteem.
Populatsioon, liik ja kooslus.
Toiduahelad ja toiduvõrgustik.
Organismide aine- ja energiavahetuse iseärasused.
Auto- ja heterotroofsed organismid.
Organismide kooseluvormid ja vastastikused suhted.
Inimtegevuse mõju ökosüsteemidele.
Biosfäär.
Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.
Looduskaitse Eestis.
Globaalprobleemid.
Säästev areng.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus– inimene ja tema tervislik eluviis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid (bakterid, viirused, algloomad).

Geograafia – loodusvööndite ja erinevate ökosüsteemide omavaheline seos.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- raku üldist ehitust ja talitlust;
- organismide ehitust, peamisi talitluslikke protsesse ja elutegevuse iseärasusi;
- tuntumaid organismirühmi, nendevahelisi seoseid, sarnasusi ja erinevusi;
- erinevate organismirühmade kasutamist ja mõjutamist;
- organismide ja keskkonna vastastikuseid seoseid;
- säästliku eluviisi põhimõtteid;
- loodus- ja keskkonnakaitse põhimõtteid;
- määrajate kasutamise võimalusi.

8. klassi lõpetaja oskab:

- ära tunda õpitud bioloogilisi liike ja neid omavahel võrrelda;
- joonistelt ära tunda organismide elundeid ja elundkondi;
- selgitada organismide ehituse ja talitluse vahelisi seoseid;
- selgitada seoseid organismide ja keskkonna vahel;
- selgitada bioloogilise mitmekesisuse tähtsust;
- selgitada ja arvestada seoseid inimtegevuse ja looduslike protsesside vahel;
- järgida tervisliku ja säästliku eluviisi põhimõtteid;

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Neate B., Bryan C. Bacteria and viruses. Longman 2002.

BIOLOOGIA 9. KLASSIS

Õppesisu

INIMESE EHITUSE ÜLDPLAAN

Raku, koe, elundi, elundkonna, organismi tasandid.

INIMESE ELUNDKONNAD

Nahk.

Tugi- ja liikumiselundkond, veri ja vereringeelundkond, hingamiselundkond, seedeelundkond, erituselundkond, närvisüsteem ja meeelundid, sisenõrenäärmed, immuunsüsteem ning suguelundkond.

Inimese elundkondade ehituse ja talitluse põhijooned.

Inimese areng viljastumisest surmani.

Inimorganism kui tervik.

PÄRILIKKUS

Pärilikkuse alused: DNA, geenid, kromosoomid.

Soo määramine.

Pärilik muutlikkus, selle seos paljunemisviisidega.

Mittepärilik muutlikkus.

Muudetud pärilikkusega organismid.

Pärilikud ja mittepärilikud haigused.

ELUSLOODUSE EVOLUTSIOON.

Ülevaade eluslooduse süsteemist.

Pärilik muutlikkus evolutsiooni materjalina.

Olelusvõitlus ja looduslik valik.

Liigitekke mehhanismid.

Inimese bioloogiline ja sotsiaalne evolutsioon.

Integratsioon teiste ainetega

Kehaline kasvatus – vereringe ja hapniku transport veres.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja teab:

- inimese elundkondade ehituse ja talitluse põhijooni;
- inimese individuaalse arengu etappe;

- pärilikkuse aluseid;
- eluslooduse evolutsiooni põhimehhanisme;

9. klassi lõpetaja oskab:

- rakendada bioloogiatundides omandatud teadmisi ja seostada neid teistest teabeallikatest saadutega;
- kasutada luupi, mikroskoopi jt bioloogias enamkasutatavaid vahendeid;
- planeerida ja teha lihtsamaid bioloogilisi katseid;
- teha vaatlusi, vormistada tulemusi ja esitada neid suuliselt ja kirjalikult;
- orienteeruda õpikutes ja teatmeteostes, töötada teksti ja joonistega;
- leida vajalikku bioloogiateavet kirjandusest ja Internetist;
- prognoosida oma tegevuse mõju loodusele.

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Head T., Gilmour I. The brain. Longman 2000.

Head T., Gilmour I. The heart. Longman 2002.

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Neate B., Holloway S. Human skin. Longman 2002.

Tartu Rahvusvahelise Kooli keemia ainekava

ÜLDALUSED

1. Keemia põhikoolis

1.1. Õppimine keemias nagu ka teistes loodusteadustes on protsess, mille käigus õpilane konstrueerib olemasolevale kogemusele toetudes uue teadmise, süvenevad teadmiste rakendamise oskused, kujunevad väärtushinnangud ning suhtumised.

1.2. Koolikeemia teaduslik komponent sisaldab teadmisi ja arusaamu keemilistest nähtustest ja keemia seaduspärasustest. Protsessuaalne komponent arendab oskust hankida uusi teadmisi, neid analüüsida, süstematiseerida ja rakendada nii tuntud kui ka uues olukorras. Ideeline komponent kujundab väärtushinnanguid ning suhtumist keemia osasse meid ümbritsevas maailmas, arendab oskust näha ja hinnata oma otsustuste või tegevuse võimalikke tagajärgi.

1.3. Keemial koos teiste loodusteadustega on oluline tähtsus mitte ainult ainealaste, vaid ka üldpädevuste kujundamisel ja arendamisel. Seejuures on keemial oma spetsiifika vastavalt keemia kohale ja rollile loodusteaduste süsteemis.

1.4. Keemia õppimine arendab õpilaste oskust kirjeldada vaatluste tulemusi, lugeda ja mõista keemiateksti, lahti mõtestada ja kasutada keemia märksüsteemi (keemia keelt), esitada keemiateavet erinevates koodides – verbaalselt, diagrammide ja graafikutena, mudelitena, valemite kujul – seega kujundab ja arendab õpilaste kommunikatiivset pädevust. Vajadus kasutada matemaatika- ja füüsikateadmisi ning -oskusi keemiaprobleemide kirjeldamisel ja lahendamisel, mõista nähtustevahelisi kvantitatiivseid seoseid, analüüsida ja tõlgendada keemia arvutusülesannete tulemusi ning hinnata nende tõepärasust kujundab ja arendab õpilaste matemaatikapädevust.

1.5. Keemia õppimine kujundab õpilaste tehnoloogilis-tehnilist pädevust, arendades õpilaste oskust kasutada laboris ja argielus vajalikke katsevahendeid ning reaktiive, töötada ohutult, hinnata reaktiivide ja meid ümbritsevas tehiskeskkonnas kasutatavate materjalide ohtlikkust inimeste tervisele ja looduskeskkonna seisundile, mõista keemiatööstuse ja energeetika probleeme, hankida teavet ja kasutada seda praktilises tegevuses. Vajadus mõista protsesside dünaamikat ning tasakaalu ja rakendada neid arusaamu ka looduses ning ühiskonnas toimuvate protsesside analüüsimisel ning võimalike tagajärgede hindamisel arendab õpilaste loomingu- ja kriitilise mõtlemise oskust. Samuti arendab keemiaõpe oskust mõista tervete eluviiside ja tervisliku toitumise tähtsust organismis toimuvate keemiliste protsesside tasakaalu seisukohalt, mõista puhta looduskeskkonna ja tervise vahelisi seoseid.

1.6. Keemial on oluline roll isiksuse arendamisel. Keemia õppimine arendab loogilist mõtlemist, analüüsi- ja üldistamisoskust, põhjuslike seoste mõistmist, loomingu- ja aktiivsust ja praktilise töö oskusi, annab aluse looduse ja

ühiskonnaga seotud probleemide mõistmisele ja väärtushinnangute kujunemisele. Vastutustunnet ja austust looduse vastu, teiste inimeste ja ühiskonna suhtes, oskust näha ja hinnata oma otsustuste ja tegevuse otseseid ja kaudseid tagajärgi, oskust teha koostööd – kõiki neid väärtus- ja sotsiaalseid pädevusi kujundatakse õpilastes keemiaõppe käigus.

1.7. Vajalike pädevuste saavutamisel on oluline tähtsus õpimotivatsiooni kujundamisel, mitmesuguste probleem- ja aktiivõppe meetodite kasutamisel, süstemaatiliste tööharjumuste kujundamisel, keemiaõpingute väärtustamisel. Vajalik on keemiaprobleemide käsitlemine integreeritult teiste loodusteadustega, kasutades teistes loodusteadustes omandatud oskusi ja teadmisi.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Põhikooli keemiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- omandab lihtsa, kuid tervikliku ettekujutuse keemiast kui loodusteadusest;
- õpib tundma keemia põhimõisteid ja seaduspärasusi;
- hakkab mõistma maailma terviklikkust: keemiliste nähtuste füüsikalist olemust ja looduslike protsesside keemilist tagapõhja;
- õpib seostama keemiateadmisi teistes loodusteadustes omandatuga;
- õpib nägema ja mõistma keemilisi nähtusi kodus, looduses ja ümbritsevas elus ning tehnikas;
- õpib aru saama keemia keelest, ainete koostise ja keemiliste reaktsioonide väljendamisest valemite ja reaktsioonivõrranditega;
- õpib mõistma ja koostama keemiateksti, selgitama mõistete ja seaduspärasuste sisu;
- arendab loogilise mõtlemise, analüüsi ja järelduste tegemise oskust;
- õpib mõistma keemiliste nähtuste vahelisi loogilisi seoseid ja kvantitatiivseid seaduspärasusi;
- õpib tegema lihtsamaid arvutusi ainete valemite ja keemiliste reaktsioonide võrrandite alusel, protsentarvutusi ainete ja lahuste koostise alusel;
- õpib tegema vaatlusi, kirjeldama ja süstematiseerima nende tulemusi, eristades olulist ebaolulisest;
- õpib püstitama hüpoteese ja neid lihtsamate katsete abil kontrollima;
- omandab teadmised, oskused ja vilumused lihtsamate keemiakatsete tegemiseks, säilitades ohutuse;
- õpib väärtustama säästlikku suhtumist elukeskkonda;
- saab aru keemiateadmiste vajalikkusest.

KEEMIA AINEKAVA PÕHIKOOLILE

Õppetegevus

1. Põhikooli keemiaõpetus tugineb loodusõpetuses, eriti 7. klassi loodusõpetuses omandatud teadmistele ja oskustele. Õpitakse tundma olulisemaid keemilisi objekte, nähtusi ja seaduspärasusi ning lihtsamaid uurimismeetodeid. Teoreetilisi küsimusi käsitletakse maksimaalse lihtsusega, kuid mitte vastuolus teadusliku tõega.
2. Õppetegevused on suunatud keemiast lihtsa, kuid tervikliku ettekujutuse loomisele ning loodusteadusliku maailmapildi kujundamisele.
3. Eesmärgiks on keemia põhimõistete ja seaduspärasuste sisuline omandamine, käsitledes valemeid ja reaktsioonivõrrandeid kui vahendeid keemiliste nähtuste üleskirjutamiseks, mitte omaette eesmärgina. Õppematerjali käsitus on valdavalt induktiivne, arvestatakse õpilase arengu taset, kasutatakse õpilasele arusaadavaid mudeleid, eelkõige aatomite ja molekulide ehituse selgitamisel. Palju kasutatakse näitmaterjali. Õppematerjali selgitamisel ja näidete valikul kasutatakse erinevate maailma riikide näiteid.
4. Õppetegevusega arendatakse õpilaste huvi keemia vastu, arusaamist keemiateadmiste vajalikkusest, oskust lugeda ja mõista keemiateksti ning märksüsteemi (valemeid ja reaktsioonivõrrandeid), selgitada õpitud mõistete ja seaduspärasuste sisu, teha nende põhjal järeldusi. Õpilasi suunakse kasutama teatmeteoseid, sobiva raskusega täiendavat keemiakirjandust, infotehnoloogiavahendeid.
5. Olulisel kohal põhikooli keemiaõpetuses on vaatlused ja katsed. Katsed esitatakse uurimisülesannetena, mitte kindla eeskirja järgi tehtavate tööoperatsioonidena. Eelnevalt püstitatakse tööhüpotees, koos õpilastega arutatakse läbi uurimisviis ja katse läbiviimiseks vajalikud tingimused, pöörates seejuures erilist tähelepanu ohutusele. Katsetulemused peavad olema õpilasele mõistetavad, aitama õppematerjali sisu lahti mõtestada ja kinnistada. Katsete käigus õpitakse vaatlama ja kirjeldama keemilisi nähtusi ning objekte, eristama olulist ebaolulisest, vormistama ja analüüsima saadud katsetulemusi ning nende alusel hindama püstitatud tööhüpoteesi õigsust. Katsete tegemisel omandavad õpilased vajalikud tööoskused ja -võtted, saavad iseseisva ja rühmatöö kogemusi.
6. Kuigi põhikooli keemias ei ole arvutusülesanded omaette eesmärk, on nende lahendamine vajalik selleks, et süvendada õpilaste arusaama keemiaprobleemidest ja arendada loogilise mõtlemise oskust. Arvutusülesannete lahendamise käigus omandavad õpilased keemiliste suurustega opereerimise põhimõtted, mõistavad sügavamalt keemiliste nähtuste vahelisi kvantitatiivseid seoseid ning õpivad arvutustulemuste põhjal järeldusi tegema. Arvutusülesannete lahendamine arendab õpilaste oskust rakendada oma matemaatikapädevust konkreetsete loodusteaduslike probleemide lahendamisel. Põhikooli keemiaülesannete lahendamine

arendab eriti protsentarvutuse põhimõtete ja võrdelise sõltuvuse rakendamise oskust. Oluline on arendada ja kinnistada oskust hinnata lahenduskäigu õigsust ning ligikaudselt ka saadud tulemuste reaalsusele vastavust.

7. Keemiaõpetuse oluliseks eesmärgiks on õpilaste isiksuse arendamine. Selle eesmärgi saavutamiseks kasutatakse mitmekesiseid didaktikameetodeid, mis arendavad õpilaste aktiivsust, iseseisvust, töökust, vastutustunnet ja suhtlusoskust. Keemia õpetamisel arendatakse õpilaste kriitilise mõtlemise võimet, loovust, oskust esteetiliselt ja eetiliselt väärtustada elukeskkonda, hinnata oma tegevuse tagajärgi ning teha nende alusel eetilisi otsuseid. Õpetatakse märkama ja teadvustama keemiaga seotud probleeme looduses ja tehnikas, mõistma looduses valitsevaid seaduspärasusi ning loodusliku tasakaalu rikkumisest tulenevaid tagajärgi.

8. Koostöös teiste loodusteadustega arendatakse loodusteaduslikku mõtteviisi, integreerides keemias omandatud teadmisi ja arusaamu teistes loodusteadustes omandatuga.

KEEMIA 8. KLASSIS

Õppesisu

MILLEGA TEGELEB KEEMIA.

- Ained, nende omadused.
- Keemilised reaktsioonid.
- Lahused.
- Segude lahutamine koostisosadeks.
- Lahuste protsendiline koostis.
- Tähtsamad laborivahendid.
- Ohutusnõuded laboris.

AATOMI EHITUS. KEEMILISTE ELEMENTIDE PERIOODILISUSSÜSTEEM.

- Planetaarne aatomimudel.
- Keemilised elemendid.
- Perioodilisustabeli ehitus.
- Tabeli seos aatomite elektronstruktuuriga (väliskihi elektronide ja elektronkihtide arvuga).

MOLEKULID. LIHT- JA LIITAINED.

- Ettekujutus keemilisest sidemest.
- Molekulmass.
- Metallid ja mittemetallid, liht- ja liitained.
- Aine keemiline valem.
- Ühinemisreaktsioon.
- Reaktsioonivõrrand.

HAPNIK. OKSIIDID. VESINIK.

- Hapnik.
- Oksüdatsiooniaste.
- Oksiidid.
- Vesinik.
- Oksüdeerija ja redutseerija.
- Hapnik oksüdeerijana reageerimisel lihtainetega.
- Redoksreaktsioonid.
- Arvutused reaktsioonivõrrandi järgi (aatomite ja molekulide arvu põhjal).

KEEMILISTE ÜHENDITE PÕHIKLASSID.

- Happed, nende koostis ja omadusi.
- Happelised oksiidid.
- Aluste koostis ja omadusi.
- Leelised.
- Aluselised oksiidid.
- Neutralisatsioonireaktsioon.
- Lahuste pH-astmiku esmatutvustus.
- Ohutusnõuded hapete ja leeliste kasutamisel.
- Soolad, nende koostis, saamisvõimalusi.

Integratsioon teiste ainetega

Füüsika– aineosakesed, aine ehituse mudelid, aatomiõpetus.

Matemaatika – Protsentide arvutamine, suhte kasutamine, reaktsioonivõrrandi tasakaalustamine.

Kehaline kasvatus – hapniku tähtsus.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- ainet iseloomustavaid füüsikalisi omadusi;
- keemilise reaktsiooni esilekutsumiseks vajalikke tingimusi: ainete kontakt, kuumutamine, süütamine;
- põhilisi ohutusnõudeid kemikaalide kasutamisel ja laboritöödel;
- tähtsamaid laborivahendeid (katseklaas, keeduklaas, kolb, põleti, lehter, uhmer, statiiv);
- põhilisi mõisteid: keemiline reaktsioon, keemiline element, aatom,ioon, molekul, keemiline side, lihtaine, liitaineline, metall, mittemetall, oksiid, hape, alus, sool, indikaator, redoksreaktsioon, redutseerija, oksüdeerija, lahus, põlemine lahuse massiprotsent;
- aatomi ehituse seoseid elemendi asukohaga perioodilisustabelis (mida näitab järjenumbr, perioodi number, rühma number);
- ohutusnõuete järgimise vajalikkust.

8. klassi lõpetaja oskab:

- seostada keemilise elemendi asukohta perioodilisustabelis elemendi aatomi ehitusega (A-rühmades);
- iseloomustada elementide omaduste muutumist perioodilisustabelis (perioodides ja A-rühmades), võrrelda metalliliste ja mittemetalliliste elementide aatomi ehitust ja omadusi;
- tunda ära valemi järgi oksiide, happeid, aluseid ja soolaseid;
- nimetada oksiide, happeid, hüdroksiide ja sooli, koostada nende valemid;
- koostada reaktsioonivõrrandeid: lihtaine + O₂ , happeline või aluseline oksiid + vesi, hape + metall, hape + alus;
- ohutult töötada keemialaboris ja kasutada kemikaale.

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

KEEMIA 9. KLASSIS

Õppesisu

ÜLEVAADE TÄHTSAMATEST METALLIDEST.

Alumiinium ja raud, nende omadused, sulamid, kasutamine.

Raua tootmine ja korrosioon (roostetamine).

Elementide metalliliste omaduste muutus perioodilisustabelis.

Metallide füüsikaliste omaduste võrdlus.

Metallid redutseerijana; jaotus aktiivseteks, keskmise aktiivsusega ja väheaktiivseteks metallideks.

Lühiülevaade tähtsamatest metallidest (Na, Ca, Sn, Pb, Cu, Ag, Au, Zn, Hg).

Metallid argielus.

AINE HULK JA MASS.

Mool kui ainehulga põhiühik.

Molaarmass. Moolarvutused.

Arvutusi reaktsioonivõrrandite põhjal.

SÜSINIK JA SÜSINIKUÜHENDID.

Süsinik lihtainena.

Süsinikuühendite äärmuslikud vormid: oksiidid ja süsivesinikud.

Süsinikuühendite paljusus.

Ettekujutus molekulide ruumilisest ehitusest.

Struktuurivalemid.

Süsinikuaatomi erinevad esinemisvormid molekulides.

Alkoholide ja karboksüülhapete tähtsamad esindajad.

Eluks olulised süsinikuühendid (sahhariidid, rasvad, valgud), nende roll organismis. Süsinikuühendid kütusena.

LAHUSED

Ainete lahustumise protsess, soojusefekt ainete lahustumisel.

Ainete lahustuvus, selle sõltuvus tingimustest.

Lahuste koostise arvutused (massiprotsendi alusel, arvestades ka lahuse tihedust).

Vee karedus.

Tõelised lahused ja pihussüsteemid.

KEEMIA ARGIELUS

Looduslikud ja tehismaterjalid.

Kiudained.

Tarbekeemia saadusi.

Ohutusnõuded kemikaalide kasutamisel.

Keemia ja elukeskkond.

Elukeskkonna reostusallikaid.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika – protsent-, moolarvutused, arvutused reaktsioonivõrrandite põhjal, tekstülesanded; reaktsioonivõrrandite tasakaalustamine.

Füüsika – aine ehitus, aatomiõpetus.

Kehaline kasvatus – toitumise tähtsus.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja teab:

- tähtsamate keemiliste elementide tähiseid ja nimetusi (~20);
- metallide iseloomulikke füüsikalisi omadusi (hea elektri- ja soojusjuhtivus, läige, plastilisus);

9. klassi lõpetaja mõistab:

- keemiliste nähtuste füüsikalist olemust ja looduses toimivate protsesside keemilist tagapõhja;
- füüsikaliste ja keemiliste nähtuste erinevust;
- ohutusnõuete järgimise vajalikkust.

9. klassi lõpetaja oskab:

- tunda ära reaktsiooni toimumist iseloomulike tunnuste järgi;
- määrata valemi põhjal oksüdatsiooniastmeid, tunda ära redoksreaktsioone, leida oksüdeerijat ja redutseerijat (eespool loetletud reaktsioonitüüpide korral);
- koostada struktuurivalemeid etteantud aatomite (C, H, O) järgi, eristada struktuurivalemi põhjal süsivesinikke, alkohole ja karboksüülhappeid, koostada süsivesinike (täieliku) põlemise reaktsioonide võrrandeid;
- sooritada arvutusi aine hulga, massi ja gaasi ruumala seoste abil; arvutusi reaktsioonivõrrandite põhjal; arvutusi lahuste massiprotsendi alusel;
- kirjeldada ja selgitada katseid;
- selgitada tähtsamate keemiliste ainete ja protsesside rakendusi tööstuses, põllumajanduses ja argielus (O_2 , Fe, Al, H_2O , CO_2 , SiO_2 , CaO, HCl, H_2SO_4 , NaOH, $Ca(OH)_2$, NaCl, $CaCO_3$, CH_4 , C_2H_5OH , CH_3COOH);
- iseloomustada peamisi keemilise saaste allikaid ja nende mõju keskkonnale (happesademed, osoonikihi lagunemine, kasvuhooneefekt, üleväetamine).

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Tartu Rahvusvahelise Kooli füüsika ainekava

ÜLDALUSED

1. Füüsika põhikoolis

1.1. Koolifüüsikat käsitletakse kolmekomponendilise süsteemina, mis koosneb teaduslikust, protsessuaalsest ja ideelisest komponendist. Teaduslik komponent kindlustab füüsikateadmised, protsessuaalne komponent füüsikale omase teadmiste hankimise viisi ja teadmiste rakendamise oskused nii tuntud kui ka uues olukorras, ideeline komponent kujundab väärtushinnanguid.

1.2. Füüsika õppimine toimub aktiivses, teatud juhtudel interaktiivses õppekeskkonnas. Suhteliselt väheaktiivset seletav-tõlgendavat meetodit rakendatakse vaid juhtudel, kui see on vältimatu. Füüsikaõpet iseloomustab suunatud avastamine: sooritatakse uurimuslikku laadi praktilisi töid, lahendatakse probleeme ja tehakse mitmesugused projektid. Õppimine füüsikas on õpilase jaoks tähenduslik, st õpilane tajub õpitava vajalikkust ja kasulikkust. Õpilased teevad koostööd, töötatakse rühmas, tehakse meeskonnatöid. Kasutatakse ajurünnakut, rollimängu, ekskursiooni, välitööd, küsimuste moodustamist teksti põhjal, diskussiooni ja teisi õpitegevust aktiveerivaid meetodeid, vorme ja võtteid.

1.3. Loodusteaduse meetodi kasutamine võimaldab kujundada teaduslikku suhtumist ümbritsevasse maailma. Nähtuste eksperimentaalne uurimine, probleemolukordade loomine ja nende lahendamine on tõhusad uudishimu äratamise ja õpilaste tunnetusliku aktiivsuse tõstmise vahendid. Katsete, sh mõtteliste katsete sooritamine ning teoreetilised arutlused eeldavad probleemide teadvustamist, hüpoteeside püstitamist, hüpoteeside kontrollimist, vajalike katsete, arutluste jm planeerimist, katseandmete salvestamist ja töötlemist, katsetulemuste põhjal järelduste tegemist ning nende seostamist juba olemas olevate teadmistega, tehtud tööle hinnangu andmist jne. Selline tegevus aitab kaasa mõtlemisprotsesside – võrdlemine, liigitamine, klassifitseerimine, analüüs, süntees jne – arenemisele. Sel viisil kujuneb ka praegusaegses teabetulvas vajalik skeptiline suhtumine teabesse.

1.4. Füüsika õpitegevustele annab mõtte väärtustav tegevus, mis seob selle isiksuse emotsionaalse sfääriga ning võimaldab esteetilisi elamusi. Õpitegevuste loomingulisus ja vabadus aitavad kaasa tunnetuses peituvate esteetiliste väärtuste kasutamisele. Jõukohaste õpiülesannete täitmisega kaasnev eduelamus loob soodsa keskkonna teadmiste omandamiseks. Füüsikaõppe väärtustamise seisukohalt on oluline, et õpilased tajuksid omandatavate teadmiste ja oskuste kasulikkust ning vajalikkust nüüdisaegse tehnologiseeritud infoühiskonna eluliselt tähtsate küsimuste lahendamisel.

1.5. Füüsikateadmiste ja -oskuste abil saab loodusnähtusi seletada ainult teatud aspektist. Mingi nähtuse seletus on täielikum, kui kasutame ka teistes loodusteaduslikes ainetes omandatud teadmisi ja oskusi. Sageli piirdub füüsika osa keeruliste nähtuste seletamisel vaid kõige üldisemate printsiipide sõnastamisega. Just selliste integreeritud probleemide lahendamisel saab näidata, et füüsika ei ole asi iseeneses, et füüsikas omandatu abil on võimalik nähtusi seletada ja probleeme lahendada.

1.6. Oluline on füüsika seostamine tehnika ja tehnoloogiaga, sh keskkonnatehnoloogiaga. Füüsikateadmised võimaldavad avada tehniliste seadmete tööprintsippe ja tehnoloogiate aluseid. Siinkohal on sobiv käsitleda füüsika osa globaalprobleemidele lahenduste leidmisel. Uute tehnoloogiate kasutuselevõtt aitab lahendada mitmeid inimkonna ette kerkinud probleeme, kuid võib kaasa tuua ka konflikte loodusega ning uute palju keerulisemate probleemide tekke. Inimkonna eksisteerimiseks on oluline, et uute tehnoloogiate arendamisel ja juurutamisel suudaksid kaasa rääkida võimalikult paljud inimesed.

1.7. Füüsikas õpitavale tähenduslikkuse loomiseks pakutakse õpiülesandeid ja probleeme, millega õpilased puutuvad kokku igapäevaelus ning mille lahendamisel ei piirduta ainult momendil käsitletava teemaga. Projektõppe kasutamine loob sisemise integratsiooni teiste õppeainetega, kuna probleemi lahendamine eeldab laialdaste teadmiste ja oskuste kasutamist.

1.8. Et avada füüsika sotsiaalset rolli, on soovitatav õpilastele tutvustada füüsikaideede ajaloolist arengut ning mõju elukeskkonnale, väljapaistvate füüsikute elu ja panust kultuurilukku, kõnelda teadusliku tunnetuse loominguilisest iseloomust ning tunnetusprotsessi esteetilisest väärtusest. Selline käsitlus võimaldab esile tuua põhjusi, mis ärgitavad teadlasi probleeme valima ning nende lahendamise teid; näidata teadust kui teatud inimeste tööd ning teadlaste seost ühiskonna ja kultuuriga; näidata rahvuste ja riikide piire ületanud ja üldkultuurilise tähenduse omandanud ideid ja printsiipe, mille juured on füüsikas.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Põhikooli füüsikaõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- omandab füüsikast lähtuvalt teadmisi loodus- ja tehisobjektidest ning nende muutustest;
- omandab teadmisi füüsika keelest ja mõistete süsteemist; teaduslikust meetodist ja mudeli tähtsusest loodusobjektide uurimisel;
- õpib tundma füüsikateadmiste rakendusvõimalusi füüsikas jt õppeainetes, tehnikas, olmes ja loodushoius; lokaalseid ja regionaalseid tehnilisi seadmeid ning tehnoloogiaid füüsikalisest aspektist;
- mõistab isiksuse osa füüsika arengus;
- väärtustab füüsikateadmisi seoses erinevate elukutsetega;
- õpib lugema ja mõtestama lihtsat loodusteaduslikku teksti, sellest ning teatmeteostest füüsikateavet leidma;
- õpib füüsikalisi nähtusi ja objekte kirjeldama, seletama ja ennustama, füüsika-alast teksti looma;
- märkab looduse ja olmega seotud probleeme, mida saab seletada ja lahendada füüsikateadmiste abil.

FÜÜSIKA AINEKAVA 7.-9. KLASSILE

Õppetegevus

1. Põhikooli füüsikakursus annab tervikliku ettekujutuse füüsikast kui loodusteadusest, kuigi haarab vaid minimaalse füüsikaliste nähtuste ringi. Põhimõistete ja seaduspärasustega tutvutakse valdavalt vaatluste ning katsete teel. Kursuses domineerib fenomenoloogiline lähenemine füüsikalistele nähtustele. Matemaatilist aparatuuri rakendatakse minimaalselt – vaid põhiliste seoste ja seaduste käsitlemisel. Valitsev on induktiivne käsitus. Põhitähelepanu pööratakse vaatluste ja lihtsamate katsete korraldamisele. Õpitakse olulist eristama, seda füüsika keeles esitama, järeldusi tegema. Laboritööd korraldatakse kas mingi nähtusega tutvumiseks, selle kvalitatiivseks analüüsiks või siis lihtsamate mõõtmisostkuste kujundamiseks koos mõõtmistulemuste esitamisega tabeli või graafikuna.

2. Olulise tähendusega on füüsikaliste nähtuste ja objektide kirjeldamine, seletamine ja ennustamine. Enamasti kasutatakse ainult kvalitatiivseid seoseid ja seaduspärasusi. Seletust alustatakse nähtuse või objekti kirjeldamisest, eristatakse olulised tunnused. Järgnevalt leitakse seadus või seaduspärasus ning sõnastatakse tingimused, millest selgub, et nähtuse või objekti seletamiseks sobib just antud seadus või seaduspärasus.

3. Kuigi arvutusülesannete lahendamine pole põhikoolis omaette eesmärk, on nende lahendamine vajalik selleks, et õpilased tutvuksid füüsikaliste suurustega opereerimise algoritmidega. Tähelepanu pööratakse ülesande tingimuste adekvaatsele kirjeldamisele füüsika keeles, tehetele mõõtühikutega ja vastuse reaalsuse kontrollimisele. Õpitakse vormistama ka ülesande lahenduskäiku.

4. Koostöös bioloogia, geograafia ja keemiaga arendatakse loodusteaduslikku mõtlemisviisi. Areneb arusaam, et igal nähtusel on põhjus ja igasugune muutus looduses kutsub esile teisi muutusi, mis võivad põhjustada keskkonnas soovitud või soovimatuid tagajärgi. Füüsikat õppides areneb õpilastel lugemise, kirjutamise, teksti mõistmise ning suulise ja kirjaliku teksti loomise oskus. Arendatakse edasi mõõtmis- ning infotötlusoskusi. Õppetegevuses areneb õpilaste kriitiline ja loov mõtlemine: õpitakse märkama ja teadvustama füüsika ainevaldkonnaga seotud probleeme elus ja eluta looduses; küsimusi esitama, vaatlusi ja mõõtmisi korraldama, mõõtmistulemusi analüüsima ja sellest järeldusi tegema, tulemusi tõlgendama, sünteesima; õpitakse probleemidele alternatiivseid lahendusi leidma ning erinevate lahendusviiside ja otsuste tagajärgi prognoosima. Õppides mõistma looduse kui süsteemi funktsioneerimise lihtsamaid seaduspärasusi ning inimese ja tehnika mõju looduskeskkonnale, areneb õpilastel tehnoloogilis-tehniline pädevus.

FÜÜSIKA 7. KLASSIS

Õppesisu

VALGUSÕPETUS

Valgusallikas.

Valguse levimine: valguskiir, sirgjoonelise levimise seadus.

Vari.

Valguse peegeldumine: langemis- ning peegeldumisnurk, mattpind, tasapeegel.

Valguse murdumine: murdumisnurk, valguse murdumise seaduspärasus.

Lääts: kumerlääts, nõguslääts, fookus, fookuskaugus, läätse optiline tugevus.

Kujutis: tõeline kujutis, näiv kujutis.

Prillid.

Silm.

Valguse spekter.

ELEKTRIGENERAATORID, ELEKTRIMOOTORID.

Integratsioon teiste ainetega

Kunstiõpetus– valguse ja varju kujutamine, poolvari, täisvari; OP kunst, ruumiillusioonid.

Matemaatika – valguse murdumine, langemis- ning peegeldumisnurk

Töö- ja tehnoloogiaõpetus – elektigeneraatorid, elektrimootorid.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja teab:

- valgusnähtuste iseloomulikke tunnuseid, nähtuste ilmnenemise tingimusi, seost teiste nähtustega, nähtuste kasutamist praktikas;

7. klassi lõpetaja oskab:

- vaadelda valgusnähtusi füüsika seisukohalt;
- kasutada mõisteid ja seoseid loodus- ja tehnikanähtuste kirjeldamisel, seletamisel ja ennustamisel;
- ohutult läbi viia lihtsamaid katseid;

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Milner B. Core physics. Cambridge 2002.

FÜÜSIKA 8. KLASSIS

Õppesisu

MEHAANIKA.

Kehade ja ainete omadused: mõõtmine, mass, tihedus, ühikute eesliited: kilo-, detsi-, senti-, milli-.

Mehaaniline liikumine: trajektoor, teepikkus, ühtlane liikumine, mitteühtlane liikumine, kiirus, keskmine kiirus, punkti koordinaadid tasanditel (s, o, t).

Vastastikmõju seaduspärasus.

Võnkliikumine: võnkumine, amplituud, periood, sagedus.

Kehade vastastikmõju: rõhk, elastsusjõud, hõõrdejõud.

Mehaaniline töö ja energia: töö, võimsus, energia, energia jäävuse seadus, lihtmehhanism. Ujumine: üleslükkejõud, ujumise seaduspärasus.

Heli: heli, heli kiirus, võnkesageduse ja heli kõrguse seos.

SOOJUSÕPETUS.

Gaasi, vedeliku ja tahkise ehituse mudelid: soojusliikumine, siseenergia, aineosakeste kiiruse ja temperatuuri seos, termomeeter.

Soojusülekanne: soojusjuhtivus, konvektsioon, soojuskiirgus, soojushulk, keha soojenemiseks kuluv soojushulk, kalorimeeter, termos; soojusülekande suund; soojusbilansi võrrand.

Aine agregaatoleku muutused: sulamine ja tahkumine, sulamissoojus, aurumine ja kondenseerumine, keemissoojus.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika– mõõtmine, eesliited, punkti koordinaadid, valemid ja arvutused.

Muusikaõpetus– heli (helikõrguse ja võnkesageduse vaheline seos).

Keemia– aineosakesed, aine ehituse mudelid, aatomiõpetus.

Kehaline kasvatus – hõõrdejõud (suusatamine, uisutamine).

Töö- ja tehnoloogiaõpetus– Soojuse muundumine tööks aurumasinas.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- füüsikaliste nähtuste (mehaanika ja soojusõpetus) iseloomulikke tunnuseid, nähtuste ilmumise tingimusi, seost teiste nähtustega, nähtuste kasutamist

praktikas;

- füüsikamõisteid, sh füüsikalisi suurusi, nähtusi või omadusi, mida mõiste iseloomustab; suuruste seoseid teiste füüsikaliste suurustega, mõõtühikuid, mõõtmisviise ja mõõtmisvahendeid;
- seoste sõnastust, seost väljendavat valemit, seose õigsust kinnitavaid katseid, seose kasutamist praktikas;
- mudelite tunnuseid, mudeli ja tegelikkuse vahekorda, rakendusvaldkonda ja -piire;
- mõõteriistade ja seadmete otstarvet, töötamispõhimõtet, kasutamise näiteid ja reegleid, ohutusnõudeid;
- keskkonna- ja energiasäästu vajalikkust.

8. klassi lõpetaja oskab:

- vaadelda soojus- ja mehaanikainähtusi füüsika seisukohalt;
- kasutada mõisteid ja seoseid loodus- ja tehnikanähtuste kirjeldamisel, seletamisel ja ennustamisel;
- leida teatmeteostest füüsikateavet;
- lahendada arvutus- ja graafilisi ülesandeid, kasutades õpitud seoseid;
- kasutada füüsikaliste suuruste tabeleid;
- koostada skeemi järgi katseseadet;
- kasutada mõõteriistu;
- ohutult läbi viia lihtsamaid katseid;
- töödelda mõõtmistulemusi ja teha katsetulemuste põhjal järeldusi.

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

FÜÜSIKA 9. KLASSIS

Õppesisu

ELEKTRIÕPETUS.

Elektriline vastastikmõju: elektrilaeng, elementaarlaeng, elektroskoop, elektriväli, juht, isolaator.

Elektrivool: elektrivool metallis, vabad laengukandjad, elektrivoolu toimed, voolutugevus, ampermeeter.

Suletud vooluring: vooluallikas, vooluring, pinge, voltmeeter, Ohmi seadus, elektritakistus, reostaat; pinge ja voolutugevuse seos jada- ja rööpühendusel.

Elektrivoolu töö ja võimsus, elektrisoojendusriist.

Elektriohutus.

Magnetnähtused: püsimagnetid, magnetnõel, magnetväli, elektromagnet.

AATOMI- JA UNIVERSUMIÕPETUS.

Aine ehitus: molekul, molekulide-vahelised tõmbe- ja tõukejõud; ühe ja sama aine molekulide eristamatus.

Aatom: elektron, prooton, neutron, aatomituum.

Valguse teke: Bohri aatom, valguse kiirgumine ja neeldumine portsjonite (kvantide) kaupa. Tuumareaktsioon: tuumajõud, radioaktiivne lagunemine, siseenergia vabanemine tuumareaktsioonis.

Looduskaitse.

Astronoomilised uurimismeetodid.

Galaktika, täht.

Päikesesüsteem: planeet, kaaslane, komeet, meteor.

Aastaaegade vaheldumine.

Kuu faaside teke.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika– valemite teisendamine ja kasutamine.

Keemia– aine ehitus, aatomiõpetus.

Töö- ja tehnoloogiaõpetus- Automaatika; elektrigeneraatorid ja -mootorid. Laserid. Mikroprotsessorid. Sisepõlemismootorid – otto-, diisel- ja vankelmootorid. Pneumaatika; pooljuhid ja elektronlambid.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja teab:

- füüsikaliste nähtuste iseloomulikke tunnuseid, nähtuste ilmumise tingimusi, seost teiste nähtustega, nähtuste kasutamist praktikas;
- füüsikamõisteid, sh füüsikalisi suurusid, nähtusi või omadusi, mida mõiste iseloomustab; suuruste seoseid teiste füüsikaliste suurustega, mõõtühikuid, mõõtmisviise ja mõõtmisvahendeid;
- seoste sõnastust, seost väljendavat valemit, seose õigsust kinnitavaid katseid, seose kasutamist praktikas;
- mudelite tunnuseid, mudeli ja tegelikkuse vahekorda, rakendusvaldkonda ja -piire;
- mõõteriistade ja seadmete otstarvet, töötamispõhimõtet, kasutamise näiteid ja reegleid, ohutusnõudeid;
- keskkonna- ja energiasäästu vajalikkust.

9. klassi lõpetaja oskab:

- vaadelda nähtusi füüsika seisukohalt;
- kasutada mõisteid ja seoseid loodus- ja tehnikanähtuste kirjeldamisel, seletamisel ja ennustamisel;
- leida teatmeteostest füüsikateavet;
- lahendada arvutus- ja graafilisi ülesandeid, kasutades õpitud seoseid;
- kasutada füüsikaliste suuruste tabelleid;
- koostada skeemi järgi katseseadet;
- kasutada mõõteriistu;
- ohutult läbi viia lihtsamaid katseid;
- töödelda mõõtmistulemusi ja teha katsetulemuste põhjal järeldusi.

Õppekirjandus

Foundation atlas. Longman 2004.

Martin J. Core biology. Cambridge 2003.

Mills J., Evans P. Core chemistry. Cambridge 2002.

Sang D., Gibbs K., Hutchings R. Physics 1. Cambridge 2004.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LOODUSAINETE AINEKAVADE SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

Eluslooduse mitmekesisus. Organismide ja keskkonna omavahelised seosed. Keskkonna bioloogilised, füüsilised ja keemilised aspektid. Loodusvarad. Säästev tarbimine.

Töölane karjäär ja selle kujunemine

Oma tugevate ja arendamist vajavate külgede analüüsimine. Erinevate erialadetöökohustuste analüüsimine ja ohtude nägemine. Avaliku esinemise harjutamine. Tutvumine loodusteadusliku maailmavaatega.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Meedia erinevate liikide tundmaõppimine ja nende käsitlemisoskuste arendamine. Aktiivõppemeetodite läbi erinevate meediakanalite tundmaõppimine ja kriitilise mõtlemise arendamine. Arutlus- ja väitlusoskuse arendamine aktiivõppemeetodite teel. Arvutiprogrammide ja Interneti kasutamine õppetöö käigus.

Turvalisus

Liiklusmärkide ja-reeglite tundmaõppimine teoreetiliselt ja praktiliselt. Bioloogiliste, füüsiliste ja keemiliste objektide käsitlemisega seotud riskid ja turvalisus.

LOODUSAINETES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Tahvel.

Postrid.

Tess optika komplekt.

Erinevate koormiste komplekt.

Kaalud.

Dünamomeetrid.

Termomeetrid.

Magnetid ja elektriskeemid.

Valgusfiltrite komplekt.

Kumer- ja nõguslääts.

Mikroskoop ja erinevad preparaadid.

Soojuspaisumise demo.

Erineva tihedusega materjalid.

Skelett.

Liivakellad.

Arvutid.

Sõnaraamatud, teatmeteosed.

Tartu Rahvusvahelise Kooli inimeseõpetuse ainekava

ÜLDALUSED

1. Inimeseõpetus põhikoolis

- 1.1. Inimeseõpetuse eesmärk on eelkõige õpilase tervikliku isiksuse, üldnimlike väärtuste ja sotsiaalse kompetentsuse arendamine.
- 1.2. Inimeseõpetuse ainete õpetus on isiksusekeskne, rõhuasetusega väärtuskasvatusel. Õpetuses liigutakse tervikliku *mina* poole ning situatiivselt vahetu ümbruse tajumiselt ühiskonna sotsiaalsele tunnetusele. Väärtustatakse sotsiaalselt efektiivseid käitumisoskusi, positiivse minapildi kujunemist, tolerantsust ning üldnimlike väärtusnorme.
- 1.3. Inimeseõpetuse ainete õpetamisel on olulised nii teadmiste-oskuste kujundamine kui ka õpilaste kõlbelis-väärtuseline areng. Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine toimuvad demokraatlikus ja üksteist mõistvas koostööõhkkonnas ning on suunatud positiivsele mõtlemisele oma toimetulekuvõimaluste üle.
- 1.4. Inimeseõpetus on kontsentriiline õppeaine, selle põhiteemasid käsitletakse igal järgneval kooliastmel uuest vaatenurgast, arvestades vanuseastmele olulisi probleeme. Inimeseõpetuse eesmärgiks on:
 - I kooliastmes õpilase mina-pildi kujundamine ning enese suhestamine pere, kodu ning ühiskonnaga;
 - II kooliastmes on kaks inimeseõpetuse kursust, mille raames käsitletakse tervise ja suhtlemise problemaatikat;
 - III kooliastme inimeseõpetuse kursus käsitleb murdeealise probleeme.
- 1.5. Inimeseõpetuse ainete õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärgiks on saada ülevaade ainetes püstitatud eesmärkide saavutamisest, õpilase individuaalsest arengust ning saadud teabe kasutamine õppeprotsessi tulemuslikumaks kavandamiseks. Inimeseõpetuse ainetes võib hinnata õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, aga mitte hoiakuid.
- 1.6. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised, sisaldavad nii suulist kui ka kirjalikku küsitlust, praktilisi ülesandeid ja tegevusi.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Inimeseõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- õpib tundma ja teadvustama oma mina, oskab anda hinnangut oma tegevusele;
- õpib tundma oma keha ja oskab selle eest hoolitseda;
- oskab hoida puhtust ja korda;
- teadvustab ennastkahjustava käitumise kahjulikku mõju organismile, teab ja oskab määratleda uimastitega seotud riske ning oskab langetada otsuseid uimastitega seotud olukordades;
- õpib probleeme ja olukordi hindama teiste inimeste seisukohalt, aktsepteerib inimeste erinevusi, on tolerantne;
- õpib teistega arvestama, on koostöövõimeline, peab kinni kokkulepetest, vastutab oma tegude eest; on valmis suhtlema;
- õpib tundma ja järgib üldkehtivaid käitumisnorme ja -reegleid; tuleb oma emotsioonidega toime kaaslasi häirimata;
- hakkab väärtustama perekonda, kodu ja kodumaad;
- mõistab murdeest tulenevaid võimalusi ja ohte, iseenda otsustavat osa oma tuleviku kujundamises;
- mõistab seksuaalsuse olemust ja sellega kaasnevat vastutust;
- tajub enesekasvatuse vajalikkust ja võimalusi, oskab rakendada enesekasvatuse võtteid;
- õpib oma tegevusi planeerima;
- õpib tundma mitmekultuurilise maailma mõistet ja olemust, omandab teadmisi erinevatest kultuuridest

Inimeseõpetuse õpetamisel kasutatavad meetodid:

arutelu, individuaalne töö, loovtöö, vestlus, uurimustöö, project, loeng, demonstratsioon, väitlus, rollimäng, rühmatöö, probleemõpe, presentatsioon, õppekäigud.

INIMESEÕPETUSE AINEKAVA 1.-3. KLASSILE

Õppetegevus

- Kooliastme teemade valikul on lähtunud printsiibist lähemalt kaugemale. Kogu inimeseõpetuse õppetegevus on võimalikult elulähedane.
- I kooliastmes alustatakse emotsionaalsel tasandil isamaalist kasvatust; inimestevaheliste erinevuste käsitlemist väärtuste, mitte puudustena; tervislike eluviiside väärtustamist ja sellega seonduvaid konkreetseid harjumusi. Seega juhatab õpetus I kooliastmes sisse nii inimese- kui ka ühiskonnaõpetuse algtõdedesse. Tutvustatakse põhimõisteid ja õpitakse neid kasutama.
- Õppetegevused muutuvad põhikooli kolme kooliastme jooksul lihtsamatest komplitseeritumateks, ent on aine objektist lähtuvalt õpilase jaoks mõistetavad ja tähenduslikud – toetavad arusaama õpitava vajalikkusest. I kooliastmel kõneldakse ajast ja lubadustest kinnipidamisest, kuulamisoskusest. Eakohastes vestlustes selgitatakse välja õpilaste teadmised käsitletavas küsimuses, julgustatakse neid sõna võtma, kujundatakse kaaslaste eesmärgistatud jälgimise ning üksteisega arvestamise oskust. Keerukamate küsimuste käsitlemisel on kõige otstarbekam õpetaja jutustus. Õpetaja juhib õpilase mõttetööd vestluse ja vestlema ärgitavate tekstide abil (jutustades lugusid tegelikust elust või suunates õpilasi lugema, samuti meenutades vajalikke situatsioone lapse kogemustest või kirjandusest). Sel kombel tuuakse lapse ette probleemülesanded, millele vastuste otsimine võib toimuda individuaalselt, rühmatööna või ühises arutluses. Loovtööd, eriti joonistamine käsitletaval teemal (nt ennast, perekonda, kodu, sõpru jne) aitavad probleemidesse süveneda. Kaasa haaratakse ka lapsevanemaid (eestkostjaid, hooldajaid). Koduülesannetena plutakse õpilastel näiteks esitada küsimusi vanematele või isegi vanavanematele. Inimeseõpetuse ainete õpetamisel kasutatakse aktiivõppe meetodeid: rühmatööd, arutlusi, samuti praktilisi õppusi ja õppekäike; rollimänge, eriti suhtlemis- ja käitumisoskuste harjutamiseks.
 1. Inimeseõpetuse ainega püstitatud õppe-eesmärkide praktiliseks täitmiseks planeeritakse Tartu Rahvusvahelises Koolis järgmised õppekäigud ja üritused:
 - Õppekäigud muuseumitesse, kunstigaleriidesse – eesmärkideks eesti kultuuri tundmaõppimine, turvalise liiklemise nõuete õpetamine ja praktiseerimine, käitumine avalikes kohtades;
 - Õppekäigud teatrisse (koos kohviku külastamisega), kinno, kontserdile – põhirõhk käitumisreeglite ja lauakommete järgimisel;

- Ühine poekülastus – viisakas käitumine poes, palumine-tänamine, raha;
- Talvine ja suvine ekskursioon Eestimaa kaunitesse paikadesse – Eestimaa loodus, linnad, külad; turvalisus reisil; käitumine bussis, teistega arvestamine; aja planeerimine ja sellest kinnipidamine; taskurahaga ümberkäimine; kaaslaste abistamine ja kompromissi leidmine;
- Erinevatest rahvustest laste ja nende perede poolt organiseeritud üritused, mis tutvustavad nende kodumaa pühasid, kombeid ja tavaid;
- Ülekooliliste ürituste osalemine ja esinimine (õpetajate päev, jõulupidu, heategevuslik jõululaat, emadepäev, koolidisko, kooli lõpupidu).

INIMESEÕPETUS 1. KLASSIS

Õppesisu

MINA

Mina erinevused ja sarnasused teiste inimestega

MINU KEHA

Keha eest hoolitsemine

Kasvamine

Terve ja haige inimene

Tervislik eluviis

Isiklik hügieen

MINA JA MEIE

Minu ja teiste vajadused

Oma vigade ja süü tunnistamine

Vabandamine

Leppimine

Minu hea ja halb käitumine, õige ja vale käitumine

Käitumisreeglid

Mäng ja töö

Õppimine

MINA JA MINU PERE

Vanemad, õed, vennad

Vanavanemad ja teised sugulased

Sugupuu

Pereliikmete rollid

Pereliikmetega arvestamine

Pereliikmete lahkumine ja lein

Uus pereliige

Vanemate töö

Kodused tööd

Kodu traditsioonid

EESTIMAA MEIE (AJUTISE) KODUNA

Elukutsed

Erinevate rahvuste, s.h. eestlaste, tavad, pühad ja kombed.

Rahvussümbolika.

MINU KODUMAA

Minu sünnimaa, minu lähedased

Pühad minu peres

LIIKLUS

Ohutu liiklemine tänaval

Liiklusmärgid

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - päevarežiim, hügieeniharjumuste kujundamine, tervislike eluviiside kujundamine. Käitumine õnnetusjuhtumi korral. Liiklemine, tee ületamine. Käitumine jalakäijana.

Eesti keel - Eesti pühad ja kombed. Rahvussümbolika.

Matemaatika - oma pikkuse ja kaalu mõõtmine; liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Loodusained - liiklusohutus; käitumine jalakäijana.

Tööõpetus - isiklik hügieen; laua katmine, kaunistamine ja koristamine; riiete ning jalatsite hooldamine; ruumide korrastamine ja kaunistamine.

Kunstiõpetus – portree eestvaates.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- teab, mis on perekond, kodu, kodukoht
- teab käitumisreegleid
- oskab suhelda ja käituda
- teab, et inimesed on erinevad
- teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda

Õppekirjandus

Adey, K. How to Write a family Tree. Longman, 2003.

Alexander, J. Don't Be a Beetroot. Longman, 2003.

Car, C. Mother, Mother, I Am Ill. Waterford Institute, 1999.

Civardi, A. Going to School. Usborne Publishing Ltd, 2000.

Eyles, H. Help Us, Harry! Longman, 1994.

Kull, M., Saat, H. Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus. Tallinn, 2002.

Martin, B. I Touch My nose Like This. Waterford Institute, 2001.

Neal, B. Opposites. Waterford Institute, 1998.

Neate, B., Henry, S. How Babies Grow. Longman, 1994.

Persch, K. Baby's Birthday. Waterford Institute, 1998.

Persch, K. New. Longman, 2000.

Peters, S. Pairs. Waterford Institute, 1999.

Rose, G. The Lion and the Mouse. Cambridge, 2000.

INIMESEÕPETUS 2. KLASSIS

Õppesisu

MINA

Igaühe individuaalsus ja väärtuslikkus
Eneseteadvus ja enesehinnang

MINU KEHA

Isiklik hügieen
Ohud tervisele; ohutusnõuded
Abi saamise võimalused
Esmaabi; käitumine õnnetusjuhtumi korral
Liikumine ja tervis
Kahjulikud harjumused

MINA JA MEIE

Minu ja teiste vajadused
Üksteise eest hoolitsemine ja teiste aitamine
Sallivus
Sõbrad ja sõpruse hoidmine
Oskus panna end teise olukorda
Muredest rääkimine ja oma tunnete väljendamine
Minu hea ja halb käitumine, õige ja vale käitumine
Käitumine, selle mõju ja tagajärjed
Käitumisnormide tähendus ja vajalikkus koolis, kodus ja väljaspool kodu
Mäng ja töö
Meeskonnatöö tähtsus ja reeglid: tähelepanelikkus, teistega arvestamine, tööjaotus, kohusetunne, jagatud vastutus

MINA JA MINU PERE

Abivalmidus, kohuse- ja vastutustunne
Koduümbrus
Naabrid ja naabruskond
Kodutus
Lastekodu

INIMENE JA TEAVE, AEG JA ASJAD

Aja planeerimine

Oma tegevuse kavandamine, täpsus, lubadused, vastutus

Hinnangu andmine oma tegevusele

EESTIMAA MEIE (AJUTISE) KODUNA

Küla

Vald

Linn

Maakond

MINU KODUMAA

Meeldivaimad paigad sünnimaal

Erinevad pühad minu sünnimaal

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - isiklik hügieen, ohutusnõuded, riietumine vastavalt ilmastikule. Käitumine õnnetusjuhtumi korral.

Matemaatika – aja mõõtmine ja planeerimine (arvutamine); oma pikkuse ja kaalu mõõtmine; liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega;

Eesti keel - tähtpäevad Eestis

Loodusained – geograafiline jaotus (maakond, asula jne); kaardilegend; ilmakaared.

Kunstiõpetus – inimese kujutamine: täisfiguur eest- ja külgsuunas liikumises.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- teab, kuidas hoida tervist
- teab, mis on ennastkahjustav käitumine
- oskab ohuolukorras abi kutsuda
- teab, mis on kodukoht, kodumaa, riik
- teab kõlbelise käitumise norme
- oskab suhelda ja teistega arvestada
- teab, mis on ausus, õiglus, kohustused
- oskab anda hinnangut oma tegevusele
- oskab planeerida oma aega ja tegevusi

Õppekirjandus

- Alexander, J. Don't Be a Beetroot. Longman, 2003.
- Alexander, J. Old Friends, New Friends. Longman, 2001.
- Bradman, T. Sow and Tell. Cambridge, 1996.
- Bradman, T. What's The Time? Cambridge, 1996.
- Budgell, G. A Week in the Holidays. Cambridge, 2000.
- Garnett, J., Timlin, J. A Book of Teeth Teacher's Book. Pearson Education Limited, 2003.
- Grebbin, J. Granny's Teeth. Cambridge, 1997.
- Hall, C., Coles, M. When Grandad Was At School. Pearson Education Limited, 2001.
- Kippak, R., Kloren, A., Kulderknup, E., Olenko, K. Mina ja maailm. 2. klassi inimeseõpetuse tööraamat. Koolibri, 2002.
- Kull, M., Saat, H. Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus. Tallinn, 2002.
- MacLennan, C. Anna at the Supermarket. Oxford, 1994.
- McPhail, D. The Bear's Toothache. Methuen Children's Book, 1975.
- Neate, B., Henry, S. How Babies Grow. Longman, 1994.
- Powell, J. A Book of Teeth. Pearson Education limited, 2003.
- Ricketts, M. Teeth. Wonder Books, 1972.
- Strong, J. A New School. Pearson education limited, 2001.

INIMESEÕPETUS 3. KLASSIS

Õppesisu

MINA

Lapse õigused, kohustused ja kaitse

MINA JA MEIE

Minu ja teiste vajadused

Ausus ja õiglus vastukaaluks ebaõiglusele, kaebamisele ja tagakiusamisele

Hakkamasaamine kiusamise ja vägivallaga

Muredest rääkimine ja oma tunnete väljendamine

Abi otsimise ja leidmise võimalused

Mäng ja töö

Keeldumine kahjulikust/kahjustavast ühistegevusest

INIMENE JA TEAVE, AEG JA ASJAD

Teave ja teabeallikad, nende kasutamine

Reklaami eesmärk ja mõju

Minu oma, tema oma, meie oma

Asja väärtus ja hind

Suhtumine asjadesse ja teiste töösse

Raha

Raha teenimine, hoidmine, kulutamine, laenamine

Arvestamine teiste inimeste vajadustega

Kulutuste planeerimine

MINA JA TURVALISUS

Ohud

Tuleohutus, looduslikud ohud ja ohtlikud ained ning abi kutsumine

Võõras ümbrus ja võõraga kaasaminek

Ahistamise probleem

Liiklusreeglid

Politsei

Laste usaldustelefon

Turvakodu

Sotsiaalne hädaabi

EESTIMAA MEIE (AJUTISE) KODUNA

Riik ja selle kaitse

Seadused kui ühiskonnaelu reeglid

Eesti Vabariigi ja kodukoha sümbolid

Riigikogu

Valitsus

President

Eestimaa rikkus: loodus, inimesed, kultuur, haridus

Eesti riigi tuntud inimesed

Eesti vähemusrahvused

Naaberriigid

Eestlased välismaal ja teised meie hulgas

Sallivus erinevate kultuuride ja rahvuste suhtes

MINU KODUMAA

Sümbolid

Naaberriigid

Tuntud inimesed

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninõuete täitmine, õige riietuse valik, ohutu käitumine kehalise kasvatus tunnis ja tänaval liiklemisel. Käitumine õnnetusjuhtumi korral.

Matemaatika – raha arvestamine; arvuti kasutamine infoallikana. Diagrammide koostamine uurimustöodes arvuti abil. Liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Loodusained – ajavööndid. Erinevad riigid, naaberriigid; vähemusrahvused.

Eesti keel – Eesti riik, naaberriigid, sümbolid, president, riigikord, naaberriigid.

Kunstiõpetus ja tööõpetus – Eesti ja oma kodumaa sümbolite valmistamine; kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- oskab ohuolukorras abi kutsuda
- teab Eesti riigi tuntud inimesi
- tunneb Eesti riigi sümboleid ja lähemaid naaberriike
- teab, mis on ausus, õiglus, kohustused ja vastutustunne
- oskab teha koostööd, suhelda ja teistega arvestada
- oskab hinnata asjade ja raha väärtust
- teab, et inimesed, nende arvamused, hinnangud ja väärtused on erinevad
- mõistab oma õigust jääda eriarvamusele ja keelduda ühistegevusest, kui

see on ennastkahjustava iseloomuga

- oskab leida vajalikku infot erinevatest teabeallikatest
- oskab jutustada oma sünnimaast, selle sümbolitest ja tuntud inimestest

Õppekirjandus

Alexander, J. *When Grandad Was at School*. Longman, 2001.

Allison, C. *A Millennium Scrapbook*. Longman, 2003.

Edwards, P. D. *Rude Mule*. Macmillan, 2002.

Fleming, S. *I Broke My Arm*. Cambridge, 2000.

Frances the Firefly. Home Office public Relations, 1990.

Garnett, J., Timlin, J. *A Book of Teeth. Teacher's Book*. Longman, 2003.

Kull, M., Saat, H. *Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus*. Tallinn, 2002.

Neate, B., Henry, S. *How Babies Grow*. Longman, 1994.

Powell, J. *A Book of Teeth*. Longman, 2003.

Strong, J. *A New School*. Longman, 2001.

INIMESEÕPETUSE AINEKAVA 4. -6. KLASSILE

Õppetegevus

1. II kooliastmel on inimeseõpetuse sisuks tervisekasvatus ning sotsiaalse kompetentsuse arendamine. See on vanus, mil laps vajab abi oma arenguliste muutustega toimetulekuks. Samas on sobiv aeg võtta kokku ja teadvustada I kooliastmes omandatud inimese tervist puudutav teave.
2. II kooliastmes antakse õpilastele ülesandeid koostada õpimappe ja teha uurimistöid. Õppekäikudel eelnevate juhendite alusel kogutud materjali läbitöötamine ja arutelu kaudu süvenetakse käsitletavatesse teemadesse ja nii muudetakse õpetus elulähedasemaks. Ära kasutatakse õpilaste varasemat lugemust, samas suunatakse neid lugema kirjandust, kust käsitletava teema kohta midagi mõtlemapanevat leiab.
3. Eriti olulised on inimeseõpetuse õpetamisel aktiivõppe meetodid: rühmatööd, rollimängud (nt konfliktide lahendamine, «ei» ütlemine jne), diskussioonid, arutlused. Kasutatakse ka vanemate või muude oluliste inimeste intervjuerimist, mis aitab tajuda sugupõlvede järjepidevust.
4. Inimeseõpetuse ainega püstitatud õppe-eesmärkide praktiliseks täitmiseks planeeritakse Tartu Rahvusvahelises Koolis järgmised õppekäigud ja üritused:
 - Õppekäigud muuseumitesse, kunstigaleriidesse, teatrisse, kinno, kontserdile – erinevate kunstivormide tundmaõppimine, analüüsiva ja kriitilise mõtlemise arendamine;
 - Õppekäik Teadusteatrisse ja AHHA keskusesse – eesmärk julgustada õpilasi küsimusi esitama ja analüüsima, kriitiliselt mõtlema;
 - Ühine poekülastus – ostude planeerimine, arveldamine rahaga, keskkonnasäästlik mõtlemine;
 - Talvine ja suvine ekskursioon Eestimaa kaunitesse paikadesse – Eestimaa loodus, linnad, külad; turvalisus reisil; käitumine bussis, teistega arvestamine; aja planeerimine ja sellest kinnipidamine; taskurahaga ümberkäimine; kaaslaste abistamine ja kompromissi leidmine;
 - Erinevatest rahvustest laste ja nende perede poolt organiseeritud üritused, mis tutvustavad nende kodumaa pühasid, kombeid ja tavasid;
 - Ülekooliliste ürituste organiseerimine, neil osalemine ja esinemine (õpetajate päev, jõulupidu, heategevuslik jõululaat, emadepäev, koolidisko, kooli lõpupidu);
 - Erinevate õppeainete alaste projektide esitlemine koolikaaslastele – esinemisoskus;
 - Kahepäevane matk loodusesse – tervislikud eluviisid, esmaabi, päevakava koostamine, lubadustest kinnipidamine, kaaslastega arvestamine.

INIMESEÕPETUS 4. KLASSIS

Õppesisu

Tervisekasvatus

TERVIS

- Tervise olemus
- Tervist mõjutavad tegurid
- Tervise hindamine

TERVISLIK ELUVIIS

- Tervisliku eluviisi komponendid
- Päevakava
- Keha puhtus
- Karastamine

VAIMNE TERVIS

- Vaimse tervise komponendid
- Positiivne mõtlemine

TERVISLIK TOITUMINE

- Minu toiduvalik ja mis seda mõjutab
- Tervisliku toitumise põhimõtted
- Minu tervislik päevamenüü

KEHALINE AKTIIVSUS

- Kehalise aktiivsuse vormid.
- Kehaline aktiivsus tervise tugevdajana
- Tervistava kehalise aktiivsuse põhimõtted
- Enesetestimine
- Sobiva spordiala valik
- Tippsport

ESMAABI

- Esmaabi põhimõtted ja oskused tegutsemiseks
- Esmaabi erinevates olukordades
- Koduapteek

ÕNNETUSJUHTUMID

- Õnnetusjuhtude vältimine
- Ohutu käitumine koolis, kodus, tänaval ja õues

HAIGUSED

- Enamlevinud haigused ja nende ennetamine
- Nakkuslikud ja mittenakkuslikud haigused

Allergia
Vaktsineerimine
Meditsiiniabi
Sinu kui abisaaja õigused ja kohustused

KESKKOND JA TERVIS

Tervislik elukeskkond
Füüsilised ja psühhosotsiaalsed tingimused tervise tagamiseks

TURVALISUS

Liiklusmärkide ja -reeglite tundmaõppimine ja järgimine liigeldes

MEEDIAÕPETUS

Meedia liigid
Fakt ja arvamus

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - tervislikud eluviisid, sportlik vaba aja veetmine, kehalise aktiivsuse tähtsus, enesetestimine, sobiva spordiala valik.

Matemaatika – raha arvestamine; arvuti kasutamine infoallikana. Diagrammide koostamine uurimustöodes arvuti abil. Liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Loodusained – keskkondlikud tegurid ning nende mõju inimese tervisele.

Ajalugu – isiklik hügieen läbi aegade.

Tööõpetus – maitse ja praktilisus moes.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- teab, mis on tervis, ja oskab järgida tervislikku eluviisi (tervise ohutegurid, traumade vältimine, hädaabi teenused), oskab anda esmaabi
- teab erinevaid terviseriske
- oskab hinnata ja väärtustada tervislikku elukeskkonda ning tingimusi tervise tagamiseks
- tunneb ja oskab järgida liiklusmärke

Õppekirjandus

- Garnett, J., Timlin, J. A Book of Teeth. Teacher's Book. Longman, 2003.
- Garnett, J., Timlin, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Teacher's Book. Longman, 2000.
- Jänes, H. Terviseõpetus V klass. Koolibri, 1999.
- Kepler, K. Tervise Võti. V klassi terviseõpetuse töövihik. Koolibri, 20032.
- Mark, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Longman, 2000.
- Matchett, C. The Same But Different. Teacher's Book. Longman, 2001.
- Powell, J. A Book of Teeth. Longman, 2003.
- Powell, J. The Same But Different. Longman, 2001.
- Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus 4.-6. klassile.
- Ure, J. Jug Ears. Longman, 1994.

INIMESEÕPETUS 5. KLASSIS

Õppesisu

Tervisekasvatus ja suhtlemisõpetus

SOOLINE ARENG

Küpsemine

Kehaline areng ja muutused suhetes vastassugupoolega

Seksuaalsus

HAIGUSED

Sugulisel teel levivad haigused

AIDS

INIMENE SOTSIAALSETES SUHETES

Vajadused

Vajaduste hierarhia

Inimene sotsiaalsetes suhetes kaasinimestega

Väärtused ja väärtuste hierarhia

Hariduse omandamine kui väärtus

Kõlblusnormid

Kultuurilised erinevused

SUHTLEMINE TEISTEGA

Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine

Suhtlemisakt

Aktiivne kuulamine

Tunnete väljendamine

Eneseavamine inimestevahelistes suhetes

Kultuuridevaheline suhtlemine

SUHTLEMINE ISEENDAGA

Mina-pilt

Enesehinnang

Eneseanalüüs

Oma väärtuste selgitamine ja väärtusorientatsiooni kujunemine

Konfliktid iseendaga

ENESEKEHTESTAMINE JA ENESEKONTROLL

«Ei» ütlemine

Agressiivne, ennastkehtestav ja alistuv käitumine

Teistest hooliv käitumine vastukaaluks agressiivsele käitumisele

Vabandamine ja süüteo ülestunnistamine

Enesekontroll ja enesepiiramine

SOTSIAALNE KOMPETENTSUS

Üksteise aitamine, jagamine, koostöö ja hoolitsemine

Efektivesed ja ebaefektivesed sotsiaalsed oskused

Sõprus

Empaatia

Vastutus

Eakaaslaste mõju

Konformsus ja sõltumatus

Sõltumatu inimese sõltuvus teistest inimestest

Toetus ja abi teistelt inimestelt

POSITIIVNE MÕTLEMINE

Positiivne *mina*-pilt

Terviklik mina

UIMASTID

Käitumine uimastitega seotud situatsioonides

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninõuete täitmine, keha puhtus, karastamine, kehalise aktiivsuse tähtsus.

Muusikaõpetus – häälemurre noorukieas.

Loodusõpetus– erinevad riigid, maailma kui erinevatest osadest koosneva terviku tajumine, ajavööndid.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- teab inimese murdeas toimuvaid muutusi
- teab olulist seksuaalelust ja suguhaigustest
- teab efektivesed suhtlemis- ja käitumisviise
- oskab ennast väärtustada, oma võimeid ja käitumist hinnata
- oskab väärtustada erinevaid kultuure ning mõista ja näha kultuuridevahelisi erinevusi
- austab kõlbelisi väärtusi ja üldinimlikke põhimõtteid

Õppekirjandus

Alexander, J. For and Against. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. For and Against. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Let Me Persuade You... Teacher's Book. Longman, 2001.

Garnett, J., Timlin, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Teacher's Book. Longman, 2000.

Hoare, S. & Morcom, E. Let Me Persuade You... Longman, 2001.

Jänes, H. Terviseõpetus V klass. Koolibri, 1999.

Kepler, K. Tervise Võti. V klassi terviseõpetuse töövihik. Koolibri, 2002.

Mark, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Longman, 2000.

Matchett, C. Simply the Best? Teacher's Book. Longman, 2003

Matchett, C. The Same But Different. Teacher's Book. Longman, 2001.

Norman, T. Simply the Best? Longman, 2003.

Powell, J. The Same But Different. Longman, 2001.

Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus 4.-6. klassile

INIMESEÕPETUS 6. KLASSIS

Õppesisu

Tervisekasvatus ja suhtlemisõpetus

KONFLIKTID

Konfliktide olemus ja põhjused
Efektiivsed ja ebaefektiivsed konfliktide lahendamise teed
Kriitikaga hakkamasaamine
Läbirääkimiste pidamine

KRIIS

Kriisi olemus
Põhjused
Kriisi kulg
Reaktsioonid ja käitumine kriisiolukorras
Šokiseisund ja sellega hakkamasaamine
Kriisiabi
Nõustamisabi võrgustik
Psühholoogilise nõustamise võimalused noortele

KOOLID ON ERINEVAD

Koolivahetus, uus kool
Erinevad koolitüübid
Geograafilisest asendist ja kultuuritaustast tulenevad erinevused koolide vahel

PROBLEEMIDE LAHENDAMINE

Erinevate alternatiivsete käitumisviiside leidmine probleemide lahendamisel
Tagajärgedest mõtlemine
Vahend-eesmärk-mõtlemine
Sotsiaalsete dilemmade lahendamine

ERINEVUSTE AKTSEPTTEERIMINE

Sallivus enda ja teiste vastu
Individaalsed erinevused
Erivajadustega inimesed
Soolised erinevused
Erinevused multikultuurilises ühiskonnas

UIMASTID

Uimastite liigitus, üldiseloostus ja mõju organismile

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninormide täitmine, õige riietuse valik, ohutu käitumine kehalise kasvatus tunnis, viisakas ja teisi arvestav käitumine, adekvaatne enesehinnang.

Loodusained - Jätkusuutlik areng, geograafilisest asendist tulenevad erinevused koolide vahel.

Ajalugu – erinevad koolitüübid tänapäeval ja ajaloo vältel. Uimastite ajalugu.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- mõistab, et inimesed on erinevad, oskab teistega arvestada ja teeb koostööd
- teab konfliktide võimalikke põhjusi
- teab erinevaid terviseriske ja uimastite kahjulikku mõju inimorganismile

Õppekirjandus

Al Mawmed D. & M. School in a Desert. Longman, 2002.

Alexander, J. For and Against. Longman, 2000.

Alexander, J. When Grandad Was at School. Longman, 2001

Ashby, G. School by a volcano. Longman, 2002.

Blatchford, R. Classic Tales from Different Cultures. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Classic Tales from Different Cultures. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. For and Against. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Teacher's Book. Longman, 2000.

Hill, M. School in a Valley. Longman, 2002.

Mark, J. Sort It Out! Stories with Different Issues. Longman, 2000.

Orme, D., Bird, H. Changing Schools. Longman, 2001.

Pryse, E. School on an Island. Longman, 2002.

Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus 4.-6. klassile

Strong, J. A New School. Longman, 2001.

Ure, J. Jug Ears. Longman, 1994.

INIMESEÕPETUSE AINEKAVA 7. -9. KLASSILE

Õppetegevus

1. Isiksuse arengu seaduspärasusi arvestades on III kooliastmel eriti oluline inimese identiteedi, enesekasvatuse ja kõlbeliste normidega seostuv. Sel perioodil vajab õpilane iseendaga tegelemise võimalust, soovib rääkida iseendast ja oma probleemidest, väärtustab iseennast isiksusena. Samas vajab murdeealine teadmisi tervislikust eluviisist ja ohtudest tervisele, mida rakendada igapäevases käitumises.
2. Õpilastele antakse senisest enam iseseisvat tööd, arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi, nende tugevaid ja nõrku külgi ning probleeme. Tehtud töödest kokkuvõtete tegemiseks kasutatakse rühmatööd, lastakse õpilastel üheskoos probleemsituatsioonidele ja kõlbelistele dilemmadele vastuseid otsida. Kuna elles vanuses õpilane on oma isiksusest väga huvitatud, sobivad hästi mitmesugused testid ja ankeedid (tuleb olla ettevaatlik tulemuste interpreteerimisel, murdeealised kalduvad liiga kergesti tegema laiaulatuslikke üldistusi). Kasutatakse ka uurimuslikku laadi projektide, õpimappide, võib-olla ka raamatute vms kirjutamist, illustreerimist ja retsenseerimist.
3. Mida vanemate õpilastega on tegemist, seda enam võib toetuda nende lugemusele ja eluliste tähelepanekutele. Vestlus ja diskussioonid ühendavad III kooliastmes nagu eelmisteski kõiki muid meetodeid. Inimeseõpetuse õpetaja mõistus ja sallivus kõikide õpilaste suhtes on seega eriti oluline. Demokraatliku ja sõbraliku õhkkonna puhul on arutluste kasutegur suurem, samas on võimalik ka rollimängude ulatuslikum kasutamine ja kommenteerimine.
4. Inimeseõpetuse ainega püstitatud õppe-eesmärkide praktiliseks täitmiseks planeeritakse Tartu Rahvusvahelises Koolis järgmised õppekäigud ja üritused:
 - Õppekäigud muuseumitesse, kunstigaleriidesse, teatrisse, kinno, kontserdile – erinevate kunstivormide tundmaõppimine, analüüsiva ja kriitilise mõtlemise arendamine;
 - Õppekäik Teadusteatrisse ja AHHA keskusesse – eesmärk julgustada õpilasi küsimusi esitama ja analüüsima, kriitiliselt mõtlema;
 - Talvine ja suvine ekskursioon Eestimaa kaunitesse paikadesse – Eestimaa loodus, linnad, külad; turvalisus reisil; käitumine bussis, teistega arvestamine; aja planeerimine ja sellest kinnipidamine; taskurahaga ümberkäimine; kaaslaste abistamine ja kompromissi leidmine; oskus öelda EI
 - Erinevatest rahvustest laste ja nende perede poolt organiseeritud üritused, mis tutvustavad nende kodumaa pühasid, kombeid ja tavasid;
 - Ülekooliliste ürituste organiseerimine, neil osalemine ja esinemine (õpetajate päev, jõulupidu, heategevuslik jõululaat, emadepäev, koolidisko, kooli lõpupidu);
 - Erinevate õppeainete alaste projektide esitlemine koolikaaslastele – esinemisoskus;
 - Külalisesindejate ettekanded sotsiaal- ja juriidilistest probleemidest erinevates riikides;
 - Kahepäevane matk loodusesse – tervislikud eluviisid, esmaabi, konfliktsituatsioonide lahendamine.

INIMESEÕPETUS 7. KLASSIS

Õppesisu

INIMESE ELUKAAR JA MURDEEA KOHT SELLES

Areng ja kasvamine

Inimese elukaar ja selle perioodid

Murde- ja noorukiiga

TÜTARLAPSEST NEIUKS, POISIST NOORMEHEKS

Varajane ja hiline küpsemine – igaühel oma tempo

Nooruki põhimured küpsemisperioodil

Neiu, keda noormehed hindavad, ja noormees, keda neiu hindavad

Seksuaalhuvi tärkamine ja ilmnemine

Vabadus valida

Vastutus seksuaalsuhetes

Pereplaneerimine

ESIMESED KIINDUMUSED

Kiindumussuhete olemus

Noorukite kiindumussuhted

Käimine

Lahkumineku tragöödia

HAAVUV, HAAVAV JA HAAVATAV MURDEEALINE

Suhtlemise ABC

Suhtlemise tasemed

Suhtlemine eakaaslastega ja sõpradega

Konfliktid suhetes

Sallivus suhetes

Stressiga toimetulek

UUED SUHTED PEREKONNAGA

Murdeealise õigused ja kohustused

Arusaamatused ja konfliktid kodus

Konfliktide ennetamine ja lahendamine

Sõltumatus, selle olemus

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatuses tunnis, enesekasvatus ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatuses tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid.

Matemaatika – statistika; diagrammidem koostamine arvuti abil.

Ajalugu: rüütlikultuur ja romantika.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- teab, missugused muudatused toimuvad murdees, mõistab murdeea eripära teiste eluperioodide seas
- teab, kuidas toimub suguline küpsemine, olulist seksuaalelust ja raseduse vältimise võimalusi
- mõistab, et inimesed on erinevad
- tunneb peamisi stressiga toimetuleku võimalusi, oskab oma tervislikku seisundit jälgida ja hinnata

Õppekirjandus

Alexander, J. For and Against. Longman, 2000.

Blatchford, R. Classic Tales from Different Cultures. Longman, 2000.

Clements, G. Stop Children Working! Longman, 2001.

Garnett, J., Timlin, J. Classic Tales from Different Cultures. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. For and Against. Teacher's Book. Longman, 2000.

Kristi, K. Inimeseõpetus 7. klassi töövihik. Koolibri, 2000.

Man and technology, An English Resource Book. Tea, Tallinn, 1997.

The Individual in Society. An English Resource Book. Tallinn, 1997.

INIMESEÕPETUS 8. KLASSIS

Õppesisu

TERVISEOHUD

Erinevad uimastid ja nende tarvitamisest tulenevad tervise-, sotsiaalsed ja juriidilised riskid

Uimastiseotuse olemus

Sõltuvus

Käitumine ja otsuste langetamine uimastitega seotud olukordades

Abi saamise võimalused

INIMENE JA TEMA TERVISLIK ELUVIIS

Tervisliku eluviisi sisu ja vormid

Tervisliku eluviisi kujundamine

Tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid

Välise mina aktsepteerimine *tervisliku mina* aspektina

Ohud ja probleemid seoses *füüsilise minaga*

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatus tunnis, enesekasvatus ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatus tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid, kehaline tegevus kui stressiga toime tulemise võimalus.

Matemaatika – statistika; diagrammidem koostamine arvuti abil.

Ajalugu – hädavajalikud kaubad ja luksuskaup.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- tunneb peamisi tervist tugevdavaid ja kahjustavaid tegureid ning terviseriske
- oskab oma tervislikku seisundit jälgida ja hinnata

Õppekirjandus

Blatchford, R. Classic Tales from Different Cultures. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Breakthroughs in Science. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Classic Tales from Different Cultures. Teacher's Book. Longman, 2000.

Green, J. . Breakthroughs in Science. Longman, 2000.

Man and technology, An English Resource Book. Tea, Tallinn, 1997.

The Individual in Society. An English Resource Book. Tallinn, 1997.

INIMESEÕPETUS 9. KLASSIS

Õppesisu

INIMESE ELUKAAR

Inimese võimalused ise oma eluteed kujundada
Enesekasvatuse alused ja probleemid

ÕNN

Toimetulek iseenda ja oma eluga õnne eeldusena

INIMENE JA TEMA SOTSIAALNE KÄITUMINE

Erinevad grupid ja indiviidi osa nendes
Kooselu normid ja seadused
Juhtimine, võim ja autoriteet grupis

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatuses tunnis, enesekasvatus ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatuses tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid, tervisliku eluviisi sisu ja normid, selle kujundamine, kehaline tegevus kui stressiga toime tulemise võimalus.

Geograafia – maailmakaart, riikide vahelised erinevused, erinevad rahvad.

Ajalugu – erinevad juhtimisstiilid ning riigikorrad tänapäeval ning ajaloo vältel.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- oskab hinnata oma võimeid, võimalusi ja rolle
- tunneb kooselu norme ja seadusi
- tunnetab oma kohta teiste hulgas
- oskab väärtustada oma kodukoha kultuuri teiste erinevate kultuuride seas ning näha kultuuridevahelisi sarnasusi ja erinevusi

Õppekirjandus

Blatchford, R. Classic Tales from Different Cultures. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Breakthroughs in Science. Teacher's Book. Longman, 2000.

Garnett, J., Timlin, J. Classic Tales from Different Cultures. Teacher's Book. Longman, 2000.

Green, J. . Breakthroughs in Science. Longman, 2000.

Man and technology, An English Resource Book. Tea, Tallinn, 1997.

The Individual in Society. An English Resource Book. Tallinn, 1997.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI INIMESEÕPETUSE SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

Traditsioonid, legendid, asukoht, festivalid. Erinevad koolisüsteemid ja nende võrdlemine – asukoht, geograafilised tingimused, festivalid, plussid, miinused, ohud, eelised, riigikorraldus, traditsioonid, festivalid. Vähemusgrupid, sotsiaalsed grupid. Sotsiaalsed klassid. Rahvuskultuur. Säästev tarbimine.

Tööalane karjäär ja selle kujunemine

Oma tugevate ja arendamist vajavate külgede analüüsimine. Erinevate erialade töökohustuste analüüsimine ja ohtude nägemine. Erinevate elualade väljapaistvate tippudega tutvumine. Erinevate elukutsete areng ja muutumine aja vältel. Avaliku esinemise harjutamine.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Meedia erinevate liikide tundmaõppimine ja nende käsitlemisoskuste arendamine. Ajalehereklaamide hindamine ja koostamine. Veenva iseloomuga kirjade kirjutamine ja analüüsimine. Filmi-, teatri- ja kirjandusarvustuste koostamine ja hindamine. Avalduste kirjutamine. Retooriliste avalduste esitamine. Intervjuude koostamine, analüüs, läbiviimine. Aktiivõppemeetodite läbi erinevate meediakanalite tundmaõppimine ja kriitilise mõtlemise arendamine. Fakti ehk arvamuse eristamine ja esitamine, manipuleerimismeetodite tundmise arendamine aktiivõppemeetodite kaudu. Arutlus- ja väitlusoskuse arendamine aktiivõppemeetodite teel. Arvutiprogrammide ja Interneti kasutamine õppetöö käigus. Videotehnika kasutamine eneseanalüüsiks.

Turvalisus

Liiklusmärkide ja-reeglite tundmaõppimine teoreetiliselt ja praktiliselt. Esmaabi ja elustamise põhimõtete tutvustamine aktiivõppemeetoditega. Uimastipreventsioon eelkõige sotsiaalsete oskuste ja enesekehtestamisoskuse arendamise kaudu aktiivõppemeetodite teel. Turvalise seksuaalkäitumise õpetamine erinevate rasestumisvastaste vahendite kasutamise viiside tutvustamise abil. Kriisisituatsioonide – tulekahju, taruma, avarii jms – analüüsimine ja nendega toimetulek rollimängude kaudu. Tervislike eluviiside propageerimine läbi aktiivõppemeetodite; hammaste pesemine, toiduenergia arvestamine jms õpetamine läbi mängude, Internetis materjali otsimise, loengu, arutelude, postrite-jooniste tegemise, rollimängude ja rühmatöö.

INIMESEÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Tahvel.

Postrid.

Videokaamera

Magnetofonid ainealaste CDde ja kassettide kuulamiseks ning õppeülesannete läbiviimise salvestamiseks (dialoogid, kõned)

Arvutid ja internet.

Sõnaraamatud, teatmeteosed

Televiisor ja videomagnetofon õppefilmide ja aineõppe käigus salvastatud videode vaatamiseks.

Tartu Rahvusvahelise Kooli ühiskonnaõpetuse ainekava

ÜLDALUSED

1. Ühiskonnaõpetus põhikoolis

1.1. Ühiskonnaõpetusega taotletakse, et õpilane hakkaks ühiskonnas toimuvat nägema ja mõistma ning omandaks oskuse ja valmiduse ühiskonnaellu sekkuda. Sellest tulenevalt rõhutatakse ühiskonnaõpetuses senisest enam aine praktilist kallakut.

1.2. Ühiskonnaõpetus on õppeaine, mis aitab õpilasel kujuneda ennast teostavaks, kaasinimesi arvestavaks, sotsiaalselt pädevaks ühiskonnaliikmeks. Aine vahendusel kujundatakse õpilase sotsiaalseid pädevusi, rõhutatakse demokraatia põhimõtete väärtustamist, tolerantsust, ühiskonnaelu eetilisust ja kodumaa-armastuse põhimõtet.

1.3. Ühiskonnaõpetus on kontsentriiline õppeaine, millel on poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon.

1.4. Kogu ainetsükli vältel rõhutatakse vajadust kujundada õpilastel:

- ühiskondlike protsesside toimemehhanismide mõistmine;
- hoiak, et ühiskonnaelu puudutavates küsimustes isikliku argumenteeritud seisukoha omamine on vajalik;
- ühiskonnaelus osalemise oskused ja valmidus, kodanikuosaluse tähenduse ja vajalikkuse mõistmine.

1.5. Taotluseks on õpilase enesemääratluse kujundamine, teadlike ja motiveeritud valikute tegemise valmidus.

1.6. Õppesisu ja -meetodite valikul arvestab ühiskonnaõpetus eakohasuse printsiipi, ühiskonna arengut globaalsel ja kohalikul tasandil, rahvusvahelisi printsiipe, spetsiifilisi integratsiooniküsimusi ning nende lahendamise riiklikke prioriteete.

1.7. Eesmärkide saavutamisel nähakse ühiskonnaõpetuse kui pedagoogilise protsessi komponentidena:

- teadmiste vahendamist poliitilistest ja majandusteooriatest, -süsteemidest, -struktuuridest ning protsessidest, inimestevahelisest suhtlemisest, rahvusvahelisest elust;
- demokraatlike tõekspidamiste kujundamist, nagu õiglus, võrdsus, vastutustunne, vabadus, mitmekesisus, tolerantsus ja privaatsus;
- intellektuaalsete oskuste kujundamist: oskus koguda teavet, õppida, langetada otsuseid, vaadelda probleeme ja olukordi erinevatelt positsioonidelt;
- osalusoskuste kujundamist: omandatud teadmisi, tõekspidamisi ja

mõtlemisostkust kasutatakse selleks, et olla kootöövõimeline, määratleda enda kuuluvus mingisse rühma, olla kompromissivõimeline ja salliv, tulla toime erinevates elusituatsioonides;

- kodanikuosaluseks valmisoleku kujundamist: informeeritus ümbritsevas elus toimuvast, oma seisukoha kujundamine, oskus ja tahe olukorrale vastavalt käituda.

1.8. Ühiskonnaõpetuse protsess ja resultaat ongi see, et iga õpilane jõuab kodanikuosaluseni, toetudes teadmistel ja isiklikel tõekspidamistel rajanevatele intellektuaalsetele ja osalusostkustele. Õpetaja ülesanne on õppetöö vastav metoodiline ja didaktiline korraldamine.

1.9. Ühiskonnaõpetust õpetatakse põhikooli kahes kooliastmes. I kooliastmes on ühiskonnaõpetuse teemad integreeritud inimeseõpetusse, mille üldesmärgiks on ühiskonna kui inimeste elukorralduse vormi ja elukeskkonna tutvustamine. II kooliastmes esineb ühiskonnaõpetus iseseisva õppeainena. Õpilased omandavad isiklikele kogemustele toetudes ning peamiselt kodukoha näiteil ühiskonna-alased alusteadmised, neil kujundatakse kõige elementaarsemad sotsiaalsed oskused. III kooliastmel integreerib ühiskonnaõpetus lisaks spetsiifilisele ainesisule teiste õppeainete (eeskätt ajaloo, inimeseõpetuse, geograafia ja kirjanduse) vahendusel omandatud vastavaid teadmisi, hoiakuid ja oskusi ning sünteesib II kooliastmel õpitut, lähtudes esmajoones oma kodumaast.

1.10. Õpitulemuste kontrollimise vormid ühiskonnaõpetuses on mitmekesised, alates lihtsaimast tunnikontrollist kuni keerukama projektides osalemise hindamiseni. Õpitulemuste kontrollimisega taotletakse tagasisidet õppeprotsessi tulemuslikkusest ning teadmiste omandamise, demokraatlike tõekspidamiste kujunemise, intellektuaalsete ja osalusostkuste ning kodanikuosaluse väljakujundamise käigust ja saavutatud tasemest. Iga saavutuse jälgimiseks ja hindamiseks on palju võimalusi. Aine sisu ja õppemeetodite mitmekesisuse tõttu peab kontrollimeetodite valikul tingimata arvestama õpilaste vanust ja igaühe individuaalseid võimeid ning valmidusi.

1.11. Kõigil vanuseastmetel on kesksseteks kontrollimise vormideks suuline arutlus ning osalemine diskussioonis, mis annavad teavet tundideks valmistumisest ning õpilaste individuaalsest ainealasest arengust. Jooksva hindamisel on alates II kooliastmest otstarbeks rakendada kirjalikku kontrolli (nt. lühiteste), millega jälgitakse terminoloogia, faktoloogia, põhikontseptsioonide jms omandatust. Alates III kooliastmest sobivad kokkuvõtlikuks hindamiseks kirjalikud arutlused, mille kaudu selgub, kas omandatud teadmised on süsteemsed ja relevantsed ning kas õppija oskab teadmistega õigesti opereerida.

1.12. Aine pakub rikkalikult võimalusi mitmekesiseks tööks erinevate allikatega (nt pildid, skeemid, tabelid, tekstid) ja üksikjuhtumite analüüsiga (*case study*). Nii saab hinnata mitmeid intellektuaalseid oskusi. Kontrollida võib nt. antud õppeülesande täitmise korraldust, metoodikat, kiirust, ulatust ja kvaliteeti. Vanuseastmele vastavalt võib allikatega töötades anda lihtsaid ülesandeid mõne fakti või väite leidmiseks, vaadeldu/loetu lihtsaks ümberjutustamiseks või keerukamaks analüüsimiseks, ühte laadi teabe tõlkimiseks teise vormi (nt. illustratsiooni põhjal jutu kirjutamine või tekstis leiduvate andmete kandmine tabelisse).

1.13. Kõigil vanuseastmetel on üheks õpitulemuseks eespool nimetatud osalusoskused, mis ilmnevad hästi paaris- või rühmatöös ning vanematel kooliastmetel projektide elluviimises. Kõrgeimaks saavutuseks, mida ühiskonnaõpetusega taotletakse, on kodanikuosaluse julguse ja võime väljakujundamine. See kujuneb järk-järgult ning on erinevatel kooliastmetel eakohaselt hinnatav kui protsess. Näiteks, milline on õpilase tunnis osalemise üldine aktiivsus, tema initsiatiivikus.

1.14. Osalusoskuste kontrollimine ja ühiskonnaõpetuse õpitulemuste hindamine on keerukad. Õpetaja kasutab siin vaatlust ja analüüsi, seda toetavad kaasõpilaste hinnangud. Väga delikaatne on demokraatlike tõekspidamiste küsimus, siin esinevaid puudujääke ei saa korrigeerida õpilaste lihtsa ümberõpetamisega. Tõekspidamisi, mida ühiskond ei aktsepteeri, on võimalik muuta vaid õpilast individuaalse ning süstemaatilise töö käigus delikaatselt suunates.

1.15. Hindamisel eristatakse kolme saavutustasandit:

- omandatud ainealased teadmised;
- omandatud sotsiaalsed oskused;
- aktiivne ja vastutustundeline kodanikuosalus.

1.16. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamine toimub traditsiooniliselt. Ülesannete puhul, mille täitmisega kontrollitakse teadmisi ja intellektuaalseid oskusi, ei kompenseeri väga head teadmised nõrku oskusi ja vastupidi. Sel juhul ei saa saavutust tervikuna hinnata kõrgemalt kui «rahuldavaks». Mitmeelemendiliste ülesannete puhul on aga soovitatav hinnata iga elementi eraldi. Osalusoskuste hindamise puhul on hindamiskriteeriumid keerukamad kui teadmiste ja intellektuaalsete oskuste hindamise puhul. Nende hindamine on kahekordselt relatiivse iseloomuga, sest arvestada tuleb nii klassi üldise tasemega ja igaühe tulemusega sellel foonil kui ka iga konkreetse õppija isikliku arenguga. Hindamine peab lisaks tagasisidele õpilase õpitulemuste ja saavutuste kohta olema tema jaoks ka motiveeriv ja innustav, seda eriti osalusoskuste puhul. Kokkuvõtva hinde aluseks on kooliastme lõpus esitatud õpitulemused.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Tartu Rahvusvahelise Kooli ühiskonnaõpetusega taotletakse, et õpilane: väärtustab demokraatia põhimõtteid ning inim- ja kodanikuõigusi;

- õpib tundma riiki ning selle toimimist;
- õpib tundma inimese ja ühiskonna vastastikuseid suhteid;
- õpib tundma oma kodumaa ja Eesti Vabariigi riiklik-poliitilist korraldust,
- õpib tundma oma kodumaa ja Eesti Vabariigi põhiseadust ja «Kodakondsuse seadust», «Nimõiguste ülddeklaratsiooni», «Lapse õiguste konventsiooni»;
- omandab teadmisi ühiskonna valitsemisest;
- omandab majandusliku mõtlemise alused, oskuse toimida

turumajanduse tingimustes;

- teadvustab seaduste vajalikkuse inimeste ühiselu ja tegevuse korraldamisel ning nende täitmise tähtsuse;
- teadvustab õiguste ja kohustuste vastastikuse seose ning vastutustunde vajalikkuse;
- omandab oskuse koguda vajalikku teavet ning seda süstematiseerida ja hinnata;
- omandab ühiskonna-alase kriitilise mõtlemise ja analüüsioskuse alused;
- õpib langetama põhjendatud otsuseid;
- kujundab oma poliitilist kultuuri ning omandab aineõpetuse kaudu tutvustatavaid sotsiaalse käitumise oskusi;
- omandab ainealase terminoloogia ning oskuse sellega opereerida;
- suudab end eakohaselt ühiskonnaliikmena identifitseerida ning väärtustab Eesti kodakondsust.

ÜHISKONNAÕPETUSE AINEKAVA 4.-6. KLASSILE

Õppetegevus

Mitmeid teemasid on õpilased esimesel kooliastmel juba õppinud. Nüüd asutakse varem omandatud järgmises kontsentris keerukamates seostes ning ainespetsiifilisemalt õppima.

Ühiskonnaõpetusega taotletakse mitte niivõrd teoreetiliste teadmiste edastamist, kuivõrd õppimist läbi praktilise tegevuse ning oskuste kujundamist. Seetõttu peab õppemeetodite ja -tegevuste valik vastama eesmärgile. Õppetegevused peavad aine objektist lähtuvalt olema õpilase jaoks mõistetavad ja tähenduslikud – toetama arusaama õpitava vajalikkusest. Algul on otstarbekas praktiseerida ühisvaatlust: näiteks vaadelda ajast kinnipidamist, kuulamisoskust, lubadustest kinnipidamist. Vaatlustulemuste üle saab arutleda. Eakohane on vestlus, millega selgitatakse välja õpilaste teadmisi käsitletavas küsimuses, julgustatakse neid sõna võtma, kujundatakse kaaslaste eesmärgistatud jälgimise ning üksteisega arvestamise oskust. Keerukamate küsimuste käsitlel on otstarbekaim õpetaja jutustus.

Õppesisu pakub palju võimalusi praktiliseks tutvumiseks – õppekäike, kaasatoodud esemete tundmaõppimist, inimestega kohtumist, dokumentide ja mitmesuguste allikatega tutvumist. Lihtsamad vaatlused ning tutvumiskäigud asenduvad põhjalikumalt ette valmistatud tegevustega, mis võimaldavad hilisemat analüüsi (nt külastatud töökoha või nähtud ameti kirjeldamine ja hindamine, tarbijakaitsealase situatsiooni arutelu, ajaleheartikli hindamine jms).

Õpetaja valikul alustatakse tutvumist seadusaktide tekstidega – nt «Lapse õiguste konventsiooniga», lapse kodumaa põhiseaduse lihtsamate sissejuhatavate paragrahvidega. Suure väärtusega on jõukohased rühmatööd ja rollimängud. Nagu nt reeglite koostamine, huvitava ühiskonna-alase raadio- või telesaate režii koostamine. Mõnel korral õppeaastas tuleks praktiliselt läbi teha lihtsamaid tegevuslikke ülesandeid nagu demokraatlik valimisprotseduur, lavastada rollimänge.

ÜHISKONNAÕPETUS 6. KLASSIS

Õppesisu

KELLEST KOOSNEB ÜHISKOND

Lapsed ja täiskasvanud.

Mehed ja naised.

Erinevatest rahvustest inimesed.

Erinevate huvide ja vajadustega inimesed.

Õigus erineda.

Tolerantsus.

Kuidas ühiskond muutub ja täieneb – demograafilised protsessid.

Milline on meie (s.h. Eesti) ühiskonna kujunemislugu ja tänane koosseis?

Lapse kodumaa ja Eesti ühiskonna mitmekultuurilisus.

Inimese identiteet.

Rahvas, isamaa ja kodumaa.

Rahvussümboolika ja riiklik sümboolika.

Kohalikud kogukonnad.

DEMOKRAATLIK ÜHISKONNAKORRALDUS

Demokraatlik ühiskonnakorraldus - ühisotsustamine ja konsensus.

Kompromiss.

Kodanikualgatus ja organisatsioonid.

Erakond.

Valimislubadused ja nende täitmine.

Demokraatlikud valimised.

Valijad ja valitavad.

Rahvaesindajad.

Valla/linnavolikogu ning Riigikogu peamised ülesanded.

Vallavanem, linnapea, peaminister, riigipea.

INIMESTE TEGUTSEMISE PEAMISED RESSURSID

Ideed, aeg ja raha kui inimeste tegutsemise peamised ressursid.

Ideed, nende tekkimine ja väärtus.

Ideede realiseerimine.

Huvi.

Oskused.

Koostöö.

Kohuse- ja vastutustunne.

Aeg kui piiratud ressurss, selle otstarbekas kasutamine: tegevuste ratsionaalne korraldamine ja vaba aja kasutamine.

Täpsus.

Raha kui piiratud ressurss, selle teenimine ja kulutamine.

Laenamine.

Täpsus ja ausus rahaasjus.

INIMESED JA SEADUSED

Seadused kui inimeste tegutsemise raamid.

Põhiseadus.

Inimõigused.

Lapse õigused ja kohustused.

Inimeste ühetaolisus seaduste ees.

Kuidas seadused inimesi kaitsevad.

Kohus.

INIMENE JA TEAVE

Informatsiooni vajalikkus.

Infoallikad, nende omadused ja kasutamine.

Teave kui väärtus.

Arvuti kui teabeallikas ja -kandja.

Raamatukogu.

Teatmeteosed ja andmebaasid.

Fakt ja arvamus.

Reklaam.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu: (teemad, mis kaetakse ajalootunnis)

Rollid ja klassid ühiskonnas: kellest koosneb ühiskond, erinevate ühiskonnaliikmete õigused ja kohustused – Vana-Rooma, Vana-Hiina ja Keskaegne Jaapan (kordamisena: Vana-Kreeka, Vana-Egiptus, Viikingid).

Erinevad peremudelid; pere kui ühiskonna peegel – Vana-Rooma, Vana-Hiina ja Keskaegse Jaapani näitel.

Lapse staatus erinevates ühiskondades, laste õigused, lapstööjõud (kordamine).

Erinevad võimumudelid: Vana-Rooma senat, Vana-Rooma keisrid, keskaegse Jaapani feodaalhierarhia ja sõjaväelisest eliididist võimuladvik; Vana-Hiina keisrid.

Demokraatlik ühiskonnakorraldus: demokraatia teke; demokraatia põhimõtted; demokraatia Vana-Kreekas (kordamine).

Kodaniku mõiste Vana-Kreekas ja Vana-roomas.

Näited kultuuridevahelistest kontaktidest: Rooma ekspansioon Põhja-Euroopasse; Jaapani isolatsioon; Hiina maadeavastused ja konfliktid.

Loodusõpetus: Eesti ja õpilaste koduriikide paiknemine maailmakaardil. Ajaarvestamine ja ajavööndid.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- teab, kellest koosneb ühiskond, millest tulenevad inimeste ühis- ja erihuvid;
- teab, mis on seadused ja miks neid tuleb täita;
- teab, kuidas olla tolerantne;
- mõistab, mis on kohuse- ja vastutustunne; ausus, õiglus, vabadus; vägivald;
- saab aru, milles seisneb inimeste erinevus, millised on inimeste erivajadused;
- tunneb vastutust oma tegude eest;
- oskab hinnata ressursse, nende puudulikkust või piisavust, koostada lihtsamaid plaane;
- oskab hankida infot ja seda kasutada.

ÜHISKONNAÕPETUSE AINEKAVA 7.-9. KLASSILE

Õppetegevus

Õpetajad peaksid III kooliastmes pöörata tähelepanu meie ühiskonna integratsiooniprobleemidele ning soodustama aineõpetuse kaudu Eesti elanikkonna ja immigrantide sotsiaalse adaptatsiooni protsessi. Kes on Eesti ühiskonna liikmed; mida tähendab Eestis elades olla Eesti kodanik, mida mõne teise riigi kodanik; mida tähendab mõiste *isamaa* jms – kõik need on küsimused, millele lähenemine nõuab pedagoogilist takti ja kodanikupositsiooni.

III kooliastme ühiskonnaõpetuse õppesisusse kuulub selliseid spetsiifilisi küsimusi, mille omandamist teised õppeained ei toeta. Näiteks, sügavuti tuleks käsitleda ainekavas nimetatud õigusakte, nagu Inimõiguste ülddeklaratsioon, Lapse õiguste konventsiooni.

Õppetegevustest on soovitatav töö erinevate allikatega. Allikad on keerukamad kui II kooliastmel: majandusstatistika, ajaleheartiklid, tööõiguse alased aktid ja dokumendid jne. On soovitatav anda lahendamiseks probleemülesandeid ning situatsioonikirjeldusi – nt võib hinnata olukordi, määramaks kindlaks, kas tegemist on demokraatliku või ebademokraatliku juhtumiga, kas mingis situatsioonis on kellegi õigusi rikutud jms. Paljutki eespool nimetatust saab teha rühmatööna ning vormistada projektidena.

Rohkem kui varasemates klassides saab õpilasi juhatada õpitava temaatikaga seotud klassiväliste tegevuste ning allikate juurde, nagu telesaadete iseseisev vaatamine, ürituste omal käel külastamine jms. Hiljem oleks soovitatav kuuldu/kogetu põhjal arutelusid korraldada. Ühiskonnaõpetuse kursus pakub sellel kooliastmel häid eesmärgistatud võimalusi külastada Riigikogu, erinevate riikide saatkondi ja teisi õpitavaid riikide vahelisi, riiklikke või omavalitsusstruktuure, infopunkte, keskraamatukogusid ja muid infopanku. Jõukohased on kohtumised, kus õpilased ise on ettevalmistajateks, korraldajateks ja küsitlejateks. Õpetaja peaks leidma võimalusi õppetöös arvuti kasutamiseks – dokumendi- ja andmeotsingul, tööde vormistamisel, virtuaalse side pidamisel.

Ainekava läbimisel on otstarbekas pöörata tähelepanu õpitava paremale kinnistamisele ja sügavamale mõistmisele eespool nimetatud praktiliste tegevuste kaudu. Rohkem on aega näiteks rollimängude korraldamiseks.

Ühiskonnaõpetuse ainet on võimalik toetada mitmesuguste valikkursustega: inimõigused, majandusõpetus, rahvusvahelised organisatsioonid, karjääri planeerimine vms.

ÜHISKONNAÕPETUS 9. KLASSIS

Õppesisu

ÜHISKOND KUI INIMESTE OLEMASOLU VIIS

Ühiskonnaelu valdkonnad.

Ühiskonna sotsiaalne struktuur.

Varanduslik kihistumine.

Inimeste huvide mitmekesisus ja selle avaldumisvormid.

Normide osast ühiskonnasuhetes.

Õigus ja õiglus.

Õigus- ja moraalnormid.

Sotsiaalsed normid ja väärtused.

Milline on Eesti ühiskond?

RIIGI MÕISTE JA FUNKTSIOONID.

Õpilase kodumaa ja Eesti riiklik korraldus.

Riigi mõiste ja funktsioonid.

Põhiseadus

Riigivorm ja -kord.

Rahvas, elanikud ja kodanikud.

Riigikogu.

Saadikute õigused ja kohustused.

Vabariigi President.

Vabariigi Valitsus.

Kohalik omavalitsus.

Eesti Vabariigi õigus- ja korraldusorganid.

Kodanikukaitse.

Riigikaitse struktuur ja funktsioonid.

Rahvusvahelised organisatsioonid; õpilase kodumaa ning Eesti

Vabariik rahvusvahelistes organisatsioonides.

KODANIKUÜHISKOND

Kodanikukultuur.

Kodanikualgatus.

Mittetulundusühingud.

Kohalikud kogukonnad.

Naabrivalve.

Käitumine kriisiolukorras.

RAHVAS, PÕHISEADUS JA DEMOKRAATIA

Õigusriik.

Inimõigused.

Põhiseadus.

Põhiõigused, vabadused ja kohustused (s.h õpilase kodumaa ja Eesti Vabariigi) põhiseaduses.

Usk ja usuvabadus.

Sõltumatu ajakirjandus.

Õigus avalikule teabele.

Informatsiooni kättesaadavus.

ÜKSIKISIK, RIIK JA ÕIGUS

Seadus ja seaduskuulekus.

«Kodakondsuse seadus».

Igäühe õiguste, vabaduste ja kohustuste ühetaolisuse printsiip.

Demokraatliku kohtupidamise põhimõtted.

RIIK JA MAJANDUS

Majandusringlus.

Turumajandus.

Ettevõtlus.

Konkurents ja riigi roll majanduses.

Riigieelarve.

Maksud, nende otstarve.

Ühishüved ja sotsiaalne turvalisus.

Raha ja pangandus, väärtpaberid.

Riigi majandusliku arengu võimalused.

Tööturg ja tööturupoliitika.

INDIVIID JA MAJANDUS

Rikkus ja vaesus.

Peremajandus.

Karjääri ja toimetuleku planeerimine.

Konkurents tööturul.

Tööseadusandlus.

Tarbijakaitse ja tarbijakäitumine.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu: (teemad, mis kaetakse ajalootunnis)

Rollid ja klassid ühiskonnas: kellest koosneb ühiskond, erinevate ühiskonnaliikmete õigused ja kohustused – keskaegne ja varauusaegne Euroopa (kordamine), Prantsusmaa enne ja pärast revolutsiooni, Briti impeerium 18-19 sajandil, 20. sajandi õhtumaine kultuur.

Erinevad peremudelid: pere kui ühiskonna peegel, lapse staatus erinevates ühiskondades – keskaegne ja varauusaegne Euroopa (kordamine), Briti impeerium 18-19 sajandil, 20. sajandi õhtumaine kultuur.

Erinevad võimumudelid: Keskaegse Euroopa feodaalhierarhia, ilmaliku ja vaimuliku võimu seosed, esimeste parlamentide teke keskaegsel Inglismaal; keskaegsete kuningriikide võrdlus varauusaegsete rahvusriikidega. Arusaamad riigist valgustusajastul, enne ja pärast Prantsuse revolutsiooni, koloniaalimpeeriumites, 20. sajandil.

Majandus ja tootmissuhted: jõukuse mõiste keskaegses Euroopas; tootmissuhete muutumine keskaja jooksul ja varauusajal; rahamajandusele üleminek, pankade väljakujunemine.

Linnakodanluse tekkimine, jõukuse ja staatuse seoste muutumine keskaja lõpul ja varauusajal.

Näited kultuuridevahelistest kontaktidest: risticsõdijad Väike-Aasias, islamiusulised kolooniad Lõuna-Euroopas; Eurooplastest maadeavastajad ja

vallutajad; koloniaalimpeeriumite tekkimine ja nende lagunemine, põlisrahvaste saatused; Hiina oopumisõjad, Külma sõda.

Kodanikualgatus: võitlus naiste õiguste eest; Mahatma Gandhi.

Geograafia:

Maailma rahvastik (kordamine) - selle paiknemine ja tihedus, rahvastikuandmete kujutamine kaardil; looduslike, majanduslike ja ajalooliste tegurite mõju rahvastiku paiknemisele; arenenud ja arengumaad; maailma rahvaarv ja selle muutumine; ränne ja selle põhjused; linnastumine ja sellega kaasnevad probleemid; eri rahvaste ja riikide roll maailmapildi avardumises; maadeavastajad; maailmajaod.

Geograafilised uuringud tänapäeval.

Euroopa (kordamine): - Euroopa asend ja piiritlemine; loodus ja loodusvarad: pinnamood, maavarad, kliima, veestik, mullad ja taimkate; rahvastik ja asustus. Euroopa poliitiline kaart; Euroopa Liit. Euroopa regioonide looduslik, sotsiaalne ja kultuuriline omapära.

Eesti rahvaarv ja selle muutumine muinasajast tänapäevani.

Majandusgeograafia: Eesti majandus- ja poliitgeograafiline asend; majanduse arengut mõjutavad tegurid – kapital, tööjõud ja selle iseärasused, loodusvarad; Majanduse struktuur, harud ja nende rühmad; Spetsialiseerumine ja geograafiline tööjaotus; Ettevõtete paigutust mõjutavad tegurid; majanduskaardid. Eesti majandus.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- tunneb ühiskonnaelu põhivaldkondi ja nende omavahelist seotust;
- tunneb oma riigi põhiseadust ja Eesti Vabariigi «Kodakondsuse seadust», poliitilist ja administratiivset korraldust, õigusloome- ja õiguskaitstesüsteemi;
- tunneb inimõigusi ja kodanikuõigusi;
- oskab seaduslike vahenditega kaitsta enda ja teiste õigusi ja huve;
- teab, millised on riigi majanduselu üldised printsiibid, isikliku majandamise võimalused ja põhimõtted, oskab käituda tööjõuturul;
- saab aru, et ühiskonna ressursid on piiratud, mõistab soovide ja võimaluste erinevust;
- oskab hinnata oma ühiskonnaelus osalemise võimet ja võimalusi, oskab hankida selleks vajalikku teavet;
- oskab suhelda riigi- ja kohalike asutustega, vormistada nõuetekohaselt dokumente;
- oskab kaitsta enda kui tarbija õigusi ja huve.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI ÜHISKONNAÕPETUSE AINEKAVA SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

Traditsioonid, legendid, asukoht, festivalid.

Vähemusgrupid, sotsiaalsed grupid. Sotsiaalsed klassid.

Rahvuskultuur, oma kodumaa looduse tutvustamine.

Säästev tarbimine.

Töölane karjäär ja selle kujunemine

Erinevate erialade töökohustuste analüüsimine ja ohtude nägemine. Erinevate elualade väljapaistvate tippudega tutvumine. Erinevate elukutsete areng ja muutumine aja vältel. Töö ja elatiseteenimise vaatlemine erinevate õpilaste kodumaades.

Avaliku esinemise harjutamine.

Samade kultuurinähtuste vaatlemine erinevast vaatepunktist (nt. kooliskäimine orja ja üliku seisukohalt)

Ülesanded, kus võrreldakse erinevate elualade või ühiskonnaklasside esindajate võimalusi ja kohustusi (nt. kellel oli 19. sajandil rohkem valikuvõimalusi, rohkem õigusi, rohkem kohustusi – kas õukondlikel lastel või lapstöölistel)

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Meedia erinevate liikide tundmaõppimine ja nende käsitlemisoskuste arendamine. Ajalehereklaamide hindamine ja koostamine.

Aktiivõppemeetodite läbi erinevate meediakanalite tundmaõppimine ja kriitilise mõtlemise arendamine. Fakti ehk arvamuse eristamine ja esitamine, manipuleerimismeetodite tundmise arendamine aktiivõppemeetodite kaudu.

Arutus- ja väitlusoskuse arendamine aktiivõppemeetodite teel.

Arvutiprogrammide ja Interneti kasutamine õppetöö käigus, tööde esitamine elektroonilisel kujul.

Videotehnika kasutamine eneseanalüüsiks.

Turvalisus

Kriisisituatsioonide – tulekahju, taruma, avarii jms – analüüsimine ja nendega toimetulek rollimängude kaudu. Tervislike eluviiside propageerimine läbi aktiivõppemeetodite.

ÜHISKONNAÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Kirjandus

- Adey, K. Turn That Light Out: Home Life in World War II. Pearson Education Limited, 2002.
- Blatchford, R. Classic Tales from Different Cultures. Longman, 2000.
- Brooman, J. The end of old Europe. The causes of the First World War, 1914-18. Longman Group Limited, 1985.
- Brooman, J. The twentieth century world. Longman, 1995.
- Bruce-Mitford, M. Kogu maailma märgid & sümbolid. Varrak, 1997.
- Byrom, J. Minds and Machines Teacher's Book. Britain 1750-1900. Pearson Education Limited 1999.
- Byrom, J., Counsell, C., Gorman, M., Riley, M., Wrenn, A. Minds and Machines. Britain 1750-1900. Addison Wesley Longman Limited, 1999.
- Byrom, J., Counsell, C., Riley, M. Medieval Minds Teacher's Book. Addison Wesley Longman Limited 1997.
- Clements, G. Stop Children Working! Longman, 2001.
- Counsell, C., Riley, M. Medieval Minds. Britain 1066-1500. Addison Wesley Longman Limited 1997.
- Cummins, p. Ancient and Medieval Japan. Cambridge University Press 2000.
- Deary, T. The Angry Aztecs. Hippo, 1997.
- Deary, T. The Incredible Incas. Hippo, 2000.
- Deary, T. The Rotten Romans. Hippo, 1994.
- Deary, T. The Vile Victorians. Hippo, 1994.
- Dunsha, C. Ancient And Medieval China. Cambridge University Press 2001.
- Edmonds, S. Native Peoples of North America: Diversity and development. Cambridge University Press, 1993.
- Farman, J. A Shockingly Short History of Absolutely Everything. Macmillan, 1996.
- Garnett, J., Timlin, J. Classic Tales from Different Cultures. Teacher's Book. Longman, 2000.
- Green, J. . Breakthroughs in Science. Longman, 2000.
- Hetheron, G. Revolutionary France. Cambridge University Press 1992.
- Judges, S. Superpower Rivalry. Longman Group UK Limited, 1994.
- Kaplinski, K. Tallinn – meistrite linn. Koolibri, 1995.
- Kõiv, M., Raudkivi, P. Keskaeg. Avita, 1996.
- Lang, S. The Second World War: Teacher's Resource Book. Cambridge University Press, 1993.
- Lang, S. The Twentieth Century World: War, revolution and technology. Cambridge University Press 1998. .
- Lee, S. Crime, Punishment and Protest. Longman Group limited, 1994.
- Lee, s. Medicine and Public Health. Pearson Education Limited, 2001.
- Lewis, B. R. (toim.). Micropedia. Great Civilizations. Parragon, 1999.
- Lewis, B. R. (toim.). Micropedia. Great Civilizations. Parragon, 1999.
- Man and technology, An English Resource Book. Tea, Tallinn, 1997.
- Mantin, P., Pulley, R. The Roman World. From Republic to Empire. Cambridge University Press 1992.
- Mason, J. Expansion, Trade & Industry. Longman Group UK Limited, 1993.

Mason, J. Medieval Realms 1066-1500. Longman Group UK Limited 1991.
Mellersh, H.E.L., Storey, R.L., Williams, N., Waller, P. Hutchinsoni maailma ajaloo kronoloogia. Olion. Tallinn, 2000.
Orme, D., Bird, H. Changing Schools. Longman, 2001.
Philip, N. Piltidega müüdiraamat. Varrak, 1998.
Ponting, C. Maailma roheline ajalugu. Varrak, 2002.
Snellgrove, L. E. The Early Modern Age. Longman Group UK Limited, 1989.
The Individual in Society. An English Resource Book. Tallinn, 1997.
Wright, S., Orme, D. It's official: Print from World War II. Pearson Education Limited, 2000.

Sõnaraamatud, teatmeteosed.
Õpilastööd varasematest aastatest.

Pildilised ja esemelised abivahendid:

Õpetaja koostatud pildipank (väljalõiked + pildifailid) kunsti- ja käsitööprojektides kasutamiseks.
Kontuurkaardid.
Postrid.

Käsitöövahendid:

Suured (A2-A0) paberid postrite valmistamiseks, Värvilised paberid, Käärid, Liim, värvilised pliiatsid ja markerid.

Videokaamera.

Magnetofonid ainealaste CDde ja kassettide kuulamiseks ning õppeülesannete läbiviimise salvestamiseks (dialoogid, kõned).

Televiisor ja videomagnetofon õppefilmide ja aineõppe käigus salvastatud videode vaatamiseks.

Arvutid ja internet.

Tume tahvel ja kriit.

Valge tahvel ja tahvlimarkerid.

Tartu Rahvusvahelise Kooli ajaloo ainekava

ÜLDALUSED

1. Ajalugu põhikoolis

- 1.1. Tartu Rahvusvahelise Kooli ajalooõpetus on kontsentriiline. Põhikoolis õpitakse maailma (eelkõige Euroopa) ja Eesti ajalugu vanimast ajast kuni tänapäevani, samuti vaadeldakse õpilase kodumaa kultuuri ja selle kohta maailma ajaloos.
- 1.2. Ajalooõpetuse dimensioonid on kronoloogiline, poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon.
- 1.3. Õppekava üks põhiohudeid on õpilase arendamine. Valmis teadmiste vahendamine on asjakohane ülevaateteemade puhul. Peamine on aga õppimine, kus õppija peab õpikuteksti, ajalehe või ajakirja artikli, algallika või muu materjali põhjal looma endale ise ajaloopildi, tegema järeldusi, väljendama oma arvamust ühe või teise ajaloosündmuse või nähtuse kohta. Ajaloo probleemide lahendamise käigus tekivad uued oskused, rikastub väärtussüsteem, kujuneb rahvuslik ja kultuuriline identiteet, sallivus ja pooldav suhtumine demokraatlikesse väärtustesse, avardub õpilase isiklik maailm.
- 1.4. Taolisest põhimõttest lähtuva õpetuse puhul ei ole ajaloo õppimine koolis entsüklopeediline, vaid eksemplaarne, s.o ajaloomaterjaliga tutvutakse valikuliselt. Sealjuures tuleb vältida eksemplaarse lähenemise suurimat puudust – ajaloolise aja mõiste hülgamist – ja realiseerida kronoloogiline dimensioon kronoloogilis-temaatilise printsiibi abil. Sel puhul saab rääkida ajalooõpetusest mitte kui lihtsalt faktikogust, vaid kui protsessist. Mitmekesiste ülesannete lahendamise käigus arenevad õpioskused, ajalooline mõtlemine, kujutlusvõime, rikastub ajalooõpetuse teadvus.
- 1.5. Ajaloo õpetamisel rakendatakse orienteeruvat ja detailset käsitlust. Orienteeruva käsitlusega avatakse ajalooliste seoste süsteem, asetatakse sündmused põhilisse kronoloogilisse struktuuri ning tehakse üldistusi. Detailselt vaadeldakse mõningaid olulisemaid sündmusi selles struktuuris.
- 1.6. Tähtis on silla loomine mineviku ja kaasaja ajaloo sündmuste ja -nähtuste vahel, arusaama kujundamine, et minevikku pöördumata on raske mõista tänapäeva, kriisikollete olemust, samuti paljusid Eesti ja õpilase kodumaa ajaloo seotud probleeme. Ajalooallikatega töötades otsitakse kõigepealt vastuseid küsimustele kes, mis, millal, kuidas, seejärel jõutakse järk-järgult küsimuseni miks. Õpilased kogevad, kui keeruline on otsustada ühe või teise sündmuse põhjuste üle. Seetõttu on väga oluline selgitada mõisteid põhjus-tagajärg, sarnasus-erinevus, muutus-järjepidevus.
- 1.7. Ajaloo mõistmise seisukohalt on tähtis kujundada võimet asetada end kellegi teise olukorda, vaadelda maailma kellegi teise seisukohast lähtudes. Samu põhimõtteid toetab ka inimeseõpetuse ainekava ja kooli üldine atmosfäär. Ajalootundides peaks õpilastele tutvustatama ka erinevaid ajalookäsitusi ühtki neist peale surumata. Õpilastes peab kujundama kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse. Otstarbekas on

võrrelda ajaloosündmuste ja -nähtuste käsitlemist erinevates õpikutes ja raamatutes. See aitab mõista, et ajaloo kirjutamine on ikka sõltunud ajast ja ajaloolaste seisukohtadest.

- 1.8. Ajaloopilt, mida igaüks endaga kaasas kannab, ei kujune üksnes koolis. Ajaloopildi kujunemisele aitavad kaasa ekskursioonid ja õppekäigud ning kokkupuude ajaloo- ja ilukirjandusega, teatri ja kinoga, erinevate inimeste ja paikadega. Selle kogemuse ühendamisel koolis õpituga kujunebki õpilasel järk-järgult välja ainult temale omane ajaloopilt.
- 1.9. Õpilaste maailmapilti rikastab ainetevaheline integratsioon, lähedaste teemade käsitlemine erinevatest aspektidest lähtuvalt.
- 1.10. Ajaloo õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärgiks on saada ülevaade ajalooõpetuse eesmärkide saavutamisest, õpilase individuaalsest arengust, ja kasutada saadud teavet õppeprotsessi tulemuslikumaks kavandamiseks.
- 1.11. Õpitulemuste kontrollimise vormid on mitmekesised, sisaldama suulist ja kirjalikku küsitlust, tööd kaartidega, allikmaterjaliga, piltidega, pikaajaliste projektide, referaatide ja uurimistööde koostamist, arutluse kirjutamist.
- 1.12. Arutluse hindamisel arvestatakse teemast arusaamist ja selle avamist; töö loogilist ülesehitust (sissejuhatus, teemaarendus ja kokkuvõte); oma seisukoha esitamist ja selle põhjendamist konkreetsete näidetega; seoste loomise ja järelduste tegemise oskust. Hindeskaala valib õpetaja vastavalt õpilaste vanuseastmele ja ülesande keerukusele.
- 1.13. Allikaülesandeid hinnatakse lähtuvalt vastuse kvaliteedist (lihtsast loendamisest kuni analüüsini). Allikaülesande hindamisel on aluseks järgmised tasemed:
 - (rahuldav): teksti alusel loendi või seisukoha esitamine ja kirjeldamine
 - (hea): iseloomustamine ja võrdlemine
 - (väga hea): analüüs, isiklik hinnang ning selle põhjendamine.
- 1.14. Üksikfaktide tundmisele eelistatakse olulisemate ajaloosündmuste ja nähtuste analüüsi nõudvaid ülesandeid, ajalooõpetusega kujundatud oskusi. Projektülesande ja iseseisvate uurimistööde hindamisel jälgitakse ka töö valmimise protsessi (probleemi püstitamine, andmete kogumine, selekteerimine, analüüsimine, töö vormistamine, klassis ettekandmine), mitte ainult lõpptulemust. Hindamisprotsessis on oluline õpilase enesehinnang ja selle arenemine, mis tõstab vastutust õppimise suhtes. Hindamine peab olema paindlik, arvestama õpilase individuaalsust, erinevaid kursusi ja nende raskusastet.
- 1.15. Kokkuvõttev hinne peab kujunema erinevate osaoskuste hindamisest (näiteks: eneseväljendus- ja analüüsioskus, materjali reprodutseerimine, arutluste kirjutamine, töö allikmaterjaliga jne).

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Ajalooõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- hakkab tundma huvi mineviku vastu, õpib tundma ajaloo põhimõisteid
- õpib tundma oma kodukoha ajalugu, Eesti ajalugu süstemaatiliselt, Euroopa ja maailma ajalugu nii ülevahtlikult kui ka vastavat ajastut kõige enam iseloomustavate sündmuste ja protsesside kaudu
- hakkab aru saama kaasaja sündmustest, mõistab mineviku ja kaasaja seost
- tunneb ja oskab kasutada erinevaid õpivõtteid, tekstiliike ja infokanaleid
- õpib leidma, omandama, üldistama, tõlgendama, hindama, talletama, kasutama ja edastama ajalooteavet, oskab seda kriitiliselt hinnata
- õpib eristama ajaloofakti tõlgendusest ja arvamusest, oskab näha ja sõnastada probleeme, esitada neist lähtuvalt küsimusi ja pakkuda lahendusteid
- hakkab tunnustama inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, õpib oma arvamust kujundama ja põhjendama, oma tegevust analüüsima ja hindama, oma eksimusi nägema ja korrigeerima
- õpib mõistma põhjuse-tagajärje, sarnasuse-erinevuse, järjepidevuse ja tõenduse olemust ajaloosündmuste ja -protsesside analüüsimisel
- määratleb end oma rahvuse liikmena.

AJALOO AINEKAVA 4.–9. KLASSILE

Õppetegevus

Tartu Rahvusvahelises Koolis algab ajaloo õpetamine sissejuhatava kursusega 4. klassis, kus õpilased vaatlevad oma peret, oma kodukohta ja igapäevaseid asju ajalises perspektiivis. Eel- ja algkursuses lähenetakse ainele, lähtudes õpilasest kui ajaloos osalejast. Tema eluajal on toimunud juba mitmesuguseid sündmusi isiklikus elus, Eestis ja maailmas.

Õppetegevuses on kesksel kohal vestlus ja mänguline ning käeline tegevus, toetatakse varasematele teadmistele. Õpilastelt küsitakse, missuguseid sündmusi nad ise meenutada suudavad. Alustatakse nt koduloolisele ainele tugineva lühijutu või omaenese ajaloo (eluloo) koostamisega vanematelt ja vanavanematelt saadava informatsiooni vahendusel. Õpilased peaksid hakkama mõistma, et ajalugu ongi tegelikult «igaühe lugu». Läbi õppetegevuse tutvuvad õpilased ajaloo põhimõistetega ja omandavad mitmesuguseid oskusi: küsimuste esitamine, informatsiooni hankimine, suuline ja kirjalik eneseväljendus. Arenevad koostööoskus ja kujutlusvõime.

Ajaloo eelkursus eelneb algkursusele ja juhatab õpilasi ajaloo juurde igapäevaste nähtuste kaudu.

Vastust otsitakse küsimustele kuidas asjad aja jooksul muutuvad: kuidas puudutab aja kulgemine mind, minu perekonda, igapäevaelu; kuidas on eluolu võrreldes minevikuga muutunud, millised on seosed uue ja vana vahel. Tutvustatakse valikuliselt mõningaid kultuurisaavutusi ja tehnika arengut (rõhuga igapäevaelu puudutataval küsimustel) ning mõningaid ajaloo suurkujusid läbi üksikute teemablokkide (lapsepõlv, kodud ja majad, toit, poeskäimine, esemed ja asjad, kuulsad inimesed minevikus, kirja kujunemine).

Teemavaliku aluseks 5. klassis on õpilaste ajaloohuvi äratamine. Süstemaatiliste teadmiste, oskuste kujundamist 5. klassi ajalookursus eesmärgiks ei sea. Samu põhimõtteid jälgitakse ka õpilaste hindamisel. Seega ei kontrollita enam kui ühte õpitut teemat korraga. Algab muistsete kultuuride tundmaõppimine nende tänapäevaga ja õpilase kodumaaga suhestamise kaudu.

Ajaloo algkursus hõlmab peatükke maailma ja Eesti ajaloost vanimast ajast tänapäevani. Vastust võiks otsida küsimustele mis on ajalugu; kuidas on toimunud areng, mis on ajalooallikad, kust on võimalik leida informatsiooni mineviku kohta, mida tähendab ajaarvamine ajaloos. Vaadeldakse oma kodukohta aja jooksul toimunud muudatuste taustal ja võrreldakse seda Eestis toimunud arengutega.

Muinas- ja vanaaja ajalugu 1.

Toimub vanade kultuuride ülevaatlilik kaardistamine: otsitakse vastuseid küsimustele, kes need inimesed olid, kus nad elasid, millal nad elasid ning milline on nende pärand. Valikuliselt mõnede vanaaja kultuuride põhjalikum vaatlemine üksinähtuste

(loodusolud, lihtinimese elu, valitsejad, müüdid ja jumalad, tehnoloogia ja leiutised) kaudu.

6. klassis algab süstemaatiline ajalooõpe. Õppetegevustes toetutakse õpilaste varasematele kogemustele. Eelkõige juhendatakse sellest, et üleminek 5. klassist 6. klassi ei oleks liiga järsk. Valdavaks meetodiks sobib algul samuti vestlus. Oluline on ajalooliste kujutluste loomine, koostööskuse ja iseseisva töö oskuse kujundamine. Seejärel on sobiv minna üle nõudlikumale meetodikale: küsimuste esitamine tekstide kohta, kavastamine, jutukeste koostamine, probleemsituatsioonide loomine, ajaloosündmuste ja -protsesside lihtsam analüüs, empaatia kujundamine ülesannete kaudu. Kursuse lõpuks peaks õpilane tundma muinas- ja vanaaja kõige olulisemat kultuuripanust ja eristama ühiskonna arenemise põhietappe.

Muinas- ja vanaaja ajalugu 2.

Jätkub üksikute kultuuride põhjalikum tundmaõppimine. Varasemast rohkem tähelepanu pööratakse riikluse arengule, kronoloogiale ja periodiseerimisele.

7.–9. klassis jätkub maailma ja Eesti ajaloo õppimine. Eesti ajalugu õpetatakse integreerituna maailma ajaloo kursusesse. Ainekavas eraldi välja toodud Eesti ajaloo teemasid käsitletakse võrdluses ülemaailmsete ajaloo protsessidega. Võimalusel tõmmatakse maailma ajaloo teemade käsitlemisel paralleele Eesti ajalooga.

Tegemist on suurt ajaloo perioodi hõlmavate keerukate sündmuste ja protsessidega. Seetõttu on eriti oluline õppetegevuste eakohane organiseerimine ja varem omandatuga arvestamine, et õpilastel ei kaoks huvi ajaloo vastu. Tähelepanu tuleks pöörata õpioskuste kujundamisele ja oma õpistiili leidmisele. Õppetegevustes kasutatakse mitmekesiseid töövõtteid (nt vestlus, diskussioonid, märksõnade leidmine, ajastust kronoloogilise raamistiku loomine – ajajoon, skeemide ja plaanide koostamine, rolli- ja otsustusmängud jne). Võimalusel viiakse õpilasi «ajaloo juurde»: korraldatakse õppekäike ja ekskursioone, õppetunde muuseumides ja arhiivis. Õpetatakse informatsiooni leidma ja korrastama, kriitiliselt hindama. Positiivne on õpilastes kodu-uurimusliku huvi õhutamise.

Kooliastme lõpuks jõutakse ühiskonna arengu kirjeldamise juurest lihtsamate seoste loomise ja järelduste tegemiseni. Õpilased õpivad probleeme nägema ja neile lahendusteid otsima, järeldusi tegema ning arutlema. Areneb eneseanalüüsi ja koostööskus.

Põhikoolis hinnatakse sündmuste, nähtuste järjestamist, lihtsamate mõistete kasutamist ajaloolises kontekstis; lihtsamate seoste loomist, võrdlemist ja üldistamist, oskust kasutada kronoloogilist raamistikku ja iseloomustada ajaloo perioodi; sarnasuste ja erinevuste leidmist ning kirjeldamist; erinevate seisukohtade esitamist; küsimuste esitamise, teabe korrastamise ja süstematiseerimise oskust (kava); oskust asetada end ajaloolisesse situatsiooni.

AJALUGU 4. KLASSIS

Õppesisu

PAIKKONDLIK AJALUGU: õpilase kodukoht ja kodumaa tänapäeval ja minevikus; mis on toimunud paari inimpõlve jooksul.

- Õpilase kodukoht tänapäeval ja minevikus.
- Mis oli teisiti, kui vanavanemad olid lapsed.
- Endiste aegade märgid, nende tõlgendamine.
- Õpilase kodumaa võimalikud seosed Eestiga.

LAPSEPÕLV TÄNAPÄEVAL JA MINEVIKUS.

- Vanaemad lapsepõlves.
- Lapsed läbi aegade.
- Lapsepõlv erinevates kultuurides.
- Mängud läbi aegade.

KODUD.

- Kodune elu tänapäeval ja minevikus.
- Majad läbi aegade ja maailma eri paigus.
- Kodus vajaminevad asjad ja nende muretsemine.
- Poeskäimine tänapäeval ja minevikus.

INIMESED: kuulsus tänapäeval ja minevikus, mineviku suurkujud.

ASJAD AJAS.

- Asjadega seotud lood.
- Uued ja vanad asjad.

INFORMATSIOONI EDASTAMINE JA SÄILITAMINE.

- Kirja kujunemine.
- Teadete edastamine läbi aegade ja maailma eri paigus.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine. Teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: mõõdu- ja kaaluühikud läbi aegade. Rahaühikute muutumine. Toiduretsepti lugemine ja koguste arvutamine. Kiri läbi aegade – erinevad numbrisüsteemid.

Inimeseõpetus: isiklik hügieen läbi aegade.

Loodusõpetus: inimese põlvnemine.

Kunst: igapäevaste esemete väljanägemine ja kodukujundus läbi aegade.

Õpitulemused

Neljanda klassi lõpetaja:

- mõistab, et ajalugu on "igaühe lugu"
- tunneb mõnda olulist sündmust kodukoha (oma kodumaa) ja Eesti ajaloost, seostab neid omavahel.

Õppekirjandus

A Sense of History sarja teemaraamatud:

Swift, K. Our Gran. Longman Group UK Limited 1991.

Swift, K. Homes. Longman Group UK Limited 1991.

Blyth, J. Children in History. Longman Group UK Limited 1991.

Tolhurst, M. Famous People in the Past. Longman Group Limited, 1995.

Gordon, h. Food. Longman Group Limited 1995.

Durbin, G., Tolhurst, M. Shops and Shopping. Longman Group UK Limited 1991.

Morrison, D. Castles. Longman Group Limited 1995.

Deary, T. The Savage Stone Age. Hippo, 1999.

Jeunesse, G., Fuhr, U., Sautai, R. Atlas of Civilizations. Moonlight Publishing Ltd, 1996.

Powell, J, Yates, I. From Pictures to Words. Longman, 2003.

Purkis, S. A Sense of History. Key stage 1. Co-ordinator's Handbook. Pearson Education Limited, 2000.

Purkis, S. A Sense Of History. Key Stage 1. Teacher's Book. Pearson Education Limited 2000.

AJALUGU 5. KLASSIS

Õppesisu

PAIKKONDLIK AJALUGU: õpilase kodukoht ja kodumaa tänapäeval ja minevikus; muutused, traditsioonid, omapärad.

Eluviis ja elatusalad, nende muutumine ajas.

Endiste aegade märgid, nende tõlgendamine.

Õpilase kodumaa võrdlus Eestiga.

MUINAS- JA VANAAJA KULTUURIDE KAARDISTAMINE: lühiülevaade nende paiknemisest ajas ja ruumis, erijoontest, seostest tänapäeva maailmaga.

Väike-Aasia: Mesopotaamia, sumerid, Iisraeli ja Juuda riik, Pärsia. Vana-Ida kõrgkultuuride põhijooned.

Kesk- ja Lõuna-Ameerika: inkad, maiad, asteegid.

Põhja-Ameerika loodusrahvad.

Arktilises vööndis elavad loodusrahvad.

Austraalia päriselanikud.

Euroopa: keldid, viikingid, Vana-kreeka, etruskid, Vana-Rooma, germaani hõimud, loodusrahvad.

Aasia: India, Hiina, Jaapan, Siberi loodusrahvad.

Okeania.

PÕHJA-EUROOPA.

Skandinaavlaste eluviis ja ühiskond.

Viikingite merereisid ja kolooniad.

Viikingiaja pärand – kohanimed, paatmatused, raidkirjad (Inglismaa näitel).

VANA-KREEKA.

Vanim kõrgkultuur Euroopas.

Vana-Kreeka kultuuri põhijooned.

Kreeka kultuuri olulisus tänapäeva maailmale.

Kreeka linnriigid.

Ateena õitseng.

Kreeka-Pärsia sõjad.

Hellenism.

Eluolu, pereelu.

Rollid ja klassid ühiskonnas.

Avastused, leiutised, kunst.

Jumalad ja Müüdid.

VANA-EGIPTUS.

Nilus kui Egiptuse eluolu alus.

Talupoegade eluviis ja töö.

Eluolu: toit, vaba aeg, riietumine ja enda kaunistamine.

Ehitised: mudatelistest elamud, püramiidide ehitamine.

Vaaraod: vaarao kui pooljumal; esimene vaarao Narmer; vaarao abilisi – vesiir. Usk jumalad ja müüdid.

Kiri ja kunst.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnicate tutvustamine. Teemad “tehnik läbi aegade” läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: püramiid ja selle konstruktsiooni põhimõtted; ajalooliste nähtustega seotud arvutusülesanded (nt. 'Kui palju mahutab viikingilaev?', 'Kui palju kaalub Egiptuse püramiid?'); Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade.

Muusikaõpetus: eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides; mõistete “koor” ja “orkester” ajalooline taust. Vana-Kreeka kultuurielu.

Kehaline kasvatus: Olümpiamängud Vana-Kreekas. Sportmängud erinevates kultuurides.

Kunstiõpetus: kunst ja kiri Vana-Egiptuses ja Vana-Kreekas; viikingite ornamendid.

Õpitulemused

Viienda klassi lõpetaja:

- mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, loob lihtsamaid seoseid (nt kirjeldab mõnda sündmust);
- mõistab vana-aja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos, esitab näiteid erinevatest kultuurivaldkondadest;
- oskab kasutada aja mõistega seonduvaid sõnu ja fraase: aeg, muinasaeg, vana-aeg, sajand, aastatuhat, eKr, pKr;
- püüab vaadelda maailma minevikus elanud inimeste pilgu läbi, aru saada nende inimeste elulaadist ja tegevusmotiividest;

Õppekirjandus

Cootes, R. J. , Snellgrove, L. E. The Ancient World. Longman Group UK Limited, 1991.

Jeunesse, G., Fuhr, U., Sautai, R. Atlas of Civilizations. Moonlight Publishing Ltd, 1996.

Mason, J. A Sense of History. Ancient Egypt Resource Book. Longman Group UK Limited 1991.

Mason, J. A Sense of History. Ancient Greece Recource book. Longman Group UK Limited 1991.

Mason, J. Greek Heroes and Monsters. Longman Group UK Limited, 1991.

Mason, S., Purkis, S. A Sense of History. The Vikings Resource Book. Longman Group UK limeted, 1991.

Powell, J. How to prepare a mummy. Pearson Education 2001.

Purkis, S. A Sense of History. Key Stage 2. Co-ordinator's Handbook. Pearson Education Limeted , 2000.

Deary, T. The Vicious Vikings. Hippo, 1994.

Deary, T. The Rotten Romans. Hippo, 1994.

Deary, T., Hepplewhite, P. The Awesome Egyptians. Hippo, 1993.

Deary, T. The Incredible Incas. Hippo, 2000.

Deary, T. The Angry Aztecs. Hippo, 1997.

Lewis, B. R. (toim.). Micropedia. Great Civilizations. Parragon, 1999.

AJALUGU 6. KLASSIS

Õppesisu

PAIKKONDLIK AJALUGU: muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloomustus.

Endiste aegade märgid, nende tõlgendamine – esemeline kultuur ajaloolise järjepidevuse kandjana.

Eesti ala vanim asustus: võrdlus õpilase kodumaa vanima asustusega.

Eesti nooremal kiviajal ja varasel metaliajal: võrdlus vastavate ajajärgudega õpilase kodumaal.

VANA-ROOMA.

Vana-Rooma seos tänapäeva maailmaga.

Rooma riigi tekkimine.

Rooma vabariik.

Rooma keisririik.

Rooma impeeriumi nõrgenemine ja kokkuvarisemine.

Rooma sõjavägi, selle roll riiklikes arengutes.

Eluolu ja kultuur, tervishoid, perekond.

Linnad, teec, ehitised.

Rollid ja klassid ühiskonnas.

Eesti Rooma rauaajal: võrdlus õpilase kodumaaga.

Müüdid ja jumalad, seos Kreeka mütoloogiaga.

Kristluse tekkimine ja levik.

VANA-HIINA

Loodusolud ja nende seos eluviisiga.

Vana-Hiina seos tänapäeva maailmaga

Kultuur, kunst, leiutised.

Usundid ja ideoloogiad, müüdid.

Elu-olu, perekond.

Hiina sõjavägi ja sõjakunst.

JAAPAN VANA- JA KESKAJAL

Loodusolud ja nende seos eluviisiga.

Vana- ja keskaegse Jaapani seos tänapäeva maailmaga

Kultuur, kunst, leiutised.

Usundid ja ideoloogiad, müüdid.

Elu-olu, perekond.

Jaapani ühiskondlik hierarhia.

Rüütlikultuur Jaapanis: samuraid.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine. Teemad "tehnik läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade – Rooma numbrid. Arvelaua päritolu ja kasutamine.

Geograafia: teekonna pikkuse mõõtmine kaardil ja arvutamine kilomeetriteks.

Inimeseõpetus: koolid läbi ajaloo; uimastite ajalugu: Hiina ja oopium.

Ühiskonnaõpetus:

Rollid ja klassid ühiskonnas: kellest koosneb ühiskond, erinevate ühiskonnaliikmete õigused ja kohtustused – Vana-Rooma, Vana-Hiina ja Keskaegne Jaapan (kordamisena: Vana-Kreeka, Vana-Egiptus, Viikingid).

Erinevad peremudelid; pere kui ühiskonna peegel – Vana-Rooma, Vana-Hiina ja Keskaegse Jaapani näitel.

Lapse staatus erinevates ühiskondades, laste õigused, lapstööjõud (kordamine).

Erinevad võimumudelid: Vana-Rooma senat, Vana-Rooma keisrid, keskaegse Jaapani feodaalhierarhia ja sõjaväelisest eliidid võimuladvik; Vana-Hiina keisrid.

Demokraatlik ühiskonnakorraldus: demokraatia teke; demokraatia põhimõtted; demokraatia Vana-Kreekas (kordamine).

Kodaniku mõiste Vana-Kreekas ja Vana-roomas.

Näited kultuuridevahelistest kontaktidest: Rooma ekspansioon Põhja-Euroopasse; Jaapani isolatsioon; Hiina maadeavastused ja konfliktid.

Muusikaõpetus: eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides; 12-toonise helirea leiutamine Hiinas.

Kehaline kasvatus: Vana-Rooma vaatamängud, gladiaatorid.

Kunstiõpetus: numbrid, tähed, piktogrammide. Kunstimälestised. Vana-Rooma, Vana-Hiina, Jaapani kunst ja kunstitehnikad.

Õpitulemused

Kuuenda klassi lõpetaja:

- kasutab ajalookaarti.
- oskab end asetada minevikus elanud inimese olukorda.
- oskab koostada ajalooalast referaati ja lühiuurimust;
- põhjendab oma seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult, oskab anda hinnangut, osaleb diskussioonis;
- saab aru, et ajaloosündmuse võib alati mitmeti tõlgendada;
- teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, mõistab ajalooallika tähtsust, oskab töötada lihtsamate allikatega;

- töötab mitmesuguste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid;
- tunneb ühiskonna üldist arengut muinas- ja vana-ajal, toob ajajärkude iseloomustamiseks näiteid;
- väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, oskab koostada kava.

Õppekirjandus

Buchanan, D. Aspects of Roman Life. Roman Sport and Entertainment. Longman Group Ltd 1975.

Cootes, R. J. , Snellgrove, L. E. The Ancient World. Longman Group UK Limited, 1991.

Cummins, p. Ancient and Medieval Japan. Cambridge University Press 2000.

Deary, T. The Rotten Romans. Hippo, 1994.

Dunshea, C. Ancient And Medieval China. Cambridge University Press 2001.

Lewis, B. R. (toim.). Micropedia. Great Civilizations. Parragon, 1999.

Martin, P., Pulley, R. The Roman World. From Republic to Empire. Cambridge University Press 1992.

AJALUGU 7. KLASSIS

Õppesisu

PAIKKONDLIK AJALUGU: ülevaade õpilase kodumast asustuse algusest tänapäevani.

Kronoloogia.
Üldistuste tegemine pikemate ajalooajalooperioodide kohta.
Kohalikud arengud ülemaailmsete ajalooajalooprotsesside taustal.
Erinevate ajalooajalooperioodide pärand, jäljed tänapäevas.
Endiste aegade märgid, nende tõlgendamine.

KESKAEG: keskaja koht maailma ajaloos, üldiseloomustus, sündmused, kronoloogia.

keskaegne ühiskond Prantsusmaa ja Inglismaa näitel.
Frangi riik.
Keskaja riiklus Saksamaa ja Inglismaa näitel.
Muutused riikluses keskaja lõpul ja varauusajal.
Saja-aastane sõda.
Läänikorralduse üldiseloomustus.
Feodaalide ja talurahva eluolu.
Eesti ajalugu ristiusustamisest reformatsioonini; Muistne vabadusvõitlus; Jüriöö ülestõus; - lühiülevaade võrdluses sarnaste protsessidega mujal Euroopas.

KESKAEG: keskaja kultuur, pikaajalised arengud.

Reformatsioon ja vastureformatsioon.
Rüütlikultuur.
Linnad ja kaubandus Hansa- ja Inglismaa linnade näitel.
Euroopa rahvaste ristiusustamine
linnade areng;
Ülikoolid ja teadus.
Keskaegse inimese maailmapilt.
Romaani ja gooti stiil.
Kirik keskajal. Kiriku osa keskaegses kultuuris.
Ristisõjad. Esimene ristisõda. Vaimulikud rüütliordud.
Araablased. Araabia kultuur ja selle tähendus Euroopale.
Bütsantsi keisririik. Bütsantsi kultuuri ja teaduse saavutused.
Renessanss.
Suured maadeavastused

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine. Teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade.

Inimeseõpetus/ ühiskonnaõpetus: esmavajadused ja luksuskaubad, esmavajaduste rahuldamise viisid, tööjõud luksuskaupade taga.

Muusikaõpetus: eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides.

Kunstiõpetus: keskaegne kunst ja kiri - inimese kujutamine ja perspektiiv, vapid ja heraldika.

Inimeseõpetus: rüütlikultuur ja romantika.

Õpitulemused

Seitsmenda klassi lõpetaja:

- oskab leida ajaloosündmuste ja -nähtuste sarnasusi ja erinevusi, põhjusi ja tagajärgi
- töötab kaardiga, suudab ise koostada lihtsamaid skeeme ja andmekaarte.

Õppekirjandus

Byrom, J., Counsell, C., Riley, M. Medieval Minds Teacher's Book. Addison Wesley Longman Limited 1997.

Counsell, C., Riley, M. Medieval Minds. Britain 1066-1500. Addison Wesley Longman Limited 1997.

Deary, T. The Angry Aztecs. Hippo, 1997.

Deary, T. The Incredible Incas. Hippo, 2000.

Lewis, B. R. (toim.). Micropedia. Great Civilizations. Parragon, 1999.

Kaplinski, K. Tallinn – meistrite linn. Koolibri, 1995.

Kõiv, M., Raudkivi, P. Keskaeg. Avita, 1996.

Mason, J. Medieval Realms 1066-1500. Longman Group UK Limited 1991.

Snellgrove, L. E. The Early Modern Age. Longman Group UK Limited, 1989.

AJALUGU 8. KLASSIS

Õppesisu

PAIKKONDLIK AJALUGU: ülevaade õpilase kodumast asustuse algusest tänapäevani; suurte muudatuste jälgimine.

Kronoloogia.

Üldistuste tegemine pikemate ajaloo perioodide kohta.

Kohalikud arengud ülemaailmsete ajaloo protsesside taustal.

Suured muudatused lühikese aja looksul ja pikaajalised arengud.

Endiste aegade märgid, nende tõlgendamine.

ÜLEVAADE EUROOPAST VARAUUSAJAL JA ENNE PRANTSUSE REVOLUTSIOONI.

Ülevaade valgustusajastu olulisematest ideedest ja nende mõjust.

Barokkajastu - kunst, muusika, mood.

Absolutismiajastu Euroopas Prantsusmaa näitel;

Valgustatud absolutism Preisimaa ja Venemaa näitel;

Parlamentarism Inglismaal.

Eesti 16. sajandil: Eluolu, Vaimuelu ja kultuur – kõrvutamine vastavate või võrreldavate arengujärgudega õpilase kodumaa ajaloos.

Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus: Muudatused majanduses ja poliitikas, Vaimuelu ja kultuur – kõrvutamine vastavate või võrreldavate arengujärgudega õpilase kodumaa ajaloos.

SUUR PRANTSUSE REVOLUTSIOON:

Revolutsiooni tagamaad, 'Vana režiimi' lagunemine.

Sündmused ja kronoloogia.

Revolutsiooni järel Prantsusmaal ja mujal maailmas toimunud muutused.

Prantsuse Revolutsioon kui "pika keskaja" lõputähis.

MAJANDUS- JA TOOTMISSUHETE MUUTUMINE 18-19 SAJANDIL.

Kapitalismi areng.

Tööstuspööre.

KOLONIAALMAAILM.

Koloniaalimpeeriumid Inglismaa näitel.

Orjakaubandus.

Impeeriumi mõjud väljaspool emamaad: USA iseseisvumine; impeerium põlisrahvaste vaatepunktist, kultuuridevahelised konfliktid.

VICTORIA-AJASTU VAIMUELU JA IDEOLOOGIA.

Darwin ja evolutsiooniteooria.

Naiste roll ühiskonnas, selle muutumine.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine. Teemad "tehnik läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade; meetermöödustiku päritolu.

Inimeseõpetus/ ühiskonnaõpetus: esmatarbekaubad ja luksuskaubad, tööjõud luksuskaupade taga.

Geograafia: maadeavastused (kordamine), koloniaalkaubandus, majanduse sõltumine kliimavõõrmetest.

Loodusained: teaduse areng 19 sajandil.

Muusikaõpetus: eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides; barokkmuusika; Marseljees.

Kehaline kasvatus: tervislike eluviiside ja spordi harrastamise kujunemine.

Kunstiõpetus: 18. - 19. sajandi poliitilised karikatuurid; värvide kasutamine poliitilises sümboolikas.

Õpitulemused

Kaheksanda klassi lõpetaja:

- mõistab eri ajastute ajaloo kultuuripanust, iseloomustab tähtsamaid ajaloosündmusi, isikuid, kultuurinähtusi;
- on omandanud maailma ajaloo põhietappide kronoloogilise raamistiku, suudab asetada sinna uut informatsiooni, teab tähtsamaid ajaloosündmusi;

Õppekirjandus

Byrom, J. Minds and Machines Teacher's Book. Britain 1750-1900. Pearson Education Limited 1999.

Byrom, J., Counsell, C., Gorman, M., Riley, M., Wrenn, A. Minds and Machines. Britain 1750-1900. Addison Wesley Longman Limited, 1999.

Deary, T. The Vile Victorians. Hippo, 1994.

Edmonds, S. Native Peoples of North America: Diversity and development. Cambridge University Press, 1993.

Hetheron, G. Revolutionary France. Cambridge University Press 1992.

Mason, J. Expansion, Trade & Industry. Longman Group UK Limited, 1993.

Snellgrove, L. E. The Early Modern Age. Longman Group UK Limited, 1989.

AJALUGU 9. KLASSIS

Õppesisu

EUROOPA ARENGUD 19. SAJANDIL.

Napoleoni sõjad.

Rahvuslus 19. sajandil Saksamaa näitel - paralleelide tõmbamine Eestiga ja õpilase kodumaaga.

Eesti 19. sajandil ja 20. sajandi algul, ärkamisaeg ja rahvuslik liikumine: kõrvutamine vastavate või võrreldavate arengujärgkudega õpilase kodumaajaloos.

Tänapäevaste riigipiiride kujunemine.

19. sajandi poliitika põhijooned Inglismaa näitel.

Kultuur 19. sajandil ja 20. sajandi algul.

ESIMENE MAAILMASÕDA.

KULTUUR JA ELUOLU 20. SAJANDI I POOLEL.

Rahvusvaheline olukord.

Maailmamajandus.

Demokraatia ja diktatuurid 1920.–1930. aastail.

Eesti Vabariik: majandus, sise- ja välispoliitika, kultuur – võrdlus õpilase kodumaaga.

Rahvaste vabadusliikumine ja koloniaalimpeeriumide lagunemine.

KÜLM SÕDA.

Arenenud tööstusriigid USA ja Saksamaa LV näitel.

Kommunistlikud riigid NSV Liidu näitel.

Eesti Nõukogude okupatsiooni all.

MAAILM 1990. AASTAIL.

Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine.

Eesti Vabariigi taasiseseisvumine.

kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel.

Integratsioon teiste ainetega

Töö- ja tehnoloogiaõpetus: minevikus kasutusel olnud käsitöötehnicate tutvustamine. Teemad "tehnik läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Matemaatika: Ajaühikute ja -vahemike arvutamine ja teisendamine; mõõtühikud läbi aegade; Vana-Kreeka matemaatikud (Pythagoras, Thales, Eukleides) – kordamine.

Inimeseõpetus: erinevad riigikorrad ja juhtimisstiilid; lapstööjõud (kordamine).

Ühiskonnaõpetus: (teemad, mis kaetakse ajalootunnis)

Rollid ja klassid ühiskonnas: kellest koosneb ühiskond, erinevate ühiskonnaliikmete õigused ja kohtustused – keskaegne ja varauusaegne

Euroopa (kordamine), Prantsusmaa enne ja pärast revolutsiooni, Briti impeerium 18-19 sajandil, 20. sajandi õhtumaine kultuur.

Erinevad peremudelid: pere kui ühiskonna peegel, lapse staatus erinevates ühiskondades – keskaegne ja varauusaegne Euroopa (kordamine), Briti impeerium 18-19 sajandil, 20. sajandi õhtumaine kultuur.

Erinevad võimudemelid: Keskaegse Euroopa feodaalhierarhia, ilmaliku ja vaimuliku võimu seosed, esimeste parlamentide teke keskaegsel Inglismaal; keskaegsete kuningriikide võrdlus varauusaegsete riikidega. Arusaamad riigist valgustusajastul, enne ja pärast Prantsuse revolutsiooni, koloniaalimpeeriumites, 20. sajandil.

Majandus ja tootmissuhted: jõukuse mõiste keskaegses Euroopas; tootmissuhete muutumine keskaja jooksul ja varauusajal; rahamajandusele üleminek, pankade väljakujunemine.

Linnakodanluse tekkimine, jõukuse ja staatuse seoste muutumine keskaja lõpul ja varauusajal.

Näited kultuuridevahelistest kontaktidest: ristisõdijad Väike-Aasias, islamiusulised kolooniad Lõuna-Euroopas; Eurooplastest maadeavastajad ja vallutajad; koloniaalimpeeriumite tekkimine ja nende lagunemine, põlisrahvaste saatused; Hiina oopumisõjad, Külma sõda.

Kodanikualgatus: võitlus naiste õiguste eest; Mahatma Gandhi.

Muusikaõpetus: eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides.

Kehaline kasvatus: tervislike eluviiside ja spordi harrastamise kujunemine.

Kunstiõpetus: masstootmine ja kits, tööstusdisain, 20. sajandi kunstiarendud.

Õpitulemused

Üheksanda klassi lõpetaja:

- teab Eesti ühiskonna arengujärke, oskab neid suhestada kodukoha, naabermaade ja Euroopa ning maailma ajalooga, teab tähtsamaid ajaloosündmusi.

Õppekirjandus

Adey, K. Turn That Light Out: Home Life in World War II. Pearson Education Limited, 2002.

Brooman, J. The end of old Europe. The causes of the First World War, 1914-18. Longman Group Limited, 1985.

Brooman, J. The twentieth century world. Longman, 1995.

Byrom, J. Minds and Machines Teacher's Book. Britain 1750-1900. Pearson Education Limited 1999.

Byrom, J., Counsell, C., Gorman, M., Riley, M., Wrenn, A. Minds and Machines. Britain 1750-1900. Addison Wesley Longman Limited, 1999.

Deary, T. The Vile Victorians. Hippo, 1994.

Edmonds, S. Native Peoples of North America: Diversity and development. Cambridge University Press, 1993.

Judges, S. Superpower Rivalry. Longman Group UK Limited, 1994.

Lang, S. The Second World War: Teacher's Resource Book. Cambridge University Press, 1993.

Lang, S. The Twentieth Century World: War, revolution and technology. Cambridge University Press 1998. .

Wright, S., Orme, D. It's official: Print from World War II. Pearson Education Limited, 2000.

AJALOO PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA INTEGRATSIOON ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng:

- läbiva teemana kultuuri sõltumine keskkonnast (nt. Egiptuse tsivilisatsiooni seos Niiluse jõega, maa väljakurnamine kui tsivilisatsiooni allakäigu algus, erinevate kultuuride võtted rahvaarvu liigkiire kasvu pidurdamiseks)
- oma kodumaa looduse tutvustamine.

Tööalane karjäär ja selle kujundamine:

- samade kultuurinähtuste vaatlemine erinevast vaatepunktist (nt. kooliskäimine orja ja üliku seisukohalt)
- ülesanded, kus võrreldakse erinevate elualade või ühiskonnaklasside esindajate võimalusi ja kohustusi (nt. kellel oli 19. sajandil rohkem valikuvõimalusi, rohkem õigusi, rohkem kohustusi – kas õukondlikel lastel või lapstöölistel)
- ülesanded, kus võrreldakse asjade kättesaadavust tänapäeval ja minevikus (nt. mida on tänapäeval vaja teha, et endale üks särk saada; mida pidid selleks tegema viikingid ja kui palju aega see võttis)
- töö ja elatiseteenimise vaatlemine erinevate õpilaste kodumaades
- elulugude jutustamine

Infotehnoloogia ja meediaõpetus:

- tööde esitamine elektroonilisel kujul
- informatsiooni ja vastuste otsimine internetist
- õpetajapoolsed materjalid ja instruktsioonid internetis
- elektrooniliste töölehtede ja interaktiivsete mängude kasutamine
- õpilastööde avaldamine kooli kodulehel

Turvalisus.

- näited katastroofidest ja õnnetustest läbi aegade
- olme ja sellega seotud ohtude vaatlemine läbi aegade
- ohud linnakeskkonnas läbi aegade, nendega toimetulek eri kultuurides
- avaliku korraaitse ja tuletõrje päritolu

AJALOOS KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Tume tahvel ja kriit.

Valge tahvel ja tahvlimarker.

Arvutid ja internet.

Lisakirjandus, tekstilised vahendid:

Õpilastööd varasematest aastatest.

Eesti rahvakalendrit tutvustav kalender aastast 1992.

120 Great history projects. Lorenz Books, 2001.

Bray, W., Trump, D. The Penguin Dictionary of Archaeology. Penguin books, 1982.

Bruce-Mitford, M. Kogu maailma märgid & sümbolid. Varrak, 1997.

Doherty, G. 1001 things to spot long ago. Usborne Publishing Ltd, 1999.

Farman, J. A Shockingly Short History of Absolutely Everything. Macmillan, 1996.

Jaanits, L., Laul, S., Lõugas, V., Tõnisson, E. Eesti Esiajalugu. Eesti Raamat, 1982.

Johnson, K. The complete book of treasure hunting. Granada Publishing Limited, 1981.

Kõiv, M. Vanaaeg. Avita, 1998.

Kuus, E. Nupumees Ati. Eesti Raamat, 1980.

Lee, S. Crime, Punishment and Protest. Longman Group limited, 1994.

Lee, s. Medicine and Public Health. Pearson Education Limited, 2001.

Lõugas, L., Maldre, L., Jürgenson, A., Järv, E. Koduloomad ja karjakasvatus muinasajast kaasajani. Eesti Põllumajandusülikool, MTÜ Arheoloogiakeskus. Tallinn [2005].

Philip, N. Piltidega müüdiraamat. Varrak, 1998.

Mellersh, H.E.L., Storey, R.L., Williams, N., Waller, P. Hutchinsoni maailma ajaloo kronoloogia. Olion. Tallinn, 2000. Ponting, C. Maailma roheline ajalugu. Varrak, 2002.

Siitan, T. Õhtumaade muusikalugul. Toomas Siitan, Talmar & Põhi, Avita, 1998.

Toomet, T. Kodused asjad. Eesti Raamat, 1987.

Pildilised ja esemelised abivahendid:

Poster "Eesti esiajaloo kronoloogia" (V. Lang, A. Kriiska 2001).

Poster aastate, sajandidte, aastatuhandete paiknemisest ajateljel.

5-meetrine paberirull 5000 aasta visualiseerimiseks ja ajavahemike proportsioonide selgitamise hõlbustamiseks.

Tükk papüürust.

Õpetaja koostatud pildipank (väljalõiked + pildifailid) kunsti- ja käsitööprojektides kasutamiseks.

Koopiad vanadest fotodest (lamineeritud).

Kogu vanu mänguasju.

Keraamikakillud.

Egiptuse-teemaline pildivihik.

Kontuurkaardid.

Käsitöövahendid:

Suured (A2-A0) paberid postrite valmistamiseks, Värvilised paberid, Käärid, Liim, värvilised pliiatsid ja markerid.

Elektronilised abivahendid:

Töölehed, näidismaterjalid ja interaktiivsed mängud lehekülgedelt:

www.Schoolhistory.co.uk

www.bbc.co.uk/history

Õpetaja koostatud elektronilised töölehed.

Tartu Rahvusvahelise Kooli muusikaõpetuse ainekava

ÜLDALUSED

1. Muusikaõpetus põhikoolis

1.1. Muusikaõpetusel on tähtis osa õpilase tundemaailma rikastamisel ja tasakaalustatud isiksuse arendamisel, muusikakultuurilise aluse rajamisel ning tervikliku maailmapildi kujunemisel, sotsiaal-kultuuriliste hinnangukriteeriumide ja muusikalise maitse kujundamisel.

1.2. Muusikaõpetuse oluliseks üleandeks on rahvuslike kultuuritraditsioonide säilitamine ja edasikandmine. Selles on oluline koht koorilaulu ja pillimängu edendamisel ning kaasaja muusika tutvustamisel.

1.3. Muusikaõpetuse ülesanded on muusikahuvi äratamine ja muusikakogemuse rikastamine; aktiivse ja emotsionaalse muusikataju, muusikalise kirjaoskuse, muusika teadliku kuulamise oskuse, muusikalise kujutlusvõime, mälu, tähelepanu, rütmide ja koordinatsiooni arendamine ning esitamisoskuse kujundamine. Muusikaõpetaja ülesanne on õpetada muusikat võimalikult mitmekesiselt vastu võtma, seda väärtustama ja ennast loovalt väljendama. Musitseerimises lähtutakse eakohasusest ja õpilaste muusikalisest võimekusest.

1.4. Muusikaõpetuse põhitegevused on laulmine, pillimäng, muusika kuulamine, liikumine, muusikalise kirjaoskuse arendamine ja muusikaloo käsitlemine.

1.5. Muusikaõpetus üldhariduskoolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilis-metoodilistest printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning C. Orffi muusikaõpetuse süsteem.

1.6. 1.–3. klassis on muusikaõpetuse keskmes musitseerimisrõõmu tekitamine. Häälekujunduslikus töös on tähelepanu keskmes õigele hingamisele toetuv loomulik ülehäälnud laulmine. Olulisel kohal on õpilaste muusikaliste võimete, muusika kuulamise oskuse ja loovuse arendamine.

1.7. 4.–6. klassis on peatähelepanu suunatud õpilase motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle individuaalsetele omadustele (tämbel, diapason). Arendatakse mitmehäälsel laulmist, iseseisva musitseerimise oskust, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.

1.8. 7.–9. klassis on musitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse musitseerimisel, muusikavormide ja -žanrite tundmaõppimisel.

1.9. Gümnaasiumis on tähelepanu keskmes laulmine ja tutvumine muusikalise kultuuripärandiga. Arendatakse analüütilist mõtlemist ning kujundatakse valmisolek muusikat kuulata, mõista ja hinnata.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- arendab vokaalseid võimeid;
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt;
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 1. -3. KLASSILE

Õppetegevus

1. Algõpetuse põhieesmärgiks on aktiivse musitseerimise kaudu muusika vastu huvi äratamine. Muusikatund peab kujunema oodatud sündmuseks, mis pakub õpilastele positiivseid elamusi. Selles eas on oluline õpetaja positiivne suuline hinnang õpilase muusikalistele tegevustele. Hindamine muusikaõpetuses peab kajastama ja toetama iga õpilase individuaalsete muusikaliste võimete arengut.
2. Oluline koht meie muusikatraditsioonide säilitamisel ja edasiviimisel on koorilaulul ning pillimängul. Sellele pannakse alus 1.–3. klassis, kus moodustatakse mudilaskoor. Poistele luuakse võimalus laulda mudilas- või poistekooris. Vastavalt võimalustele tegeldakse vokaal- ja instrumentaalansamblite ning solistidega.
3. Laulmisel on tähelepanu *a capella* ühislaulmisel. Lisaks ühehääelsele laulmisele lauldakse ka kaanoneid.
4. Pillimängus tutvutakse erinevate rütmi- (k.a kehapill) ja meloodiapillidega. Muusikahuvi süvendatakse rütmilise liikumise (liikumismängud, mängulaulud, lihtsad tantsud) kaudu.
5. Rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide abil arendatakse muusikalist mõtlemist ja loovust.
6. Muusikalise kirjaoskuse põhialused omandatakse muusikalise tegevuse kaudu.
- 1.7. Muusika kuulamisega kujundatakse muusikalist maitset; muusikaliste kujundite kaudu õpetatakse tunnetama ja mõistma ümbritsevat maailma, elavalt sekkuma muusika loomisse ja positiivselt suhtuma muusikakultuuri.

MUUSIKAÕPETUS 1. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Muusikalisele fraasile toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: õige kehahoid, huulte aktiivne rakendamine kõla ja ilmekuse saavutamiseks

Emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel

Laulude esitamine liikumisega

Lastelaulud

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS:

Meetrum

Pulsi tunnetamine

Rütm

Pikk ja lühike heli muusikas

Meloodia

Kõrged ja madalad helid, nende võrdlemine kuulmise järgi ning kujutamine visuaalselt

Meloodia liikumise suundade jälgimine ja iseloomustamine laulmisel ja muusika kuulamisel

MUUSIKA KUULAMINE

Laulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine

Muusikapala meeoleolu ja karakteri kirjeldamine

RÜTMIPILLIDE KASUTAMINE

Lihtsamate rütmipillide (agogo, marakad, pongo trummid, tamburiin jt) mängima õppimine

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus – laulu- ja tantsumängud. Liikumised erinevate muusikate ja rütmide saatel.

Tööõpetus – pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Eesti keel – eesti laulud ja rahvaviisid.

Kunstiõpetus – meeoleolu väljendamine värvidega.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiuga ning ilmekalt
- on omandanud ühislauluvara: «Mu koduke» (A. Kiiss), «Rongisõit» (G. Ernesaks), «Tiliseb, tiliseb aisakell» (L. Wirkhaus), eesti laste- ja rahvalaulu “Kes aias”; “Do-Re-Mi” (R. Rodgers), “Twinkle-Twinkle”, “I’ve Got No Strings” (L. Harline), “Row, row”, “Edelweiss” (R. Rodgers), “Who’s Afraid of the Big Bad Wolf” (F. Churchill), “The Grasshopper”, “We Wish You a merry Christmas”, “Ring-a-ring-a-roses”
- oskab kirjeldada muusikateose meeleolu

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Klesment, M., Maarand, A. Mudialste muusika aabits. Kupar, 1995.

MUUSIKAÕPETUS 2. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega.

Muusikalisele fraasile toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel: õige kehahoid, huulte aktiivne rakendamine kõla, diktsiooni selguse ja ilmekuse saavutamiseks

Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel

Lastelaulud

Eesti rahvalaulud

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum

Rõhulised ja rõhuta helid

Kahe- ja kolmeosalise taktimõõdu tundmaõppimine kuulmise järgi, takti viipamine

Laulurütmi, rütmiharjutuste ja kaasmängude mängimine kuulmise järgi 2- ja 3-osalises taktimõõdus

Taktijoone, lõpumärkide kasutamine

Rütm

Kõnerütmile toetuv töö ettevalmistusena helivältuste suhete tundmaõppimiseks

Rütmivormide



tundmaõppimine

neljandik-taktimõõdus ning nende kasutamine laulurütmis, rütmiharjutustes, laulu rütmisaadetes ning rütmiimprovisatsioonides

Meloodia

Heliastmete So, Mi, Ra, Jo, Le, Jo1, Ra1, So1, Na, Di tundmaõppimine noodi järgi

Jo-võtme tundmaõppimine ja kasutamine praktilises musitseerimises

Jo- ja Ra-lõpuline astmerida

Õpitud heliastmete ja rütmivormide kasutamine laulmisel, pillimängus

Mõistete *piano* (p), *forte* (f) tundmine ja kasutamine musitseerimisel

Õpitud rütmide ja lihtsamate viiside mängimine muusikainstrumentidel

MUUSIKA KUULAMINE

Laulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine

Muusikapala meeoleolu ja karakteri kirjeldamine muusikalisi väljendusvahendeid *meloodia*, *rütm*, *tempo*, *dünaamika*, *tämber* kasutades

Mõistete *vokaal*- ja *instrumentaalmuusika* tundmaõppimine

Mõistete *luuletaja*, *helilooja*, *solist*, *ansambel*, *koor*, *koorijuht*, *dirigent*, *orkester* tundmaõppimine.

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus – tantsu- ja laulumängud, lihtsamate tantsusammude õppimine.

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Tööõpetus – pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Eesti keel – eesti laulud ja rahvaviisid.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), «Emakesele» (M. Härma), eesti laste-ja rahvalaule: «Kes elab metsa sees», «Teele, teele, kurekesed», «Kaera-Jaan»
- tunneb 2- ja 3-osalist taktimõõtu kuulmise järgi
- oskab kasutada taktijoont, lõpumärke
- tunneb rütmivorme



ning oskab neid kasutada rütmülesannete lahendamisel

- teab JO-võtme tähendust ja astmeid Jo, Le, Mi, Na, So, Ra, Di, Jo1, Ra1, So1, oskab neid kasutada laulmises ja pillimängus
- oskab kasutada musitseerimisel märke p, f
- oskab kirjeldada muusikateose meeleolu ja karakterit
- teab mõistete *luuletaja*, *helilooja*, *solist*, *ansambel*, *koorijuht*, *dirigent*, *orkester* tähendust

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Klesment, M., Maarand, A. Mudialste muusika aabits. Kupar, 1995.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

MUUSIKAÕPETUS 3. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega.

Eesti ja teiste rahvaste rahvalaulud.

Kaanonid.

Lastelaulud

Eesti rahvalaulud

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum

Laulurütmi, rütmiharjutuste ja kaasmängude mängimine noodi järgi 2- ja 3-osalises taktimõõdus

Kordamismärgi, fermaadi kasutamine

Rütm



Rütmivormide

tundmaõppimine neljandik-taktimõõdus ning nende kasutamine laulurütmis, rütmiharjutustes, laulu rütmisaadetes ning rütmii improvisatsioonides

Meloodia

Pool- ja tervetoon

Õpitud heliastmete ja rütmivormide kasutamine laulmisel, pillimängus, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide loomisel

Märkide < (valjenedes), > (kahanedes) tundmine ja kasutamine musitseerimisel

Õpitud rütmide ja lihtsamate viiside mängimine muusikainstrumentidel

MUUSIKA KUULAMINE

Keel-, puhk- ja löökpillid etutvustamine

Muusikažanrite *marss, polka, valss* tundmaõppimine

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus – laulu- ja tanstumängud, rütmivõimlemine. Tantsukavade koostamine ja esitamine. Loovliikumine.

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Eesti keel – eesti rahvalaulude ja rahvaluule tundmaõppimine.

Tööõpetus – pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

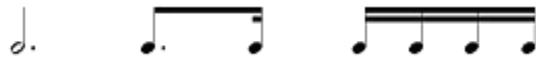
Loodusained – pillide valmistamine loodusmaterjalidest.

Eesti keel – eesti laulud, eesti rahvapillid.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), eesti laste- ja rahvalaule: «Lapsed, tupp», «Ketramas», «Mutionu pidu», «Sokukene», «Tiiu, talutütrekene»; “A Hundred million Miracles” (R. Rodgers), “Schooldays”, “El Cumbanchero” (R. Hernandez), “Rudolph the Red Nosed Reindeer” (J. Marks), “Under the Sea” (A. Menken), “The Wonderful Thing About Tiggers” (R. B. Sherman), “Chim Chim Cher-ee” (R. B. Sherman)
- tunneb 2- ja 3-osalist taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi;
- oskab kasutada kordusmärki ja märke , >, <
- tunneb rütmivorme



ning oskab neid kasutada

rütmülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel;

- oskab kasutada musitseerimisel märke >, <
- eristab vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning muusikat keel-, puhk- ja löökpillide esituses
- eristab muusikažanre *marss*, *polka*, *valss*, oskab neid iseloomustada

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 4.-6. KLASSILE

Õppetegevus

1. Selles vanuseastmes on põhieesmärgiks eale iseloomuliku erilise aktiivsuse suunamine muusikalisse tegevusse. Individuaalsete õpiülesannete lahendamise kõrval on otstarbekas kasutada ka rühmatööd. Hinnatakse õpilase muusikalise tegevuse aktiivsust, muusikalisi teadmisi ja oskusi ning laulmist. Õpilastele, kelle laululised võimed on tagasihoidlikud, antakse võimetekohaseid ülesandeid, mida ka hinnatakse.

2. Selle vanuseastme õpilased kaasatakse lastekoori, poisid – poistekoori. Jätkatakse tööd vokaal- ja instrumentaalansamblitega, solistide ja võimaluse korral orkestritega.

Laulmisel jätkatakse tööd õpilase hääle igakülgse arendamisega. Tegeldakse võimetekohase kahehäälse laulmisega. Süvendatakse pillimänguoskust. Liikumistegevuse pöhiõhk asetatakse ringmängudele ja tantsudele. Improvisatsiooni kaudu arendatakse iseseisvat muusikalist mõtlemist ja loovust. Jätkuvalt süvendatakse muusikalist kirjaoskust. Muusika kuulamisel arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

MUUSIKAÕPETUS 4. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Hääle kõlavuse arendamine fraseerimisel, kõlaühtluse ja pehme tooni saavutamine, vältides forsseerimist

Harmooniataju arendamine. kaanonid (kahes erinevas rühmas)

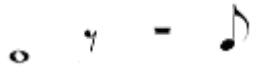
Eesti laulud: "Eesti lipp" (E. Võrk), «Mu isamaa armas» (rahvalik laul) ning mud laulud: «Püha öö» (F. X. Gruber), kaanon «Nooditähed» (W. A. Mozart) ja 2 kaanonit "Row, row" (inglise kaanon), "Viva las musica" (M. Preatorius). Teised laulud: "Smile" (J. Turner, G. Parsons), "The Lonely Goatherd" (R. Rodgers), "My Favourite Things" (R. Rodgers), "Any Dream Will Do" (A. L. Webber)

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum

4-osalise taktimõõdu tundmaõppimine noodi järgi

Rütm

Rütmivormide  tundmaõppimine neljandiktaktimõõdus ja nende kasutamine laulurütmis, rütmiharjutustes, laulu rütmisaadetes ja rütmiimprovisatsioonides

Meloodia ja helilaad

Helilaadse mõtlemise arendamine mõistete kurbus/õnnetu ja rõõm/õnnelik kaudu

Viiulivõtme tähendus

Dünaamika- ja agoogikamärkide pp, ff, mp, mf tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel

Õpitud rütmide ja lauluviiside mängimine muusikainstrumentidel dünaamikamärke järgides

MUUSIKA KUULAMINE

Võrdlusoskuse, muusikalise analüüsivõime arendamine

Seoste loomine muusika ja kunsti vahel

Pillirühmade tutvustamine

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus – rütmid, muusika järgi liikumine.

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Terviseõpetus – erinevad emotsioonid ja nende väljendamine.

Kunstiõpetus – muusika ja kunsti vahelised seosed.

Tööõpetus – pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Eesti keel – eesti laulud.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), «Eesti lipp» (E. Võrk), «Mu isamaa armas» (rahvalik laul), «Püha öö» (F. X. Gruber), kaanon «Nooditähed» (W. A. Mozart) ja 2 kaanonit: “Row, row” (inglise kaanon), “Viva las musica” (M. Preatorius). Oskab laule: “Smile” (J. Turner, G. Parsons), “The Lonely Goatherd” (R. Rodgers), “My Favourite Things” (R. Rodgers), “Any Dream Will Do” (A. L. Webber)
- tunneb taktimõõte 2/4, 3/4 kuulmise ja noodi järgi
- teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida
- kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi

Õppekirjandus

Järv, H. M., Sepp, A. Muusikaõpetus 1V klassile. Avita, 2001.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

MUUSIKAÕPETUS 5. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Hääle väljenduslikkuse arendamine fraseerimisel, kõlaühtluse ja pehme tooni saavutamine, vältides forsseerimist

Laulude ilmikas ettekanne

Hääle individuaalsete omaduste (tämbri, diapason) kujundamine

Harmooniataju arendamine: kaanonid (kolmes ja enemas erinevas rühmas)

Eesti laulud: «Kungla rahvas» (K. A. Hermann), «Kaerajaan» (rahvalik laul), «Mardilaul» ning teised laulud: «Oh sa, õnnistav» (koraal, sitsiilia rahvalaul), «So Long, Farewell» (R. Rodgers), «Blue Moon» (R. Rodgers), «Sing and Celebrate» (Barbershop), «In My Life» (J. Lennon, P. McCartney), «Singing in the Rain» (N. H. Brown).

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum

2-, 3- ja 4-osalise taktimõõdu tundmaõppimine kuulmise järgi

Rütm



Rütmivormide tundmaõppimine neljandiktaktimõõdus ja nende kasutamine laulurütmis, rütmiharjutustes, laulu rütmisaadetes ja rütmiimprovisatsioonides

Meloodia ja helilaad

Duur-, moll-helirida ja helilaad, kolmkõlad

Klaviatuur ja oktav

Absoluutsete helikõrguste c, d, e, f, g, a, h tundmaõppimine noodijoonestikul ja klaviatuuril ning nende seostamine relatiivsete astmetega.

Dünaamika- ja agoogikamärkide *cresc.*, *dim.*, a tempo ning mõiste *da capo al fine* tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel

MUUSIKA KUULAMINE

Võrdlusoskuse, muusikalise analüüsivõime arendamine

Seoste loomine ja leidmine kirjanduse, kunsti ja tänapäevaga

2-osaline muusikaline vorm õpitud lauludes ja kuulatud muusikas

Tuntumad lauljad Eestis ja mujal maailmas

Kooriliigid: mudilas-, laste-, poiste, nais-, mees-, segakoor, tuntumad koorid ja dirigendid Eestis ning mujal maailmas

Eesti rahvalaulud, -laulikud, -tantsud, -pillid, -ansamblid ja -orkestrid.

Tutvumine karaktersemate pillide tämbri ja kõlaga

Õpitud rütmide ja lauluviiside mängimine muusikainstrumentidel ansamblina

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus – laulu-, tantsumängud, rütmid inimese elus.

Inimeseõpetus – häälemurre noorukieas.

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Tööõpetus – pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Kirjandus – kirjanduse ja muusika seoste loomine ja leidmine.

Ajalugu – eri ajastute ja kultuuride muusika kuulamine; muusikariistad läbi aegade maailma eri paigus, muusika roll ja funktsioon erinevates kultuurides; mõistete “koor” ja “orkester” ajalooline taust. Vana-Kreeka kultuurielu.

Eesti keel – tuntud eesti lauljad, eesti muusika ajalugu, eesti rahvamuusika, eesti laulud.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- laulab võimetekohaselt ja hääle individuaalseid omadusi arvestavalt
- on omandanud lauluvara: «Kungla rahvas» (K. A. Hermann), “Kaerajaan” (rahvalik laul), “Mardilaul” ning on omandanud laulud: «Oh sa, õnnistav» (koraal, sitsiilia rahvalaul), “So Long, Farewell” (R. Rodgers), “Blue Moon” (R. Rodgers), “Sing and Celebrate” (Barbershop), “In My Life” (J. Lennon, P. McCartney), “Singing in the Rain” (N. H. Brown)

- tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 kuulmise ja noodi järgi
- tunneb neljandik-taktimõõdus kuulmise ja noodi järgi rütmivorme



ning oskab neid

kasutada rütmülesannete lahendamisel ja rütmiprovisatsioonide loomisel

- laulab astmenimedega lihtsaid laule ja harjutusi
- teab tähtnimetuste c, d, e, f, g, a, h asukohta noodijoonestikul ning klaviatuuril
- kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi
- tunneb 2-osalist lihtvormi
- teab tuntud lauljaid Eestis ja mujal
- teab erinevaid kooriliike: mudilas-, laste-, poiste, nais-, mees-, segakoor; teab tuntumaid koore ja dirigente Eestis ja mujal maailmas

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

MUUSIKAÕPETUS 6. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Hääle kõlavuse ja väljenduslikkuse arendamine fraseerimisel, kõlaühtluse ja pehme tooni saavutamise, vältides forsseerimist.

Laulude ilmikas ettekanne.

Harmooniataju arendamine: lihtsad kahehäälsed laulud – “Kellamäng” (W. A. Mozart), “Love Me Tender” (E. Presley), “Kägu” (Prantsuse rahvalaul) ja mud laulud: “Close Every Door” (A. L. Webber), “Auld Lang Syne” (šoti rahvalaul), “Itaalia” (A. Sallinen), “The Twelve Days of Christmas” (inglise laul).

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum

Kaheksandik-taktimõõdu tundmaõppimine seoses laulude õppimisega

Eeltakti tundmaõppimine

Vahelduva taktimõõdu tundmaõppimine

Rütm

Pide tähenduse tundmaõppimine

Meloodia ja helilaad

Helistikud C-a, G-e, F-d; märgid *diees, bemoll, bekaar*

Harmooniline ja meloodiline moll-helirida

Õpitud rütmide ja lauluviiside mängimine muusikainstrumentidel ansamblina

MUUSIKA KUULAMINE

3-osaline muusikaline vorm õpitud lauludes ja kuulatud muusikas

Hääleliigid: mõisted *sopran, alt, tenor, bariton, bass*

Euroopa rahvaste muusika tutvustamine

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Kehaline kasvatus - tantsu- ja laulumängud, eesti rahvatantsud, rütmid inimese ümber.

Eesti keel – eesti rahvamuusika analüüsimine ja sümbolite tundmaõppimine.

Ajalugu – 12-toonilise helirea leiutamine hiinlaste poolt. Muusika funktsioon erinevates kultuurides. Muusikariistad maailma eri paikades erinevatel aegadel. Eri ajastute ja paikkondade muusika kuulamine.

Tööõpetus – erinevate rahvaste rahvakultuurisümbolite ja rahvuskultuuriga seotud esemete meisterdamine.

Kunstiõpetus - erinevate rahvaste rahvakultuurisümbolite kujutamine.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- on omandanud järgmised laulud: “Kellamäng” (W. A. Mozart), “Love Me Tender” (E. Presley), “Kägu” (Prantsuse rahvalaul) ja mud laulud: “Close Every Door” (A. L. Webber), “Auld Lang Syne” (šoti rahvalaul), “Itaalia” (A. Sallinen), “The Twelve Days of Christmas” (inglise laul).
- teab kaheksandik-taktimõõdu tähendust
- teab mõisteid *duur-* ja *moll-helilaad* ning eristab neid kuulmise järgi
- teab helistikke C-a, G-e, F-d
- teab dieesi, bemolli ja bekaari tähendust
- kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi
- tunneb 3-osalist lihtvormi
- teab erinevaid hääleliike: sopran, alt, tenor, bass
- oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat: rahvalaule, -tantse, -pille ja –ansambleid; teab erinevate rahvaste tuntumaid rahvamuusika esitajaid ning oskab võrrelda ja analüüsida erinevate rahvaste rahvamuusikat

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 7.-9. KLASSILE

Õppetegevus

1. Põhikooli lõpuklassides on tähelepanu keskpunktis iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ja väärtushinnangute kujundamine. Õpiülesannete lahendamiseks sobivad individuaalne ning rühmatöö, aga ka projektide koostamine ja läbiviimine. Hindamisel on olulisel kohal omandatud muusikateadmiste ja -oskuste loov ning praktiline rakendamisoskus.
2. Muusikaliselt võimekad õpilased kaasatakse koolikooridesse. Jätkatakse tööd vokaal- ja instrumentaalansamblite ning solistidega, võimaluse korral ka orkestritega.
3. Laulmisel pööratakse tähelepanu hääle individuaalsete omaduste arendamisele. Häälemurde iga arvestavalt rakendatakse võimetekohast mitmehäälsust. Pillimängus rakendatakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone ning innustatakse õpilasi looma iseseisvaid muusikalisi kompositsioone. Praktilise muusikalise tegevuse kaudu omandatakse uusi teadmisi muusikalises kirjaoskuses. Muusikalises liikumistegevuses lähtutakse eale omasest liikumis- ja tantsuhuvist. Žanrilisest mitmekesisusest lähtuvalt arendatakse muusika teadliku kuulamise oskust. Muusikaloos tutvutakse maailma rahvaste muusikaga.

MUUSIKAÕPETUS 7. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

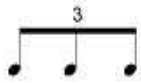
Väljendusrikas laulmine

Laulud: Eesti hümn (Fr. Pacius), «Kaunimad laulud» (Fr. Saebelmann), «Valged Jõulud» (I. Berlin), “Oh, What a Beautiful Mornin” (R. Rodgers), “Oklahoma” (R. Rodgers), “The Phantom of the Opera” (A. L. Webber).

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum ja rütm

Rütmivormide



tundmaõppimine
harjutustes



neljandik-taktimõõdus ja nende kasutamine

Meloodia ja helilaad

Helistike D-h, B-g tundmaõppimine

Akordi mõiste tutvustamine

Muusikalise lauseehituse tundmaõppimine (motiiv, fraas, lause, periood) seoses laulude õppimisega

Agoogikamärkide *ritenuto (rit.)*, *accelerando (accel.)*, *allegro*, *moderato*, *andante*, *adagio*, *largo* tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel

Õpitud rütmide ja lauluviiside, ise loodud viiside mängimine muusikainstrumentidel

MUUSIKA KUULAMINE

Tutvumine muusikažanritega: ooper, operett, muusikal, ballet

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - rütmiharjutused, peotants.

Inglise keel – teksti osad (fraas, lause jne) muusikalises tekstis.

Loodusained – helide koosmõju (akord) ja helide tajumine.

Ajalugu - Muusika funktsioon erinevates kultuurides. Muusikariistad maailma eri paikades erinevatel aegadel. Eri ajastute ja paikkondade muusika kuulamine.

Kunstiõpetus – muusika ja kunsti seosed erinevatel ajaperioodidel, s. h tänapäeval.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- laulab vabalt ja emotsionaalselt
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), «Kaunimad laulud» (Fr. Saebelmann), «Valged Jõulud» (I. Berlin), “Oh, What a Beautiful Mornin’” (R. Rodgers), “Oklahoma” (R. Rodgers), “The Phantom of the Opera” (A. L. Webber).
- eristab lauludes ja kuulatud muusikas 2/4, 3/4, 4/4 taktimõõtu
- tunneb kuulmise ja noodi järgi rütmivorme



ning oskab neid kasutada rütmülesannete lahendamisel

- oskab määrata kuulmise järgi laulu, muusikapala helilaadi
- tunneb helistikke C-a, G-e, D-h, F-d, B-g
- teab akordi mõistet
- teab agoogikamärkide *rit.*, *accel.*, *allegro*, *moderato*, *andante*, *adagio*, *largo* tähendust, oskab neid kasutada musitseerimisel ja muusika iseloomustamisel
- kasutab muusika analüüsimisel omandatud muusikatermineid
- on tutvunud muusikažanritega: ooper, operett, muusikal, ballet
- külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Garsnek, I., Ojakäär, J. Laulik VII-VIII klassile. Avita, 1995.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

MUUSIKAÕPETUS 8. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Kõlaühtlus

Hääle individuaalsete omaduste (tämbel, diapason) kujundamine

Harmooniataju arendamine kaanonite ja lihtsate mitmehäälsete laulude kaudu

Laulud: kaanonid «Dona nobis pacem», «Viva la musica» (M. Praetorius), “Hey, ho! Anybody home?” (inglise kaanon), “Ave Maria” (W. A. Mozart), “Paadike” (J. Jenkins) ja mud laulud: “Amazing Grace” (šoti rahvaviis), “Tartu marss” (R. Valgre), “All my loving” (J. Lennon, P. McCartney), “I Don’t Know How To Love Him” (A. L. Webber).

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Meetrum ja rütm

Rütmivormide



kasutamine rütmiimprovisatsioonides ja instrumentaalsetes kaasmängudes.

Meloodia ja helilaad

Intervalli mõiste tutvustamine

Bassivõtme tutvustamine seoses lauludega

Artikulationimärkide *staccato*, *legato* tähenduse mõistmine ja kasutamine musitseerimisel

Õpitud rütmide ja lauluviiside, ise loodud viiside mängimine muusikainstrumentidel

MUUSIKA KUULAMINE

Teadliku muusika kuulamise arendamine

Sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilliorkester

Pillid ja pillirühmad: keel-, puu-, vask- ja löökpillid

Eesti ja maailma tuntumad orkestrid, dirigendid, interpreedid

Tutvumine populaarmuusika stiilidega; maailma, eesti ja kodukoha tuntumad ansamblid, orkestrid, solistid

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – taktimõõdu seos murdudega.

Kehaline kasvatus - rütmiharjutused, peotants.

Eesti keel – eesti tuntumad lauljad, koorid, heliloojad jne.

Füüsika – heli (võnkesageduse ja heli kõrguse seos)

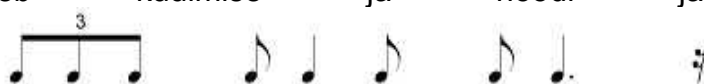
Ajalugu – barokkmuusika; Marseljeesi päritolu. Muusika funktsioon erinevates kultuurides. Muusikariistad maailma eri paikades erinevatel aegadel. Eri ajastute ja paikkondade muusika kuulamine.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- laulab vastavalt vokaalsetele võimetele vabalt ja emotsionaalselt
- on omandanud ühislauluvara: «Mu isamaa on minu arm» (G. Ernesaks), kaanonid «Dona nobis pacem», «Viva la musica»(M. Praetorius), “Hey, ho! Anybody home?” (inglise kaanon), “Ave Maria” (W. A. Mozart), “Paadike” (J. Jenkins) ja mud laulud: “Amazing Grace” (šoti rahvaviis), “Tartu marss” (R. Valgre), “All my loving” (J. Lennon, P. McCartney), “I Don’t Know How To Love Him” (A. L. Webber).

- tunneb kuulmise ja noodi järgi rütmivorme



ning

oskab neid kasutada instrumentaalsete kaasmängude loomisel.

- teab intervalli mõistet.
- teab artikulatsioonimärkide *staccato*, *legato* tähendust, oskab neid kasutada musitseerimisel ja muusika iseloomustamisel.
- kasutab muusika analüüsimisel omandatud muusikatermineid.
- teab, eristab ja oskab iseloomustada hääle- ja kooriliike; teab kodukoha, eesti ja maailma tuntumaid lauljaid, kodukoha ja eesti tuntud koore ja dirigente.
- teab, eristab ja oskab iseloomustada keel-, puu-, vask-, löök- ja klahvpille.
- teab, eristab ja oskab iseloomustada sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja džässorkestrit; teab kodukoha, eesti ja maailma tuntumaid orkestreid ja dirigente.
- külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Karp, E., Garsnek, I., Ojakäär, J. Laulik VII-VIII klassile. Avita, 1995.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

MUUSIKAÕPETUS 9. KLASSIS

Õppesisu

LAULMINE JA HÄÄLE ARENDAMINE

Laulmine ja häälehoid häälemurde perioodil

Laulud: "Inglise hümn" (H. Carey), "Pie Jesu" (A. L. Webber), "Oh, Susanna" (S. Foster), "Tõuseb päike, loojub päike" (J. Bock), "America" (L. Bernstein).

Õpitud rütmide ja lauluviiside, ise loodud viiside mängimine muusikainstrumentidel

MUUSIKA KUULAMINE

Teadliku muusika kuulamise arendamine

Homofoonilise ja polüfoonilise mitmehäälsuse tundmaõppimine seoses muusikavormide ja -žanritega

Tutvumine muusikavormide ja -žanritega: variatsioonid, rondo, fuuga, sonaat-allegro; missa, prelüüd ja fuuga, sonaat, sümfoonia, kontsert, keelpillikvartett, süit, avamäng, oratoorium, kantaat

Väljapaistvamad heliloojad muusikaajaloos seoses muusikavormide ja -žanride tundmaõppimisega

Integratsioon teiste õppeainetega

Kehaline kasvatus - rütmiharjutused, peotants.

Ajalugu – Muusika funktsioon erinevates kultuurides. Muusikariistad maailma eri paikades erinevatel aegadel. Eri ajastute ja paikkondade muusika kuulamine.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- oskab kasutada häält häälemurdeperioodil
- on omandanud laulud: "Inglise hümn" (H. Carey), "Pie Jesu" (A. L. Webber), "Oh, Susanna" (S. Foster), "Tõuseb päike, loojub päike" (J. Bock), "America" (L. Bernstein)
- kasutab muusika analüüsimisel omandatud muusikatermineid
- eristab homofoonilist ja polüfoonilist muusikat
- on tutvunud muusikavormide ja -žanritega: variatsioonid, rondo, fuuga, sonaat-allegro, missa, prelüüd ja fuuga, sonaat, sümfoonia, kontsert, keelpillikvartett, süit, avamäng, kantaat, oratoorium
- külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel

Õppekirjandus

Hammerstein, O. & Rodgers, R. The Rodgers & Hammerstein Collection. Williamson Music, 2002.

Järv, H. M., Sepp, A. Muusikaõpetus 1V klassile. Avita, 2001.

Karp, E., Liho, A., Raudsepp, I. Koolirahva lauluraamat. Talmar ja Põhi, 1996.

Tutt, D. First assignments in music. Cambridge University Press, 1993.

Webber, A. L. The Andrew Lloyd Webber Anthology. The Really Useful Group Publication, 1987.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI MUUSIKAÕPETUSE SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng:

- Looduslikust materjalist valmistatud pillid
- pillide valmistamine jäätmaterjalidest
- kehapillil mängimine.

Töölane karjäär ja selle kujunemine:

- Erinevad laululiigid - töölaulud, meremeeste laulud jne.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

- Interneti kasutamine info hankimiseks
 - erinevate helikandjatega tutvumine ja praktiline kasutamine
 - videotehnika kasutamine eneseanalüüsiks
 - muusikaga seotud meediaarvustuste ja kirjutiste analüüsimine ja koostamine
 - autoriõiguse tutvustamine ja tunnustamine
 - arvutimuusika kui ühe muusikaliigi tutvustamine ja loomine
- kontsertide korraldamine.

Turvalisus

- Elektriliste muusikariistade kasutamine
- helide, s. h müra, mõju inimese tervisele

MUUSIKAÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID

Nooditahvel

Süntesaator

Kassettmagnetofon

CD plaadid

Kassetid

Arvuti

Postrid

Sõnaraamat

Muusikalised instrumendid:

ksülofonid (alt, sopran), metallofon, kellamäng, pongo trummid, triangel, guiro, marakad, agogo, kastanjetid, lehmakell, flööt, tamburiin, *metal shaker*, simbel.

Tartu Rahvusvahelise Kooli kunstiõpetuse ainekava

ÜLDALUSED

1. Kunstiõpetus põhikoolis

1.1. Kunstiõpetusega üldhariduse kontekstis arendatakse õpilase visuaalset ja taktilist meelt, Kunstiõpetus on tihedalt seotud teiste õppeainetega (muusika, ajalugu, kirjandus, loodusained jt). Kunstiõpetuses ergutatakse õpilase kujutlusvõimet ja loovust, tasakaalustatakse emotsioone ja kujundatakse maitseotsustusi ning huvi kunstikultuuri vastu. Kõigile jõukohaste praktiliste tööülesannete kaudu kinnistatakse õpitavat ja kasvatatakse kunsti huvi. Ergutamaks võimalikult paljude õpilaste loomingulist tegevust, korraldatakse kõigis kooliastmetes õpilastööde väljapanekuid.

1.2. Põhikooli kunstiõpetuses on peamine praktiline tegevus, tööne sisseelamine loominguprotsessi mitmesuguste tehnikate vahendusel ja sealjuures algupärase eneseväljenduse säilitamine. Õpitakse ohutuid ja otstarbekaid töövõtteid, materjali säästlikku kasutamist ning kunstialaseid mõisteid, hakkavad kujunema väärtushinnangud. Tartu Rahvusvahelise Kooli lõpetajal on üldine ettekujutus kunsti- ja tehnikakeelest ning ta on suuteline ise valima, mida ta sellest praktiliselt või teoreetiliselt tundma õppida soovib. Õppeülesanded lahendatakse loovtöödena.

1.3. 1.–3. klassis on esikohal lapse loomingulise algatusvõime areng ja leidurivaistu kujunemine, kuid oluline on ka käeliste oskuste ja vilumuste treenimine. 4.–9. klassi kunstiõpetus on juba oma olemuselt integratiivne, sisaldades elemente kujutavast ja kujundavast kunstist, arhitektuurist ja disainist, käsitööst ja rahvakunstist, kunsti- ja kultuuriajaloo, foto-, kino- ja videoõpetusest.

1.4. Kunstiõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis äratatakse huvi kunsti analüüsimise ja hindamise vastu, ergutatakse mineviku ja nüüdiskunsti vastandamist kitsile ning suunatakse heale maitsele vastavate eelistuste kujundamist, millest peaks lähtuma ka kunstiobjektide kaitse.

1.5. Kunstiõpetuse integreerimine teiste õppeainetega Tartu Rahvusvahelise Koolis aitab kooli õppekeelt halvasti valdavatel õpilastel end väljendada.

2. Põhikooli õppe-eesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- õpib tundma ja kasutama kunstikeelt;
- arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt;
- arendab kujundilist mõtlemist ja kujutlusvõimet;
- omandab loovtegevuse kogemusi, arendab loovust ja fantaasiat;
- õpib kasutama kujutavate ja kujundavate kunstide väljendusvahendeid;
- omandab teadmisi kunstiliikidest ja stiilidest;
- õpib vaatama ja hindama kunstiteoseid, kujundab oma kunstimaitset.

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. Tehakse enamasti lühiajalisi praktilisi ülesandeid (ca 45 min), mis sisaldavad mingi töövõtte, tehnika või loovülesande lahendamist ning millele võib tunni lõpus anda vähemalt suulise hinnangu. Valmistatakse ruumilisi töid (konstrueerimine, voolimine, kujustamine), maalitakse ja joonistatakse – lähtutakse ainekesksest arendamisloogikast (vertikaalne suundumus).

1.2. Arvestatakse selles eas lapsele omast põhitegevusele kaasnevat sünkretistlikku lähet (horisontaalne suundumus) – lapsele meeldib tööd tehes seletusi anda, etelda ja laulda. Korraldatakse ka lastepäraseid happeningilaadseid üritusi.

1.3. Tehakse töid, mis oma olemuselt laiendavad aineõpetuse sisu, nt kokkupuuted disainiõpetusega, etnograafilise ja rakendusliku käsitööga (horisontaalne suundumus).

1.4. Mõningaid õppeülesandeid tehakse paari- või enamatunniliste tsüklitena, et paremini tehnikat kinnistada (näiteks voolimine). Selle tsükli sees vahelduvad vajadusel figuraalse ja abstraktse ning ruumilise ja tasapinnalise iseloomuga tööd.

1.5. Tööülesannete järjestamisel arvestatakse põhimõtet keerulisemalt kujutamisel lihtsamale. Lapsed võivad skulptuuri tehes või maalides vahetu eneseväljendusena luua keerulisi kompositsioone, mis vaatajat oma juhusliku naiivsusega lumuvad, häirivad või hoopis arusaamatuks jäävad; õpetaja ülesanne on seda isikupärast eneseväljendust suunata.

1.6. Inimese- ja loomafiguuride kujutamise juhendamisel kasutab õpetaja võimalikult palju mitmesuguseid näitvahendeid või teeb ise tahvile dünaamilisi visandeid, skeemide kasutamist ja nende ettenäitamist välditakse.

1.7. Õppeülesannete järjestamisel lähtutakse põhimõttest ruumiliselt tasapinnalisele: nt, voolime looma ja alles siis teeme temast joonise.

1.8. Maalimisel kasutatakse veega lahustuvaid kattevärve (guašš, tempera), mis võimaldavad värvide segamist koos valge värvi kasutamisega ja mitmekihilist maalimist. I kooliastmel tutvustatakse ja katsetatakse ka akvarellvärvidega.

1.9. Illustreeritud kunstivestlustes arvestatakse põhimõtet lähemalt kaugemale (kõigepealt tutvutakse kodukoha arhitektuuri ja kunstnikega), mida käsitletakse osana praktilise töö tunnist.

1.10. Igale lapsele antakse tema töö eest suuline ja võimalikult positiivne hinnang. Tunni lõpul analüüsitakse valikuliselt mõningaid õpilastöid, kuulatakse ka klassikaaslaste arvamusi.

1.11. I kooliastmes integreeritakse kunstiõpetuse elemente enamikesse õppeainetesse – matemaatika (värvimine, lõikamine, rebimine jne.), inimeseõpetus (kaaslaste tööde analüüsimine ja nendesse heatahtlik suhtumine), tööõpetus, muusikaõpetus (kunsti ja muusika vahelised seosed). Tartu Rahvusvahelises Koolis tähtsustatakse lapse võimalust end väljendada ka siis, kui kooli õppekeel on alles omandamisel.

1.12. Oma töökava koostamisel kooli kunstiõpetuse ainekava põhjal püüab õpetaja võimalikult palju ära kasutada kooli asukoha poolt pakutavaid võimalusi tundide rikastamiseks (kunstimuuseumi külastamine ja seal tundide pidamine, teater, kino, kontserdid, jalutuskäigud linnas ja parkides skulptuuridega tutvumiseks, töötoad käsitöömeistrite ja kunstnike juures).

1.13. Tartu Rahvusvahelise Kooli kunstiõpetuse ainekava toetab valminud kunstitööde praktilist kasutamist (nt. dekoratsioonid kooli teatrietendusteks, seinaleht, kingitused lähedastele-sõpradele, näitused).

KUNSTIÕPETUS 1. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS

Inimese kujutamine: täisfiguur eest- ja külgvaates.

Portree eestvaates.

Eluslooduse (loomad, putukad, linnud jne) kujutamine

Eluta looduse (puud, kivid jne.) kujutamine.

Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violett).

Helestamine ja tumestamine.

Meeleolu väljendamine värvidega.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Meisterdamine, lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja ilumõistest.

- mänguasi looduslikest materjalidest
- ruumikaunistused looduslikest ja tehismaterjalidest

Mängud kirjaelementidega ja tähtedega – oma nime kujundamine.

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas, jalutuskäigud skulptuuride ja arhitektuuriga tutvumiseks.

Oma kodumaja/korteri, toa kujundus.

Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Multifilimid.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - voolimine savist või muust pehmest materjalist; tekstuuride meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne); voltimine: karbid, loomad, inimesed jne.

Maal - kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult; maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega; töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist, tekstiilist.

Graafika - joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega; paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – värvimine, lõikamine, joonistamine, kleepimine, voltimine, šablooni abil joonistamine, geomeetrilised kujundid, joonlauaga mõõtmine.

Muusikaõpetus – Meeleolu väljendamine värvidega.

Inimeseõpetus – kaaslaste töö analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

- oskab iseseisvalt valmis seada tööks vajalikke vahendeid
- oskab kasutada töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
- oskab kasutada töövõtteid ja – vahendeid ohutult;
- oskab valmistada mahulisi figure voolimismaterjalidest, looduslikest ja tehismaterjalidest;
- teab näo osasid, kasutab seda portree joonistamisel/maalimisel;
- oskab segada värve;
- oskab teha kollaaži ja voldida paberit.

KUNSTIÕPETUS 2. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Täisfiguur eest- ja külgvaates liikumises.

Eluslooduse kujutamine iseloomulikus asendis ja liikumises.

Tehisvormide kujutamine joone ja silueti abil.

Geomeetriliste põhivormid ja nende seos igapäevaesementega ning selle kasutamine nt. ruumilisel voolimisel, tasapinnalisel joonistamisel.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Külmad ning soojad toonid.

Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).

Ribaornament.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega – seinalehe kujundamine.

Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja iluõistest – liiklusvahendeid ja agregate meenutavad lelud, maketid.

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas, jalutuskäigud skulptuuride ja arhitektuuriga tutvumiseks, kunstiuuseumi või galerii külastamine.

Kujundamine teatris. Teatrikülastus ja etenduse kujundusest ning kostüümide vestlemine.

Multifilmid.

Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Oma kodulinna/asula kujundus.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - voolimine savist või muust pehmest materjalist; erinevate tekstuuride loomine; meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne); voltimine: karbid, loomad, inimesed jne; pehmest materjalist elementide väljalõikamine.

Maal - kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult; maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega; töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist, tekstiilist; akvarellvärvide ja akvarellpliiatsite kasutamine.

Graafika - joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega; punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks, paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – värvimine, lõikamine, joonistamine, kleepimine, voltimine, šabloonil abil joonistamine, geomeetriselised kujundid, joonlauaga mõõtmine.

Inimeseõpetus – kaaslaste töö analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest, samuti figuure pehmetest materjalidest välja lõigata;
- oskab kujutada liikuvaid figuure;
- peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
- oskab luua ja kasutada lihtsamaid faktuure;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas, oskab märgata teatrikunstniku loodut laval ning loodu eesmärki;
- väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.

KUNSTIÕPETUS 3. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Geomeetriliste põhivormid ja nende seos igapäevaesemetega ning selle kasutamine liikuvate figuuride ülesehitamisel maalimisel või joonistamisel.

VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Pea- ja kõrvalelemendid ning taust.

Pildi üksikosade tasakaal.

Rütm, rühmitamine ning osaline kattumine.

Suuruse vähenemine kauguses.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Tööd joonlaua ja sirkliga.

Eesti ja oma kodumaa/sünnimaa sümbolite valmistamine.

Meisterdamine lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja iluõistest – mänguajad, nukuteatri elemendid.

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas, jalutuskäigud skulptuuride ja arhitektuuriga tutvumiseks, kunstimuuseumi või galerii külastamine.

Tarbevormi kuju ja funktsioonid.

Raamatukujundus.

Pargi, aia kujundamine.

Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - voolimine savist või muust pehmest materjalist; erinevate tekstuuride loomine; meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne); pehmest materjalist elementide väljalõikamine; elementide kinnituskõtted (traat, puidutikud, nõör, liim jne).

Maal - kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult; maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega; töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist, tekstiilist; akvarellvärvide ja akvarellpliiatsite kasutamine.

Graafika - joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega; punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks, paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.

Integratsioon teiste õppeainetega

Inimeseõpetus – Eesti ja oma kodumaa/sünnimaa sümbolite valmistamine. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Matemaatika – tööd joonlaua ja sirkliga.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja

- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas, on tuttav raamatu- ja teabelevi kujunduse põhimõtetega;
- kasutab oma töödes lihtsamaid perspektiivipõhimõtteid (suuruse vähenemine kauguses);
- oskab kasutada joonlauda ja sirklit;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas;
- väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.

KUNSTI AINEKAVA 4.–6. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. Arendatakse edasi ja täiendatakse I kooliastmel läbitud kunstipedagoogilisi suundumusi. Sünkretistlikku lähet arendatakse edasi happening'i-laadsete etenduste kaudu, mida valmistatakse ette õppetunnis ja esitatakse mingil kooliüritusel.

1.2. Leitakse võimalusi erinevate graafikatehnikate (ühekordsete ja paljundustehnikate) kasutamiseks ning täiendavaks tundmaõppimiseks ka väljaspool kooli. Küllastatakse võimaluste piires kunstinäitusi, kunstnike ateljeesid ja töökodasid. Rõhutatakse kunstivestluste osa praktilise töö tundides ja seostatakse seda vastavalt võimalustele ajalootundides läbitava esi- ja vana-aja käsitlemisega, vältides otsest illustratiivsust praktiliste ülesannete valikul. Rõhutatakse läbitava ajastu kunsti olemuse tundmaõppimist ja rakendamist loovülesannetes.

1.3. Kuna õpilases hakkab kujunema kriitiline suhtumine oma töösse, kombineeritakse tööülesandeid nii, et need oleksid omasemad kord ühele, kord teisele küpsemisetapile ning erineva väljenduslaadi ning kalduvustega õpilastele – vahelduvad figuraalsed ja abstraktse iseloomuga kompositsioonide tsüklid ning arhitektoonikalahendid. Eelistatakse õpilase tööle suuliste hinnangute andmist ja võimalikult positiivse üldhindega hindamist õppeveerandi lõpus.

KUNSTIÕPETUS 4. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Inimese kujutamine: näo proportsioonid.

Miimika.

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline).

Koloriit.

Sümmeetria ja asümmeetria.

Ruumilise eseme kujutamine tasandil.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Teksti kujundamine (nt seoses emakeele loovtöödega).

Koomiks.

Rahvakunst.

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunsti seos muusika ja teatriga.

Kunstiigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst).

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - skulptuuride modelleerimine savist, keraamiline voolimine ja kujundamine.

Maal - maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž.

Graafika - joonistamine grafiit-, vilt- ja pastapliiatsiga.

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – sümmeetria ja asümmeetria.

Tööõpetus – ruumilise eseme kujutamine tasapinnal.

Muusikaõpetus – kunsti ja muusika vaheline seos.

Ajalugu – igapäevaste esemete väljanägemine ja kodukujundus erinevate rahvaste kultuurides.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ning nende väljendusvahenditest;
- oskab kasutada ainekavas loetletud töömaterjale ja -vahendeid;
- oskab kasutada tehnikaid ja kujutamise viise loominguliseks eneseväljenduseks;
- tunneb keraamilise voolimise ja kujundamise võtteid.

KUNSTIÕPETUS 5. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Inimese kujutamine: täisfiguuri proportsioonid.

Inimene tegevuses.

Inimese, looduse ja tehisevormide suhe.

Erinevas eas inimeste kujutamine.

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Värvide segamise elementaartabel.

Pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.

Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt).

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Kombinatorika geomeetristest elementidest ruumis ja tasapinnal.

Tööd joonlaua ja sirkliga (ornament, pinnalaotus pakendi või maketi jaoks).

Tarbegraafiline kiri (nt pakend, etikett jne).

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv jne).

Kunsti seos filmi, televisiooni ja reklaamiga.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne).

Maal - maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž.

Graafika - joonistamine grafiit-, vilt- ja pastapliiatsiga; paljundusgraafika: kõrgtrükk (nt linooltrükk, papi- ja materjalitrükk).

Integratsioon teiste õppeainetega

Matemaatika – pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt; tööd joonlaua ja sirkliga; kombinatorika geomeetristest elementidest ruumis ja tasapinnal.

Tööõpetus – pinnalaotuse joonistamine ruumilisest detailist; värvide segamise elementaartabel.

Ajalugu – kunst ja kiri Vana-Egiptuses ja Vana-Kreekas; viikingite ornamendid.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- tunneb abstraktsele vormi- ja värviõpetusele omaseid väljendusvõimalusi;
- oskab kasutada ainekavas loetletud töömaterjale ja -vahendeid;
- oskab kasutada tehnikaid ja kujutamiskiise loominguliseks eneseväljenduseks;
- tunneb kõrgtrüki olemust.

KUNSTIÕPETUS 6. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Visandamine natuurist.

Varju tekkimine.

Langev vari.

Vaikelu.

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Akromaatilised ja kromaatilised värvid.

Kolmanda astme värvide saamine (oranž+sinine,roheline+punane, violett+kollane).

Kujutatava lõikumine pildiservaga.

Dünaamiline ja staatiline kompositsioon.

Pildi dominant.

Kompositsiooni tasakaal.

Õhu(värvi)perspektiiv.

Piiratud ja piiramata pinnad.

Plaanilisus pildi pinnal.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne).

Kirjaoptika.

Initsiaal.

Fantaasiakiri.

Numbrid, tähed, piktogrammide.

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunstimälestised.

Kultuurisümbolid Eestis ja õpilase kodumaal/sünnimaal.

Kunsti seos ajaloo ja kirjandusega.

Kunstimõisteid (originaal, koopia, reproduktsioon, autoritiraaž jne).

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur - skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne).

Maal - maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliatsitega; kollaaž.

Graafika - joonistamine grafiit-, vilt- ja pastapliatsiga; paljundusgraafika: kõrgtrükk (nt linooltrükk).

Integratsioon teiste õppeainetega

Tööõpetus – numbrid, tähed piktogrammide, kirjaoptika, initsiaal, fanaasiakiri.

Ajalugu – numbrid, tähed, piktogrammide. Kunstimälestised. Vana-Rooma, Vana-Hiina, Jaapani kunst ja kunstitehnikad.

Muusikaõpetus – kultuurisümbolid, kunstimälestised.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- tunneb ainekavas kasutatavaid visuaalse kunsti mõisteid ja oskab neid kõnes kasutada;
- oskab kasutada ainekavas loetletud töömaterjale ja -vahendeid;
- oskab kasutada tehnikaid ja kujutamiskiise loominguliseks eneseväljenduseks;
- tunneb Eesti ja oma kodumaa/sünnimaa tähtsamaid kultuurisümboliteid ja kunstimälestisi;
- tunneb keskkonna kujundamise põhimõtteid;
- tunneb lihtsamaid kompositsioonivõtteid, oskab neid kasutada kujundamisülesannete lahendamisel ruumis ja tasapinnal.

KUNSTI AINEKAVA 7.–9. KLASSILE

1. Õppetegevus

1.1. Arendatakse edasi ja täiendatakse II kooliastmel läbitud ülesandeid, tööülesannete puhul arvestatakse juba peaaegu täisealistele omaseid kunstipedagoogilisi suundumusi.

1.2. Kattevärvide kõrval võetakse kasutusele ka akvarellvärvid nii spontaanselt valmistatavate tööde tegemiseks kui ka koloreerimiseks. Pikemaajaliste kompositsioonide tegemisel lähtutakse õnnestunudast visandlikust kavandist.

1.3. Ruumilist kujutlusvõimet arendatakse projektsiooni- ja arhitektuurialaste joonestamisülesannete kaudu – joonestamisalased eskiisid ja joonised pliiatsiga. Ajalootundides läbitavate kunstinähtuste atraktiivsem osa seostatakse valikuliselt praktilise loomingulise tööülesande lahendamisega. Nii palju kui võimalik tutvutakse kunstisündmustega muuseumis ja arvuti abil.

1.4. Kuna selles eas on õpilased eriti tundlikud hinnangute ja hinnete suhtes, hinnatakse õpilasi väga läbikaalutult ja delikaatselt, mitte pärssides nende huvi kunstitegevuse suhtes.

KUNSTIÕPETUS 7. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Istuv figuur otsevaates.

Poolprofiil.

Valgus ja vari, esemete modelleerimine valguse ja varjuga.

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal.

Ruumiillusioonid (nt op-kunst).

Värvide optiline segunemine.

Kuldlõige.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Märk ja sümbol (peremärk, firmamärk, piktogramm, eksliibris).

JOONESTAMISE ALGTEADMISED.

Jooniste vormistamise nõuded.

Projekteerimine ja selle liigid (ristprojektsioon).

VESTLUSED KUNSTIST.

Kunsti liigid ja žanrid.

Kunsti areng keskajast 20. sajandi lõpuni.

Muusika ja kunsti vahelised seosed.

Matemaatika ja füüsika vahelised seosed.

Mõisted värv ja värvus.

Restaureerimine ja renoveerimine.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur- modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest kalgastuvatest ja tahketest materjalidest (nt papjee-mašee, plastid, papp, puit, traat jne).

Maal - maalimine spontaanselt ja kavandi alusel.

Graafika – töö pliatsiga; joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga.

Integratsioon teiste õppeainetega

Füüsika – valgus, vari, esemete modelleerimine valguse-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks); ruumiillusioonid (nt. Op-kunst).

Matemaatika – jooniste vormistamise nõuded; projekteerimine ja selle liigid

(ristprojektsioon).

Tööõpetus – kompositsiooniskeemid.

Muusikaõpetus – kunsti ja muusika areng, kunsti ja muusika seosed erinevatel ajaperioodidel, sh. tänapäeval.

Ajalugu – keskaegne kunst ja kiri - inimese kujutamine ja perspektiiv, vapid ja heraldika.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- tunneb vormi-, värvi- ja kompositsiooniõpetuse lihtsamaid reegleid;
- tunneb jooniste vormistamise ja projekteerimise lihtsamaid reegleid;
- oskab kasutada kõiki põhikooli ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid ning kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks eneseväljendamiseks;
- oskab üldjoontes eristada visuaalse kunsti arenguetappe.

KUNSTIÕPETUS 8. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Karakterid kujutamine.

Karikatuur ja sarž.

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Erinev vaatepunkt (konna- ja linnuperspektiiv).

Joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Groteski- ja laisulekirja võtted sule- või markeriga.

JOONESTAMISE ALGTEADMISED.

Jooniste vormistamise nõuded.

Projekteerimine ja selle liigid.

VESTLUSED KUNSTIST.

Karikatuur.

Grafiti.

Tegevuskunst (happening, performance).

Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade, soome-ugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga.

Inspiratsiooniallikad ja looming.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur- modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest kalgastuvatest ja tahketest materjalidest (nt papjee-mašee, plastid, papp, puit, traat jne).

Maal - maalimine spontaanselt ja kavandi alusel; assamblaaž.

Graafika – joonistamine sulega; joonistamine sõe, tuši ja värviga; paljundusgraafika: lame- ja sügavtrükk (koostöös Tartu Kunstimuseumiga).

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu – 18. - 19. sajandi poliitilised karikatuurid; värvide kasutamine poliitilises sümboolikas.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- tunneb kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid;
- tunneb perspektiiviõpetuse lihtsamaid reegleid;
- väärtustab rahvakunsti;
- oskab kasutada kõiki põhikooli ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid ning kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks eneseväljendamiseks.

KUNSTIÕPETUS 9. KLASSIS

Õppesisu

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS.

Inimese, loodus- ja tehisvormide stiliseerimine, deformeerimine (nt 20. sajandi kunsti põhjal).

Esemete modelleerimine valguse-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks).

VÄRVI-, KOMPOSITSIIONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS.

Abstraktne kompositsioon (geomeetiline ja vabakompositsioon).

Värvimodulatsioon.

Kadreeerimine (ka foto- ja videokunstis).

DISAIN JA KIRJAÕPETUS.

Kirjaoptika.

Arvutikirjad.

Kombinatorika tasapinnal ja ruumis mitmesugustest materjalidest (paber, papp, traat jne).

Moodul.

JOONESTAMISE ALGTEADMISED.

Kolmvaade.

Piltkujutis.

VESTLUSED KUNSTIST.

Reklaam.

Virtuaalse kunsti väljendusvahendid.

Ergonoomika tähtsus disainis.

Kitši olemus.

Kunsti piiride avardumine.

Massikunst: foto, film, video, reklaam.

TEHNIKAD JA MATERJALID.

Skulptuur – installatsioon.

Maal - maalimine spontaanselt ja kavandi alusel.

Graafika - joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga; mono- ja diatüüpia.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu – masstootmine ja kitš, tööstusdisain, 20. sajandi kunstiarengud.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- tunneb põhikooli ainekavas olevaid visuaalse kunsti põhimõisteid ning oskab neid kasutada kõnes ja kirjas;
- tunneb virtuaalse kunsti väljendusvahendeid;
- eristab kõrgkultuuri massikultuuri nähtustest;
- oskab kasutada kõiki põhikooli ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid ning kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks eneseväljendamiseks.

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA INTEGRATSIOON ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng

Materjalide säästlik kasutamine. Jäätmaterjalide kasutamine kunstiobjektide valmistamisel. Looduslik materjal kunstiobjektide valmistamisel. Kuidas mõjutab kunstiteose sünd keskkonda (värvid jne.).

Töölane karjäär ja selle kujundamine

Kunstniku ja käsitöömeistrite elukutsega tutvumine. Oma tugevate ja nõrkade külgede analüüsimine, eriannete tadvustamine.

Infotehnoloogia ja meedia

Arvuti ja interneti kasutamine kunstialase informatsiooni hankimiseks. Arvutigraafika, kujundamine arvutil.

Turvalisus

Tööohutusnõuded.

Tartu Rahvusvahelise Kooli tööõpetuse ainekavad

ÜLDALUSED

1. Tööõpetus põhikoolis

1.1. Tööõpetuse üldeesmärk on õpilase kui isiksuse võimalikult mitmekülgne arendamine ning tema ettevalmistamine iseseisvaks eluks. Ainekava ülesehitus võimaldab õpilastel kogeda praktilises õppeprotsessis loovat kriitilist suhtumist, seejuures arvestatakse nii rahvuslikke traditsioone kui ka kaasaegse töömaailma nõudeid. Õpilane õpib mõtlema, lahendusi otsima, katsetama, teadmisi analüüsima ning oskusi kohandama, et oma originaalseid ideid praktiliselt ellu viia, kasutades oskuslikult tänapäevaseid materjale, tööriistu ning vahendeid. Eesmärgiks on ka õpilaste kommunikatiivsete, matemaatika-, sotsiaalsete ning tehnoloogilis-tehniliste pädevuste arendamine. Õppeaine vahendusel luuakse õpilasele positiivses õpikeskkonnas nägemus tuleviku ühiskonna vajadustest, edasiõppimis- ja karjäärivõimalustest.

1.2. Tööõpetuse põhikooli ainekava koosneb neljast erinevast ainekavast: käsitööõpetus 1.–3. klassile, käsitöö, kodundus ning töö- ja tehnoloogiaõpetus 4.–9. klassile. Vanuseastmest ning sisulisest erinevusest tulenevalt on eraldi esitatud ka ainekavade eesmärgid, õppetegevused ning õpitulemused.

KÄSITÖÖ AINEKAVA 1.–3. KLASSILE

Õppe-eesmärgid

Käsitööõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- omandab teadmisi mitmesuguste materjalide ja töövahendite kohta, oskab neid oma töös säästlikult kasutada;
- õpib valima ja õigesti kasutama lihtsamaid töövõtteid materjalide töötlemisel;
- õpib töötama suulise ja kirjaliku juhendamise abil, vajadusel kasutama abivahendina jooniseid;
- omandab iseseisva mõtlemise, otsustamise, töötamise oskuse, õpib oma tööd kriitiliselt hindama;
- õpib oma tööd kavandama, endale võetud tööülesandeid täitma;
- õpib töötama üksi ja kollektiivselt, vastutama enda ning kaaslaste eest;
- õpib kodus ja koolis korda ja puhtust hoidma, täitma isikliku hügieeni nõudeid;
- õpib väärtustama oma kodukoha, Eesti ning teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- omandab harjumuse lähtuda oma töös esteetilisest normidest ning tõekspidamistest.

Õppetegevus

1.–3. klassi käsitööõpetus on poistele ja tüdrukutele ühine. Õpilased omandavad teadmisi erinevatest materjalidest, oskuse käsitseda lihtsamaid tööriistu ja kasutada esmaseid õiged töövõtteid. Arendatakse õpilaste fantaasiat, loovust, planeerimis- ja mõtlemisoskust ning käelist vilumust, õpetatakse enese eest hoolitsema ja viisakalt käituma. Töötades õpib laps ilu nägema ja ise looma.

Õppetöö toimub integreeritult kunstiõpetusega, sest ainekavade teemad osaliselt kattuvad. Ainekava koostamisel arvestab õpetaja ka teistes ainetes õpitavaga. Tööülesannete valikul seatakse eesmärk arendada laste vaimseid ja füüsilisi võimeid: mootorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet jne. Oluline eesmärk on õpilaste iseseisvuse kasvatamine. Kujundatakse oma töö kavandamise oskust nii üksi kui ka rühmas töötades. Hindamisel on esmatähtis õpilase loov lähenemine ülesandele, tema käeline areng.

KÄSITÖÖ 1. KLASSIS

Õppesisu

PABERI- JA KARTONGITÖÖD.

Liimimine.
Paberitööde kaunistamine.
Paberi rebimine, lõikamine, voltimine.

VOOLIMINE.

Savi rullimine ja veeretamine pihkude vahel.
Savitükist väiksemate osade väljavajutamine.

MEISTERDAMINE.

Aplikatsioonitööd ja meisterdamine looduslikust materjalist.
Pisiesemete kasutamine meisterdamiseks, neist mänguasjade, mudelite, makettide konstrueerimine.

PUNUMINE.

Punatud paelad ja nõõrid: kolmeharuline palmik, näpunõõr, keerunõõr, ristinõõr jne.

METALLITÖÖD.

Lihtsate dekoratiivesemete ja ehete kavandamine, valmistamine.

ÕMBLEMINE.

Nõela niiditamine.
Pehme mänguasja kavandamine ja õmblemine.
Töö käeshoidmine õmblemisel.

LÕNGATÖÖD JA HEEGELDAMINE.

Lõngajätmetest stiliseeritud nukkude valmistamine.
Tuti ja tupsu valmistamine.

IGAPÄEVAELUS VAJALIKUD TEADMISED JA OSKUSED.

Isiklik hügieen.
Laua katmine, kaunistamine ja koristamine.
Riiete ning jalatsite hooldamine.
Ruumide korrastamine ja kaunistamine tähtpäevade puhul.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika- šablooni abil joonistamine, geomeetrilised kujundid, joonlauaga mõõtmine.

Muusika - pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Inimeseõpetus - Igapäevaelus vajalikud teadmised ja oskused (isiklik hügieen; laua katmine, kaunistamine, koristamine; riiete ning jalatsite hooldamine; ruumide korrastamine ja kaunistamine).

Õpitulemused

1. klassi lõpetaja oskab:

- hoida korras oma õppevahendeid ja töökohta;
- hoida korras rõivaid ja jalanõusid;
- käsitseda ja hooldada lihtsamaid tööriistu (käärid, nuga, nõel, naaskel, haamer);
- teha lihtsamaid korrastustöid.

KÄSITÖÖ 2. KLASSIS

Õppesisu

PABERI- JA KARTONGITÖÖD.

Mõõtmine, märkimine.
šabloonide kasutamine.

VOOLIMINE.

Kumer- ja õõnesvormide voolimine.

PUNUMINE.

Punatud suveniiride ja esemete valmistamine.

PUUTÖÖD.

Lihtsate mänguasjade ja dekoratiivesemete kavandamine ja valmistamine. Saagimine, vestmine, liimimine, naelutamine.

METALLITÖÖD.

Õhukese pleki voolimine.
Traadi tükeldamine, painutamine.

ÕMBLEMINE.

Lõike paigutamine riidele.
Niidi lõikamine ja jätkamine.
Riide lõikamine: riideserva tasandamine, kujundite väljalõikamine.

LÕNGATÖÖD JA HEEGELDAMINE.

Alg-, ahel- ja kinnissilmus.
Edasi-tagasi ridade heegeldamine, töö lõpetamine.
Heegelnõela hoidmine töötamisel.
Lihtsa heegeldustöö kavandamine, teostamine.

IGAPÄEVAELUS VAJALIKUD TEADMISED JA OSKUSED.

Lihtsate võileibade valmistamine, joogi pakkumine.

Integratsioon teiste ainetega

Matemaatika- šablooni abil joonistamine, geomeetrilised kujundid, joonlauaga mõõtmine.

Muusika- pillide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja oskab:

- hinnata oma tööd esteetilisest ja praktilisest küljest;
- eristada erinevaid materjale (paber, tekstiil, plastmass, puit, metall);
- katta lauda;
- käituda viisakalt söögilauas, kodus ja väljaspool kodu.

KÄSITÖÖ 3. KLASSIS

Õppesisu

PABERI- JA KARTONGITÖÖD.

Modelleerimine ja konstrueerimine paberist, kartongist ja papist; nende kasutamine koos teiste materjalidega.

Värvimise erivõtted.

VOOLIMINE.

Liikumisasendis figuuride voolimine.

Materjali ettevalmistamine voolimiseks.

Reljeefse ornamendi voolimine.

Ümarplastikas teostatud figuuridele väikeste detailide lisamine.

MEISTERDAMINE.

Detailide erinevad ühendamisviisid.

PUNUMINE.

Lihtsa piltvaiba kavandamine ja punumine.

PUUTÖÖD.

Tööde viimistlemine: lihvimine, värvimine.

METALLITÖÖD.

Tööde viimistlemine: lihvimine, lakkimine.

ÕMBLEMINE.

Niidi kinnitamine riidesse õmblemise ja tikkimise alustamisel ja lõpetamisel. Nööbi õmblemine.

Pistete õmblemine.

Eel-, tikk-, üleloomispiste.

Rist- ja sämpipiste.

Lihtõmblus ja ühekordne palistus.

Lihtsa tikkimistöõ kavandamine ja kaunistuspistete kasutamine.

LÕNGATÖÖD JA HEEGELDAMINE.

Narmaste sõlmimine.

IGAPÄEVAELUS VAJALIKUD TEADMISED JA OSKUSED.

Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilase tööesse.

Integratsioon teiste ainetega

Inimeseõpetus– käitumisnormid, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Matemaatika- šablooni abil joonistamine, geomeetrilised kujundid, joonlauaga mõõtmine.

Muusika- muusikainstrumentide valmistamine jäätainetest ja looduslikest materjalidest.

Õpitulemused

3klassi lõpetaja oskab:

- kasutada õigesti lihtsamaid töövõtteid materjalide töötlemisel;
- kavandada ja teostada töid;
- töötada iseseisvalt lihtsate tööjuhendite järgi.

TÖÖÕPETUSE AINEKAVAD 4. - 9. KLASSILE: KÄSITÖÖ, KODUNDUS, TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS

KÄSITÖÖ 4-9 KLASSILE

Õppe eesmärgid

Käsitööõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- omandab vajalikud oskused eluks, tööks ja harrastusteks;
- õpib kavandama ja teostama oma ideid, endale ülesandeid võtma ning neid loovalt lahendama; õpib tundma ning õigesti ja säästlikult kasutama erinevaid materjale, töö- ja tehnilisi vahendeid;
- omandab erialase terminoloogia ja elementaarse tehnilise kirjaoskuse;
- õpib töötama teksti ja tööjooniste toel; hankima teavet erinevatest allikatest, saadud teavet analüüsima ja oma oskuste arendamiseks kohandama;
- omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks; arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõudeid;
- arendab loovust ja esteetilist maitset, õpib hindama loomingulise eneseteostuse võimalusi, mida pakub käeline tegevus;
- õpib väärtustama ja hoidma rahvuskultuuri, elama ühtses kultuuriruumis teiste rahvastega;
- õpib töötama üksi ning koos teistega, hindama tööks vajalikke isiksuse omadusi: vastutustunnet, täpsust, püsivust, kriitilist meelt;
- õpib hindama tööd, töö tegijat ning iseennast teatud kutse omandamise seisukohalt.

Õppetegevus

Käsitöö õpetamise põhieesmärk on õpilase kui isiksuse võimalikult mitmekülgne arendamine ning tema ettevalmistamine iseseisvaks eluks. Käeline tegevus pakub igas vanuses inimesele loominguilise eneseteostuse võimalusi. 4.–9. klassi käsitöös on suund esemelis-tehnoloogilisele tööle. Igas klassis on ette nähtud tekstiilitööd ja kodundus. Teemade käsitlemiseks kuluvate tundide arvu, nende jaotuse klassiti ning järjestuse määrab õpetaja, sidudes kooli käsitöö ainekava teistes ainetes õpitavaga.

Käsitöö ainekava sisaldab kohustuslikele lisaks valikteemasid, mille hulgast õpetaja ja õpilased koos valivad igal aastal ühe teema, et mitmekesistada õpilaste käsitööoskusi, muuta ainet loovamaks ning lähendada seda tarbekunstile.

Käsitöö on oskusõppeaine. Seetõttu tuleb enamik tundide ajast sisustada õpilaste praktilise tööga. Õpilastel arendatakse käelisi oskusi ja vilumust, õpetatakse tööd tegema ja tegijat hindama. Iga teema alguses tutvustab õpetaja teemaga seotud töö- ja tuleohutus- ning hügieeninõudeid ning tagab nende täitmise. Oluline on, et õpilased õpivad tööd kavandama, materjale ning töövahendeid valima ja kasutama, tööjuhendite ja jooniste järgi töötama, vajadusel erinevaid teabeallikaid kasutama; omandavad terminoloogia, tehnoloogia ja majandusliku mõtlemise.

Kasutatakse mitmesuguseid õppevorme ja -meetodeid. Hinnatakse teadmisi, loovust, teadmiste rakendamise oskust iseseisvas praktilises töös ja valminud tarbeeseme terviklikkust. Hinnangu andmisel on oluline arvestada õpilase arengut.

KÄSITÖÖ 4. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

- Õmblusmasina niiditamine, niidi poolimine.
- Õmblemise alustamine ja lõpetamine.
- Masina reguleerimine, lisaseadmete kasutamine.
- Nõela vahetamine

SILMUSKUDUMINE.

- Silmuste loomine.
- Parem- ja pahempidine silmus.
- Ääresilmused.

HEEGELDAMINE.

- Põhisilmused ja tuletatud silmused.
- Skeemi järgi heegeldamine.
- Edasi-tagasi heegeldamine.

TIKKIMINE.

- Tarbe- ja kaunistuspisted.
- Üherealised ja kaherealised pisted.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- muusikaliste instrumentide valmistamine jäätainetest ning looduslikest materjalidest.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöoliikide tutvustamine.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja teab:

- ohutustehnika nõudeid erinevate töövõtete rakendamisel;
- heegeldamise ja kudumise tingmärke;
- õpitud tööliikide juures kasutatud materjalide omadusi.

4. klassi lõpetaja oskab:

- heegeldada ja kududa põhisilmuseid;
- tikkida ühe- ja kaherealisi pisteid;
- käsitseda õmblusmasinat ja sellega õmmelda.

KÄSITÖÖ 5. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

- Erinevate materjalide kasutamine ja hooldamine.
- Abimaterjalide ja furnituuride kasutamine.
- Kanga kuumniiske töötlemine.

SILMUSKUDUMINE.

- Koekirja lugemine.
- Silmuste kahandamine ja kasvatamine.
- Ringselt kudumine.

HEEGELDAMINE.

- Ringheegeldamine.
- Silmuste kasvatamine, kahandamine.

TIKKIMINE.

- Pinnakattepisted.
- Tikand.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- muusikaliste instrumentide valmistamine jäätainetest ning looduslikest materjalidest.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöötehnicate tutvustamine.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja teab:

- ohutustehnika nõudeid erinevate töövõtete rakendamisel;
- heegeldamise ja kudumise tingmärke;
- õpitud tööliikide juures kasutatud materjalide omadusi.

5. klassi lõpetaja oskab:

- kavandada ja valmistada lihtsaid esemeid;
- töötada iseseisvalt tööjuhendite ja jooniste järgi.

KÄSITÖÖ 6. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

Lihtõmblus.
Äärestamine.
Palistused.
Kandid.
Krookimine.
Sissevõtted.
Tasku.

SILMUSKUDUMINE.

Nupulise, pitsilise ja palmikkoe kudumine, kirjamine.

HEEGELDAMINE.

Vörgulised pinnad.
Motiivide heegeldamine ja ühendamine.

TIKKIMINE.

Alusmaterjali valik ja ettevalmistamine, tikandi kavandamine.
Mustri kandmine riidele.
Töö viimistlemine.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- erinevate rahvaste kultuurisümbolite meisterdamine ja rahvuskultuuriga seotud esemete meisterdamine.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöötehnicate tutvustamine.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja teab:

- ohutustehnika nõudeid erinevate töövõtete rakendamisel;
- heegeldamise ja kudumise tingmärke;
- õpitud tööliikide juures kasutatud materjalide omadusi.

6. klassi lõpetaja oskab:

- määrata koe- ja lõimelõnga suunda;
- viimistleda erinevates tehnikates töid;
- õmmelda lihtõmblust ja palistust.
- Kududa kirjalist pinda ja erinevaid koekirju tingmärkide järgi.

KÄSITÖÖ 7. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

- Vööjoone töötlemine.
- Tõmblukk-kinnis.
- Hõlma, krae ja varrukate töötlemine.
- Nööpauk.
- Nööbi, haagi, truki õmblemine.

SILMUSKUDUMINE.

- Kudumi lõpetamine.
- Silmuste arvestamine.
- Kudumite kavandamine ja tööjärjekorra planeerimine.
- Kinda, soki ja valikeseme kudumine.

HEEGELDAMINE.

- Heegeldusäärised.
- Ääre- ja vahepitsid.
- Heegeldustöö viimistlemine.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- erinevate rahvaste kultuurisümbolite meisterdamine ja rahvuskultuuriga seotud esemete meisterdamine.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine.

Õpitulemused

7. klassi õpilane teab:

- kasaegseid käsitöö- ja õmblusmaterjale ning nende omadusi;
- õmblusmasina lisaseadmete otstarvet ja kasutusalasid.

7. klassi õpilane oskab:

- heegeldada skeemi järgi;
- kududa kindaid ja sokke;

KÄSITÖÖ 8. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

Lõikelehe kasutamine, lõigete kohandamine.

Rõivastumiskunst.

SILMUSKUDUMINE.

Kudumi viimistlemine, hooldamine, parandamine.

Kudumid Eesti rahvakunstis.

HEEGELDAMINE.

Heegeldamine Eesti rahvakunstis.

TIKKIMINE.

Pilutikand.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- erinevate rahvaste kultuurisümbolite meisterdamine ja rahvuskultuuriga seotud esemete meisterdamine.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöötehnicate tutvustamine.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- tänapäeval kasutatavate käsitöövahendite otstarvet ja kasutusvõimalusi;
- Eesti rahvuslikke/ajaloolisi käsitööliike.

8. klassi lõpetaja oskab:

- Võtta lõikelehelt lõiget ja seda kohandada;
- Tikkida ühesuunalist pilu, madal- ja mähkpistet.

KÄSITÖÖ 9. KLASSIS

Õppesisu

ÕMBLEMINE.

- Mõõtude võtmine.
- Kanga ettevalmistamine väljalõikamiseks.
- Lõike paigutamine riidele.
- Traageldamine.
- Eseme õmblemise tehnoloogiline järjekord.
- Proovimine.
- Viimistlemine.

TIKKIMINE.

- Tikand eesti rahvakunstis.
- Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Integratsioon teiste ainetega

Muusika- erinevate rahvaste kultuurisümbolite meisterdamine ja rahvuskultuuriga seotud esemete meisterdamine.

Ajalugu - ajalooliselt kasutusel olnud käsitöötehnikate tutvustamine.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja oskab:

- Kujundada ja õmmelda endale rõivaid;
- Kasutada ainealast kirjandust;
- Kavandada iseseisvalt käsitööeset, valida selle valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ja tehnoloogiat.

KÄSITÖÖ VALIKTEEMAD

Valikteemade hulgast valivad õpetaja ja õpilased koos igal aastal ühe teema, et mitmekesistada õpilaste käsitööoskusi, muuta ainet loovamaks ning lähendada seda tarbekunstile.

TEKSTIILESEME KAVANDAMINE.

Kavandamise erinevad graafilised võimalused ja stiilid. Värvusõpetus. Moe ja isikupära arvestamine kavandamisel. Kopeerimine ja originaallooming.

LAPITÖÖ.

Erinevad lapitöö tehnikad (ruutudest, kolmnurkadest, ribadest, plokkidest). Palkmajatehnika. Konnakarbi muster. Vanaema lilleaed. «Hull» lapitöö. Töö kavandamine. Tükkide ühendamine, töö kaunistamine, teppimine, viimistlemine ja hooldamine.

LOOMINGULINE TEKSTIILITÖÖ.

Joonistuse kasutamine kavandina, töö tehnoloogia väljatöötamine ja teostamine. Kangatükkidest kollaaž. Käsitsipistete ja õmblusmasina kasutamine. Niidigraafika. Kangaste ja trikotaažiga eksperimenteerimine, kortsutamine, venitamine, värvimine, käristamine, harutamine, töötlemine mitmesuguste liimide ja lakkidega.

LAPIMAAL.

Erinevate tehnikate sidumine: tikkepisted, tikandid, heegeldamine, kudumine, õmblemine, aplikatsioon, pitside valmistamine, maalimine, vormimine liimi abil, tüllikihtide vahele kompositsioonide loomine jne.

PEHMED MÄNGUASJAD.

Mänguasja kavandamine, lõigete koostamine. Lõigete paigutamine riidele, väljalõikamine. Kaarjad ja nurksed õmblused. Näo ilmestamine. Lisadetailide kinnitamine. Mänguasja täistoppimine, viimistlemine ja hooldamine.

PILUTIKAND.

Ühesuunaline pilu, pistepilu, keerdpilu, sõlmpilu, põimpilu, mähkpistepilu. Kombineeritud pilu, pilupalistus. Kahesuunaline ehk võrkpilu. Toleedotikand. Hardangertikand. Pilutikand eesti rahvakunstis. Pilutikandi viimistlemine, esemete hooldamine.

LILLTIKAND.

Tikand eesti rahvakunstis. Alusmaterjali ettevalmistamine tikkimiseks, töö kavandamine. Mustri kandmine riidele. Mähkpiste, madalpiste, varspiste, sõlmpisted, aedpiste. Lehtede, lilleõite, marjade ja viljade tikkimine. Lilltikandi viimistlemine.

APLIKATSIOONTIKAND.

Töö kavandamine. šabloonide kasutamine, motiivide kandmine riidele. Aplikatsioonide kinnitamise viisid: õmblemine käsitsi ning masinaga, tikkimine, pilutamine, liimimine, kile sulatamine jne. Reljeefne aplikatsioon. Töö viimistlemine.

BATIKA.

Kavandamine. Kangale erinevate kujundite moodustamine. Kanga ettevalmistamine värvimiseks: kågardamine, voltimine, rullimine, sõlmimine, sidumine, mustri tikkimine. Värvimine. Esemel lõppviimistlus.

SIIDIMAAL.

Siidimaali tehnikad. Batika: kraklee, kraapimistehnika. Gutatehnika: kontuurtehnik, graafiline gutatehnika, värvilised gutad. Akvarellitehnika. Väljapesutehnika. Soolatehnika. Krunditud siidile maalimine (□abloon- ja pritsimistehnika). Suhkrusiirupi tehnika. Paksendatud siidivärviga maalimine ehk monotüübia. Plisseetehnika. Plaaditehnika. Vigade parandamine ja viimistlemine.

NÖÖRID JA PAELAD.

Materjali kulu arvestamine. Punutud paelad. Labaselt põimitud paelad: poolkalasabaline, täiskalasabaline, rombiline. Toimselt põimitud paelad. Kaaruspaelad. Korrutatud nõõrid (1-, 2-, 3-värvilised). Palmitsetud, tahulised ja ümarad paelad (3-, 4-, 5-, 6-harulised jne). Näpunõõrid. Heegeldatud paelad. Kootud paelad. Pitspael. Paelte otste töötlemise võimalused.

KÕLAVÖÖD.

Materjali kulu arvestamine. Kõlavöö tehnoloogiad: piki- ja põikitriibulised, ruudulised, täpilised, kolmnurkade ja rombidega, kalasabalised, narmastega, silmuselised, õõnsad, poolõõnsad, kahepoolsed, risti-rombikirjalised, õhukesed, paksud, palmikutega, kirjakõladega kootud toimsed jne. Töö viimistlemine.

RAAMIL KUDUMINE.

Gobelään. Töö kavandamine. Materjali kulu arvestamine. Erinevad põimetehnikad: pindpõimed, gobeläänpõimed, kaaspõime, pärtpõime, pilupõime, korjatud kirjad, naastpõime, villpõime, rüü, ristpõime, vars- ja ahelpõimed. Lisandite (looduslik materjal) kasutamine. Kudumi ühtlase laiuse hoidmine töö käigus. Kudumi lõpetamine ja raamilt eemaldamine. Viimistlemine.

KANGAKUDUMINE.

Tarbetekstiilid Eesti rahvakunstis. Materjalide kulu arvutamine. Koematerjali ettevalmistamine: värvimine, lõikamine, ühendamine. Käärimine, kangapalmik. Kanga ülesajamine. Labane kangas, koerips, poppana, toimne kangas, põimkangad: pindpõime, rüü. Kanga telgedelt mahavõtmine. Viimistlemine.

PITSID.

Hargipits. Hargiriba heegeldamine, äärestamine, hargiribade ühendamine. Ringsete motiivide valmistamine. Iiripitsi motiivide heegeldamine. Reljeefsuse saavutamine. Põhjavõrgustikud. Motiivide ühendamine võrgustikuga. Sõlmpits. Materjali kulu arvutamine. Nõõride kinnitamine alusele. Põhisõlmed ja erisõlmed. Süstikpits. Algtöövõtted. Ühesüstikupitsid ja kahesüstikupitsid. Pitsi ühendamine riidega. Päikesepits. Eeltööd kartongist alusega. Kiireniitide nõelumine. Südameku põimimine. Välisserva tikkimine. Motiivide kaunistamine. Fileepits. Eeltööd fileenõelaga. Abisilmus. Fileesilmus. Otsefilee. Ringfilee. Diagonaalfilee. Fileevõrgu kaunistamine. Niplispits. Eeltööd pulkade ja padjaga. Täis-, lina-, võrgulõök. Äärelõök, palmik, silmus, ämblikud, mandel. Niidi jätkamine. Heegelnõelaga ühendamine. Pitside hooldamine.

KLAASIMAAL.

Töö kavandamine. Klaasi ettevalmistamine maalimiseks. Maalimine klaasipindadele ja ümarvormidele. Kontuurimine: gutad, tinateibid. Geelide kasutamine. Tööde vormistamine ja raamimine.

VILTIMINE.

Tasapinna viltimine. Kavandamine. Ümara väikeeseme viltimine (nõelapadi, pall, mänguasi). Ruumilise eseme viltimine (müts, sussid, kindad, vildikud, käpiknukk).

PABERI VALMISTAMINE.

Rebimine, leotamine, mikserdamine, pabermassi lahuse valmistamine, lisandite kasutamine, pabermassi kogumine raamile. Erinevate faktuuride saamine.

KINGITUSTE TEGEMINE.

Kingituse kujundamine ja kaunistamine. Erikujuliste kingituste pakkimine. Karpide valmistamine.

LILLESEADE.

Materjali kogumine, ettevalmistamine. *Oasis*. Lillede kuivatamine. Kuivlilleseade. Kimp. Pärg. Roosipall. Vabaseaded.

KODU KUJUNDAMINE.

Mööbli paigutamine. Värvid ruumis. Kunst kodus. Kodutekstiilid, nende kavandamine ja õmblemine. Erinevate tehnikate kasutamine kodutekstiilide kaunistamisel.

KODUNDUS 4. - 9. KLASSILE

Õppe-eesmärgid

Kodunduse õpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolias taotletakse, et õpilane:

- omandab tervisliku toitumise põhimõtted;
- õpib tundma erinevaid toiduaineid, nende toiteväärtust, maitseomadusi ja kasutamise võimalusi;
- omandab toiduainete töötlemise (toiduvalmistamise) põhiviisid, arvestades seejuures hügieeni, töötervishoiu ning ohutustehnika nõudeid;
- õpib tundma säästliku majandamise põhimõtteid;
- arendab tarbija- ja keskkonnateadlikkust;
- omandab oskusi töötada kodutehnikaga ja kasutada korrastustöödel sobivaid hooldusvahendeid;
- omandab üldtunnustatud etiketinormid.

Õppetegevus

Kodunduse tundides omandavad õpilased teadmisi toitumisest ja toitlustamisest, kodu kujundamisest ja korrashoiust, rõivaste hooldamisest ja käitumise alustest; neid valmistatakse ette säästlikult majandavateks teadlikeks tarbijateks.

Toitumisõpetuse teoreetiline osa seostatakse praktilise tegevusega. Õpilastele tutvustatakse rahvuslikke toitumistavasid ja toitumise nüüdisaegseid põhimõtteid. Kodumasinade ja korrastusvahendite õpetamisel lähtutakse nüüdisaegsest tehnoloogiast.

Lisaks tavapärasele praktilisele tegevusele pööratakse tähelepanu ka õpilaste iseseisvale uurimistöele (referaatide, ettekannete, projektide koostamine). Õppekõrgis töötades järgitakse üldkehtivaid hügieeni-, töö- ja tuleohutusnõudeid.

Hindamisel arvestatakse teoreetiliste teadmiste omandamist (ka uurimistöe tulemusi), praktilist tööd õppekõrgis (hügieeninõuete järgimine, töövahendite kasutamine, toiduainete töötlemisel õigete võtete kasutamine), valminud toidu serveerimise oskust, selle maitseomadusi.

KODUNDUS 4. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Toiduained ja toitained.

Toiteväärtus.

ETIKETT.

Lauakatmise põhinõuded.

Käitumine lauas.

MAJANDUS.

Energia säästlik kasutamine (vesi, elekter, soojus).

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja teab:

- tervisliku toitumise põhialuseid;
- toiteväärtuse mõistet.

4. klassi lõpetaja oskab:

- katta lauda hommiku-, lõuna- j õhtusöögiks, klassiõhtuks.

KODUNDUS 5. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Teravili ja teraviljasaadused.

Piim ja piimasaadused.

Muna kui toiduaine.

Aedvili kui toiduaine.

Konservid ja pooltooted.

TOIDUVALMISTAMINE.

Eeltöötlemata toiduainete ettevalmistamine ja serveerimine (leiva- ja piimatooted, aedviljad, kala- ja lihatooted, konservid).

Võileibade valmistamine.

Toor- ja segasalatid.

Salatikastmed.

HÜGIEEN.

Isikliku hügieeni nõuded, esteetilisus toiduvalmistamisel ja serveerimisel.

MAJANDUS.

Majapidamisjääkide loodussõbralik kasutamine.

Õpitulemused

5.klassi lõpetaja teab:

- enamkasutatavaid toiduaineid;
- isikliku hügieeni nõudeid ja esmaseid hügieeninõudeid köögis töötamisel.

5. klassi lõpetaja oskab:

- valmistada eri liiki võileibu, toor- ja segasalateid.

KODUNDUS 6. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Toitumisrežiim.

TOIDUVALMISTAMINE.

Toidud kuumutamata kohupiimast.

Keetmata magustoidud.

Joogid.

KODU KORRASHOID.

Puhastus- ja korrastustööde abivahendid.

Töö kavandamine ja korraldamine.

MAJANDUS.

Kokkuhoiu võimalused ja kulude analüüs.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja teab:

- enamkasutatavaid kodukeemia vahendeid,
- jäätmekäitluse põhialuseid.

6. klassi lõpetaja oskab:

- korrastada ruume ja kasutada sobivaid töövahendeid;
- valida sobivaid maitseaineid.

KODUNDUS 7. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Toitumise põhireeglid.

Toitainete tasakaalustamine toidus.

Toiteväärtuse arvestamine menüü koostamisel.

TOIDU VALMISTAMINE.

Kaasaegsed köögiseadmed.

Kuumtöötlemise põhiviisid.

HÜGIEEN.

Hügieeninõuded toiduainete säilitamisel.

KODU KORRASHOID

Ruumide kujundamine ja kaunistamine.

Suurpuhastus ruumides.

MAJANDUS.

Tarbijainformatsioon.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja teab:

- põhitoiduaineid;
- toiduainete tasakaalustamise võimalusi toidus.

7. klassi lõpetaja oskab:

- kujundada ja kaunistada ruume.

KODUNDUS 8. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Toiduainete riknemise põhjused.

Toiduainete säilitamine.

TOIDU VALMISTAMINE VALMISTAMINE.

Köögiviljatoidud.

Piima- ja teraviljatoidud.

Munatoidud.

Lihatoidud.

Kalatoidud.

ETIKETT.

Koosviibimiste korraldamine.

HÜGIEEN.

Mikroorganismid toidus.

KODU KORRASHOID.

Kodumasinad.

MAJANDUS.

Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- toiduainete kuumtöötlemise põhiviise;
- toiduainete riknemise põhjusi;

8. klassi lõpetaja oskab:

- teha toidulaua kalkulatsioone;

KODUNDUS 9. KLASSIS

Õppesisu

TOITUMINE.

Kala kui toiduaine.

Liha kui toiduaine.

Toitainete kadu kuumtöötlemisel.

TOIDU VALMISTAMINE.

Kuumtöödeldud järelroad puuviljadest ja marjadest.

Lihtsad taigatooted.

Kuumad joogid.

ETIKETT.

Etiketinõuded peolauas.

HÜGIEEN.

Toidumürgitused ja nendest hoidumise võimalused.

KODU KORRASHOID.

Toataimede hooldamine.

MAJANDUS.

Teadlik ja säästlik majandamine.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja teab:

- etiketinõudeid peolauas;
- säästliku majandamise võimalusi.

9. klassi lõpetaja oskab:

- valmistada kuumtöödeldud toite põhitoiduainetest;
- koostada menüüd.

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 4. - 9. KLASSILE

1. Töö- ja tehnoloogiaõpetus põhikoolis

1.1. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse põhisisuks on rahvusliku kogemuse, innovaatika ja kaasaegse tehnoloogia seostamine õpilaste mõtestatud loova praktilise tegevusega. Õpilasele luuakse võimalused oma maa rahvuskultuuri mõistmiseks, säilitamiseks ja arendamiseks. Tundides omandatakse esmased teadmised ja praktilised oskused rahvuslike töötraditsioonide ning tänapäeva tehnika ja tehnoloogia valdkonnas.

1.2. Töö- ja tehnoloogiaõpetus on integratiivne õppeaine, mis loob soodsad võimalused erinevates õppeainetes omandatu loovaks rakendamiseks. Töö- ja tehnoloogiaõpe võimaldab mõista ja kriitiliselt hinnata tehnika ja tehnoloogia arengut ning selle osa ühiskonna arengus, kujundada nägemust tulevikuühiskonnast ja inimese rollist kiirelt muutuvast tehnoloogiamaailmas.

1.3. Areneva tehnoloogia ja muutuva tööturu tingimustes ei saa kaasaja nõudeile vastav töö- ja tehnoloogiaharidus olla kitsalt spetsialiseeritud. Õpilased peavad saama laia mitmekülgse ettevalmistuse, st baashariduse, mis loob võimaluse oma mõtte- ja praktilist tegevust kvalitatiivselt uuel tasandil analüüsida, kohandada ja arendada.

1.4. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse ainekava koostamisel on silmas peetud:

- teema olulisust tänapäeva tehnika ja rahvatraditsioonide seisukohalt;
- vajadust tutvustada uudseid tehnoloogiaid, käsitööriistu ja seadmeid, anda õpilasele tehnilise kirjaoskusega seotud teadmisi ja oskusi;
- vajadust seostada õpilaste praktilised tööd tehnilist taipu, loovust ja väärtushinnanguid arendavate ülesannetega;
- seisukohta, et tööeseme valik määrab suuresti ära aine sisu ja õpetamise järjekorra, või ka vastupidi, seejuures arvestatakse tööliigi tehnoloogia järjepidevusega;
- vajadust rakendada õppetöös erinevaid õppevorme (eriti rühmatööd ja projektõpet) ja õppekäike;
- vajalike töövahendite, materjalide ja õppebaasi olemasolu;
- tervishoidu ja tööohutust.

1.5. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse ainekava koosneb kuuest läbivast teemaplokist, mis sisaldavad töö- ja tehnoloogiaõpetuse üldaluseid, mis tahes praktilise töö valdkonnas vajalikku alusteavet. Need puudutavad tehnika ajalugu, tehnilist kirjaoskust, kujustamist ja tehnikaloomingut, materjalide töötlemist, katteviimistlust ja elektrikäsitööriistade käsitsemist.

1.6. Lisaks läbivatele teemaplokkidele loetleb ainekava tööliike. Kooliõppekavas koostatakse töö- ja tehnoloogiaõpetuse ainekava kooli võimalusi arvestades, kool valib oma võimaluste kohased tööliigid ning seostab need sobivate läbivate teemaplokkidega.

1.7. Õppeaine nimetus *töö- ja tehnoloogiaõpetus* väljendab aine tänapäevast

suunitlust: õppeaine vahendusel on õpilastel võimalik mõista kiirelt arenevat tehnoloogiamaailma. Põhikooli II astmes seondub aine sisu rohkem nimetuse esimese poolega. Tehnoloogiaõpetust käsitletakse eelkõige põhikooli III astme viimastes klassides, kus õpilased saavad traditsioonilisele tööõpetusele lisaks teadmisi tehnoloogia arengust kogu maailmas ja enda võimalustest selle protsessi kujundamises osaleda.

1.8. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse ja käsitöötundide läbiviimiseks jagatakse õpilased soolisust arvestamata kahte rühma, seejuures arvestatakse nii õpilaste kui ka lastevanemate soove. Kokkuleppel ja õpilaste huvi korral võivad töö- ja tehnoloogiaõpetuse ning käsitöö ja kodunduse aineõpetajad mõnikord õpilasarühmi vahetada.

2. Õppe-eesmärgid

Töö- ja tehnoloogiaõpetusega Tartu Rahvusvahelises Koolis taotletakse, et õpilane:

- omandab tehnoloogia vallas loova mõtlemise, oskuse õpitut uutes olukordades kasutada;
- omandab oskuse kavandada ja teostada oma tehnoloogilisi ideid keskkonda säästvalt, arvestades esteetilisi ja eetilisi väärtusi, kvaliteeti ning otstarbekust;
- kogeb eneseteostust sensomotoorse tunnetuse ja tehnilise tegevuse kaudu, tugevdab usku oma võimetesse, arendab ettevõtlikkust ja innovaatsilisust;
- õpib valima ja töötleva mitmesuguseid materjale, kasutades sobivaid töövahendeid, olema töötades säästlik ja teadlik tarbija;
- õpib töötama üksi ja rühmas, oma töö eest vastutama;
- õpib tundma ja rakendama ratsionaalseid töövõtteid, kasutama ergonoomilisi tööriistu, juhinduma praktilises tegevuses tervishoiu ja tööohutuse nõuetest;
- väärtustab, hoiab ja arendab rahvuslikku käsitöö- ja tehnikakultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest;
- arendab tehnilist taipu, omandab üldtehnilisi teadmisi, elementaarse kirjaoskuse ja orienteerumisvõime tänapäeva tehnoloogiamaailmas, hindab kriitiliselt tootmisprotsessi ning tööeset (tööobjekti);
- õpib mõistma igapäevanähtuste olemust, omandab säästliku majandamise põhimõtted;
- omandab positiivse kogemuse tööprotsessist, kasvatab lugupidamist enda ja teiste töö vastu;
- tutvub kutseõppe võimalustega, kujundab valmisoleku elada ja töötada tänases ja tuleviku kiirelt muutuvast tehnoloogiamaailmas.

3. Õppetegevus

3.1. Töö- ja tehnoloogiaõpetuse üks eesmärke on pakkuda õpilastele eneseteostusvõimalust käelises tegevuses ja tutvustada erinevate materjalide töötlemise kaasaegseid tehnoloogiaid, seetõttu peaks ühe õppeaasta ainekavas olema 4–5 tööliiki.

3.2. Et kindlustada võimetekohane ja hea töötulemus, peab õpilasel olema võimalus töövahendeid ja tehnoloogiat valida. Eriti olulised on õpilaste endi loomingulised ideed ja lahendused, nende katsetamine ja rakendamine leiutamisprotsessis.

3.3. Arvestades töö- ja tehnoloogiaõpetuse eripära, peaks praktiline tegevus hõlmama ligikaudu 2/3 õppeajast. Sellist suhet pole tarvis järgida igas õppetunnis (paaristunnis). Uue tööliigi või teema käsitlemisel kulub suurem osa tunnist teooriaküsimuste ja töövõtete käsitlemisele. Tundides, kus tegeldakse töömahukate esemete valmistamisega, pühendatakse valdav osa ajast praktilisele tööle.

3.4. Hindamisel on olulised nii õpetaja suuline kui ka kirjalik hinnang. Töö- ja tehnoloogiaõpetuses õpitakse valdavalt konkreetse toote valmistamise käigus. Hinnatakse:

- tööeseme kavandamist (originaalsust, iseseisvust, kavandi rakendusvõimalusi, materjali- ja töövahendite valiku otstarbekust, toote tehnoloogilist valmistamisviisi, tööjoonise tehnilist korrektsust jt);
- tööeseme valmistamist (koostööoskust, iseseisvust töö teostamisel, materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, kirjalike ja infotehnoloogiliste vahendite kasutamise oskust, teoreetilisi teadmisi ja nende rakendamise oskust, ohutustehnika reeglite järgimist jm);
- töö tulemust (kavandi õnnestumist, toote viimistlust, esteetilist väärtust, töö õigeaegset valmimist jm), üksikute tehnoloogiate sooritamist.

3.5. Hindamisel võetakse arvesse ka õpilase hoiakuid (püüdlikkust, suhtumist õppeainesse, õpilase abivalmidust teiste õpilaste suhtes, töökoja sisekorraeeskirjade täitmist, töökust, järjekindlust, tähelepanelikkust jm) ning osalemist aineolümpiaadidel, -konkurssidel. Õpilaste teadmiste, tehnilise nutikuse ja loovuse hindamisel kasutatakse ka teste, probleemülesandeid, võistlusmänge, projekte jms. Õpilaste teadmiste ja oskuste arvestuslikuks hindamiseks põhikooli lõpul on soovitatav õpilastel teostada lõputöö.

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 4. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

- Numbrid, tähed, piktogrammide.
- Ratas kui inimkonna pöördeline leiutus.
- Aja mõõtmine ja kellad.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

- Ruumilise eseme kujutamine tasandil.

KUJUSTAMINE JA TEHNIKALOOMING.

- Maitse ja mood. (integreeritud inimeseõpetusega)
- Töoeseme viimistlusviisi ja kaunistuse kavandamine.

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE.

- Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded seoses tehnoloogiliste protsessidega, ohutute töövõtete omandamine.
- Elementide liitevõimalused ja ühendusvõtete kasutamine.

KATTEVIIMISTLUS.

- Pinnakatte tähtsus ja ülesanded materjalide omaduste säilitamisel ja välisilme muutmisel.

Tööliigid

- Ehtekunst.
- Keraamika.
- Plastitööd.
- Puitliited.
- traadi- ja plekitööd.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu - teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Inimeseõpetus - maitse ja mood.

Matemaatika- kella tundmine minuti täpsusega;

Kunstiõpetus- ruumilise eseme kujutamine tasandil.

Õpitulemused

4 klassi lõpetaja teab:

- õpitud tööliikide juures kasutatavaid materjale ja nende omadusi;
- õpitud tööliikide juures kasutatavaid põhilisi töövahendeid ja tööohutusnõudeid;
- ratta kasutusalasid olmes ja tehnikas;

4. klassi lõpetaja suudab:

- hinnata objektiivselt tehtu kvaliteeti;
- käsitseda ohutult õpitud tööliikide juures kasutatavaid põhilisi tööriistu;
- lahendada lihtsaid õpitud materjalide töötlemisega seotud rakendusülesandeid.

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 5. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

Veesõidukid.

Sõjatehnika enne püssirohu leiutamist.

Möötühikute süsteemid läbi aegade.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

Eskiis lihtsast tehnilisest detailist.

Koordinaatteljestik.

Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise lugemine.

Möötkava.

Mõõtmete kandmine tehnilisele joonisele.

Pinnalaotuse joonestamine ruumilisest detailist, geomeetrilised kujundid ruumis ja tasapinnal.

Ristprojektsioon ja piltkujutis.

Vaated. Kaks- ja kolmvaade. Geomeetriliste kehade kujutamine kaks- ja kolmvaates.

KUJUSTAMINE JA TEHNIKALOOMING.

Kunsti- ja tehnikaloomingu seosed ja iseärasused.

Lihtsa tööeseme kavandamine etteantud materjalist, etteantud otstarbeks või enda valikul.

Värvusõpetus. Värvuste vastastikune mõju. Värvide segustamine. Ornamentika. (integreeritud kunstiõpetusega)

Tehnilist taipu arendavate ülesannete lahendamine: koosteülesanded, tükeldusülesanded, sõlmimisülesanded, jätkamisülesanded.

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE.

Antud tööliigile iseloomulike töövahenditega ja nende kasutamise võimalustega tutvumine.

Valitud tööliigile sobivate/vajalike materjalide omadustega tutvumine, materjalide otstarbekas valik.

Kaasaegsed tehnoloogilised võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel.

KATTEVIIMISTLUS.

Kaitsekihi valik sõltuvalt materjalist ja eseme kasutuskeskkonnast.

ELEKTRIKÄSITÖÖRIISTAD.

Akutrelli iseärasused ja kasutamine.

Elektrifööni ehitus ja kasutusala.

Kuumuse valik fööniga töötamisel.
Föönile kinnitatavad otsikud.
Tikkaag: ehitus ja käsitsemine.

Tööliigid.

Metallehistööd.
Nahkehistööd.
Puidu vormimine.
Puitehistööd.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu - teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Kunstiõpetus - värvusõpetus. Värvuste vastastikune mõju. Värvide segustamine. Ornamentika.

Matemaatika - pinnalaotuse joonestamine ruumilisest detailist, geomeetrilised kujundid ruumis ja tasapinnal. Koordinaatteljestik. Mõõtühikud. Mõõtkavad.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja teab:

- energia kasutusalasid ajaloos ja tänapäeval;
- isikukaitsevahendite kasutamise korda ja ohutustehnika nõudeid seoses õpitud töövõtetega.

5. klassi lõpetaja suudab:

- kasutada erinevaid mõõtmis- ja märkimisvahendeid;
- lugeda töö- ja koostejoonist ning lihtsaid tehnilisi skeeme;
- tarbida materjale ja energiat ressursse ja keskkonda säästvalt.
- teha tööjoonist ja eskiisi lihtsast tehnilisest detailist;

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 6. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

Püssirohi ja tulirelvad.

Paber ja trükitehnika.

Lihtmehhanismid – kang, plokk, tali.

Möötühikute süsteemid läbi aegade.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

Skeem kui joonise eriliik.

Jooned ja nende tähendus joonisel.

Leppelisused ja lihtsustused tehnilistel joonistel.

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE.

Tutvumine enamlevinud kaasaegsete konstruktsiooni-
materjalidega.

Materjalide töötlemisviisid ja -režiimid.

Optimaalse töötlustehnoloogia valik ja kavandamine.

KATTEVIIMISTLUS.

Lihvpaberi valik ja tööpinnale kinnitamine. Lihvimise tehnoloogia.

Pindade ettevalmistamine edasiseks töötlemiseks (toonimine ja lakkimine).

ELEKTRIKÄSITÖÖRIISTAD.

Elektrilised lihvimisseadmed: ehitus ja käsitsemine.

Ketaslõikuri ehitus ja tööpõhimõte. Abrasiivketaste kinnitamine
lõikuri töövõllile. Ketaslõikuriga töötamine.

Trelli juures kasutatavad tööriistad – puurid, lõikurid, kruvitsad.

Tööliigid.

Puidu vormimine.

Vitspunumine.

Klaasitööd.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu - teemad “tehnika läbi aegade” läbitakse ajalootundides.

Kunstiõpetus, ajalugu - numbrid, tähed, piktogrammide.

Loodusõpetus - aatomienergia plussid ja miinused.

Matemaatika – sirkli, malli, ja joonlaua käsitlemine, piktogrammide.

Õpitulemused

6 klassi lõpetaja teab:

ruumiliste esemete tasapinnal kujutamise viise;

- tehnilistel joonistel kasutatavate joonte tähendust.

6. klassi lõpetaja suudab:

- määrata kindlaks tööjärjekorda lihtsa tööeseme valmistamisel;
- valida tööeseme valmistamiseks vajaminevaid materjale ja töövahendeid;
- valitud (ühis)tegevusi põhjendada, analüüsida ja anda neile hinnangut;
- genereerida ideid, neid olme- ja tarbeesemete valmistamisel loovalt kasutada.

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 7. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

Mõõtühikute süsteemid läbi aegade.

Sõjatehnika enne püssirohu leiutamist.

Vesiratas ja tuuleveski.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

Asendiplaan.

Joonistel kasutatavad sõnad ja tingtähised; jooniste vormistamise nõuded.

Jooniste valmistamine arvuti abil.

Ristlõiked ja lõiked, ristprojektsioon.

Topograafilised tingmärgid.

KUJUSTAMINE JA TEHNIKALOOMING.

Disaini seaduspärasuste arvestamine lihtsate esemete kavandamisel.

Ajaloolised stiilid ehitiste ja esemete kujundamisel.

Kompositsioon.

Frontaalsus, mahulisus, ruumilisus, kontrast, staatilisus, dünaamilisus, sümmeetria, proportsioonid, rütm.

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE

Materjalide töötlemise tehnoloogia alase teabe hankimise võimalused tänapäeva teabelevist.

KATTEVIIMISTLUS.

Läbipaistvad pinnakatted: puiduõlid, vahamastiksid, polituurid ja lakid.

Lakkimine pintsli, tampooni ja püstolpihustiga.

Ajaloolised katematerjalid tõrv, värnits ja tõkat.

Puidu toonimiseks kasutatavad viimistlusmaterjalid: peitsid, konservandid ja kemikaalid.

ELEKTRIKÄSITÖÖRIISTAD.

Elektritrelli ehitus ja tööpõhimõte.

Elektritrelli ümberlülitamine löökpuurimisele, pöörlemissuuna muutmine.

Tööliigid.

Puidu vormimine.

Puidutrimimine;

Keevitamine.

Värvimine pintsli-, rulli- ja püstolpihustiga ning aerosoolballooniga.

Integratsioon teiste ainetega

Ajalugu - teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides. Ajaloolised stiilid ehitiste ja esemete kujundamisel.

Kunstiõpetus, matemaatika– projekteerimine ja selle liigid (ristprojektsioon); jooniste vormistamise nõuded.

Kunstiõpetus- kompositsioon. Frontaalsus, mahulisus, ruumilisus, kontrast, staatilisus, dünaamilisus, sümmeetria, proportsioonid, rütm.

Kehaline kasvatus– topograafilised tingmärgid (orienteerumine).

Õpitulemused:

7. klassi lõpetaja teab:

- eesti rahvuslikke käsitööliike;
- puurpingi ja treipingi ehitust, tööpõhimõtet ja tööohutusnõudeid;
- põhiliste tänapäeval kasutatavate käsi- ja elektriliste töövahendite otstarvet ja kasutusvõimalusi;
- tehnoloogia osa inimkonna kultuuri arengus, sh rahvuskultuuris.

7. klassi lõpetaja suudab:

- kavandada iseseisvalt tööeseme valmistamise tehnoloogilist käiku ja valmistada esteetiliselt kujundatud eset;
- eristada ristprojektsioonis kujutatud lihtsa tehnilise detaili kuju ja mõõtmeid.

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 8. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

Mõõtühikute süsteemid läbi aegade.
Soojuse muundumine tööks aurumasinas.
Jalgratas.
Pooljuhid ja elektronlambid.
Automaadid ja robotid.
Elektrigeneraatorid ja elektrimootorid.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

Keermete kujutamine joonistel ja keermelüüsi tähistamine.
Koostejoonise tegemise ja lugemise põhimõtted.
Lihtsa koostejoonise lugemine.

KUJUSTAMINE JA TEHNIKALOOMING.

Disain ja tehnikaesthetika.

KATTEVIIMISTLUS

Laki koostisosad: looduslik või sünteetiline vaik, lahusti, täiteaine.
Lakkide liigitus lahustite järgi: piiritus-, nitro-, õli-, pentaftaal- ja polüesterlakid.
Värvide koostisosad: värvimuld, lahusti, sideaine, plastifikaator.
Värvide liigitus: vesiemulsioon-, nitro-, õli- ja sünteetilised värvid.

ELEKTRIKÄSITÖÖRIISTAD.

Elektrifrees: ehitus ja käsitsemine.
Lõikeriistade kinnitamine elektrifreesi töövõllile.
Freeside tüübid ja kasutusala.
Lamellifrees.
Tapifrees.
Elektrihövel: ehitus ja käsitsemine.
Elektrilised plekikääd – ehitus ja käsitsemine.
Plekikäärde terade vahetamine ja teritamine.
Tööohutusnõuded elektrikäsitööriistadega töötamisel.

Tööliigid

Elektrotehnilised tööd.
Laevamudelism.
Metalli masintöötlemine.
Sepatööd.
Elektroonika.
Automaatika.

Integratsioon teiste õppeainetega

Ajalugu - teemad "tehnika läbi aegade" läbitakse ajalootundides.

Kunstiõpetus- disain ja tehnikaesteetika.

Füüsika– aurumasina töö.

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja teab:

- seoseid looduse, tehnika ja rakendusülesannete vahel;
- tänapäeval kasutatavaid konstruktsioonimaterjale ja nende omadusi;
- nüüdistehnika kasutusvõimalusi, olmes kasutatavate elektriseadmete tööpõhimõtet ning ohutut käsitlemist;
- tarbeesemete kujustamise põhimõtteid ja tootedisaini kaasaegseid suundi.

8.klassi lõpetaja suudab:

- valida antud ülesande täitmiseks sobivat ja jõukohast arvutiprogrammi;
- valmistada töö hõlbustamiseks vajalikke tehnoloogilisi tarvikuid;
- lahendada probleemülesandeid, leida neile alternatiivseid lahendeid;

TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 9. KLASSIS

Õppesisu

TEHNIKA LÄBI AEGADE.

Mõõtühikute süsteemid läbi aegade.
Elektrienergia kui kaasaegse tehnika alus.
Automaatika.
Laserid.
Mikroprotsessorid.
Sisepõlemismootorid – otto-, diisel- ja vankelmootorid.
Transistorid.
Heli- ja sidetehnika eilne ja tänane päev.
Aatomienergia plussid ja miinused.

TEHNILINE KIRJAOSKUS.

Tingtähised ehitusjoonisel, joonise lugemine.

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE

Arvutitehnoloogia ja materjalide töötlemise tehnoloogia ühildumise võimalused.

Moodsad tööstustehnoloogiad ja tehnoloogilised masinad.

KATTEVIIMISTLUS.

Kaasaegsed pinnakatted-pulbervärvid ja nende kasutamise tehnoloogia.

Tööliigid.

Köitetööd.
Puitesemete restaureerimine.
Lennu- ja raketimudelism.
Velo-mototööd.

Integratsioon teiste õppeainetega:

Ajalugu - teemad “tehnika läbi aegade” läbitakse ajalootundides.

Füüsika - laserid, mikroprotsessorid, sisepõlemismootorid – otto-, diisel- ja vankelmootorid, pooljuhid ja elektronlambid, elektrigeneraatorid ja elektrimootorid.

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja teab:

- tehnikaajaloo pöördelisi leiutisi, tehnoloogilise maailma suundumusi ja oma rolli tuleviku töömaailmas;
- nüüdistehnika kasutusvõimalusi ning tööpõhimõtteid.

Põhikooli lõpetaja suudab:

- leida vajalikku teavet ainealasesest kirjandusest ja internetist, seda kasutada.

TÖÖÕPETUSE AINEKAVADE INTEGRATSIOON ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng:

- materjalide taaskasutamine
- naturaalsete materjalde eelistamine
- vanade esemete parandamine
- projektid 'vanast uus'

Tööalane karjäär ja selle kujundamine:

- erinevate tööliikide proovimine õppekäikudel
- spetsialistide loengud
- aja- ja materjalikulu hindamine töö käigus

Infotehnoloogia ja meediaõpetus:

- tööde kujundamine arvuti abil
- internetist endale vajaliku informatsiooni leidmine

Turvalisus:

- tööohutusnõuded; näited (lood, õppefilmid) selle kohta kui neid ei täideta

Kunstiõpetuses ja tööõpetuses kasutatavad õppevahendid

Magnetofon ja kassetid.
Arvutid ja internetiühendus.
Joonistusalused.
Käsitööalused.
Lauakatted.
Paletid ja veetopsikud.
Pintslid.
Guaššvärvid.
Akvarellvärvid.
Akrüülvärvid.
Värvilised pliiatsid, viltpliiatsid, grafiitpliiatsid.
Joonistuspaper, värviline paper, erinevad käsitööpaberid.
Liimid, käärid, noad.
Lõng, nõörid, tekstiilid.
Savi, vahtplast modelleerimiseks.
Plastiliin.
Jäätmaterjalid (ajalehed, karbid, traat jne.).

Koostöös Tartu Rahvaülikooliga on Tartu Rahvusvahelisel Koolil võimalik kasutada kaasaegse sisustuse ja funktsioonidega käsitööklassi ning õppevahendeid.

Kirjandus

Bassachs, A. G., Garbalo, M. M., Muelas, I.S. Talv. Meisterdamist väikelastele. Odamees 1998.
Gabral, H., Põldemaa, T. Kunst 1-3 klassile. Koolibri 2000.
Inglisekeelne kunsti-alane materjal internetist.
Isok, H., Kõrbe, A., Nagel, G., Rihvik, E. Poiste tööõpetus. VI klass. Koolibri, Tallinn, 1997.
Kunstikalendrid.
Leppoja, L. Ivanova, K. Hakkame joonistama! Ilo 2001.
Linke, U. Joonistamine – nägemise kool. Avita 1998.
Näitlikustavad pildid, reprod.
Speechley, G. Voolime savist. Egmont 2000.
Vahter, E. Lumisem lume aeg. Avita 2001.
Väli, L., Kirme, K. Nahkehistöö. Valgus, Tallinn, 1988.
Watt, F. Laste kunstiraamat. Koolibri 2001.

Tartu Rahvusvahelise Kooli kehalise kasvatuse ainekava

ÜLDALUSED

Kehaline kasvatus põhikoolis

Kehalise kasvatusega taotletakse Tartu Rahvusvahelises Koolis seda, et õpilane:

- omandab motivatsiooni, huvi ja teadmised iseseisvaks liikumisharrastuseks;
- on terve ja hea rühiga;
- arendab mitmekülgset oma kehalisi võimeid ja liigutusoskusi;
- omandab eluks vajalikud oskused ja teadmised tervislikust eluviisist;
- arendab tahtemadusi, kujundab eetilisi (eeskätt spordieetika) ja esteetilisi
- töökspidamisi;
- omandab suhtlemisoskuse ja koostööharjumused.

KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 1.-3. KLASSILE

Õppetegevus

- I kooliastmes õpitavad harjutused põhinevad lapse igapäevaelu liikumisviisidel, liigutustel ja asenditel ning vahendite käsitlemisega seotud tegevustel. Fundamentaalsete liikumiste/liigutuste kindel omandamine harjutamise teel loob aluse üldisele tegevuslikule meisterlikkusele, aga ka sportlike harjutuste/spordialade omandamisele. Õigete liigutusvilumuste, aga ka hea rühi kujunemiseks on vaja, et õpilased omandaksid oma kehaasendi ja liigutuste kontrollimise oskuse.
- Alklassides luuakse esmane ettekujutus õigetest jooksu-, viske- ja lihtsamatest hüppeliigutustest. See on soodsaim iga osavuse (s.h liigutuskoordinatsioon), samuti reaktsiooni- ja liigutuste kiiruse (sageduse) arendamiseks ning ujumise õppimiseks. Õpilaste loovuse arengut saab toetada loovliikumise mitmesuguste võtetega.
- On tähtis, et õpilased omandaksid kehalise kasvatuse tundides tegutsemise ja käitumise oskused, harjuksid täitma ohutus- ning hügieeninõudeid kehaliste harjutustega tegelemisel. Õpilaste liikumissoovi ja -rõõmu tekkimiseks ning säilimiseks on olulised soodus õppekeskkond ja õpetaja tunnustus.

KEHALINE KASVATUS 1. KLASSIS

Õppesisu

VÕIMLEMINE

Põhiasendid ja -liikumised. Matkimisharjutused. Keha harmooniline arendamine ja rühi kujundamine. Kõnd, kõnniharjutused. Erinevad kõnni vormid kindla rütmi ja muusika järgi. Matkivad kõnniharjutused. Ronimine, roomamine. Tasakaaluharjutused.

RIVI-, KORRAHARJUTUSED

Tervitamine ravis. Rivistumine ühte viirgu, kolonni. Põhiseisang. Joondumine. Pöörded paigal. Liikumise alustamine ja lõpetamine.

JOOKS, JOOKSUHARJUTUSED

Õige jooksuasend ja -liigutused. Jooksu alustamine ja lõpetamine. Pendelteatejooks. Püstilähe.

VISKED, VISKEHARJUTUSED

Pallikäsitsemisharjutused. Palli hoie, viskeliigutus, püüdmine, veeretamine, pörgatamine. Palli veeretamine ja vedamine jalaga. Märki- ja kaugusvisked. Liikumismängud.

HÜPPED, HÜPPEHARJUTUSED

Sügavushüpped. Hoojooksult hüpped. Takistustest ülehüpped. Paigalt kaugushüpe. Hüplemisharjutused. Hüplemine hüpitsa ja hoonööriga.

RÜTMIKA JA LIIKUMINE.

Põhivõimlemine muusika või rütmivahendite saatel. Liikumisimprovisatsioon. Muusikalised mängud. Tantsu- ja laulumängud.

SUUSATAMINE

Ohutusnõuded. Suusavarustuse transport, hooldus. Kukkumine ja tõusmine suuskadel. Trepp-, käär- ja astesammtõus. Astesamm. Libisamm. Paaristõukeline sammuta sõiduviis. Laskumine põhi- ja madalasendis.

KELGUTAMINE

Pidurdamine. Ohutusnõuded. Laskumine erinevatelt nõlvadelt.

UJUMINE

Ohutusnõuded ja kord basseinis ja ujumispaikades. Hügieeninõuete tutvustamine. Veega kohanemise harjutused. Rinnuli- ja seliliujumine.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus- päevarežiim, hügieeniharjumuste kujundamine, tervislike eluviiside kujundamine. Käitumine õnnetusjuhtumi korral. Liiklemine, tee ületamine. Käitumine jalakäijana.

Loodusõpetus – sportimine ja kehaline aktiivsus looduses. Maastiku- ja orienteerumismängud.

Muusika – laulu- ja tantsumängud. Liikumised erinevate muusikate ja rütmide saatel.

Matemaatika – jooksudistantside, visete ja hüpete pikkuste mõõtmine. Meetermõõdustiku tutvustamine, õpetamine. Liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega ja liiklemine tänaval. Kaardilegend.

Õpitulemused

1.klassi lõpetaja:

- Sooritab korrektselt põhiliikumisi – erinevaid kõnni-, jooksu-, hüppe- ja viskeharjutusi.
- Oskab riietuda vastavalt olukorrale ja täita hügieeninõudeid.
- Oskab täita rivi- ja korraharjutusi tunni organisatsioonilise külje tagamiseks.
- Oskab sooritada lihtsaid võimlemisharjutusi kindla rütmi järgi, improviseerida.
- Oskab laskuda suuskadel madalast nõlvast, pidurdada, kukkuda. Suusatab mõnisada meetrit kasutades libisammu. Oskab kanda suusavarustust.

Õppekirjandus

Harro, M. Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse määramise käsiraamat. TÜ, 2001.

Isop, E. Abiks noortejuhtidele. Liikumismängud. Tln, 1993.

Isop, E. Kehalise kasvatuse vahendid. Tln, 1993.

Isop, E. Kehaliste harjutuste õpetamise alused. Tln, 1999.

Isop, E. Liikumismänge lastele. Tln, 1979.

Isop, E. Võimlemis- ja suusaravi koolis. Tln, 1995.

Jürimäe, T. "Eurofit-testide hindeskaalad 11-17 aastastele koolinoortele". TÜ, 1997.

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990.

Kivistik, A. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.

Liivak, M. Kaks sammu sisse poole. I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.

Maiste, E., Matsin, T., Utso, V. "Tervise ja kehalise töövõime arendamine noorukieas". TÜ, 1999.

Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.

Süda ja liikumine. Brošüür, Eesti Südameliit, 1999.

Unger, I. Kergejõustikualade õpetamine. TPÜ, 1992.

Zilmer, K. Juku suusakool. 1994

KEHALINE KASVATUS 2. KLASSIS

Õppesisu

VÕIMLEMINE

Kõnd, kõnniharjutused. Erinevad kõnni vormid kindla rütmi ja muusika järgi. Matkivad kõnniharjutused. Vabaharjutused. Tasakaaluharjutused. Harjutused vahenditega. Akrobaatilised harjutused. Veeremine ja veered. Tired. Tired.

RIVI-KORRAHARJUTUSED

Rivi-, korraharjutused. Kujundliikumised. Põhiseisang. Joondumine. Pöörded paigal liikumisel. Liikumise alustamine ja lõpetamine. Harvenemine, koondumine, ümberrivistumine.

HÜPPED JA HÜPLEMISED

Hüplemisharjutused. Hüplemisharjutuste kombinatsioonid. Koordinatsioonihüplemised. Hüplemine hüpitsa ja hoonõõriga.

JOOKS JA JOOKSUHARJUTUSED

Õige jooksuasend ja -liigutused. Pendelteatejooks. Kiirendusjooks. Kestvusjooks. Liikumismängud.

VISKED, VISKEHARJUTUSED

Pallikäsitsemisharjutused. Palli hoie, viskeliigutus, püüdmine, veeretamine, põrgatamine. Palli veeretamine ja vedamine jalaga. Märki- ja kaugusvisked. Rahvastepalli erinevad variandid.

SUUSATAMINE

Ohutusnõuded. Suusavarustuse transport, hooldus. Kukkumine ja tõusmine suuskadel. Trepp-, käär- ja astesammtõus. Pöörded suuskadel. Libisamm. Paaristõukeline sammuta sõiduveis. Paaristõukeline ühe- ja kahesammuline sõiduveis.

KELGUTAMINE

Pidurdamine. Ohutusnõuded. Erinevad laskumised. Laskumine erinevatelt nõlvadelt.

UISUTAMINE

Ohutusnõuded. Pidurdamine. Erinevad sõiduveisid.

UJUMINE

Ohutusnõuded ja kord basseinis ja ujumispaikades. Hügieeninõuete tutvustamine. Veega kohanemise harjutused. Rinnuli- ja seliliujumine.

Integratsioon teiste õppeainetega

Inimeseõpetus - isiklik hügieen, ohutusnõuded kehalise kasvatuse tunnis, riietumine vastavalt ilmastikule. Käitumine õnnetusjuhtumi korral.

Loodusõpetus - temaatilised mängud, loodussõbralik suhtumine, loodus mängu keskkonnana. Orienteerumis- ja maastikumängud.

Muusika - Tantsu- ja laulumängud, lihtsamate tantsusammude õppimine.

Matemaatika - Järgarvud, mõõtühikud. Oma tulemuse mõõtmine. Kaardilegend. Liiklusmärkide seos geomeetriliste kujunditega.

Õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

- Oskab rietuda vastavalt olukorrale ja täita hügieeninõudeid.
- Oskab täita rivi- ja korraharjutusi tunni organisatsioonilise külje tagamiseks.
- Oskab sooritada lihtsaid võimlemisharjutusi kindla rütmi järgi, improviseerida ja tantsida lihtsamaid rahvatantse.
- Oskab sooritada erinevaid kõnni-, jooksu-, hüppe- ja viskeharjutusi.
- Oskab sooritada hüplemisharjutusi hüpitsaga.
- Oskab mängida liikumismänge ja rahvastepalli (erinevate variantidega).
- Oskab ujuda.
- Oskab suuskadel libisammu.
- Suudab joosta rahulikus tempos.
- Oskab täita ohutusnõudeid kehaliste harjutuste sooritamisel ja käituda õnnetusjuhtumite korral.

Õppekirjandus

- Harro, M. Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse määramise käsiraamat. TÜ, 2001.
- Isop, E. Abiks noortejuhtidele. Liikumismängud. Tln, 1993.
- Isop, E. Kehalise kasvatuse vahendid. Tln, 1993.
- Isop, E. Kehaliste harjutuste õpetamise alused. Tln, 1999.
- Isop, E. Liikumismänge lastele. Tln, 1979.
- Isop, E. Võimlemis- ja suusaravi koolis. Tln, 1995.
- Jürimäe, T. "Eurofit-testide hindeskaalad 11-17 aastastele koolinoortele". TÜ, 1997.
- Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.
- Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990.
- Kivistik, A. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.
- Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.
- Liivak, M. Kaks sammu sisse poole. I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.
- Maiste, E., Matsin, T., Utso, V. "Tervise ja kehalise töövõime arendamine noorukieas". TÜ, 1999.
- Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.
- Süda ja liikumine. Brošüür, Eesti Südameliit, 1999.
- Unger, I. Kergejõustikualade õpetamine. TPÜ, 1992.
- Zilmer, K. Juku suusakool. 1994

KEHALINE KASVATUS 3. KLASSIS

Õppesisu

VÕIMLEMINE

Matkimisharjutused, vabaharjutused. Tasakaaluharjutused. Üldarendavad harjutused erinevate võimlemisvahenditega.

RIVI- JA KORRAHARJUTUSED

Kujundliikumised. Rivistumine ühte viirgudesse, kolonni. Pöörded paigal ja liikumisel. Väikeinventari ja mattide kandmine ja paigaldamine. Poolspagaat. Turiseis. Kaarsild seliliilamangust(abistamisega). Tasakaaluharjutused.

RÜTMIKA JA LIIKUMINE

Põhivõimlemine muusika või rütmivahendite saatel. Liikumisimprovisatsioon ja muusikalised mängud. Tantsu- ja laulumängud. Tantsud ja tamtsusammud. Kõnni-, jooksu-, galopp-, polka- ja hüpaksammude kombinatsioonid.

JOOKS, JOOKSUHARJUTUSED

Õige jooksuasend ja -liigutused. Jooksu alustamine ja lõpetamine. Pendelteatejooks. Kiirendusjooks. Kestvusjooks. Süstikjooks (pidurdusjooks).

HÜPPED, HÜPPEHARJUTUSED

Sügavushüpped. Hoojooksult hüpped. Takistustest ülehüpped. Paigalt kaugushüpe.

VISKED, VISKEHARJUTUSED, HARJUTUSD PALLIDEGA

Pallikäsitsemisharjutused. Palli hoie, viskeliigutus, püüdmine, veeretamine, pörgatamine. Palli veeretamine ja vedamine jalaga. Märki- ja kaugusvisked. Rahvastepall. Liikumismängud ja sportmängudeks ettevalmistavad mängud.

SUUSATAMINE

Ohutusnõuded. Suusavarustuse transport, hooldus. Kukkumine ja tõusmine suuskadel. Vahelduvtõukeline 2-sammuline sõiduviis. Pöörded paigal. Astesammpööre laskumisel. Trepp-, käär- ja astesammtõus. Laskumine põhi- ja madalasendis.

UISUTAMINE

Ohtusnõuded. Pidurdamine. Erinevad sõiduviisid. Uisutaja asend. Tasakaaluharjutused. Libisemise harjutamine. Pidurdamised. Tagurpidi uisutamine, kestvussõit. Viguruisutamine.

UJUMINE

Ohutusnõuded ja kord basseinis ja ujumispaiakades. Hügieeninõuete tutvustamine. Veega kohanemise harjutused. Rinnuli- ja seliliujumine.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus - hügieeninõuete täitmine, õige riietuse valik, ohutu käitumine kehalise kasvatuses tunnis ja tänaval liiklemisel. Käitumine õnnetusjuhtumite korral.

Loodusõpetus - orienteerumis- ja maastikumängud. Matkad looduses. Aja mõõtmine stopperiga.

Muusika - laulu- ja tantsumängud, rütmivõimlemine. Tantsukavade koostamine ja esitamine. Loovliikumine.

Matemaatika - jooksudistantside pikkus ja kiirus, visete hüpete tulemuste mõõtmine, arvutamine ja võrdlemine.

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- Oskab tõsta, kanda ja paigaldada spordivahendeid.
- Oskab riietuda vastavalt olukorrale ja täita hügieeninõudeid.
- Oskab täita ohutusnõudeid kehaliste harjutuste sooritamisel ja käituda õnnetusjuhtumite korral.
- Oskab sooritada hüplemisharjutusi hübitsaga.
- Oskab mängida liikumismänge ja erinevate variantidega rahvastepalli.
- Suudab joosta rahulikus tempos mõned minutid.
- Suudab suusatada 2 km.
- Oskab ujuda.
- Oskab sooritada erinevaid kõnni-, jooksu-, hüppe-, viske- ning koordineerimisharjutusi.
- Oskab tantsida rahvatantse, liikuda erinevate rütmide saatel, sooritada loovliikumist.

Õppekirjandus

Harro, M. Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse määramise käsiraamat. TÜ, 2001.

Isop, E. Abiks noortejuhtidele. Liikumismängud. Tln, 1993.

Isop, E. Kehalise kasvatuses vahendid. Tln, 1993.

Isop, E. Kehaliste harjutuste õpetamise alused. Tln, 1999.

Isop, E. Liikumismänge lastele. Tln, 1979.

Isop, E. Võimlemis- ja suusaravi koolis. Tln, 1995.

Jürimäe, T. "Eurofit-testide hindeskaalad 11-17 aastastele koolinoortele". TÜ, 1997.

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990.

Kivistik, A. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.

Liivak, M. Kaks sammu sisse poole. I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.

Maiste, E., Matsin, T., Utso, V. "Tervise ja kehalise töövõime arendamine noorukieas". TÜ, 1999.

Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.

Süda ja liikumine. Brošüür, Eesti Südameliit, 1999.

Unger, I. Kergejõustikualade õpetamine. TPÜ, 1992.

Zilmer, K. Juku suusakool. 1994

KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 4.-6. KLASSILE

Õppetegevus

- II kooliastme õpilasi iseloomustab tahe liikuda ja õppida, kogeda erinevaid tegevusi ja harjutusi. See on parim aeg motoorsete tegevuste omandamiseks (kehaliste harjutuste tehnika õppimiseks), aga ka kehalise võimekuse (osavus, kiirus, üldine vastupidavus) arendamiseks. Liigutusoskuste kontrollharjutused ja kehaliste võimete testid, mis pakuvad õppimise tulemuslikkuse kohta väärtuslikku infot nii õpilasele kui ka õpetajale, peaksid näitama edasise tegevuse suunda.
- Kehalise ja motoorse arengu seisukohalt on väga tähtis õpilaste endi aktiivsus – oma oskuste-võimete taseme teadmine ja soov end arendada loovad eeldused regulaarsele harjutamisele/treenimisele. Kehalise kasvatuse õpetaja peaks õpilasi sportima innustama, neid vastavate teadmiste-oskustega varustama.
- II kooliastmes suunatakse ning toetatakse õpilaste tahteomaduste (sihikindlus, otsustavus, julgus, visadus, püsivus jne) kujunemist. Õpilased peavad teadma ausa mängu (*fair play*) põhimõtteid, spordieetika nõudeid ja neid järgima.

KEHALINE KASVATUS 4. KLASSIS

Õppesisu

TEOREETILISED TEADMISED

Õpitud spordialade oskussõnad. Ohutuse ja hügieeninõuded sportimisel. Olümpiamängude ja ausa mängu põhimõtted.

VÕIMLEMINE

Põhiasendid ja liikumised. Vabaharjutused ja harjutused vahenditega. Jõu- ja venitusharjutused. Lõdvestusharjutused. Lühikesed harjutustekombinatsioonid vahenditega. Riviharjutused. Kujundliikumised. Ümberrivistumine viirust ja kolonnist. Kõnd, jooks, hüplemine, hüppamine ja nende omavaheline seos. Hüplemisharjutused hüpitsaga paigal ja liikudes. Hüpitsa ringitamine ja kaheksad.

RIPPED. TOENGUD. KANDMINE. RONIMINE.

Riistastiku kandmine. Käte kõverdamine toengus ja rippes. Ronimine varbseinal.

AKROBAATIKA.

Kaarsild selililamangust. Tirel ette. Hüppetirel ette. Tirel taha. Tiritamm. Tasakaaluharjutused. Kõnni- ja hüplemisharjutused. Toenghüpped.

RÜTMIKA.

Põhivõimlemine muusika saatel. Liikumisimprovisatsioonid. Koordinatsiooniharjutused. Tantsu- ja laulumängud. Tants ja tantsusammud. Seltskonnatantsude põhisammud. Eesti rahvatantsud.

KERGEJÕUSTIK.

Jooks. Jooks erinevatest lähteasenditest. Soojendusharjutused. Määrustepärane pendelteatejooks. Hüpped. Kaugushüpe (sammhüpe). Hoojooksu mõõtmine. Visked. Pallivise paigalt ja kolmelt sammult.

SPORTMÄNGUD.

Jalgpall. Paigaloleva palli söötmine ja löömine. Veereva palli peatamine. Löök põia siseküljega. Palli vedamine. Liikuva palli löömine. Langeva palli surmamine. Korvpall. Kehaasend ja liikumistehnika. Pallihoie. Põrgatamine ja söötmine. Pöörded.

SUUSATAMINE.

Paaristõukeline sammuta sõiduviiis. Paaristõukeline ühesammuline sõiduviiis. Pooluisusamm ja keppide tõuketa uisusammsõiduviiis. Uisusammpööre. Ebatasasuste ületamine. Poolkäärtõus. Põikilaskumine. Sahkpidurdus. Pidurdus ja pööre poolsaha abil. Pidurdus laskumisel ennetava kukumisega. Ohutusnõuded. Võistlusmäärustikud. Suusavarustuse hooldamine ja suuskade määrimine. Õppepaikade rajamine.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus - tervislikud eluviisid, sportlik vaba aja veetmine, kehalise aktiivsuse tähtsus.

Loodusõpetus – ilmastikuolude arvestamine kehalise tegevuse planeerimisel.

Muusika - rütmid, muusika järgi liikumine

Matemaatika - mõõtmine, mõõtühikute võrdlemine, liikumise kiiruse hindamine.

Kunstiõpetus - liikumiste kujutamine, erinevate liikumisasendite ja kehahoiakute visandamine, sportlikke tegevuste joonistamine.

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- Teab ausa mängu põhimõtetest.
- Teab õpitud spordilade oskussõnu.
- Oskab riietuda vastavalt olukorrale ja täita hügieeninõudeid.
- Oskab sooritada lihtsamaid akrobaatikaharjutusi.
- Oskab mängida liikumismänge ja lihtsustatud reeglitega sportmänge.
- Oskab laskuda mäest kasutades sobivaid laskumisasendeid.
- Oskab palli pörgatades ja jalaga vedades läbida slaalomradasid.
- Oskab sööta palli jala ja käega.
- Suudab joosta rahulikus tempos 10 minutit.

Õppekirjandus

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine
Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.

Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.

Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.

Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.

Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.
Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.
Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.
Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.
Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.
Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.
Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja meetoodika. TPÜ, 1993.
Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise meetoodika. TPÜ, 1983.
Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.
Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgustamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.
Truupõld. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise meetoodika. TPÜ, 1993.
Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.
Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

KEHALINE KASVATUS 5. KLASSIS

Õppesisu

TEOREETILISED TEADMISED.

Õpitud spordialade oskussõnad. Ohutuse ja hügieeninõuded sportimisel. Olümpiamängude ja ausa mängu põhimõtted.

VÕIMLEMINE.

Põhiasendid ja liikumised. Vabaharjutused ja harjutused vahenditega. Jõu- ja venitusharjutused. Lõdvestusharjutused. Lühikesed harjutustekombinatsioonid vahenditega. Riviharjutused. Kujundliikumised. Ümberrivistumine viirust ja kolonnist. Kõnd, jook, hüplemine, hüppamine ja nende omavaheline seos. Hüplemisharjutused hübitsaga paigal ja liikudes. Hübitsa ringitamine ja kaheksa.

RIPPED, TOENGUD, KANDED, RONIMISED.

Riistastiku kandmine. Käte kõverdamine toengus ja rippes. Ronimine varbseinal. Kandmine randmeseongus ja seljas.

AKROBAATIKA.

Kaarsild selililamangust. Tirel ette. Tirel taha. Tiritamm. Tasakaal. Kõnni- ja hüplemisharjutused. Tantsusammud poomil. Toenghüpped. Hoojooksult hüpe toengkägarasse vahendile. Sirutusmahahüpe.

RÜTMIKA.

Põhivõimlemine rütmivahenditega ja muusika saatel. Rütmi- ja liikumisimprovisatsioonid. Koordinaatsiooni harjutused. Tantsu- ja laulumängud. Seltskonnatantsude põhisammud. Eesti rahvatantsud.

KERGEJÕUSTIK.

Määrustepärane pendelteatejooks. Kaugushüpe. Hoojooksu mõõtmine. Pallivise paigalt ja hoojooksult. Kuulitõuget tutvustavad harjutused topispallidega. Õpitud alade võistlusmäärused.

SPORTMÄNGUD.

Jalgpall- Lõök põia siseküljega ja palli vedamine. Paigaloleva palli söötmine ja löömine. Veereva palli peatamine. Lõök põia siseküljega. Palli vedamine. Liikuva palli löömine. Langeva palli surmamine. Korvpall- Kehaasend ja liikumistehnika. Pallihoie. Põrgatamine ja söötmine. Pöörded. Pealevisked paigalt ja liikumiselt. Erinevad liikumismängud.

SUUSATAMINE.

Paaristõukeline ühesammuline sõiduviiis. Pidurdus ja pööre poolsaha abil. Põikilaskumine. Ebatasasuste ületamine. Pooluisusamm ja keppide tõuketa uisusammsõiduviiis. Uisusamppööre. Suusavarustuse hooldamine, ohutustehnika ja võistlusmäärused.

Integratsioon teiste ainetega:

Terviseõpetus - hügieeninõuete täitmine, keha puhtus, karastamine, kehalise aktiivsuse tähtsus.

Muusika - laulu- ja tantsumängud, rütmid inimese elus.

Matemaatika - jooksudistantside pikkused, läbimise ajad, stopperi kasutamine; visete ning hüpete pikkuse ja tulemuse mõõtmine, loendamine, arvutamine ja võrdlemine.

Ajalugu- Antiikolümpiamängud.

Õpitulemused

5. klassi lõpetaja:

- Teab olümpiamängudest ja ausa mängu põhimõtetest.
- Oskab jälgida oma kehaasendit ja liigutusi.
- Oskab õpetaja juhendamisel arendada oma kehalisi võimeid.
- Oskab mängida liikumismänge ja lihtsustatud reeglitega sportmänge.
- Oskab sooritada toenghüppeid, lihtsamaid akrobaatika- ja rakendusharjutusi ning ronida.
- Oskab teha kehakooliharjutusi muusika saatel.
- Oskab suusatada vahelduval maastikul, kasutades sobivaid sõidu- ja tõusuviise.
- Oskab kasutada lihtsamaid esmaabi võtteid enese abistamiseks.
- Suudab joosta jõukohases ühtlases tempos T: 2 km, P: 2,5 km.

Õppekirjandus

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.

Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.

Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.

Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.

Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.

Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.

Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.

Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.

Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja metoodika. TPÜ, 1993.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1983.

Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.

Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgestamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.

Truupõld, A. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1993.

Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.

Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

KEHALINE KASVATUS 6. KLASSIS

Õppesisu

TEOREETILISED TEADMISED.

Õpitud spordialade oskussõnad. Ohutus ja hügieeninõuded sportimisel. Olümpismi ja ausa mängu põhimõtted.

VÕIMLEMINE.

Põhiasendid ja liikumised. Vabaharjutused ja harjutused vahenditega. Jõu- ja venitusharjutused. Lõdvestusharjutused. Lühikesed harjutustekombinatsioonid vahenditega. Riviharjutused. Kujundliikumised erinevate liikumisviiside kasutamisega. Kõnni-, jooksu-, hüplemis- ja hüppamisharjutused ning nende omavahelised seosed. Vabahüpped ühe jala tõukelt. Hüplemisharjutused hüppitsa ja hoonööriga paigal ja liikudes. Hüppitsa ringitamine ja kaheksad.

RIPPED. TOENGUD. RONIMINE. KANDMINE.

Riistastiku kandmine nt. võimlemispingid. Käte kõverdamine toenglamangus ja rippes. Ronimine varbseinal ainult käte abil. Kandmine ranneseongus ja seljas.

AKROBAATIKA.

Kaarsild selili lamangust. Hüppetirel ette. Tirel taha. Kätelseis abistamisega. Tiritamm. Tasakaaluharjutused. Kõnni ja hüplemisharjutused, tantsusammud ja takistuste ületamine. Toenghüpped. Hoojooksult hüpe toengkägarasse vahendile. Sirutusmahahüpe. Harkhüpe.

RÜTMIKA.

Põhivõimlemine rütmivahenditega ja muusika saatel. Liikumisimprovisatsioonid. Koordinatsiooniharjutused. Tantsu- ja laulumängud. Tants ja tantsusammud. Algteadmised tantsukultuurist. Seltskonnatantsude põhisammud. Eesti rahvatantsud.

KERGEJÕUSTIK.

Jooks erinevatest lähteasenditest. Soojendusharjutused. Määrustepärane pendelteatejooks. Tõkkejooksu tutvustavad harjutused. Kaugushüpe (sammhüpe). Kõrgushüpe (üleastumishüpe). Hoojooksu mõõtmine. Pallivise paigalt, kolmelt sammult ja hoojooksult. Kuulitõuget tutvustavad harjutused topispallidega. Õpitud spordialade võistlusmäärused.

SPORTMÄNGUD.

Jalgpall- Paigaloleva palli söötmine ja löömine. Veereva palli peatamine. Löök põia siseküljega. Palli vedamine. Liikuva palli löömine. Langeva palli surmamine. Korvpall- Kehaasend ja liikumistehnika. Pallihoie. Põrgatamine ja söötmine. Pöörded. Pealevisked paigalt ja liikumiselt. Algteadmised individuaalsest kaitsemängust. Minikorvpall. Võistlusmäärused.

SUUSATAMINE.

Paaristõukeline sammuta sõiduviis. Paaristõukeline ühesammuline sõiduviis. Pooluisusamm ja keppide tõuketa uisusammsõiduviis. Paaristõukeline ühesammuline uisusamm sõiduviis. Uisusamppööre. Ebatasasuste ületamine. Poolkäärtõus. Põikilaskumine. Sahkpidurdus. Pidurdus ja pööre poolsaha abil. Pidurdus laskumisel ennetava kukkumisega. Ohutusnõuded. Võistlusmäärused. Suusavarustuse hooldamine ja suuskade määrimine. Õppepaikade rajamine.

Integratsioon teiste ainetega:

Terviseõpetus - hügieeninormide täitmine, õige riietuse valik, ohutu käitumine kehalise kasvatuses tunnis, viisakas ja teisi arvestav käitumine, adekvaatne enesehinnang.

Muusika - tantsu- ja laulumängud, rütmid inimese ümber.

Matemaatika - jooksudistantside pikkused, läbimise ajad, stopperi kasutamine; visete ning hüpete pikkuse ja tulemuse mõõtmine, loendamine, arvutamine ja võrdlemine.

Ajalugu - gladiaatorite võitlused ja vaatamängud.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- Teab õpitud spordialade oskussõnu.
- Teab ohutus- ja hügieeninõudeid.
- Teab olümpiamängudest ja ausa mängu põhimõtetest.
- Oskab jälgida oma kehaasendit ja liigutusi.
- Oskab õpetaja juhendamisel arendada oma kehalisi võimeid.
- Oskab mängida liikumismänge ja lihtsustatud reeglitega sportmänge.
- Oskab sooritada toenghüppeid, lihtsamaid akrobaatika- ja rakendusharjutusi ning ronida.
- Oskab teha kehakooli harjutusi muusika saatel.
- Oskab valida liikumiskiirust.
- Oskab osaleda pendelteatejooksus.
- Oskab suusatada vahelduval maastikul, kasutades sobivaid sõidu- ja tõusuviise.
- Oskab kasutada lihtsamaid esmaabi võtteid enese abistamiseks.
- Suudab joosta jõukohases ühtlases tempos T: 2 km, P: 2,5 km.
- Suudab hüpelda hüpitsaga 1-1,5 min. sobivas tempos.

Õppekirjandus

- Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.
- Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine
- Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.
- Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.
- Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.
- Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.
- Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.
- Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.
- Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.
- Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.
- Maiste, E., Matsin, T., Utso, V. Tervise ja kehalise töövõime arendamine noorukieas. TÜ, 1999. Kütt, K., Sarapuu, U. Kehalise kasvatuse töövihik II kooliastmele. 2003.
- Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.
- Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.
- Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.
- Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.
- Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja metoodika. TPÜ, 1993.
- Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.
- Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgustamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.
- Truupõld. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1993.
- Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1983.
- Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.
- Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 7.-9. KLASSILE

Õppetegevus

- III kooliastmes on vaja õpilasi innustada oma kehalisi võimeid arendama ja liigutusoskusi täiustama. Murdeea kasvuhüpe võib põhjustada häireid liigutuste koordinatsioonis. Motoorsete testide tulemused ja nende dünaamika aitavad õpilastel oma kasvamis-arenemist jälgida, oskusi-võimeid kaaslaste omadega võrrelda. Õpetaja kohuseks on kehaliste harjutuste otstarbeka valiku ja sobiva töökorraldusega toetada õpilaste positiivse enesehinnangu kujunemist, aidata murdeaalistel ületada (võimalikke) konflikte oma kehalise mina ja kaaslastega.
- Iseseisvale harjutamisele loovad aluse kehalise kasvatuse tundides omandatud oskused ja teadmised. Sportliku tegevuse ohutuse tagamise huvides on vajalik enesejulgestamise ja kaaslaste abistamise võtete (kindlasti ka kaaslaste austamise) õppimine. Regulaarne tegelemine kehaliste harjutustega annab õpilasele oma liigutuste kontrollimise, tegevuste analüüsi ja emotsioonide valitsemise oskused.

KEHALINE KASVATUS 7. KLASSIS

Õppesisu

VÕIMLEMINE.

Põhiasendid ja liikumised. Oskussõnade tundmine ja kasutamine. Harjutuste kombinatsioonide koostamine ja esitamine muusika saatel. Iluvõimlemise elemendid ja vahendid. Riviharjutused. Kujundliikumised. Ümberpööre sammuliikumisel. Jagunemine ja liitumine. Lahknemine ja ühinemine. Ristlemine. Ripped, toengud, ronimine, kandmine.

AKROBAATIKA.

Ratas kõrvale. Kolmiktirel. Hoojooksult hüppetirel. Tasakaaluharjutustest kombinatsioonide koostamine. Toenghüpped. Võimlemise harjutused vahenditega.

RÜTMIKA JA TANTS.

Harjutuskomplekside koostamine ning esitamine. Teadmised tantsukultuurist ja kommetest.

KERGEJÕUSTIK.

Soojendus. Ohutustehnika ja võistlusmäärustikud. Jooksud- Madallähe. Kurvijooksu tehnika. Täpsusjooksud. Tõkkejooks. Ringteatejooks. Kaugus- ja kõrgushüppe hoojooksu määramine. Visked, tõuked, heited. Pallivise hoojooksult. Heitealade tutvustamine. Kuulitõuge paigalt ja hooga.

SPORTMÄNGUD.

Võrkpall- Liikumisviisid ja asendid. Söödud ja pallingud. Ründelöök. Mängutaktika. Võistlusmäärustikud. Mäng lihtsustatud reeglitega. Korvpall- Petteliigutused. Söötmine ja püüdmine liikumiselt. Kaitsemäng. Lihtsamad koostöövormid. Läbimurded paigalt ja liikumiselt. Hüppevise. Ühe käega ülaltvise paigalt. Võistlusmäärustikud. Mäng lihtsustatud reeglitega. Jalgpall- Paigaloleva palli söötmine ja löömine. Veereva palli peatamine. Löökpöia siseküljega ja õhust. Palli vedamine. Liikuva palli löömine. Langeva palli surmamine jala, reie ja rinnaga. Kaitsemängu võtted.

SUUSATAMINE.

Võistlusmäärustikud. Ohutusnõuded ja kord suusamatkal, teatesuusatamisel ja suusavõistlustel. Suuskade hooldamine. Paaristõukeline kahesammuline sõiduviis. Libisamm tõusuviis. Sahkpööre. Paaristõukeline kahesammuline uisusammsõiduviis. Triivpidurdus. Poolsahkparalleelpööre. Üleminek ühelt sõiduviisilt teisele. Lihtsa slaalomiraja läbimine.

ORIENTEERUMINE.

Kaart ja kompass. Plaani lugemine. Kaardil orienteerimine. Kaardi ja maastiku võrdlemine, asukoha määramine, lihtsama tee valik. Orienteerumistehnika.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatuse tunnis, enesekasvatus ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatuse tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid.

Muusika - rütmiharjutused, peotants.

Matemaatika – Distantide ja aja mõõtmine iseseisvalt stopperi ja mõõdulindiga.

Loodusõpetus/Füüsika - jooksu- ja viskekiirus, palliviske trajektoor. Temperatuur.

Töö ja tehnoloogiaõpetus - topograafilised tingmärgid plaanidel.

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- Teab ohutusnõudeid, hügieeninõudeid ja karastamise võtteid sportimisel.
- Teab õpitud spordialade võistlusmäärusi ja oskussõnu.
- Oskab sooritada akrobaatika ja riistvõimlemise põhiharjutusi.
- Suudab joosta ja suusatada ühtlases tempos T: 2-3 km. P: 4-5 km.
- Oskab käituda õnnetusjuhtumi korral.
- Oskab joosta erinevaid distantse, hüpata kõrgust ja kaugust, sooritada hüppeid ja viskeid.
- Teab kehaliste harjutustega tegelemise põhimõtteid.
- Teab Eesti ja maailma parimatest sportlastest.
- Oskab arendada oma kehalisi võimeid.
- Oskab iseseisvalt võimelda, koostada harjutuste kombinatsioone.

Õppekirjandus

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine
Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.

Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.

Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.

Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.

Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.
Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.
Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.
Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.
Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.
Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.
Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja meetoodika. TPÜ, 1993.
Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise meetoodika. TPÜ, 1983.
Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.
Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgustamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.
Truupõld. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise meetoodika. TPÜ, 1993.
Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.
Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

KEHALINE KASVATUS 8. KLASSIS

Õppesisu

TEOREETILISED TEADMISED

Kehaliste harjutustega tegelemise põhimõtted. Ohutusnõuded. Hügieeninõuded ja karastamise võtted sportimisel. Õpitud spordialade võistlusmäärused ja oskussõnad. Olümpiamängud ja rahvusvahelised suurvõistlused. Eesti ja maailma parimad sportlased.

VÕIMLEMINE.

Põhiasendid ja liikumised. Oskussõnade tundmine ja kasutamine. Harjutuste kombinatsioonide koostamine ja esitamine muusika saatel. Iluvõimlemise elemendid ja vahendid. Riviharjutused. Kujundliikumised. Ümberpööre sammlikumiselt. Jagunemine ja liitumine

RIPPED. TOENGUD. RONIMINE. KANDMINE.

Ronimine köiel. Kandmine tuletõrjevõttega. Rippes ja toenglamangus kätekõverdused.

AKROBAATIKA.

Ratas kõrvale. Kolmiktirel. Kätelseis abistamisega. Hoojooksult hüppetirel. Tasakaal, tasakaaluharjutustest kombinatsioonide koostamine. Toenghüpped. Iluvõimlemise harjutused palli ja rõngaga.

RÜTMIKA JA TANTS.

Harjutuskomplekside koostamine ja esitamine. Teadmised tantsukultuurist ja kommetest. Valss, perekonnavalss. Seltskonnatantsude põhisammud.

KERGEJÕUSTIK.

Soojendus. Ohutustehnika ja võistlusmäärused. Jooksud- Madallähe. Täpsusjooksud. Ringteatejooks. Kaugus- ja kõrgushüppe hoojooksu määramine. Kolmikhüppe tutvustamine. Visked, tõuked, heited. Pallivise hoojooksult. Kuulitõuge paigalt.

SPORTMÄNGUD.

Võrkpall- Liikumisviisid ja asendid. Söödud ja pallingud. Võistlusmäärused. Mäng lihtsustatud reeglitega. Korvpall- Söötmine ja püüdmine liikumiselt, kaitsemäng. Lihtsamad koostöövormid. Võistlusmäärused. Mäng lihtsustatud reeglitega. Läbimurded paigalt ja liikumiselt. Erinevad liikumismängud.

SUUSATAMINE

Võistlusalad. Võistlusmäärused. Ohutusnõuded ja kord suusamatkal, teatesuusatamisel ja suusavõistlusel. Suuskade hooldamine. Paaristõukeline kahesammuline sõiduviis. Paaristõukeline kahesammuline uisusammsõiduviis. Triivpidurdus. Üleminek ühelt sõiduviisilt teisele. Sahkpööre, poolsahkparalleelpööre. Lihtsa slaalomraja läbimine.

ORIENTEERUMINE.

Kaart ja kompass. Plaani lugemine. Kaardil orienteerumine. Kaardi ja maastiku võrdlemine, asukoha määramine, lihtsama tee valik.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatuse tunnis, enesekasvatus ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatuse tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid, kehaline tegevus kui stressiga toimetuleku võimalus.

Keemia – hapniku tähtsus.

Muusika - rütmiharjutused, peotants

Matemaatika - iseseisev stopperi ja mõõdulindi kasutamine

Füüsika – hõõrdejõud (suusatamine, uisutamine).

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- Teab kehaliste harjutustega tegelemise põhimõtteid.
- Teab ohutusnõudeid, hügieeninõudeid ja karastamise võtteid sportimisel.
- Teab õpitud spordialade võistlusmäärusi ja oskussõnu.
- Teab olümpiamängudest ja rahvusvahelistest suurvõistlustest, Eesti ja maailma parimatest sportlastest.
- Oskab anda esmaabi.
- Oskab koostada harjutuste kombinatsioone.
- Oskab abistada ja julgustada harjutuste sooritamisel.
- Oskab joosta erinevaid distantse, hüpata kõrgust ja kaugust ning sooritada hüppeid ja viskeid.
- Suudab joosta ja suusatada ühtlases tempos T: 2-3 km. P: 4-5 km.
- Oskab sooritada akrobaatika ja riistvõimlemise põhiharjutusi.
- Oskab mängida õpitud spordimänge lihtsustatud reeglite järgi.
- Oskab läbida orienteerumise õpperada.
- Oskab suusatada sobivat sõidutehnikat kasutades.

Õppekirjandus

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine
Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.

Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.

Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.

Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.

Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.

Maiste, E., Matsin, T., Utso, V. Tervise ja kehalise töövõime arendamine noorukieas. TÜ, 1999. Kütt, K., Sarapuu, U. Kehalise kasvatuse töövihik II kooliastmele. 2003.

Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.

Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.

Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.

Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja metoodika. TPÜ, 1993.

Truupõld, A. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1993.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1983.

Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.

Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgustamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.

Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.

Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

KEHALINE KASVATUS 9. KLASSIS

Õppesisu

TEOREETILISED TEADMISED.

Õpitud spordialade võistlusmäärused ja oskussõnad. Olümpiamängud ja rahvusvahelised suurvõistlused. Eesti ja maailma parimad sportlased.

VÕIMLEMINE.

Oskussõnade tundmine ja kasutamine. Harjutustekombinatsioonide koostamine ja esitamine muusika saatel. Iluvõimlemise elemendid ja vahendid. Riviharjutused ja kujundliikumised. Ümberpööre sammlikumiselt. Jagunemine ja liitumine. Lahknemine ja ühinemine. Ristlemine.

RIPPED. TOENGUD. RONIMINE. KANDMINE.

Ronimine köiel. Ronimine jalgade abita. Kandmine tuletõrjevõttega. T: erikõrgusega rööbaspuud, hooga tireltõus. P: rööbaspuudel küünarvarstoengust hoogtõus harkistesse ja toengusse. Õlgadel seis, tirel ette harkistesse. Toengus hooglemiselt mahahüpe tahahoolt. Madal kang - käärhöör ette; kõrge kang - tireltõus rippest (abistamisega).

AKROBAATIKA.

Ratas kõrvale. Kolmiktirel. Kätelseis ja kätelseisust tirel ette. Hoojooksult hüppetirel. Tasakaaluharjutustest kombinatsioonide koostamine. Toenghüpped. Kägarhüpe, harkhüpe. Iluvõimlemise harjutused palli ja rõngaga.

RÜTMIKA JA TANTS.

Harjutuskomplekside koostamine ja esitamine. Teadmised tantsukultuurist ja kommetest. Seltskonnatantsude põhisammude täiustamine. Valss, perekonnaavalss.

KERGEJÕUSTIK.

Soojendus. Ohutustehnika. Võistlusmäärused. Jooksud. Madallähe. Kurvijooksu tehnika. Tõkkejooks. Ringteatejooks. Täpsusjooksud. Kaugushüppe ja kõrgushüppe hoojooksu määramine. Kolmikhüppe tutvustamine. Visked, tõuked, heited. Pallivise hoojooksult. Heitealade tutvustamine. Kuulitõuge paigalt ja hooga.

SPORTMÄNGUD.

Võrkpall- Liikumisviisid ja asendid. Söödud ja pallingud. Ründelöök. Mängutaktika. Võistlusmäärused. Mäng lihtsustatud reeglitega. Korvpall- Petteliigutused. Söötmine ja püüdmine liikumiselt. Kaitsemäng. Lihtsamad koostöövormid. Läbimurded paigalt ja liikumiselt. Hüppevise ja ühe käega ülaltvise paigalt. Võistlusmäärused. Mäng lihtsustatud reeglitega. Jalgpall- söödud siseküljega, pealsega ja välisküljega. Palli omastamine õhust jalaga, reiega, rinnaga. Löögid paigalt, veeremiselt ja õhust. Seinasööt. Mees-mehe kaitse ja tsoonikaitse. Erinevaid liikumismängud.

SUUSATAMINE

Võistlusalad. Võistlusmäärused. Ohutusnõuded ja kord suusamatkal, teatesuusatamisel ja suusavõistlustel. Suuskade hooldamine. Paaristõukeline kahesammuline sõiduviis, libisamm sõiduviis, sahkpööre. Paaristõukeline kahesammuline uisisammsõiduviis. Triivpidurdus. Poolsahkparalleelpööre. Üleminek ühelt sõiduviisilt teisele. Lihtsa slaalomiraja läbimine.

ORIENTEERUMINE.

Kaart ja kompass. Kaardi lugemine. Kaardil orienteerumine. Kaardi ja maastiku võrdlemine, asukoha määramine, lihtsama tee valik. Orienteerumistehnika.

Integratsioon teiste ainetega:

Inimeseõpetus - hügieeninormide täitmine, ohutu käitumine kehalise kasvatuses tunnis, enesekasvatuse ja kontroll, viisakas ja teisi arvestav käitumine kehalise kasvatuses tunnis, tervist tugevdavad ja kahjustavad tegurid, tervisliku eluviisi sisu ja normid, selle kujundamine, kehaline tegevus kui stressiga toime tulemise võimalus.

Bioloogia - vereringe ja hapniku transport veres.

Keemia - toitumise tähtsus kehalisele tegevusele.

Muusika - rütmiharjutused, peotants.

Matemaatika - iseseisev stopperi ja mõõdulindi kasutamine.

Ajalugu – Kehaliste harjutuste igapäevase elu osaks muutumine 19. ja 20. sajandil.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- Teab kehaliste harjutustega tegelemise põhimõtteid.
- Tunneb ohutusnõudeid, hügieeninõudeid ja karastamise võtteid sportimisel.
- Teab õpitud spordialade võistlusmäärustikke ja oskussõnu.
- Teab olümpiamängudest ja rahvusvahelistest suurvõistlustest, Eesti ja maailma parimatest sportlastest.
- Oskab arendada oma kehalisi võimeid, valida üldarendavaid harjutusi erinevatele lihasrühmadele.
- Oskab tegelda iseseisvalt õpitud spordialadega, valida soojendusharjutusi, treenida, võistelda ja lõdvestuda.
- Oskab abistada ja julgestada harjutuste sooritamisel.
- Oskab iseseisvalt võimelda, koostada harjutuste kombinatsioone.
- Oskab sooritada akrobaatika ja riistvõimlemise põhiharjutusi.

- Oskab mängida võistlusmäärustike kohaselt üht sportmängu ning teisi õpitud sportmänge lihtsustatud reeglite järgi.
- Oskab läbida orienteerumise õpperada.
- Oskab suusatada sobivat sõidutehnikat kasutades.
- Oskab joosta erinevaid distantse, hüpata kõrgust ja kaugust ning sooritada hüppeid ja viskeid.
- Oskab kasutada enesekontrollivõtteid.
- Oskab anda esmaabi.
- Suudab joosta ja suusatada ühtlases tempos T: 2–3 km, P: 4–5 km.
- Poisslapsed suudavad ronida 3 m kõiel ja sooritada tireltõusu.

Õppekirjandus

Keerberg, A. Orienteerumine (metoodiline abimaterjal) ELNSK, I osa 1989, II osa 1991.

Keerberg, A. Orienteerumisaabits. EÕK, 1990. Süda ja liikumine
Kergejõustiku rahvusvahelised võistlusmäärused 1994/95.

Kivistik, A. jt. Suusatamise õpiraamat. TÜ, 1991.

Korvpalli võistlusmäärused. Eesti Korvpalliliit, 2001.

Krause, J. Coaching Basketball. Editor, 1994.

Laos, A. Korvpall. Metoodiline abimaterjal. Tln. 1987.

Laos, A. Korvpalliõpik. TÜ Kirjastus, 2001.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" II osa + CD. Talmar ja Põhi, 2002-2003.

Liivak, M. "Kaks sammu sisse poole" I osa + CD. Talmar ja Põhi, 2000.

Orienteerumissport. Võistlusmäärused. Spordikomitee, 1985.

Pisuke, A., Nurmekivi, A. Kesk- ja pikamaajooks ER, 1985.

Plasone, M. Loogem võistkond. Eesti Korvpalliliit (eestindus) 1996.

Sahva, U. Üldarendavad harjutused mattidel ja võimlemisriistadel. EÕK, 1991.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Hüpete tehnika ja metoodika. TPÜ, 1993.

Saulepp, I., Truupõld, A., Parik, E. Võimlemisharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1983.

Teppan, T., Teppan, J. Suuskade valimisest ja hooldamisest. TÜ, 1995.

Truupõld, A., Jalak, R. Abistamine, julgestamine, esmaabi sportimisel. HMMKK, 1996.

Truupõld. Akrobaatikaharjutuste tehnika ja õpetamise metoodika. TPÜ, 1993.

Unger, I. Kergejõustikualade tehnika. TPÜ, 1993.

Zilmer, K. Juku suusakool. 1994.

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI KEHALISE KASVATUSE SEOS ÖPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Keskkond ja säästev areng:

- matkade korraldamine
- sport kui kultuuri osa
- spordiplatside heakorrahoid, spordivahendite hoidmine
- kohalike sportimistingimuste maksimaalne ärakasutamine.
- õpilane väärtustab looduslikku mitmekesisust, oskab hinnata keskkonna väärtust, tunneb loodus- ja keskkonnakaitse aluseid, mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes, eelistab keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale, toimib keskkonda, sh sotsiaalset keskkonda säästvalt, oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust.

Tööalane karjäär ja selle kujundamine:

- tippspordi ja harrastusspordi võrdlemine, tutvustamine. Sport kui elukutse.
- kohtumised sportlastega, erinevate spordialade praktiline proovimine, õpilaste suunamine treeningrühmadesse.
- õpilane oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel, tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida, mõistab ameti ja eluviisi vahelisi seoseid.

Infotehnoloogia ja meediõpetus:

- erinevate spordisündmustega kursis olemine läbi infokanalite.
- spordivõistluste ja -tulemuste kohta info otsimine
- video kasutamine sporditehnika õppimisel
- arvuti kasutamine protokollide ja võistluste kuulutuste koostamisel.

Turvalisus:

- käitumine spordisaalis, -väljakul, liiklemisel.
- spordivahendite ohutu kasutamine, kaaslaste abistamine.
- käitumine õnnetusjuhtumi korral.
- enesekaitsevõtete õpetamine, mängureeglite järgimine
- hügieeniharjumuste kujundamine.
- õpilane teab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegureid ning terviseriske, stressiga toimetuleku võimalusi
- õpilane teab uimastite kuritarvitamise tagajärgi
- õpilane teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile,
- õpilane oskab tegutseda õnnetuse korral.

KEHALISES KASVATUSES KASUTATAVAD VAHENDID

Erineva suuruse ja raskusega pallid.

Pallimängude pallid – jalgpallid, korvpallid, pesapallid, võrkpallid, saalihoki pallid, indiaca pallid.

Sulgpalli reketid ja pallid.

Saalihoki varustus.

Tähised.

Võrkpallivõrk.

Möödulint.

Stopper.

Frisbid.

Kummilindid.

Eraldussärgid.

Võimlemismatid.

Kits.

Varbsein.

Kurikad.

Rõngad.

Kuulitõuke kuulid.

Sisukord

ÜLDSÄTTED	1
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava üldosa	2
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted	2
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava lähtealus	2
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	3
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava koostamise põhimõtted.....	4
Pädevuste kujundamine Tartu Rahvusvahelises Koolis	5
Tartu Rahvusvahelise Kooli ERIPÄRA JA õppesuunad	8
Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted Tartu Rahvusvahelises Koolis	9
Läbiv teema: Keskkond ja säästev areng	10
Õppe-eesmärgid	10
Kujundatavad pädevused kooliastmeti	10
Läbiv teema: Tööalane karjäär ja selle kujundamine	12
Õppe-eesmärgid	12
Kujundatavad pädevused kooliastmeti	12
Läbiv teema: Infotehnoloogia ja meediaõpetus	14
Infotehnoloogia	14
Õppe-eesmärgid	14
Kujundatavad pädevused kooliastmeti.....	14
Meediaõpetus	15
Õppe-eesmärgid	15
Põhikooli lõpetaja pädevused	15
Läbiv teema: Turvalisus	17
Õppe-eesmärgid	17
Kujundatavad pädevused kooliastmeti	17
Traditsioonilise aineõppe rakendamine Tartu Rahvusvahelises Koolis	20
Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused Tartu Rahvusvahelises Koolis....	20
Tartu Rahvusvahelise Kooli tunnijaotusplaan klassiti	21
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus I kooliastmel	22
Tartu Rahvusvahelise Kooli I kooliastmel taotletavad üldpädevused	23
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus II kooliastmel	24
Tartu Rahvusvahelise Kooli II kooliastmel taotletavad üldpädevused	25
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppetegevus III kooliastmel	26
Tartu Rahvusvahelise Kooli III kooliastmel taotletavad üldpädevused	27
Ülekooliliste ja koolidevaheliste	28
projektide kavandamise põhimõtted	28
Tartu Rahvusvahelises Koolis	28
Hindamise korraldus	28
Tartu Rahvusvahelises Koolis	28
Nõuded õpetaja töökavale	29
Tartu Rahvusvahelises Koolis	29
Üldised nõuded klassi- ja aineõpetaja töökavale	29
Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine Tartu Rahvusvahelises Koolis	30
Tartu Rahvusvahelise Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	30
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI	32
INGLISE KEELE AINEKAVA	32
ÕPETUSE ALUS	32
ÜLDALUSED	32
Inglise keel (kooli õpekeel) võõrkeelena	32
Inglise keel (kooli õppekeel) emakeelena	33

INGLISE KEELE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE	34
Õppetegevus	34
Inglise keel 1. klassis	35
Õppesisu	35
Integratsioon teiste ainetega	38
Õpitulemused	38
Õppekirjandus	38
Inglise keel 2. klassis	40
Õppesisu	40
Integratsioon teiste ainetega	43
Õpitulemused	43
Õppekirjandus	43
Inglise keel 3. klassis	45
Õppesisu	45
Integratsioon eesti keelega	47
Õpitulemused	47
Õppekirjandus	48
INGLISE KEELE AINEKAVA 4.–6. KLASSILE	49
Õppetegevus	49
Inglise keel 4. klassis	50
Õppesisu	50
Integratsioon teiste ainetega	53
Õpitulemused	53
Kooli õppekeelt mittevaldavate õpilaste õpitulemuste lisa:	54
Õppekirjandus	54
Inglise keel 5. klassis.....	55
Õppesisu	55
Integratsioon teiste ainetega	58
Õpitulemused	58
Kooli õppekeelt mittevaldavate õpilaste õpitulemuste lisa:	58
Õppekirjandus	59
Inglise keel 6. klassis.....	60
Õppesisu	60
Integratsioon teiste ainetega	62
Õpitulemused	63
Kooli õppekeelt mittevaldavate õpilaste õpitulemuste lisa:	63
Õppekirjandus	64
INGLISE KEELE AINEKAVA 7.–9. KLASSILE	65
Õppetegevus	65
Inglise keel 7. klassis	67
Õppesisu	67
Integratsioon teiste ainetega	70
Õpitulemused	70
Õppekirjandus	71
Inglise keel 8. klassis	72
Õppesisu	72
Integratsioon teiste ainetega	75
Õpitulemused	75
Õppekirjandus	75
Inglise keel 9. klassis	77
Õppesisu	77
Integratsioon teiste ainetega	80

Õpitulemused	80
Õppekirjandus	80
Inglise keele integratsioon teiste õppeainetega	81
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI INGLISE KEELE ÕPETUSE.....	82
SEOS ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	82
INGLISE KEELE ÕPETAMISEL KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	83
Tartu Rahvusvahelise Kooli	84
eesti keele ainekava	84
ÕPETUSE ALUS	84
ÜLDALUSED	84
Põhikooli õppe-eesmärgid	86
Eesti keele ainekava 1.–3. klassile	87
Õppetegevus	87
EESTI KEEL 1. KLASSIS	88
Õppesisu	88
Integratsioon teiste õppeainetega	89
Õpitulemused.....	89
EESTI KEEL 2. KLASSIS	90
Õppesisu	90
Integratsioon teiste õppeainetega	91
Õpitulemused	92
EESTI KEEL 3. KLASSIS	93
Õppesisu	93
Integratsioon teiste õppeainetega	94
Õpitulemused.....	94
Eesti keele ainekava 4.–6. klassile	95
Õppetegevus	95
EESTI KEEL 4. KLASSIS	96
Õppesisu	96
Integratsioon teiste ainetega	97
Õpitulemused	97
EESTI KEEL 5. KLASSIS	98
Õppesisu	98
Integratsioon teiste ainetega	99
Õpitulemused	99
EESTI KEEL 6. KLASSIS	100
Õppesisu	100
Integratsioon teiste ainetega	101
Õpitulemused	101
Eesti keele ainekava 7.–9. klassile	102
Õppetegevus	102
EESTI KEEL 7. KLASSIS	103
Õppesisu	103
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	103
Keeleteadmised	104
Integratsioon teiste ainetega	104
Õpitulemused	104
Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi	104
EESTI KEEL 8. KLASSIS.....	105
Õppesisu	105
Keeleteadmised	105
Integratsioon teiste ainetega	106

Õpitulemused	106
Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi	106
EESTI KEEL 9. KLASS.....	107
Õppesisu	107
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	107
Keeleteadmised	107
Integratsioon teiste ainetega	107
Õpitulemused	108
Konkretiseeritud õpitulemused kõne osaoskuste järgi	108
EESTI KEELE ÕPETAMISEL KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID.....	109
Kirjandus	109
Tartu Rahvusvahelise Kooli saksa keele ainekava	112
Saksa keele ainekava 6. klassile	112
Õppetegevus	112
Saksa keel 6. klassis	113
Õppesisu	113
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	113
Keeleteadmised	113
Õpitulemused	114
Õppekirjandus	114
Saksa keele ainekava 7-9 klassile	115
Õppetegevus	115
Saksa keel 7. klassis	116
Õppesisu	116
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	116
Keeleteadmised	116
Õpitulemused	117
Õppekirjandus	117
Saksa keel 8. klassis	118
Õppesisu	118
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	118
Keeleteadmised	118
Õpitulemused	119
Õppekirjandus	119
Saksa keel 9. klassis	120
Õppesisu	120
Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad	120
Keeleteadmised	120
Õpitulemused	121
Õppekirjandus	121
Tartu Rahvusvahelise Kooli matemaatika ainekava	122
ÜLDALUSED	122
1. Matemaatika põhikoolis.	122
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	123
3. Õppetegevus	124
Matemaatika ainekava 1. - 3. klassile	125
Matemaatika 1. klassis	125
Õppesisu	125
Integratsioon teiste ainetega	126
Õpitulemused.....	126
Õppekirjandus	127
Matemaatika 2. klassis	128

Õppesisu	128
Integratsioon teiste ainetega	129
Õpitulemused	129
Õppekirjandus	130
Matemaatika 3. klassis	131
Õppesisu	131
Integratsioon teiste ainetega	132
Õpitulemused	132
Õppekirjandus	133
Matemaatika ainekava 4. - 6. klassile	134
Matemaatika 4. klassis	134
Õppesisu	134
Integratsioon teiste ainetega	135
Õpitulemused	135
Õppekirjandus	136
Matemaatika 5. klassis	137
Õppesisu	137
Integratsioon teiste ainetega	138
Õpitulemused	138
Õppekirjandus	139
Matemaatika 6. klassis	140
Õppesisu	140
Integratsioon teiste ainetega	141
Õpitulemused	141
Õppekirjandus	142
Matemaatika ainekava 7. - 9. klassile	143
Matemaatika 7. klassis	143
Õppesisu	143
Integratsioon teiste ainetega	144
Õpitulemused	144
Õppekirjandus	145
Matemaatika 8. klassis	146
Õppesisu	146
Integratsioon teiste ainetega	146
Õpitulemused	147
Õppekirjandus	147
Matemaatika üheksandas klassis	148
Õppesisu	148
Integratsioon teiste ainetega	148
Õpitulemused	149
Õppekirjandus	149
tartu rahvusvahelise kooli matemaatika ainekava seos õppekava läbivate	
teemadega	150
MATEMAATIKAÕPETUSES	151
KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	151
Tartu Rahvusvahelise Kooli loodusõpetuse ainekava	152
ÜLDALUSED	152
1. Loodusõpetus põhikoolis	152
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	153
LOODUSÕPETUSE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE	154
Õppetegevus	154
Loodusõpetus 1. klassis	156

Õppesisu	156
Integratsioon teiste ainetega	156
Õpitulemused	156
Õppekirjandus	157
Milkins C. S., Neate B. Three spined stickelback and their young. Longman 2003.	157
Loodusõpetus 2. klassis	158
Õppesisu	158
Integratsioon teiste ainetega	158
Õpitulemused	159
Õppekirjandus	159
Milkins C. S., Neate B. Three spined stickelback and their young. Longman 2003.	159
Loodusõpetus 3.klassis	160
Õppesisu	160
Integratsioon teiste ainetega	161
Kehaline kasvatus – kiirus ja aja mõõtmise stopperiga; maastikumängud.	161
Muusikaõpetus – pillide valmistamine looduslikest materjalidest.	161
Õpitulemused	161
Õppekirjandus	161
Loodusõpetuse ainekava 4.-6. klassile	162
1. Õppetegevus	162
Loodusõpetus 4.klassis	163
Õppesisu	163
Integratsioon teiste ainetega	164
Õpitulemused	164
Õppekirjandus	164
Loodusõpetus 5.klassis	165
Integratsioon teiste ainetega	167
Õpitulemused	167
Õppekirjandus	167
Loodusõpetus 6.klassis	168
Õppesisu	168
Päikeseenergia: tuule-, vee-, kütuste energia.	169
Loodusvarad: maa, mullad, veed, metsad, taimed, loomad, maavarad, kliimatilised tingimused.	169
Maavarad.	169
Kaevanduste ja karjäärade kasutamisega seotud keskkonnaprobleemid.	169
Inimese mõju keskkonnale.	169
Looduskeskkonna muutumine inimtegevuse tulemusena....	169
Tehiseskkond.	169
Kodukoha keskkonnaprobleemid.	169
Jätkusuutlik areng.	169
Vee kasutamine ja kaitse.	169
Integratsioon teiste ainetega	169
Õpitulemused	169
Õppekirjandus	170
LOODUSÕPETUSE AINEKAVA 7. KLASSILE	171
1. Õppetegevus	171

Loodusõpetus 7.klassis	172
Õppesisu	172
Integratsioon teiste ainetega	173
Õpitulemused	173
Õppekirjandus	173
Tartu Rahvusvahelise Kooli geograafia ainekava	174
ÜLDALUSED	174
1. Geograafia põhikoolis	174
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	175
Geograafia ainekava 7.-9. klassile	176
Õppetegevus	176
Geograafia 7. klassis	177
Õppesisu	177
Integratsioon teiste ainetega	178
Õpitulemused	178
Õppekirjandus	178
Geograafia 8. klassis	179
Õppesisu	179
Integratsioon teiste ainetega	180
Õpitulemused	180
Õppekirjandus	180
Geograafia 9. klassis	181
Õppesisu	181
Eesti loodus- ja inimgeograafia	181
Integratsioon teiste ainetega	182
Õpitulemused	183
Tartu Rahvusvahelise Kooli bioloogia ainekava	184
ÜLDALUSED	184
1. Bioloogia põhikoolis	184
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	185
BIOLOOGIA AINEKAVA 7.- 9. KLASSILE	186
Õppetegevus	186
Bioloogia 7. klassis	187
Õppesisu	187
Integratsioon teiste ainetega	187
Õpitulemused	187
Õppekirjandus	188
Bioloogia 8. klassis	189
Õppesisu	189
Integratsioon teiste ainetega	190
Õpitulemused	190
Õppekirjandus	190
Bioloogia 9. klassis	191
Õppesisu	191
Integratsioon teiste ainetega	191
Õpitulemused	191
Õppekirjandus	192
Tartu Rahvusvahelise Kooli keemia ainekava	193
ÜLDALUSED	193
1. Keemia põhikoolis	193
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	194
KEEMIA AINEKAVA PÕHIKOOILILE	195

Õppetegevus	195
Keemia 8. klassis	197
Õppesisu	197
Integratsioon teiste ainetega	198
Õpitulemused	198
Õppekirjandus	198
Keemia 9. klassis	199
Õppesisu	199
Integratsioon teiste ainetega	200
Õpitulemused	200
Õppekirjandus	200
Tartu Rahvusvahelise Kooli füüsika ainekava	201
ÜLDALUSED	201
1. Füüsika põhikoolis	201
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	202
Füüsika ainekava 7.-9. klassile	203
Õppetegevus	203
Füüsika 7. klassis	204
Õppesisu	204
Integratsioon teiste ainetega	204
Õpitulemused	204
Õppekirjandus	204
Füüsika 8. klassis	205
Õppesisu	205
Integratsioon teiste ainetega	205
Õpitulemused	205
Õppekirjandus	206
Füüsika 9. klassis	207
Õppesisu	207
Integratsioon teiste ainetega	207
Õpitulemused	208
Õppekirjandus	208
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LOODUSAINETE ainekavade SEOS	
ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	209
LOODUSAINETES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	210
Tartu Rahvusvahelise Kooli inimeseõpetuse ainekava	211
ÜLDALUSED	211
1. Inimeseõpetus põhikoolis	211
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	212
Inimeseõpetuse ainekava 1.-3. klassile	213
Õppetegevus	213
Inimeseõpetus 1. klassis	215
Õppesisu	215
Integratsioon teiste õppeainetega	216
Õpitulemused	216
Inimeseõpetus 2. klassis	217
Õppesisu	217
Integratsioon teiste õppeainetega	218
Õpitulemused	218
Inimeseõpetus 3. klassis	220
Õppesisu	220
Integratsioon teiste õppeainetega	221

Õpitulemused	221
Õppekirjandus	222
Inimeseõpetuse ainekava 4. -6. klassile	223
Õpetegevus	223
Inimeseõpetus 4. klassis	224
Õppesisu	224
Integratsioon teiste õppeainetega	225
Õpitulemused	225
Õppekirjandus	226
Inimeseõpetus 5. klassis	227
Õppesisu	227
Integratsioon teiste õppeainetega	228
Õpitulemused	228
Õppekirjandus	228
Inimeseõpetus 6. klassis	230
Õppesisu	230
Integratsioon teiste õppeainetega	231
Õpitulemused	231
Õppekirjandus	231
Inimeseõpetuse ainekava 7. -9. klassile	232
Õpetegevus	232
Inimeseõpetus 7. klassis	233
Õppesisu	233
Integratsioon teiste õppeainetega	234
Õpitulemused	234
Õppekirjandus	234
Inimeseõpetus 8. klassis	235
Õppesisu	235
Integratsioon teiste õppeainetega	235
Õppekirjandus	235
Inimeseõpetus 9. klassis	236
Õppesisu	236
Integratsioon teiste õppeainetega	236
Õpitulemused	236
Õppekirjandus	236
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI INIMESEÕPETUSE SEOS ÕPPEKAVA	
LÄBIVATE TEEMADEGA	237
INIMESEÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	238
Tartu Rahvusvahelise Kooli ühiskonnaõpetuse ainekava	239
ÜLDALUSED.....	239
1. Ühiskonnaõpetus põhikoolis	239
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	241
Ühiskonnaõpetuse ainekava 4.-6. klassile.....	243
Õpetegevus	243
Ühiskonnaõpetus 6. klassis	244
Õppesisu	244
Integratsioon teiste ainetega	245
Õpitulemused	246
Ühiskonnaõpetuse ainekava 7.-9. klassile.....	247
Õpetegevus	247
Ühiskonnaõpetus 9. klassis	248
Õppesisu	248

Integratsioon teiste ainetega	249
tartu rahvusvahelise kooli ühiskonnaõpetuse ainekava seos õppekava läbivate teemadega	251
ühiskonnaAÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	252
Kirjandus	252
Tartu Rahvusvahelise Kooli ajaloo ainekava	254
ÜLDALUSED	254
1. Ajalugu põhikoolis	254
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	256
Ajaloo ainekava 4.–9. klassile	257
Õpetegevus	257
Ajalugu 4. klassis	259
Õppesisu	259
Integratsioon teiste ainetega	259
Õpitulemused	260
Õppekirjandus	260
Ajalugu 5. klassis	261
Õppesisu	261
Integratsioon teiste ainetega	262
Õpitulemused	262
Õppekirjandus	263
Ajalugu 6. klassis	264
Õppesisu	264
Integratsioon teiste ainetega	265
Õpitulemused	265
Õppekirjandus	266
Ajalugu 7. klassis	267
Õppesisu	267
Integratsioon teiste ainetega	268
Õpitulemused	268
Õppekirjandus	268
Ajalugu 8. klassis	269
Õppesisu	269
Integratsioon teiste ainetega	270
Õpitulemused	270
Õppekirjandus	270
Ajalugu 9. klassis	271
Õppesisu	271
Integratsioon teiste ainetega	271
Õpitulemused	272
Õppekirjandus	272
AJALOO PÕHIKOO LI ÕPPEKAVA INTEGRATSIOON ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	274
AJALOOS KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	275
Tartu Rahvusvahelise Kooli muusikaõpetuse ainekava	277
ÜLDALUSED	277
1. Muusikaõpetus põhikoolis	277
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	278
Muusikaõpetuse ainekava 1. -3. klassile	279
Õpetegevus	279
Muusikaõpetus 1. klassis	280
Õppesisu	280

Integratsioon teiste õppeainetega	280
Õpitulemused	281
Õppekirjandus	281
Muusikaõpetus 2. klassis	282
Õppesisu	282
Integratsioon teiste õppeainetega	283
Õpitulemused	283
Õppekirjandus	283
Muusikaõpetus 3. klassis	284
Õppesisu	284
Integratsioon teiste õppeainetega	284
Õpitulemused	285
Õppekirjandus	285
Muusikaõpetuse ainekava 4.-6. klassile	286
Õppetegevus	286
Muusikaõpetus 4. klassis	287
Õppesisu	287
Integratsioon teiste õppeainetega	287
Õpitulemused	288
Õppekirjandus	288
Muusikaõpetus 5. klassis	289
Õppesisu	289
Integratsioon teiste õppeainetega	290
Õpitulemused.....	290
Õppekirjandus	290
Muusikaõpetus 6. klassis	291
Õppesisu	291
Integratsioon teiste õppeainetega	291
Õpitulemused	292
Õppekirjandus	292
Muusikaõpetuse ainekava 7.-9. klassile	293
Õppetegevus	293
Muusikaõpetus 7. klassis	294
Õppesisu	294
Integratsioon teiste õppeainetega	294
Õpitulemused	295
Õppekirjandus	295
Muusikaõpetus 8. klassis	296
Õppesisu	296
Integratsioon teiste õppeainetega	296
Õpitulemused	297
Õppekirjandus	297
Muusikaõpetus 9. klassis	298
Õppesisu	298
Integratsioon teiste õppeainetega	298
Õpitulemused	298
Õppekirjandus	298
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI MUUSIKAÕPETUSE SEOS	
ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	299
MUUSIKAÕPETUSES KASUTATAVAD ÕPPEVAHENDID	300
Tartu Rahvusvahelise Kooli	301
kunstiõpetuse ainekava	301

ÜLDALUSED	301
1. Kunstiõpetus põhikoolis	301
2. Põhikooli õppe-eesmärgid	302
KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 1.–3. KLASSILE	303
1. Õppetegevus	303
Kunstiõpetus 1. klassis	305
Õppesisu	305
Integratsioon teiste õppeainetega	306
Õpitulemused	306
Kunstiõpetus 2. klassis	307
Õppesisu	307
Integratsioon teiste õppeainetega	308
Õpitulemused	308
Kunstiõpetus 3. klassis	309
Õppesisu	309
Integratsioon teiste õppeainetega	310
Õpitulemused	310
KUNSTI AINEKAVA 4.–6. KLASSILE	311
1. Õppetegevus	311
Kunstiõpetus 4. klassis	312
Õppesisu	312
Integratsioon teiste õppeainetega	312
Õpitulemused	312
Kunstiõpetus 5. klassis	313
Õppesisu	313
Integratsioon teiste õppeainetega	313
Õpitulemused	314
Kunstiõpetus 6. klassis	315
Õppesisu	315
Integratsioon teiste õppeainetega	316
Õpitulemused	316
KUNSTI AINEKAVA 7.–9. KLASSILE	317
1. Õppetegevus	317
Kunstiõpetus 7. klassis	318
Õppesisu	318
Integratsioon teiste õppeainetega	318
Õpitulemused	319
Kunstiõpetus 8. klassis	320
Õppesisu	320
Integratsioon teiste ainetega	320
Õpitulemused	320
Kunstiõpetus 9. klassis	321
Õppesisu	321
Integratsioon teiste ainetega	321
Õpitulemused	322
KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA INTEGRATSIOON ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	322
Tartu Rahvusvahelise Kooli tööõpetuse ainekad	323
ÜLDALUSED	323
1. Tööõpetus põhikoolis	323
KÄSITÖÖ AINEKAVA 1.–3. KLASSILE	324
Õppe-eesmärgid	324

Õppetegevus	324
Käsitöö 1. klassis	325
Õppesisu	325
Integratsioon teiste ainetega	325
Õpitulemused	325
Käsitöö 2. klassis	326
Õppesisu	326
Integratsioon teiste ainetega.....	326
Õpitulemused	326
Käsitöö 3. klassis	327
Õppesisu	327
Integratsioon teiste ainetega	328
Õpitulemused	328
tööõpetuse ainekavad 4. - 9. klassile: käsitöö, kodundus, töö- ja tehnoloogiaõpetus	329
Käsitöö 4-9 klassile	329
Õppe eesmärgid	329
Õppetegevus	330
Käsitöö 4. klassis	331
Õppesisu	331
Integratsioon teiste ainetega	331
Õpitulemused	331
Käsitöö 5. klassis	332
Õppesisu	332
Integratsioon teiste ainetega	332
Õpitulemused	332
Käsitöö 6. klassis	333
Õppesisu	333
Integratsioon teiste ainetega	333
Õpitulemused	333
Käsitöö 7. klassis	334
Õppesisu	334
Integratsioon teiste ainetega	334
Õpitulemused	334
Käsitöö 8. klassis	335
Õppesisu	335
Integratsioon teiste ainetega	335
Õpitulemused	335
Käsitöö 9. klassis	336
Õppesisu	336
Integratsioon teiste ainetega	336
Õpitulemused	336
Käsitöö valikteemad	337
KODUNDUS 4. - 9. klassile	340
Õppe-eesmärgid	340
Õppetegevus	340
Kodundus 4. klassis	341
Õpitulemused	341
Kodundus 5. klassis	342
Õppesisu	342
Õpitulemused	342
Kodundus 6. klassis	343

Õppesisu	343
Õpitulemused	343
Kodundus 7. klassis	344
Õppesisu	344
Õpitulemused	344
Kodundus 8. klassis	345
Õppesisu	345
Õpitulemused	345
Kodundus 9. klassis	346
Õppesisu	346
Õpitulemused	346
TÖÖ- JA TEHNOLOOGIAÕPETUS 4. - 9. klassile	347
1. Töö- ja tehnoloogiaõpetus põhikoolis	347
2. Õppe-eesmärgid	348
3. Õppetegevus	349
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 4. klassis	350
Õppesisu	350
Tööliigid	350
Integratsioon teiste ainetega	350
Õpitulemused	351
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 5. klassis	352
Õppesisu	352
Tööliigid	353
Integratsioon teiste ainetega	353
Õpitulemused	353
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 6. klassis	354
Õppesisu	354
Tööliigid	354
Integratsioon teiste ainetega	354
Õpitulemused	355
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 7. klassis	356
Õppesisu	356
Tööliigid	356
Integratsioon teiste ainetega	357
Õpitulemused:	357
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 8. klassis	358
Õppesisu	358
Tööliigid	358
Integratsioon teiste õppeainetega	359
Õpitulemused	359
Töö- ja tehnoloogiaõpetus 9. klassis	360
Õppesisu	360
Tööliigid	360
Integratsioon teiste õppeainetega:	360
Õpitulemused	361
Tööõpetuse ainekavade Integratsioon õppekava läbivate teemadega	361
Kunstiõpetuses ja tööõpetuses kasutatavad õppevahendid	362
Tartu Rahvusvahelise Kooli kehalise kasvatuse ainekava	363
ÜLDALUSED	363
Kehaline kasvatus põhikoolis	363
KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 1.-3. KLASSILE	364
Õppetegevus	364

Kehaline kasvatus 1. klassis	365
Õppesisu	365
Integratsioon teiste ainetega:	365
Õpitulemused	366
Õppekirjandus	366
Kehaline kasvatus 2. klassis	367
Õppesisu	367
Integratsioon teiste õppeainetega	367
Õpitulemused	368
Õppekirjandus	368
Kehaline kasvatus 3. klassis	369
Õppesisu	369
Integratsioon teiste ainetega:	370
Õpitulemused	370
Õppekirjandus	370
KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 4.-6. KLASSILE	372
Õppetegevus	372
Kehaline kasvatus 4. klassis	373
Õppesisu	373
Integratsioon teiste ainetega:	374
Õpitulemused	374
Õppekirjandus	374
Kehaline kasvatus 5. klassis	376
Õppesisu	376
Integratsioon teiste ainetega:	376
Õpitulemused.....	377
Õppekirjandus	377
Kehaline kasvatus 6. klassis	378
Õppesisu	378
Integratsioon teiste ainetega:	379
Õpitulemused.....	379
Õppekirjandus	380
KEHALISE KASVATUSE AINEKAVA 7.-9. KLASSILE	381
Kehaline kasvatus 7. klassis	382
Õppesisu	382
Integratsioon teiste ainetega:	383
Õpitulemused	383
Õppekirjandus	383
Kehaline kasvatus 8. klassis	385
Õppesisu	385
Integratsioon teiste ainetega:	386
Õpitulemused.....	386
Õppekirjandus	386
Kehaline kasvatus 9. klassis	388
Õppesisu	388
Integratsioon teiste ainetega:	389
Õpitulemused	389
Õppekirjandus	390
TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI KEHALISE KASVATUSE SEOS	
ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA	391
KEHALISES KASVATUSES KASUTATAVAD VAHENDID	392